

EUROOPAN KESKUSPANKKI

01 | 2005

02 | 2005

03 | 2005

ECB EZB EKT EKP

04 | 2005

05 | 2005

06 | 2005

07 | 2005

08 | 2005

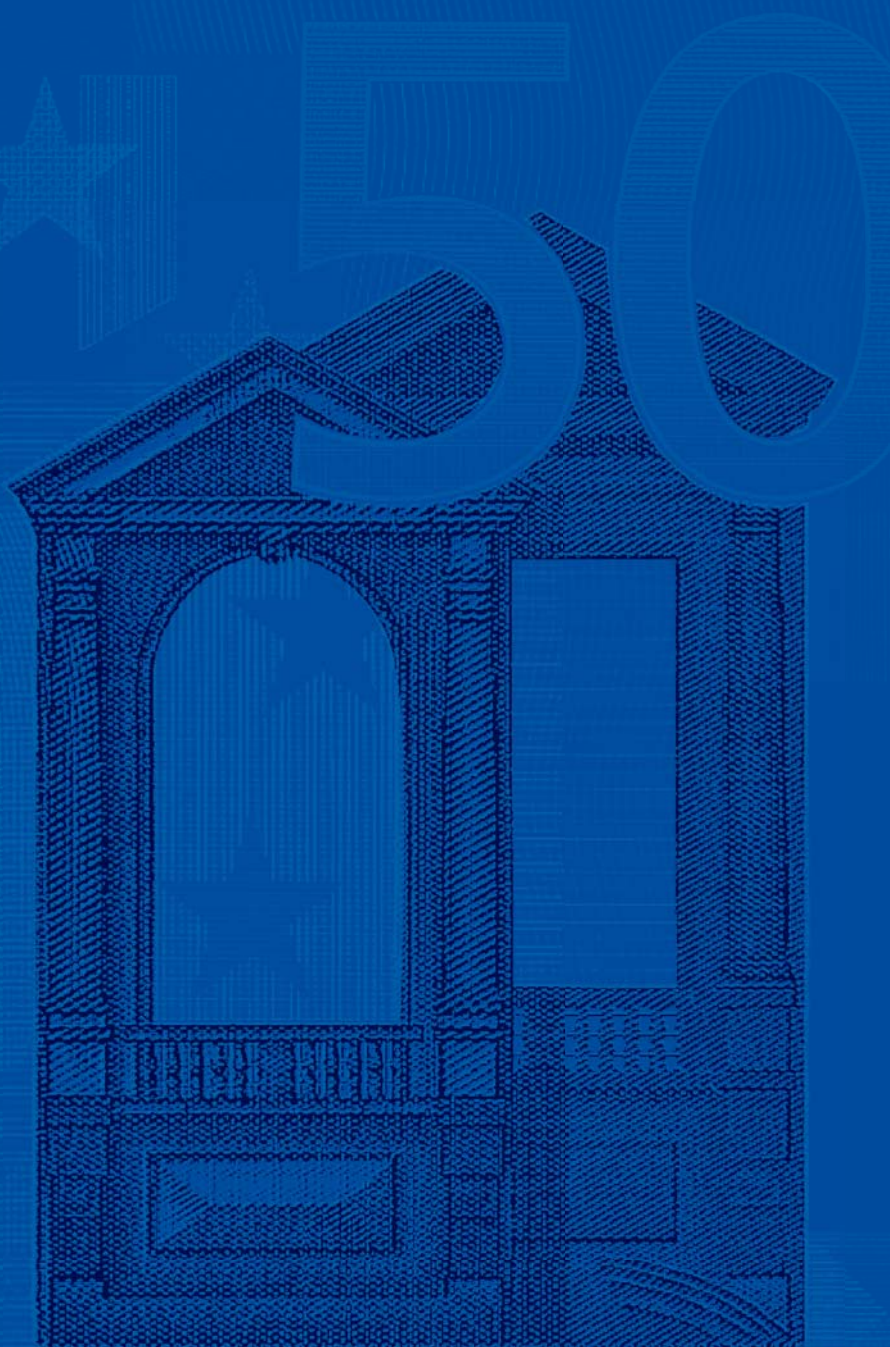
09 | 2005

10 | 2005

11 | 2005

12 | 2005

**KUUKAUSIKATSAUS
JOULUKUU**

EUROOPAN KESKUSPANKKI

Vuonna 2005
kaikkien EKP:n
julkaisujen
kuva-aiheet on
valittu 50 euron
setelistä.

**KUUKAUSIKATSAUS
JOULUKUU 2005**

© Euroopan keskuspankki, 2005

Käyntiosoite

Kaiserstrasse 29
D-60311 Frankfurt am Main
Germany

Postiosoite

Postfach 16 03 19
D-60066 Frankfurt am Main
Germany

Puhelinnumero

+49 69 1344 0

Internet

<http://www.ecb.int>

Faksi

+49 69 1344 6000

Teleksi

411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Pääkirjoitusta ja osaa "Euroalueen talousnäkyviä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot" lukuun ottamatta Kuukausikatsaus on käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Suomenkielisen Kuukausikatsauksen voi tilata osoitteesta Suomen Pankki, osoiterekisteri, PL 160, 00101 HELSINKI; puh. 010 8311, faksi (09) 174 872; sähköposti: publications@bof.fi. Englanninkielisen Kuukausikatsauksen tilaukset tulee lähettää EKP:hen.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

Tämän numeron tilastot perustuvat 30.11.2005 käytettävissä olleisiin tietoihin.

ISSN 1561-0322 (painettu julkaisu)

ISSN 1725-3020 (verkkojulkaisu)

SISÄLLYS

PÄÄKIRJOITUS	5
RAHA- JA REAALITALOUDEN KEHITYS	9
Talouskehitys euroalueen ulkopuolella	9
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	14
Hinnat ja kustannukset	49
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	54
Julkisen talouden kehitys	64
Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot	68
Valuuttakurssit ja maksutase	72
Kehikot:	
1. Likviditeettitilanne ja rahapoliittiset operaatiot 10.8.–8.11.2005	24
2. Korkeiden implisiittisen volatilitietin aikarakenne	28
3. Euroalueen kotitalouksien ja yritysten säästäminen, rahoitus ja investoinnit vuonna 2004	40
4. Makro- ja mikrotaloudellista näyttöä euroalueen kotitalouksien velanhoitomaksuista	45
5. Euroalueen BKT-tilastot ja kansantalouden tilinpidon tilastot paranevat	55
6. Euroopan talouden pääindikaattoreiden kehitys	61
7. Tekniset oletukset	68
8. Muiden laitosten ennusteet	71
9. Slovakian korunan liittyminen valuuttakurssimekanismi II:een (ERM II)	74
EUROALUEEN TILASTOT	TI
EUROJÄRJESTELMÄN RAHAPOLIITTISET TOIMENPITEET	I
TARGET-MAKSUJÄRJESTELMÄ	V
EUROOPAN KESKUSPANKIN JULKAISUJA VUODESTA 2004	IX
SANASTO	XVII

LYHENTEET

MAAT

BE	Belgia	HU	Unkari
CZ	Tšekki	MT	Malta
DK	Tanska	NL	Alankomaat
DE	Saksa	AT	Itävalta
EE	Viro	PL	Puola
GR	Kreikka	PT	Portugali
ES	Espanja	SI	Slovenia
FR	Ranska	SK	Slovakia
IE	Irlanti	FI	Suomi
IT	Italia	SE	Ruotsi
CY	Kypros	UK	Iso-Britannia
LV	Latvia	JP	Japani
LT	Liettua	US	Yhdysvallat
LU	Luxemburg		

MUUT

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EMU	talous- ja rahaliitto
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
HWWA	Hamburgisches Welt-Wirtschafts-Archiv
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
NACE Rev. 1	Euroopan yhteisön tilastollinen toimialaluokitus
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

PÄÄKIRJOITUS

EKP:n neuvosto päätti 1.12.2005 pitämässään kokouksessa nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 25 peruspisteellä 2,25 prosenttiin. Myös maksuvalmiusluoton korkoa ja talletuskorkoa nostettiin 25 peruspisteellä: maksuvalmiusluoton korko nostettiin 3,25 prosenttiin ja talletuskorko 1,25 prosenttiin. Eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään maaliskuussa 2004 tehtyjen muutosten mukaisesti nämä päätökset tulivat voimaan uuden pitoajanjakson alkaessa 6.12.2005.

Säännönmukaisen taloudellisen ja rahatalouden analyysin perusteella EKP:n neuvosto päätti nostaa EKP:n ohjauskorkoja 25 peruspisteellä. Ohjauskorot ovat olleet historiallisen alhaiset kaksi ja puoli vuotta. Päätös nostaa ohjauskorkoja oli perusteltu rahapolitiikan elvyttävän virityksen mukauttamiseksi. Näin otetaan huomioon hintavakauteen kohdistuvat riskit, jotka tulevat esiin sekä taloudellisissa analyysissä että rahatalouden analyysissä. EKP:n neuvoston päätös edistää keskipitkän ja pitkän aikavälin inflaatio-odotusten pysymistä euroalueella lujasti ankkuroituina hintavakauden määritelmän mukaiseen inflaatiovauhtiin. Inflaatio-odotusten ankkuroiminen on edellytys sille, että rahapolitiikka voi jatkuvasti tukea euroalueen talouskasvua. Sekä nimelliskorot että reaalkorot ovat edelleen hyvin alhaiset kaikissa maturiteeteissa. EKP:n rahapolitiikka pysyy siis elvyttävänä ja tukee yhä huomattavasti taloudellisen toiminnan jatkuvaa kehitystä ja uusien työpaikkojen luomista. EKP:n neuvosto seuraa edelleen tarkasti kaikkea kehitystä, joka saattaa vaikuttaa hintavakauteen kohdistuviin riskeihin.

EKP:n neuvoston arvion taustalla olevan taloudellisen analyysin perusteella voidaan todeta, että tuoreimmat tiedot ja kyselytutkimusten tulokset viittaavat talouskasvun voimistumiseen vuoden 2005 jälkipuoliskolla. Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan BKT:n määrän neljännesvuosikasvu oli vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä 0,6 % oltuaan ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 % ja toisella 0,4 %. Lisäksi tiedot yritysten luottamuksesta viittaavat kaiken kaikkiaan edelleen talouskasvun jatkumiseen vuoden lop-

pua kohden. Kansainvälisen kysynnän jatkuva kasvu tukeee euroalueen vientiä, ja euroalueen sisällä investoinnit hyötynevät suotuisina pysyvistä rahoitustilanteesta ja yritystulosten vahvasta kasvusta. Yksityisen kulutuksen kasvu seuraillee käytettävissä olevien reaalityulojen odotettua kehitystä. Talouden kasvunäkymiin kohdistuu silti edelleen odotettua hitaamman kasvun riskiä, jotka liittyvät pääasiassa odotettua korkeampaan öljyn hintaan, huoleen maailmantalouden tasapainottomuuksista ja kuluttajien luottamuksen heikkouteen.

Tämä arvio vastaa suurin piirtein joulukuun 2005 eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioita. Niissä euroalueen BKT:n määrän arvioidaan kasvavan 1,2–1,6 % vuonna 2005 ja 1,4–2,4 % vuosina 2006 ja 2007. Tuoreimmat kansainvälisten järjestöjen ennusteet viittaavat samanlaiseen kehitykseen. Syyskuun 2005 EKP:n asiantuntija-arvioon verrattuna BKT:n määrän kasvuarvioiden vaihteluvälejä vuosina 2005 ja 2006 on tarkistettu hieman ylöspäin.

Hintakehityksestä voidaan todeta, että hintojen viimeaikaisen nousun ja erityisesti energian hinnannousun seurauksena kokonaisinflaatiovauhti on nopeutunut ja on nyt merkittävästi yli 2 %. Eurostatin alustavan arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio oli vuoden 2005 marraskuussa 2,4 % oltuaan syyskuussa 2,6 % ja lokakuussa 2,5 %. On luultavaa, että lyhyellä aikavälillä vuotuinen YKHI-inflaatio pysyy tavallista nopeampana.

Tämänhetkistä inflaatiovauhtia tulkittaessa on tärkeää tehdä selvä ero yhtäältä tilapäisten, lyhyen aikavälin tekijöiden ja toisaalta pysyvempien tekijöiden välillä. Näkökulman on ehdottomasti oltava ennakoiva: ei pidä tuudittautua turvallisuudentunteeseen vain siksi, että inflaatio on tällä hetkellä suhteellisen hidasta sellaisilla mittareilla mitattuna, joissa ei ole otettu huomioon tiettyjä eriä, kuten energiaa tai tiettyjä elintarvikkeiden luokkia. Tällaiset ”ydininflaation” mittarit ovat ainakin aiemmin mitanneet inflaatiota viiveellä eivätkä ennakoivasti. Lisäksi energian hinnannousu heijastaa suurelta osin energian kansainvälisen kysynnän kasvua. Tätä vaikutus-

ta on vaikea mitata tarkasti, muttei olisi perusteltua jättää energiaa hintaindeksin ulkopuolelle ja silti sisällyttää indeksiin tiettyjä muita eriä kuten kansainvälisen kaupan teollisuustuotteita. Globalisaation seurauksena näiden tuotteiden hinnat eivät tällä hetkellä juuri nouse vaan on jopa havaittavissa merkkejä niiden laskusta. EKP:n rahapolitiikan strategian mukaisesti hintavakauden näkyymiin vaikuttavan kehityksen analyysin tuleekin olla kattavaa ja ennakoivaa. Tähän kattavaan arvioon sisältyy lukuisista inflaation mittareista saatua tietoa.

Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot ovat tärkeässä asemassa EKP:n neuvoston analyysissä. Arvioiden mukaan keskimääräinen YKHI-inflaatio asettuu 2,1–2,3 prosenttiin vuonna 2005 ja 1,6–2,6 prosenttiin vuonna 2006. EKP:n asiantuntijoiden syyskuun 2005 arvioita on siis tarkistettu ylöspäin. Tarkistus liittyy lähinnä siihen, että Alankomaiden vuoden 2006 terveydenhuoltouudistuksen tilastovaikutuksen ei enää odoteta vääristävän inflaatiolukuja vuonna 2006. Keskimääräisen inflaatiiovauhdin arvioidaan olevan 1,4–2,6 % vuonna 2007. Näiden arvioiden taustalla on oletus siitä, että palkankorotukset pysyvät maltillisina viime vuosineljännesten tapaan. Tuoreimmat kansainvälisten järjestöjen ennusteet viittaavat pääosin samanlaiseen kehitykseen.

EKP:n neuvoston näkemys on, että taloudellisen analyysin perusteella hahmottuviin hintavakauden näkyymiin kohdistuu edelleen inflaation kiihtymisen riskejä. Näiden riskien taustalla ovat epävarmuus öljymarkkinoiden kehityksestä, öljyn aiemman hinnannousun välittyminen kuluttajien maksettavaksi kotimaisen tuotantoketjun läpi, mahdolliset kerrannaisvaikutukset palkka- ja hintapäätöksissä sekä hallinnollisesti säädelyjen hintojen ja välillisten verojen mahdolliset korotukset. Rahatalouden analyysistä saadut tiedot viittaavat siihen, että hintavakauteen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kohdistuvat inflaation kiihtymisen riskit ovat lisääntyneet. Euroalueella on mittaustavasta riippumatta runsaasti likviditeettiä. Vuoden 2004 puolivälistä alkaen havaittu rahan määrän kasvu on voimistunut viime kuukausina. Raha-aggregaatti M3:n kasvuun

on vaikuttanut erityisesti sen likvideimpien erien kehitys, mikä vahvistaa alhaisen korkotason olevan yhä merkittävämpi tekijä. Lisäksi lainanotto, ja erityisesti asuntolainojen määrä, kasvaa edelleen vankasti. Hintojen kehitystä eri asuntomarkkinoilla onkin seurattava tarkasti.

Kaiken kaikkiaan vertailu rahatalouden analyysin kanssa on vahvistanut taloudellisessa analyysissä havaitut hintavakauteen kohdistuvat riskit. EKP:n rahapolitiikan virityksen mukauttaminen oli siis perusteltua. Joulukuun 1. päivänä tehty päätös edistää osaltaan keskipitkän ja pitkän aikavälin inflaatio-odotusten pitämistä hintavakauden määritelmän mukaisina. Pitämällä inflaatio-odotukset vakaasti hintavakauden määritelmän mukaisella tasolla rahapolitiikalla voidaan edistää merkittävästi talouskasvun kestävästä elpymisestä ja uusien työpaikkojen luomista euroalueella. Niinpä EKP:n neuvosto seuraa jatkossakin tarkasti kaikkea kehitystä, joka voi vaikuttaa hintavakauden keskipitkän aikavälin näkyymiin.

Finanssipolitiikan alalla euroalueen maat viimeistelevät parhaillaan vuoden 2006 budjettejaan ja vakausohjelmiaan. Joissakin maissa on tehty tervetulleita suunnitelmia julkisen talouden tervehdyttämiseksi ja finanssipolitiikan uudistamiseksi niin, että sillä tuetaan talouskasvua ja valmistaudutaan vastaamaan väestön ikääntymisen mukanaan tuomiin haasteisiin. Sellaisissa maissa, joiden julkinen talous on epätasapainossa, vakauttamispyrkimykset etenevät huolestuttavan hitaasti ja on olemassa suuri riski, että velvoitteita ei pystytä noudattamaan. Niinpä onkin olennaisen tärkeää, että julkisen talouden vakauttamispyrkimykset asetetaan jälleen etusijalle osana kattavaa ja kasvua tukevaa uudistusohjelmaa. Tämä lisäksi luottamusta kasvu- ja vakausopimuksen toimivuuteen ja olisi paras tapa, jolla finanssipolitiikka euroalueella voisi tukea talouskasvua.

Rakennemuutosten alalla EKP:n neuvosto piti myönteisinä EU:n jäsenvaltioiden loka- ja marraskuussa 2005 esittämiä Lissabonin strategian kansallisia toimenpideohjelmiä vuosille 2005–2008. Uudistetun Lissabonin strategian mukaisissa toimenpideohjelmissä esitellään maakoh-

taiset haasteet ja rakenneuudistukset, joilla kasvua ja työllisyyttä pyritään lisäämään. Komissio hyväksyi heinäkuussa 2005 Yhteisön Lissabon-ohjelman, jolla täydennetään kansallisia toimenpideohjelmia Euroopan tasolla toteutettavilla toimilla. Yhdessä nämä ohjelmat ovat osoituksena jäsenvaltioiden ja yhteisön toivotusta poliittisesta sitoutumisesta, joka voi antaa rakenneuudistusten toimeenpanemiselle uutta vauhtia. Onkin tärkeää, että kunnianhimoisten tavoitteiden lisäksi toteutetaan konkreettisia poliittisia toimenpiteitä ja tehdään uudistusaloitteita, seurataan ja arvioidaan uudistusten etenemistä ja viestitään niistä tehokkaasti. Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttaminen on olennaisen tärkeää, kun edessä on kiihtyvän globalisaation, nopean teknologisen kehityksen ja väestön ikääntymisen kolminkertainen haaste.

RAHA- JA REAAALITALOUDEN KEHITYS

I TALOUSKEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Maailmantalouden kasvu jatkuu verrattain nopeana, ja sitä tukee erityisesti Yhdysvaltain ja Aasian talouskasvu. Energian hintojen nousu on edelleen kiihdyttänyt kuluttajahintainflaatiota, mutta pohjahintojen nousupaineet ovat pysyneet yleisesti maltillisina. Euroalueen ulkopuolisen ympäristön kehitysnäkymät ovat yhä varsin suotuisat.

I.1 MAAILMANTALOUDEN KEHITYS

Maailmantalouden kasvu jatkuu suhteellisen nopeana. Talouden yleistä toimeliaisuutta tukee erityisesti Yhdysvaltojen ja Aasian kehitys, ja myös Japanissa talouskasvu jatkuu edelleen. Vuoden 2005 alussa väliaikaisesti hidastunut maailmankauppa näyttää taas jonkin verran vilkastuneen. Vaikka kuluttajahintojen nousu jatkuu energian hintojen nousun vuoksi monissa maissa, inflaatiopaineet ovat pysyneet yleisesti maltillisina. Vuotuinen kuluttajahintainflaatio OECD-maissa nopeutui syyskuussa 3,3 prosenttiin, mikä merkitsee nopeinta nousuvauhtia neljään vuoteen (ks. kuvio 1). Sitä vastoin ilman elintarvikkeiden ja energian hintoja laskettu vuotuinen kuluttajahintainflaatio laski edelleen ja oli syyskuussa 1,7 %, kun se oli ollut vuoden alussa 2,1 %.

YHDYSVALLAT

Yhdysvaltain talous kasvoi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä nopeasti. Alustavien arvioiden mukaan BKT:n määrä kasvoi vuositasolle korotettuna 4,3 %, kun sen kasvuvauhti oli vuoden 2005 toisella neljänneksellä ollut 3,3 %. Kotitalouksien kulutus, kiinteät investoinnit asuinrakentamiseen ja muuhun kuin asuinrakentamiseen sekä liittovaltion menot kasvattivat BKT:n määrää eniten. Pienen negatiivisen vaikutuksen kasvuun aiheuttivat yksityisen sektorin varastoinvestoinnit ja myös nettovienti, koska viennin kasvu supistui samalla kun tuonnin nopeutui.

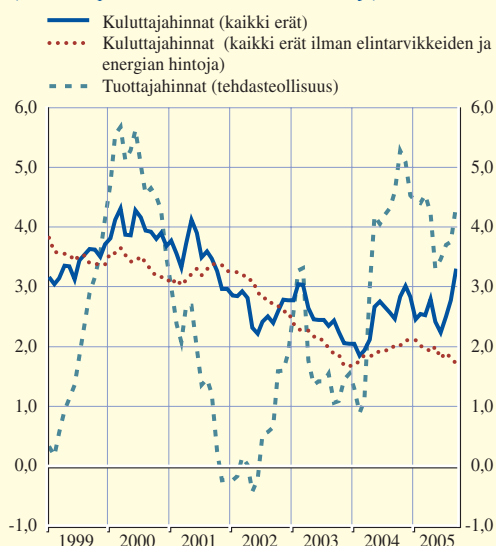
Monet viimeaikaiset talouskasvun indikaattorit ovat kohentuneet merkittävästi. Teollisuustuotanto elpyi lokakuussa vähennyttyään jyrkästi lähinnä viimeaikaisten hirmumyrskyjen vaivaamilla alueilla esiintyneiden tuotantohäiriöiden vuoksi. Myös tehdasteollisuuden tuotanto on elpynyt niin, että se on enemmän kuin korvannut aiemmat tappionsa. Tämä on osoitus tehdasteollisuuden vahvasta kasvuvauhdista. Vaikka joitakin heikkenemisen merkkejä on ollut näkyvissä pääasiassa hirmumyrskyjen vuoksi, yleinen työllisyystilanne on vakaa.

Kulutuskysyntä on jatkunut vilkkaana energian hintojen kallistumisesta ja kuluttajien luottamuksen merkittävästä heikkenemisestä huolimatta. Myös yritysten kiinteiden investointien määrä on pysynyt suurena ja edistänyt tuottavuuden vahvaa kasvua.

Ilman energian ja elintarvikkeiden hintoja laskettu vuotuinen kuluttajahintainflaatio nopeutui lokakuussa hieman ja oli 2,1 %, kun taas vuotuinen kokonaisinflaatio hidastui 4,3 prosenttiin energian hinnannousun hienoisesta tasaantumisen vuoksi.

Kuvio 1. OECD-maiden hintakehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: OECD.

Lyhyen aikavälin talouskasvua koskevat näkymät ovat edelleen myönteiset, vaikka kotitalouksien kulutuskysynnän aiempaa epävarmemmat näkymät saattavat heikentää kehitystä. Yritysten kiinteiden investointien lisääntyminen jatkuu todennäköisesti edelleen nopeana, mikä kiihdyttää tuottavuuden kasvua ja luo kestäväälle talouskasvulle vahvan perustan. Hirmumyrskyjen väliaikaisista kielteisistä vaikutuksista osittain johtuvat hinnannousupaineet todennäköisesti hellittävät, mikäli inflaatio-odotukset pysyvät selvästi maltillisina ja tuottavuus paranee edelleen nopeasti.

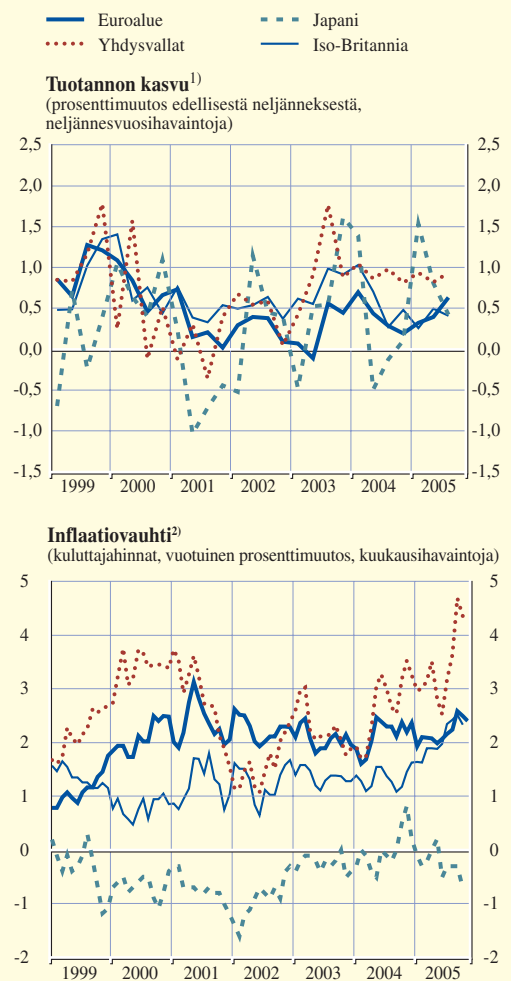
JAPANI

Japanin talouskasvu elpyy edelleen asteittain, ja kuluttajahintadeflaatio pysyy vähäisenä. Viime kuukausina talouskasvu näyttää kuitenkin hidastuneen verrattuna vuoden 2005 alkupuoliskon hyvin nopeaan kasvuvauhtiin. Kansantalouden tilinpitoa koskevien ensimmäisten arvioiden mukaan BKT:n määrä kasvoi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä edellisestä neljänneksestä 0,4 %, mikä vastaa vuositasolle korotettuna 1,7 prosentin kasvua. Vertailun vuoksi vuositasolle korotettu kasvuvauhti oli vuoden ensimmäisellä neljänneksellä 6,3 % ja toisella neljänneksellä 3,3 %. BKT:n kasvuvauhtia hidasti ennen kaikkea se, että nykyisen kysyntävetoisen talouskasvun kahden päätekijän eli kotitalouksien kulutuksen ja muuhun kuin asuinrakentamiseen liittyvien investointien osuudet heikkenivät.

Japanin talouden odotetaan jatkavan elpymistään vakaaseen tahtiin suotuisan työmarkkinakehityksen ja yritysinvestointien voimakkaan kasvun tukemana. Japanin keskuspankin lokakuun 2005 Outlook for Economic Activity and Prices -raportti osoittaa, että pankin politiikkakomitean jäsenet ovat korjanneet BKT:n kasvua ja inflaatiota tilivuosina 2005 ja 2006 koskevia ennusteitaan merkittävästi aiempaa myönteisemmiksi.

Hintakehityksen perusteella kuluttajahintojen laskupaineet ovat hellittäneet viime aikoina. Ilman tuoreiden elintarvikkeiden hintoja laskettu kuluttajahintaindeksi pysyi lokakuussa ennallaan vuositasolle korotettuna. Vaikka yleinen kuluttajahintaindeksi jatkoi vuositasolla laskuaan (-0,7 %), tämä lasku johtui pääasiassa vuoden takaisen vertailuajankohdan kehityksestä. Sen sijaan tuottajahinnat – yritysten maksamien kotimaisten hintojen indeksillä (domestic corporate goods price index, DCG-PI) mitattuina – kallistuivat edelleen. Tähän olivat syynä öljytuotteiden ja raaka-aineiden nousseet hinnat. DCGPI nousi lokakuussa vuositasolla 1,9 %. Tuottajahintojen nousu ei ole toistaiseksi siirtynyt kuluttajahintoihin, mikä johtuu osittain rajallisesta hinnoitteluvoimasta.

Kuvio 2. Keskeisten teollistuneiden talouksien kehitys pääpiirteittäin

Lähteet: Kansalliset tiedot, BIS, Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Eurostatin tiedot euroalueen ja Ison-Britannian osalta; Yhdysvaltain ja Japanin osalta kansalliset tiedot. BKT-luvut on puhdistettu kausivaihtelusta.

2) YKHI euroalueen ja Ison-Britannian osalta; kuluttajahintaindeksi Yhdysvaltain ja Japanin osalta.

Japanin keskuspankki päätti 18.11.2005 pitämässään kokouksessa pitää keskuspankissa olevien sekkitilitalletusten määrää koskevan tavoitteensa ennallaan noin 30 000–35 000 miljardissa jenissä. Samalla se ilmoitti, että jos muutaman seuraavan vuosineljänneksen talouskehitys vastaa sen poliittisen komitean jäsenten ennusteita, se saattaa tilivuoden 2006 aikana luopua rahan määrän lisäämiseen tähtäävästä rahapolitiikastaan, joka on ollut voimassa maaliskuusta 2001.

ISO-BRITANNIA

Ison-Britannian talouskasvu on edelleen vaikeaa. Uusimpien kansantalouden tilinpitoa koskevien lukujen mukaan BKT:n määrä kasvoi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä 0,4 % edellisestä neljänneksestä, joten kasvu pysyi vuoden kahteen ensimmäiseen neljännekseen verrattuna käytännöllisesti katsoen ennallaan (ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 % ja toisella 0,5 %). Kasvu jäi kuitenkin vuoden 2004 kasvuvauhtia huomattavasti hitaammaksi. Kotitalouksien kulutuksen kasvu nopeutui hieman kolmannella neljänneksellä, mutta on aiempiin vuosiin verrattuna edelleen vaisua. Vuoden kahdella viimeisellä neljänneksellä myös yritysten investoinnit elpyivät jonkin verran yritysten vakaan rahoitusaseman ja alhaisen korkotason vuoksi. Toisaalta viennin kasvu hidastui toisen vuosineljänneksen poikkeuksellisen nopeasta vauhdista, jota pidettiin väliaikaisena häiriönä. Tämän vuoksi nettoviennin vaikutus kasvuun oli negatiivinen. Talouskasvun odotetaan voimistuvan kotimaisen kysynnän elpymisen myötä.

Lokakuussa vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui ensimmäistä kertaa yli vuoteen ja päättyi 2,3 prosenttiin. Omistusasuntojen hintojen vuotuinen nousuvauhti, joka on pitkään hidastunut, näyttää joidenkin indikaattoreiden (esim. Halifax-asuntohintaindeksin) mukaan hienoisesti nopeutuneen.

MUUT EUROOPAN MAAT

Käytettävissä olevat taloudellista toimeliaisuutta kuvaavat indeksit osoittavat, että useimmissa muissa euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa tuotannon kasvuvauhti on pysynyt melko nopeana ja talusnäköymät ovat edelleen suotuisat. Lokakuun 2005 YKHI-inflaatioluvut vahvistavat inflaatiokehityksen etenevän eri maissa jonkin verran eri suuntiin.

Tanskassa BKT:n määrän kasvu jatkui vuoden kolmannella neljänneksellä vahvana (vuosineljännes-tasolla 1,4 %). Kotitalouksien kulutus ja investoinnit nopeuttivat talouskasvua edelleen eniten, ja ulkomainen kysyntä vauhditti tuotannon kasvua yhä hieman. Ruotsissa useimmat taloudellista toimeliaisuutta kuvaavat indikaattorit osoittivat tuotannon kasvun jatkuneen samalla ajanjaksolla suhteellisen vahvana. Vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui lokakuussa Tanskassa 1,9 prosenttiin ja Ruotsissa 0,9 prosenttiin. Yleisesti katsoen elintarvikkeiden ja vaatetuksen vähittäiskaupan kova kilpailu, maltilliset palkankorotukset ja tuottavuuden nopea kasvu viittaavat myönteisiin inflaationäkymiin näissä kahdessa kansantaloudessa.

Kolmen suurimman EU:n uuden jäsenmaan taloudellista toimeliaisuutta kuvaavat indikaattorit osoittavat tuotannon kasvun jatkuneen kolmannella vuosineljänneksellä varsin nopeana. Tšekissä, jossa BKT:n määrän vuotuinen kasvu oli toisella neljänneksellä 5,1 %, teollisuus- ja rakennustuotanto kasvoivat syyskuussa voimakkaasti. Myös viennin kasvu on ollut suhteellisen nopeaa. Unkarissa tuotannon vuotuinen kasvu, joka oli toisella neljänneksellä 4,0 %, on vahvan teollisuus- ja tehdasteollisuustuotannon perusteella todennäköisesti jatkunut kolmannella neljänneksellä vahvana. Puolassa tehdasteollisuuden tuotannon parantuneen kehityksen ja viennin kasvun odotetaan kolmannella neljänneksellä nopeuttaneen BKT:n määrän kasvua. Vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui lokakuussa Unkarissa 3,1 prosenttiin ja Puolassa 1,6 prosenttiin, mikä johtuu osittain siitä, että elintarvikkeiden hinnat ovat kehittyneet suotuisasti ja kuljetushintojen nousu on hidastunut. Tšekissä vuotuinen YKHI-inflaatio nopeutui kuitenkin lokakuussa 2,5 prosenttiin lähinnä hallinnollisesti säänneltyjen hintojen nousun vuoksi.

Useimmissa muissa euroalueen ulkopuolisissa EU-maissa tuotannon kasvunäkymät olivat edelleen hyvin suotuisat. Tämä koskee erityisesti Baltian maita, joissa BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti oli vuoden 2005 toisella neljänneksellä lähes tai yli 10 %. Sama pätee myös Slovakiaan, jossa vastaava kasvuvauhti oli 6,2 %. Vuotuinen YKHI-inflaatio kiihtyi lokakuussa monissa näistä maista, ja sen vauhti on erityisen nopea Latviassa.

EU:n ulkopuolisista Euroopan maista Sveitsin talous on vuoden alusta lähtien asteittain kohentunut. Viimeaikaisten kyselytutkimusten tulokset osoittavat, että talouden kasvuvauhti on entisestään nopeutumassa. Tämä johtuu varsinkin viennin tasaisesta kasvusta, jota tukee maailmanlaajuisen ja alueellisen taloustilanteen koheneminen. Lokakuussa vuotuinen inflaatiovauhti oli 1,3 % eli hieman hitaampi kuin syyskuussa, jolloin se oli 1,4 %.

Venäjän talous kasvaa edelleen varsin nopeasti. Vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä teollisuustuotanto kasvoi vuositasolla 4,1 %, eli samaa vauhtia kuin edellisellä neljänneksellä. Kasvua tuki varsinkin tehdasteollisuus. Vaikka kuluttajahintainflaatio hidastui jonkin verran, se säilyi korkeana. Tämä johtui erityisesti siitä, että palvelujen hinnat nousivat voimakkaasti. Lokakuussa kuluttajahintainflaatio oli vuositasolla 11,7 %, kun se oli tämän vuoden huhti-toukokuussa käynyt nopeimmillaan 13,8 prosentissa.

JAPANIN ULKOPUOLINEN AASIA

Japanin ulkopuolisessa Aasiassa talouskasvu jatkui vahvana vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Alueen useimmissa suurissa kansantalouksissa viennin kasvu nopeutui edelleen, mikä johtui osittain tietotekniikkatuotteiden viennin lisääntymisestä. Samalla kotimaisen kysynnän vahvistuminen jatkui. Korkea öljyn hinta ja joidenkin Kaakkois-Aasian valtioiden maksamien polttonesteiden hintatukien leikkaukset ovat kiihdyttäneet kuluttajahintainflaatiota.

Kiinan talous kasvoi edelleen ripeästi, ja sen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä vuositasolla 9,4 %. Vuoden alkupuoliskolla kasvuvauhti oli ollut 9,5 %. Tätä kasvua vauhdittivat sekä vahva kotimainen kysyntä että viennin lisääntyminen. Viennin kasvu jatkui nopeana. Lokakuussa 2005 se oli vuositasolla 29,7 %, kun tuonti kasvoi 23,4 %. Teollisuustuotanto kasvoi lokakuussa vuositasolla 16,1 % ja vähittäiskauppa 12,8 %. Hintakehityksestä voidaan todeta, että inflaatiopaineet olivat edelleen vähäiset ja vuotuinen kuluttajahintainflaatio nopeutui lokakuussa hieman eli 1,2 prosenttiin.

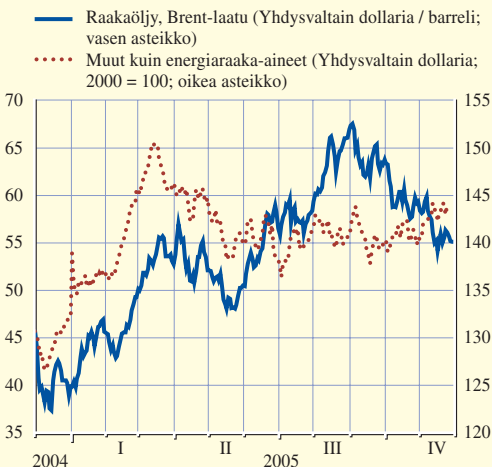
Etelä-Korean talouskasvu oli vuoden kolmannella neljänneksellä nopeaa. BKT:n määrän vuotuinen kasvu oli silloin 4,4 %, kun kasvuvauhti oli ollut toisella neljänneksellä 3,3 %. Teollisuustuotannon vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 8 %. Taloudellisen toimeliaisuuden voidaan sanoa vilkastuneen siksi, että kotimainen kysyntä ja vienti olivat jonkin verran kohentuneet.

Japanin ulkopuolisen Aasian talousnäkökymät ovat edelleen suotuisat, sillä kotimaisen kysynnän kasvu on vakaata ja viennin kasvun elpyminen jatkuu. Kiinan vahva talouskasvu on omiaan tukemaan alueellista kauppaa, mutta öljyn kallis hinta merkitsee alueelle edelleen suurta riskiä.

LATINALAINEN AMERIikka

Latinalaisen Amerikan äskettäin julkaissut taloustiedot osoittavat talouskasvun jatkuvan, vaikkakin mahdollisesti hitaampana kuin aiempina kuukausina. Kokonaistuotannon kasvua vauhdittaa edelleen vienti, mutta myös kotimainen kysyntä on jonkin verran vilkastunut. Syyskuussa teollisuustuotannon vuotuinen kasvuvauhti hidastui Brasiliassa 0,2 prosenttiin ja Meksikossa 1,0 prosenttiin. Sitä vastoin Argentiinassa teollisuustuotanto oli edelleen vilkasta, ja sen vuotuinen kasvu oli lokakuussa 9,5 %. Alueen talousnäky-

Kuvio 3. Raaka-ainemarkkinoiden kehitys pääpiirteittäin

Lähteet: Bloomberg ja HWWA.

mät ovat suotuisat. Kotimaisen kysynnän odotetaan vahvistuvan vuoden loppua kohti ja vuoden 2006 puolella, mikä tasoittaa ulkomaisen kysynnän mahdollisen heikkenemisen vaikutuksia.

I.2 RAAKA-AINEMARKKINAT

Öljyn hinta laski loka-marraskuussa merkittävästi hirmumyrskyjen aiheuttamasta kaikkien aikojen huipustaan, kun öljyn kysyntä on osoittanut laantumisen merkkejä ja Yhdysvaltain öljyvarastot ovat kasvaneet. Kansainvälisen energijärjestön (IEA:n) uusimman öljymarkkinoiden tilaa koskevan arvion mukaan OECD-maiden öljyn kysyntä on syys- ja lokakuussa supistunut. Tämä näyttää johtuneen siitä, että sää on ollut poikkeuksellisen lämmin ja taloudellinen toimeliaisuus Meksikonlahden rannikkoalueella Yhdysvalloissa on hirmumyrskyjen

vuoksi häiriintynyt. Kysynnän vahva kasvu Kiinassa on tasoittanut OECD-maiden kysynnän heikkenemistä vain osittain. Maailmanlaajuisen öljyntuotannon lisääntyminen ja öljyvarastojen kasvu Yhdysvalloissa lisäsivät loka-marraskuussa paineita laskea hintoja. Raakaöljyn (Brent) hinta 30.11.2005 oli 54,7 Yhdysvaltain dollaria eli 19 % alhaisempi kuin korkeimmillaan syyskuun alussa, mutta silti 37 % korkeampi kuin vuoden 2005 alussa. Koska käyttämätöntä kapasiteettia öljyn koko tuotantoketjussa on rajoitetusti ja öljyn hinta on siksi hyvin herkkä kysynnän ja tarjonnan tasapainon odottamattomille muutoksille, sen odotetaan pysyvän lyhyellä aikavälillä sekä suhteellisen korkeana että epävakaana. Joulukuussa 2007 erääntyvien toimitusten futuurihinnat olivat 30.11.2005 noin 57 Yhdysvaltain dollaria.

Pysyttyään kuuden viime kuukauden ajan melko vakaina muiden raaka-aineiden kuin energian hinnat nousivat marraskuussa. Samaan aikaan sekä teollisuuden raaka-aineiden että elintarvikkeiden hinnat nousivat. Marraskuussa 2005 muiden raaka-aineiden kuin energian dollarimääräiset hinnat olivat noin 11 % korkeammat kuin vuotta aiemmin.

I.3 TALOUSKEHITYKSEN NÄKYMÄT EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

Euroalueen ulkopuolisen ympäristön talouselämyksen ja euroalueen ulkomaisen kysynnän näkymät ovat varsin suotuisat, koska vähäiset rahoituskustannukset ja suhteellisen myönteinen tuloskehitys tukevat todennäköisesti edelleen maailmantalouden kasvua. Tätä arviota tukee se, että OECD:n ennakoivan yhdistelmäindikaattorin osoittama kuuden kuukauden muutosvauhti nopeutui entisestään syyskuussa. Silloin muutosvauhti oli korkeimmillaan vuoteen. Samalla, kun indikaattorin uusin nousu johtuu lähinnä joidenkin euroalueen maiden indikaattoreiden noususta, sen taustalla on muutakin: monien euroalueen tärkeiden kauppakumppaneiden indikaattorit ovat parantuneet, ja kaikkein huomattavinta nousu on ollut Japanissa. Toisaalta Yhdysvaltain ja Kanadan indikaattoreiden heikkeneminen on todennäköisesti hirmumyrskyjen seurausta ja jäänee siksi väliaikaiseksi. Vaikka öljyn ja jalostustuotteiden hinnat ovat edelleen korkeat, hintojen viimeaikainen lasku saattaa pienentää sitä riskiä, että hinnat vaikuttaisivat selvästi kielteisemmin maailmantalouden hintoihin ja kasvuun. Tästä huolimatta maailmantalouden kasvunäkymiä uhkaavat edelleen merkittävät riskit, jotka johtuvat öljymarkkinoista ja maailmantalouden tasapainottomuuksista.

2 RAHATALOUS JA RAHOITUSMARKKINAT

2.1 RAHAN MÄÄRÄ JA RAHALAITOSTEN LUOTOT

Rahan määrän kasvu jatkui lokakuussa 2005 vielä voimakkaana, mutta alkoi kuitenkin jo hieman hidastua. Matala korkotaso oli edelleen tärkein M3:n kasvua kiihdyttänyt tekijä, mikä näkyi M1:een sisältyvien M3:n likvideimpien erien määrän kasvuna ja vastaerissä luottojen kasvun kiihtymisenä edelleen. Euroalueen toimijoiden sijoitusten normaalistuminen, joka vaimentaa M3:n kasvua, hidastui viime neljänneksen aikana, mutta näyttää lokakuussa mahdollisesti vahvistuneen jonkin verran uudelleen. Käytettävissä olevat tiedot viittaavat kaiken kaikkiaan siihen, että euroalueella on edelleen erittäin runsaasti likviditeettiä. Tämä vahvistaa arviota hintavakauteen keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä kohdistuvista riskeistä.

LAVEA RAHA-AGGREGAATTI M3

Vuoden 2004 puolivälistä havaittavissa ollut rahan määrän kasvuvauhdin nopeutuminen on viime kuukausina jatkunut. M3:n vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä 8,0 prosenttiin, kun se oli toisella neljänneksellä ollut 7,1 %. Lokakuussa vuotuinen kasvuvauhti hidastui kuitenkin ensi kertaa maaliskuun 2005 jälkeen hieman eli 8,0 prosenttiin syyskuun 8,4 prosentista. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden liukuva keskiarvo oli elokuusta lokakuuhun 8,2 % eli sama kuin heinä-syyskuussa (ks. kuvio 4).

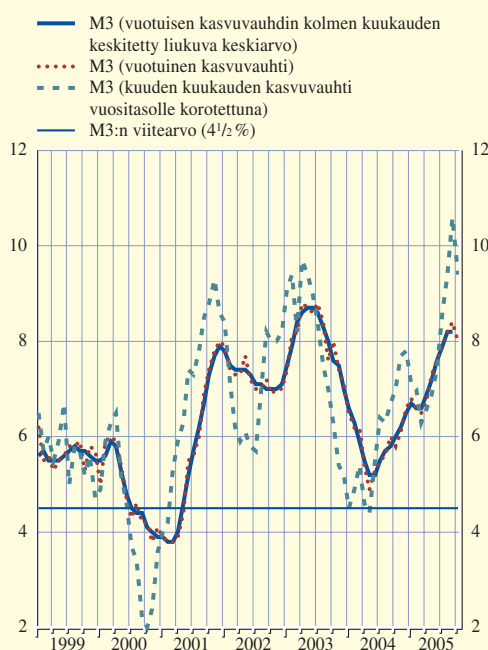
Vuotuisen kasvuvauhdin hidastuminen lokakuussa johtuu kuukausitason kasvuvauhdin heikkenemisestä 0,2 prosenttiin sen jälkeen, kun se oli kiihtynyt verrattain voimakkaasti kesän aikana. Tämän vuoksi M3:n vuotuiselle korotettu kuuden kuukauden kasvuvauhti, joka oli syyskuussa ollut nopeimmillaan sitten EMUn kolmannen vaiheen käynnistymisen, hidastui jonkin verran lokakuussa, vaikka olikin edelleen nopea.

Vaikka M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa, matala korkotaso, joka merkitsee rahan hallussapidon pieniä vaihtoehtoiskustannuksia, on edelleen tärkein rahan määrän kasvua kiihdyttävä tekijä. Korkojen mataluuden vaikutukset ovat nähtävissä sekä suppeaan raha-aggregaattiin M1:een sisältyvien M3:n likvideimpien erien nopean kasvun jatkumisena että yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen vuotuisen kasvun vahvistumisena edelleen.

Euroalueen talouden toimijoiden sijoitusten normaalistuminen – joka hidasti rahan määrän kasvua sen jälkeen, kun likvidit varat olivat olleet poikkeuksellisen suosittuja vuodesta 2001 vuoden 2003 puoliväliin – on ilmeisesti vaimentunut jonkin verran viime kuukausina. Erityisesti tämä johtuu siitä, että euroalueella olevat näyttävät edelleen olleen haluttomia sijoittamaan ulkomaisiin kohteisiin verrattuna ulkomaalaisten sijoituksiin euroalueen kohteisiin. Tämä haluttomuus käy

Kuvio 4. M3:n kasvu ja viitearvo

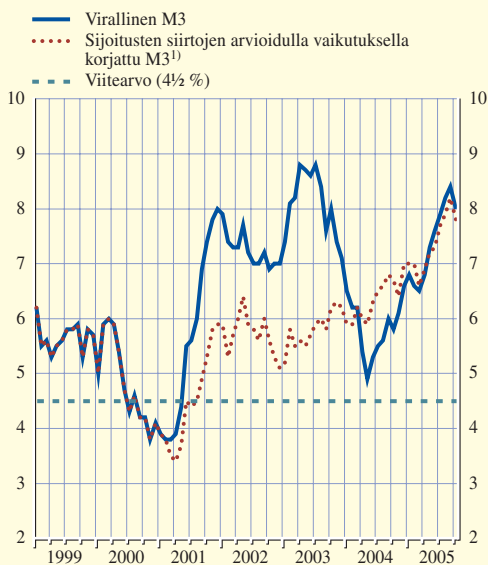
(prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Kuvio 5. M3 sekä sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjattu M3

(vuotuinen prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

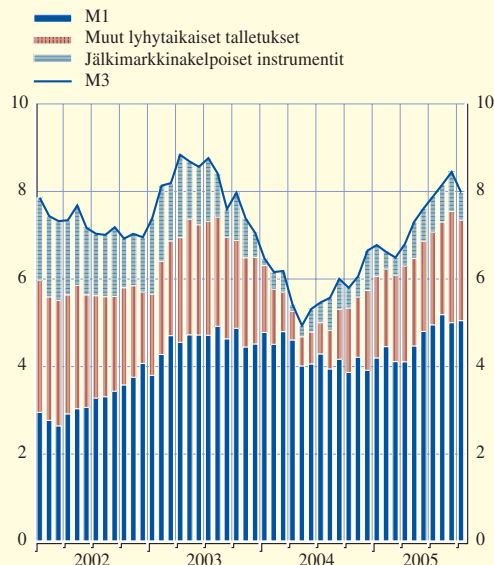

Lähde: EKP.

1) Arviot sijoitusten siirtojen vaikutuksesta M3:een perustuvat lokakuun 2004 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Monetary analysis in real time" esitettyyn menetelmään.

Kuvio 6. M3:n erien vaikutus M3:n kasvuun vuositasolla

(vaikutus prosenttiyksikköinä, M3:n kasvu prosentteina, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

ilmi siitä, että virallisen M3:n vuotuinen kasvuvauhti ja sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjatun M3:n vuotuinen kasvuvauhti ovat lähentyneet toisiaan vuoden 2005 toiselta neljännekseltä lähtien (ks. kuvio 5).¹ Koska sijoitusten siirtojen vaikutuksen suuruutta koskevat arviot ovat väistämättä epävarmoja, korjattua aikasarjaa ja sen viimeaikaista lähentymistä viralliseen aikasarjaan on tulkittava varauksin. Samaan aikaan lokakuun tiedot viittaavat siihen, että normaalistuminen olisi mahdollisesti alkamassa uudelleen, vaikka yksittäisen kuukauden kehitystä ei pitäisikään korostaa liikaa.

M3:N PÄÄERÄT

M3:n voimakkaaseen kasvuun vaikutti lokakuussa 2005 eniten M1:n nopea vuotuinen kasvuvauhti, jonka vaikutus M3:n 8,0 prosentin vuotuisen kasvuvauhtiin oli edelleen 5,0 prosenttiyksikköä (ks. kuvio 6). M1:n vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 11,2 %, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut keskimäärin 11,3 % ja toisella neljänneksellä 9,8 % (ks. taulukko 1).

Vaikka M1:n vuotuinen kasvuvauhti on ollut viime kuukausina yhä nopea, sen kaksi alaerää ovat kehittyneet hieman eri tavoin. Liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman eli 15,3 prosenttiin lokakuussa (oltuaan kolmannella neljänneksellä keskimäärin 16,0 % ja toisella neljänneksellä 17,3 %), kun taas yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi lokakuussa 10,5 prosenttiin kolmannen neljänneksen 10,4 prosentista ja toisen neljänneksen 8,5 prosentista.

Tärkeimpänä syynä M3:n vuotuisen kasvuvauhdin viime kuukausina jatkuneeseen nopeutumiseen ja lokakuuiseen hidastumiseen on muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten ja jälki-

1 Ks. korjatun kasvuvauhdin laskemisesta lokakuun 2004 Kuukausikatsauksen artikkeli "Monetary analysis in real time".

Taulukko I. Rahataloudelliset muuttujat

(neljännesvuosikeskiarvoja, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Kanta prosentteina M3:sta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti					
		2004 IV	2005 I	2005 II	2005 III	2005 Syys	2005 Loka
M1	48,2	9,3	9,6	9,8	11,3	11,1	11,2
Liikkeessä oleva raha	7,4	19,1	18,0	17,3	16,0	15,3	15,3
Yön yli -talletukset	40,8	7,7	8,2	8,5	10,4	10,4	10,5
M2–M1 (= muut lyhytaikaiset talletukset)	37,7	3,5	4,5	5,0	5,4	6,4	5,8
Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	15,5	-2,4	0,5	2,6	4,4	7,0	5,9
Irtisanomissuojaltaan enintään 3 kuukauden talletukset	22,1	7,4	7,1	6,6	6,0	5,9	5,6
M2	85,9	6,4	7,1	7,5	8,4	8,8	8,6
M3–M2 (= jälkimarkkinakelpoiset instrumentit)	14,1	3,9	4,0	4,4	5,6	6,2	4,4
M3	100,0	6,1	6,7	7,1	8,0	8,4	8,0
Luotot euroalueelle		6,0	6,5	6,6	6,9	7,3	7,7
Luotot julkisyhteisöille		3,7	3,4	2,2	1,2	1,4	1,9
Lainat julkisyhteisöille		0,4	-0,3	-0,7	-0,9	0,7	0,1
Luotot yksityiselle sektorille		6,7	7,3	7,8	8,5	8,9	9,3
Lainat yksityiselle sektorille		6,9	7,3	7,5	8,3	8,6	8,8
Pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)		8,9	9,5	9,6	9,8	9,1	9,5

Lähde: EKP.

1) Sen viimeisen kuukauden lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

markkinakelpoisten instrumenttien kehitys. Muiden lyhytaikaisten talletusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi kolmannella neljänneksellä yhä eli 5,4 prosenttiin edellisen neljänneksen 5,0 prosentista, mutta heikkeni lokakuussa 5,8 prosenttiin nopeuduttuaan syyskuussa voimakkaasti eli 6,4 prosenttiin. Hidastuminen johtui siitä, että niin enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten (määräaikaistalletukset) kuin irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten (säästötalletukset) kysyntä heikkeni.

Jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti – johon yleensä liittyy huomattavaa lyhyen aikavälin vaihtelua – hidastui lokakuussa 4,4 prosenttiin sen jälkeen, kun se oli kesäkuukausien aikana vähitellen nopeutunut ja kiihtynyt syyskuussa 6,2 prosenttiin (keskiarvo oli kolmannella neljänneksellä 5,6 % ja toisella neljänneksellä 4,4 %). Hidastumisesta huolimatta aluerät kehittyivät hieman eri tavoin.

Yhtäältä rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa 1,6 prosenttiin, kun se oli syyskuussa ollut 3,7 % ja vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä keskimäärin 3,1 %. Nämä instrumentit, joihin kotitaloudet ja yritykset sijoittavat likvidejä varojaan epävarmuuden lisääntyessä, ovat näin ollen kasvaneet verrattain vaimeasti. Tämä viittaa siihen, että sijoitukset ovat edelleen normaalistuneet ja että M3:n kasvu saattaa alkaa uudelleen hidastua. Myös takaisinostosopimusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui lokakuussa, mutta sijoitukset näihin instrumentteihin ovat usein lyhytaikaisia, ja kuukausitason vaihtelut saattavat olla huomattavia.

Toisaalta enintään kahden vuoden velkapapereiden kysyntä näyttää viime kuukausina vahvistuneen. Tämä liittyy mahdollisesti osittain siihen, että markkinoille on tullut uusia strukturoituja tuotteita, joissa enintään kahden vuoden velkapaperit yhdistetään osakkeiden hintoihin liittyviin johdannaisiin.

Lyhytaikaisten talletusten ja takaisinostosopimusten sektorikohtainen tarkastelu osoittaa, että kotitalouksilla on viime kuukausina edelleenkin ollut suurin merkitys näiden instrumenttien nopeassa

kasvussa. Samaan aikaan lyhytaikaisten talletusten (takaisinostosopimukset mukaan lukien) kasvun vahvistuminen vuoden 2005 aikana samoin kuin sen hidastuminen lokakuussa selittyvät suureksi osaksi muiden rahoituksen välittäjien osuuksien kehityksellä. Yritysten hallussa olevien instrumenttien kasvu on vahvistunut jonkin verran; nämä ovat yleensä lähinnä likvideimpiä talletuksia, mikä viittaa siihen, että näitä talletuksia pidetään tavallisesti transaktiotarkoituksiin sekä lyhytaikaisen rahoituksen ja käyttöpääoman tarpeisiin.

M3:N KESKEISET VASTAERÄT

M3:n vastaerien tarkastelu osoittaa, että rahalaitosten euroalueella oleville myöntämien luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 7,7 prosenttiin lokakuussa 2005, kun se oli kolmannella neljänneksellä ollut 6,9 % ja toisella 6,6 %. Luotonannon kasvun nopeutuminen johtui yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvun kiihtymisestä edelleen, kun taas julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen kasvu on viime neljänneksen aikana yhä hidastunut (ks. taulukko 1).

Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen kasvuvauhdin kiihtyminen johtuu sekä korkotason mataluudesta että viimevuotiseen verrattuna suotuisammista luotonannon ehtoista (eurojärjestelmän toteuttamien pankkien luotonantokyselyjen mukaan). Lokakuussa yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 9,3 prosenttiin syyskuun 8,9 prosentista. Tässä näkyi rahalaitosten yksityiselle sektorille myöntämien lainojen vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen edelleen eli 8,8 prosenttiin lokakuussa, kun se oli edellisessä kuussa ollut 8,6 % (ks. jaksot 2.6 ja 2.7, joissa kerrotaan yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen sektorikohtaisesta kehityksestä).

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä 1,2 prosenttiin edellisen neljänneksen 2,2 prosentista. Viime kuukausina se on kuitenkin jälleen hieman nopeutunut. Tämä nopeutuminen on johtunut lähinnä rahalaitosten hallussa olevien julkisyhteisöjen arvopaperien kasvun kehityksestä, kun taas julkisyhteisöille myönnettyjen lainojen kasvu on pysynyt edelleen vaimeana.

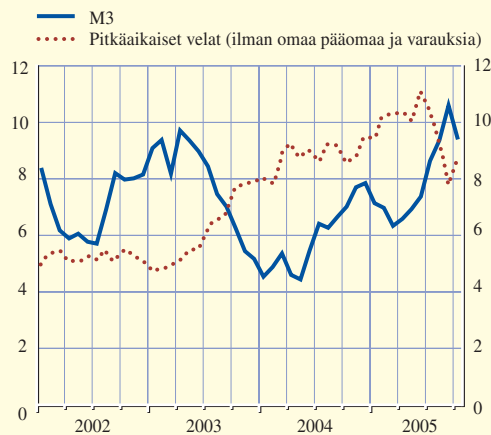
M3:n muista vastaeristä rahaa hallussa pitävän sektorin sijoitukset rahalaitosten pitkäaikaisiin (ilman omaa pääomaa ja varauksia laskettuihin) velkoihin sisältyviin instrumentteihin ovat kasvaneet edelleen nopeasti (ks. kuvio 7). Näiden instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti oli 9,5 % lokakuussa 2005 oltuaan kolmannella neljänneksellä keskimäärin 9,8 % ja toisella neljänneksellä 9,6 % (ks. taulukko 1). Nopea kasvuvauhti viittaa siihen, että euroalueen rahaa hallussa pitävä sektori sijoittaa edelleen mieluummin pitempiaikaisiin rahoitusinstrumentteihin.

Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset ovat vuonna 2005 kehittyneet edelleen keskimäärin positiivisesti. Nettosaamiset olivat lokakuussa 48 miljardia euroa, mikä viittaa siihen, että euroalueen rahaa hallussa pitävä sektori on edelleen haluttomampi sijoittamaan ulkomaisiin rahoitusvaroihin kuin ulkomaalaiset euroalueen rahoitusvaroihin (ks. kuvio 8). Tämä haluttomuus on estänyt vuodesta 2001 vuoden 2003 puoliväliin jatkuneen taloudellisen ja rahoituksellisen epävarmuuden aikana tehtyjen sijoitustensiirtojen merkittävän purkautumisen. Vuositasolla nettosaamiset ovat viime kuukausina kuitenkin pienentyneet. Tämä kuvastaa elokuusta lähtien havaittavissa ollutta euroalueen ulkopuolelle suuntautuneiden nettosijoitusten lisääntymistä ja viittaa siihen, että euroalueella olevat ovat mahdollisesti viime kuukausina alkaneet jälleen sijoittaa enemmän ulkomaille.

Kaiken kaikkiaan M3:n vastaerien kehitys on vuoden 2005 aikana ollut suurin piirtein aiemman kehityksen mukaista. Luotonanto yksityiselle sektorille on korkojen mataluuden vuoksi edelleen vahvistunut ja kiihdyttänyt jatkuvasti rahan määrän kasvua. Samaan aikaan pitempiaikaisten rahoitusvarojen kysyntä on edelleen ollut voimakasta rahaa hallussa pitävässä sektorissa. Pitempiaikaisten

Kuvio 7. M3 ja rahalaitosten pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia)

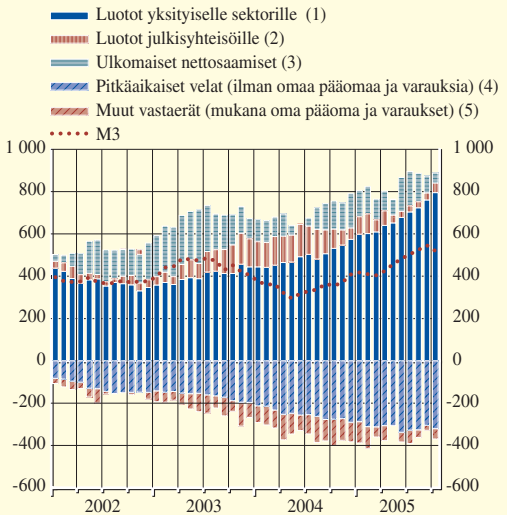
(vuositasolle korotettu kuuden kuukauden prosenttimuutos, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Kuvio 8. M3:n vastaerät

(vuotuisia virtatietoja, mrd. euroa, kausi- ja kalenterivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. M3 esitetään ainoastaan viitteeksi ($M3 = 1 + 2 + 3 - 4 + 5$). Pitkäaikaiset velat (ilman omaa pääomaa ja varauksia) esitetään käännteismerkkinä, koska ne ovat rahalaitossektorin velkoja.

rahoitusvarojen kysyntä on vaimentanut M3:n kasvua, mutta ei ole ollut riittävää kompensoidakseen luotonannon nopean kasvun M3:a kiihdyttävää vaikutusta.

KOKONAISARVIO EUROALUEEN LIKVIDITEETTITILANTEESTA

Sekä virallisen M3:n aikasarjojen että sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjatun M3:n aikasarjojen perusteella lasketut nimelliset rahapoikkeamat suurenevät edelleen vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä, joten vuoden 2004 jälkipuoliskolta alkanut kehitys jatkui. Rahapoikkeamat pysyivät suurina myös lokakuussa 2005.

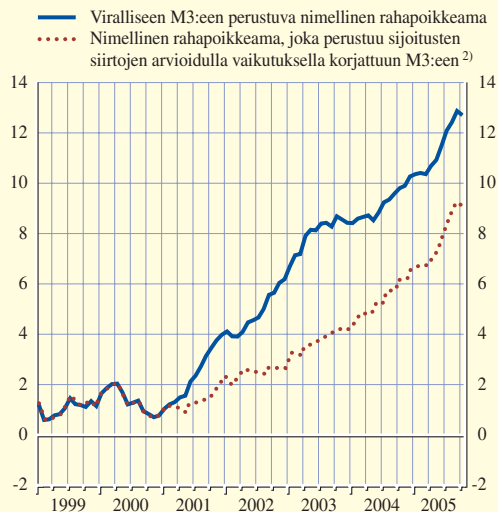
Poikkeamat olivat kuitenkin edelleen hyvin erisuuruisia, sillä korjattujen M3-aikasarjojen perusteella laskettu rahapoikkeama oli huomattavasti pienempi (ks. kuvio 9). Näiden kahden poikkeaman jatkuva, joskin verrattain vakaa ero viime neljänneksen aikana vastaa arviota, jonka mukaan rahaa hallussa pitävän sektorin uusien sijoitusten jakauma on palautunut yhä tavanomaisemmaksi, vaikka sijoitusten aiemmat siirrot eivät olekaan purkautuneet.

Reaalisissa rahapoikkeamissa otetaan huomioon, että hintojen nousu on eliminoinut osan kertyneestä likviditeetistä, mitä EKP:n hintavakauden määritelmän mukaista nopeampi inflaatiovauhti kuvastaa. Virallisen M3:n aikasarjaan ja sijoitusten siirtojen arvioidulla vaikutuksella korjattuun M3:een perustuvat reaaliset rahapoikkeamat ovat pienempiä kuin vastaavat nimelliset rahapoikkeamat (ks. kuviot 9 ja 10).

Nämä mekaaniset indikaattorit ovat kuitenkin vain epätäydellisiä arvioita likviditeettitilanteesta. Koska perusjakson valinta on jossain määrin mielivaltainen, näihin poikkeamiin liittyy huomattavaa epävarmuutta, ja niitä tulee siksi tulkita varauksin. Tätä epävarmuutta kuvaa hyvin edellä mainituista neljästä indikaattorista johdettavien arvioiden laaja vaihteluväli.

**Kuvio 9. Nimellisen rahapoikkeaman
estimaatit¹⁾**

(prosentteina M3:n kannasta, kausi- ja kalenterivaihtelusta
puhdistettuja tietoja, joulukuu 1998 = 0)

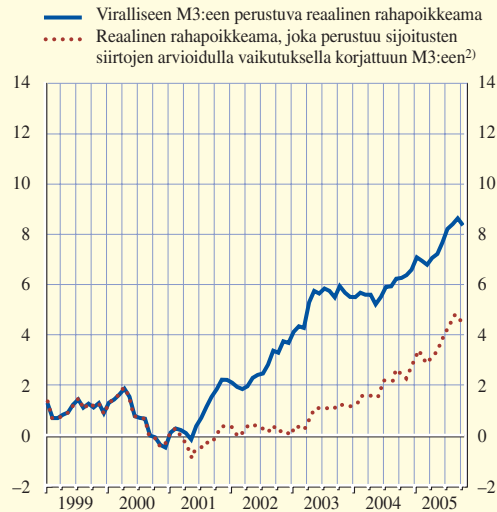
Lähde: EKP.

1) Nimellinen rahapoikkeama tarkoittaa eroa, joka lasketaan M3:n toteutuneesta määrästä ja M3:n kasvuvauhdin viitearvon (4½ % vuodessa) mukaisesta määrästä (perusjaksona pidettävästä) joulukuusta 1998 alkaen.

2) Arviot sijoitusten siirtojen vaikutuksesta M3:een perustuvat lokakuun 2004 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Monetary analysis in real time" esitettynä menetelmään.

**Kuvio 10. Reaalisen rahapoikkeaman
estimaatit¹⁾**

(prosentteina M3:n kannasta, kausi- ja kalenterivaihtelusta
puhdistettuja tietoja, joulukuu 1998 = 0)

Lähde: EKP.

1) Reaalinen rahapoikkeama tarkoittaa M3:n toteutuneen määrän (M3:n nimellinen määrä deflaoituna YKHillä) poikkeamaa määrästä, joka olisi toteutunut, mikäli nimellinen M3 olisi kasvanut 4½ prosenttiin viitearvon mukaisesti ja YKHI-inflaatio olisi kehittynyt EKP:n hintavakauden määritelmän mukaisesti perusjaksosta (joulukuu 1998) lähtien.

2) Arviot sijoitusten siirtojen vaikutuksesta M3:een perustuvat lokakuun 2004 Kuukausikatsauksen artikkelissa "Monetary analysis in real time" esitettynä menetelmään.

Vaikka arviot ovat epävarmoja, näiden indikaattoreiden perusteella saatava kokonaiskuva viittaa kuitenkin siihen, että euroalueella on erittäin runsaasti likviditeettiä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä likviditeetin runsaus uhkaa hintavakautta. Lisäksi rahan määrän ja luottojen nopea kasvu tilanteessa, jossa likviditeettiä on hyvin runsaasti tarjolla, merkitsee sitä, että varallisuushintojen kehitystä ja mahdollisia vaikutuksia on edelleen seurattava.

2.2 EI-RAHOITUSSEKTORIN RAHOITUSINVESTOINNIT JA INSTITUTIONAALISET SIOITTAJAT

Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti pysyi verrattain vakaana vuoden 2005 toisella neljänneksellä, jolta tuoreimmat käytettävissä olevat tiedot ovat. Samaan aikaan ilmeni kuitenkin uusia merkkejä siitä, että pitkäaikaisten rahoitusinvestointien kasvun aiempi vahvistuminen on viime neljänneksen aikana hiipunut.

EI-RAHOITUSSEKTORI

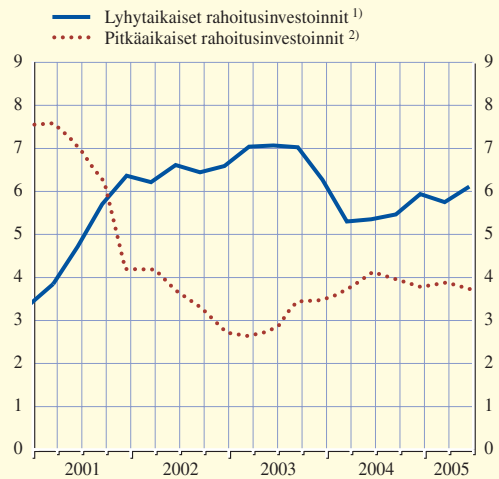
Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti oli 4,5 % vuoden 2005 toisella neljänneksellä, jolta tuoreimmat käytettävissä olevat neljännesvuositiedot ovat. Tämä on lähes sama kuin ensimmäisellä neljänneksellä (ks. taulukko 2). Kehitykseen vaikutti se, että pitkäaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti hidastui hieman, kun taas lyhytaikaisten rahoitusinvestointien vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi jonkin verran (ks. kuvio 11).

Pitkäaikaisten rahoitusinvestointien vuotuisen kasvuvauhdin heikkeneminen johtui lähinnä siitä, että noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuisen kasvuvauhti hidastui edelleen merkittävästi. Samaan aikaan sijoitusrahastoihin ja pitkäaikaisiin velkapapereihin tehtyjen sijoitusten vuotuisen kasvuvauhti kiihtyi. Tämä viittaa siihen, että sijoittajien haluttomuus sijoittaa pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin liittyy lähinnä riskialttiimpiin kohteisiin, kuten osakkeisiin.

Lyhytaikaisista rahoitusinvestoinneista ei-rahoitussektorin hallussa olevien lyhytaikaisten talletusten vuotuisen kasvuvauhti nopeutui kotitalouksien ja yritysten tekemien sijoitusten vaikutuksesta. Samalla myös ei-rahoitussektorin rahamarkkinarahastoihin tekemien sijoitusten vuotuisen kasvuvauhti nopeutui (-0,8 prosenttiin vuoden 2005 ensimmäisen neljänneksen -2,2 prosentista), vaikka pysyikin negatiivisena. Vuoden 2005 toisen neljänneksen loppuun saakka ulottuvat tiedot vahvistavat kaiken kaikkiaan sen, että sijoitusten normaalistuminen, joka aiemmin ilmeni sijoitusten siirtona pitempiaikaisiin rahoitusvaroihin, on jonkin verran hidastunut.

Kuvio 11. Ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

1) Sisältää käteisen, lyhytaikaiset talletukset, lyhytaikaiset velkapaperit ja rahoitusmarkkinarahasto-osuudet. Ei sisällä valtionhallinnon hallussa olevia eriä.

2) Sisältää pitkäaikaiset talletukset, pitkäaikaiset velkapaperit, rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahasto-osuuksia, noteeratut osakkeet ja vakuutusteknisen vastuuvelan. Ei sisällä valtionhallinnon hallussa olevia eriä.

Taulukko 2. Euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitusinvestoinnit

	Kanta prosentteina kokonaisuudesta ¹⁾	Vuotuinen kasvuvauhti								
		2003 II	2003 III	2003 IV	2004 I	2004 II	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II
Rahoitusinvestoinnit yhteensä	100	4,5	5,0	4,6	4,4	4,7	4,6	4,6	4,6	4,5
Käteinen ja talletukset	37	6,4	6,5	5,6	5,3	5,3	5,6	6,2	6,0	6,2
Muut arvopaperit kuin osakkeet	12	-1,7	-1,0	-1,3	-1,2	2,5	2,6	2,6	3,6	4,1
josta: lyhytaikaiset	1	-6,6	-2,6	-3,2	-1,9	15,9	10,2	6,9	0,8	-6,3
josta: pitkäaikaiset	11	-1,1	-0,8	-1,1	-1,1	1,3	1,9	2,2	3,9	5,2
Rahasto-osuudet	12	6,6	7,0	7,0	5,1	3,0	2,0	1,3	1,3	2,4
josta: rahasto-osuudet ilman rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksia	10	5,1	6,4	6,6	5,7	3,3	2,3	1,9	2,3	3,3
josta: rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet	2	14,0	9,6	8,6	3,0	1,8	0,7	-0,7	-2,2	-0,8
Noteeratut osakkeet	13	0,9	2,0	1,2	1,8	3,6	2,8	1,3	0,9	-1,8
Vakuutustekninen vastuuvelka	26	6,2	6,5	6,7	6,6	6,3	6,2	6,4	6,4	6,4
M3 ²⁾		8,6	7,6	7,1	6,2	5,3	6,0	6,6	6,5	7,6
Ei-rahoitussektorin arvopaperisijoitusten vuotuiset hallussapitovoitot ja -tappiot (% BKT:stä)		-7,4	1,3	4,1	8,0	3,7	3,2	2,3	2,8	4,7

Lähde: EKP.

Huom. Lisätietoja tilasto-osan taulukossa 3.1.

1) Sen viimeisen neljänneksen lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

2) Vuosineljänneksen lopussa. Raha-aggregaatti M3 sisältää euroalueen ei-rahallisuussektorin (eli yrityssektorin ja muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten) monetaariset saamiset euroalueen rahalaitoksilta ja valtionhallinnolta.

INSTITUTIONAALISET SIOITTAJAT

Sijoitusrahastojen kokonaisvarallisuuden arvon vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi vuoden 2005 toisella neljänneksellä 16,5 prosenttiin, kun se oli ensimmäisellä neljänneksellä ollut 10,7 %. Vaikka tässä näkyi se, että vuoden 2004 lopusta havaittavissa ollut instrumenttien hintojen nopea nousu jatkui, nousuvauhdin kiihtyminen oli vuoden 2005 toisella neljänneksellä erityisen voimakasta lähinnä sen vuoksi, että hallussa olevien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden arvo nousi. Kokonaisvarallisuuden kannan arvon muutoksiin sisältyy instrumenttien hintojen muutosten aiheuttamia arvostusvaikutuksia. European Fund and Asset Management Associationin (EFAMA)² vuoden 2005 toiselta neljännekseltä julkaisemat tiedot osoittavat, että sijoitusrahastojen (pl. rahamarkkinarahastot) vuotuiset nettomyynnit lisääntyivät vuoden 2005 toisella neljänneksellä ensimmäisestä neljänneksestä samalla, kun joukkolainarahastojen kysyntä vahvistui edelleen – suurimmilleen sitten vuoden 2001 – ja kompensoi osakerahastoihin kohdistuvien vuotuisen nettosijoitusten supistumisen vaikutuksia (ks. kuvio 12). Samaan aikaan vuotuiset nettosijoitukset rahamarkkinarahastoihin pysyivät vähäisinä. Tämä viittaa kaiken kaikkiaan haluun sijoittaa pitempiaikaisiin rahoitusvaroihin, mutta myös jonkinlaiseen haluttomuuteen sijoittaa riskialttiimpiin rahoitusvaroihin.

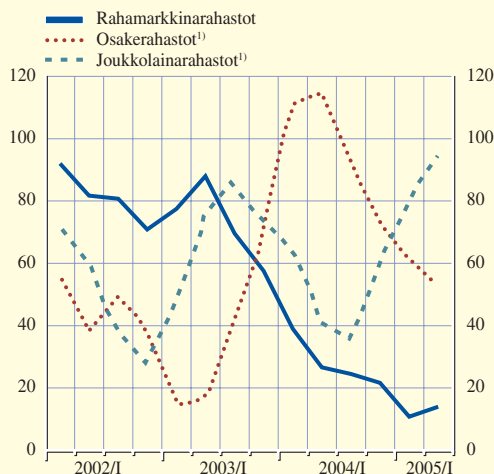
Vuoden 2005 toisen neljänneksen neljännesvuositason nettosijoitukset osoittavat, että edellisen neljänneksen runsaat nettosijoitukset joukkolaina- ja osakerahastoihin supistuivat, kun nettosijoitukset yhdistelmärahastoihin puolestaan lisääntyivät edelleen jonkin verran.

Euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestointien kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti nopeutui vuoden 2005 toisella neljänneksellä 6,2 prosenttiin edellisen neljänneksen

2 EFAMA-järjestö antaa tietoja suurelle yleisölle tarjottavien avointen osake- ja joukkolainarahastojen nettomyynneistä (tai nettosijoituksista) Saksan, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Italian, Luxemburgin, Itävallan, Portugalin ja Suomen osalta. Ks. tarkemmin kesäkuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikko ”Nettokassavirta euro-alueen osakerahastoihin sekä pitkän ja keskipitkän koron rahastoihin viime aikoina”.

Kuvio 12. Vuotuiset nettosijoitukset sijoitusrahastoihin rahastotyypeittäin

(mrd. euroa)

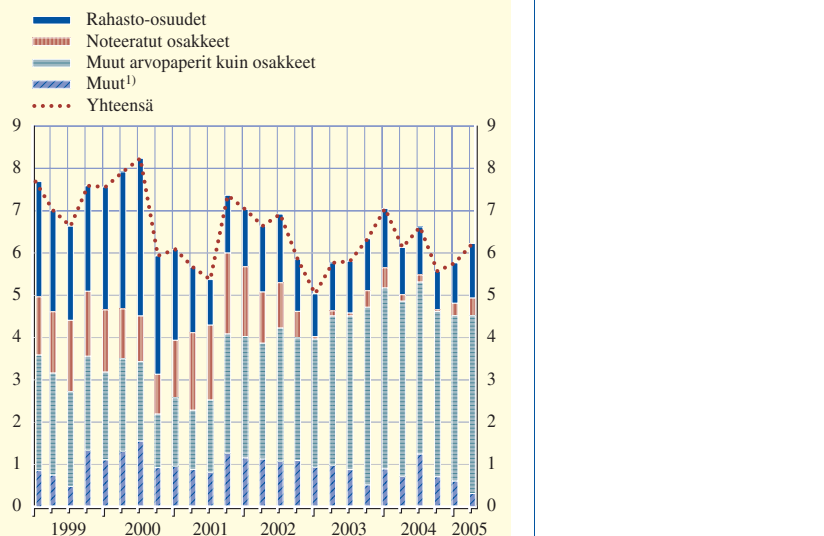

Lähteet: EKP ja EFAMA.

1) EFAMAN tuottamiin kansallisiin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

Kuvio 13. Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusinvestoinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, vaikutus kasvuun prosenttisykköinä)

Lähde: EKP.

1) Lainat, talletukset ja vakuutustekninen vastuuvélka.

5,8 prosentista (ks. kuvio 13). Tähän vaikutti sekä lyhyt- että pitkäaikaisiin arvopapereihin tehtyjen sijoitusten lisääntyminen. Erityisesti muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen ja oli 10,5 %, kun se oli edellisellä neljänneksellä ollut 9,8 %. Näihin instrumentteihin tehtyjen sijoitusten nopeaan kasvuun vaikuttivat lähinnä pitkäaikaisten arvopapereiden hankinnat. Lyhytaikaisten arvopapereiden tarkastelu osoittaa vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen lisännen erityisesti sijoituksiaan rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksiin. Samaan aikaan vakuutuslaitokset ja eläkerahastot sijoittivat edelleen varovasti osakkeisiin, vaikka osakkeiden tuotot kohentuivat: noteerattuihin osakkeisiin tehtyjen sijoitusten vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 2,6 prosenttiin vuoden 2005 ensimmäisen neljänneksen 1,8 prosentista (tämä tosin oli osittain seurausta osakkeiden myynnistä vuoden 2004 toisella neljänneksellä). Arvopaperisijoitusten hallussapitovoitot kasvoivat kaiken kaikkiaan merkittävästi vuoden 2005 toisella neljänneksellä ensimmäisestä neljänneksestä.

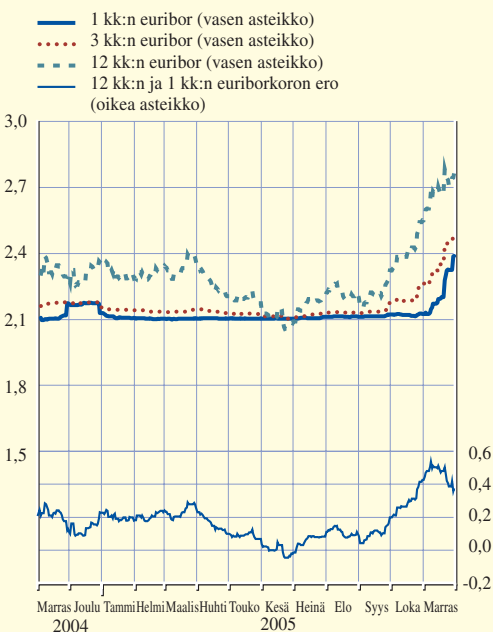
2.3 RAHAMARKKINAKOROT

Etenkin pitkät rahamarkkinakorot nousivat merkittävästi syyskuusta marraskuuhun 2005. Tämän seurauksena rahamarkkinoiden tuottokäyrä on jyrkentynyt huomattavasti kolmen viime kuukauden aikana.

Maturiteetiltaan 3–12 kuukauden rahamarkkinakorot pysyivät verrattain vakaina syyskuussa 2005, mutta nousivat huomattavasti loka–marraskuussa. Sitä vastoin yhden kuukauden korot pysyivät suu-

Kuvio 14. Lyhyet rahamarkkinakorot

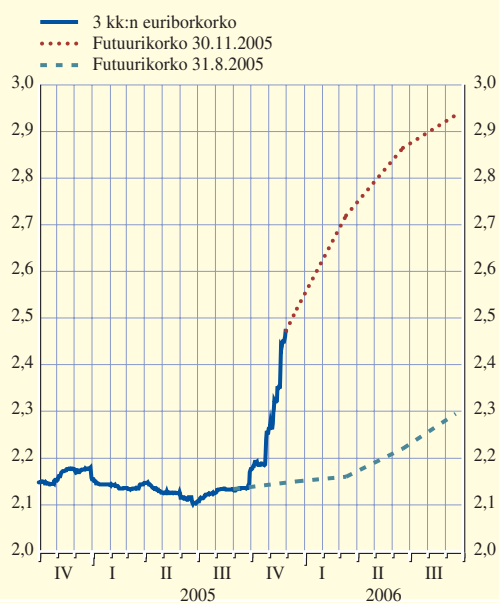
(vuotuinen korko, prosenttiyksikköinä, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Kuvio 15. Kolmen kuukauden korot ja futuurikorot euroalueella

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Tänä ja kolmena seuraavana neljänneksenä erääntyvien kolmen kuukauden futuurisopimusten korkoja Liffen noteerausten mukaan.

rin piirtein vakaina koko lokakuun ja alkoivat nousta vasta marraskuun ensimmäisen viikon jälkeen. Yhden kuukauden korko oli marraskuun 30. päivänä 2,39 % eli 0,28 prosenttiyksikköä korkeampi kuin syyskuun alussa. Kolmen kuukauden korko oli tuolloin 2,47 % eli 0,34 prosenttiyksikköä korkeampi ja kuuden kuukauden korko 2,60 % eli 0,44 prosenttiyksikköä korkeampi kuin syyskuun alussa. Kahdentoista kuukauden korko oli 2,76 %, eli se oli noussut syyskuun alusta 0,56 prosenttiyksikköä. Tämän seurauksena rahamarkkinoiden tuottokäyrä on jyrkentynt huomattavasti kolmen viime kuukauden aikana. Kahdentoista ja yhden kuukauden euriborkorkojen välinen ero oli syyskuun 1. päivänä 0,09 prosenttiyksikköä mutta suureni 0,40 prosenttiyksikköön marraskuun 30. päivänä (ks. kuvio 14).

Markkinaosapuolet ovat syyskuun alusta lähtien tarkistaneet merkittävästi odotuksiaan lyhyiden korkojen kehityksestä ja arvioivat korkojen nousevan vuoden 2005 lopussa ja vuoden 2006 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Maaliskuussa 2006 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu kolmen kuukauden euriborkorko nousi 0,56 prosenttiyksikköä syyskuun alusta marraskuun 30. päivään, jolloin se oli 2,72 %. Kesäkuussa 2006 erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu korko nousi 0,64 prosenttiyksikköä ja syyskuussa 2006 erääntyvien futuurisopimusten korko 0,63 prosenttiyksikköä samana aikana. Kesäkuussa erääntyvien futuurisopimusten pohjalta johdettu korko oli tuolloin 2,86 % ja syyskuussa erääntyvien sopimusten korko 2,93 % (ks. kuvio 15).

Kolmen kuukauden euriborfutuurisopimusten optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti suureni ensin syyskuusta marraskuun puoliväliin, mutta alkoi vähetä marraskuun loppua kohti. Implisiittisen volatiliteetin kehitys kolmen viime kuukauden aikana viittaa siihen, että markkinaosapuolten epä-

Kuvio 16. Kesäkuussa 2006 erääntyviin kolmen kuukauden euriborfutuuereihin perustuvista optioista johdettu implisiittinen volatiliteetti

(vuotuisina prosentteina ja peruspisteinä, päivähavaintoja)

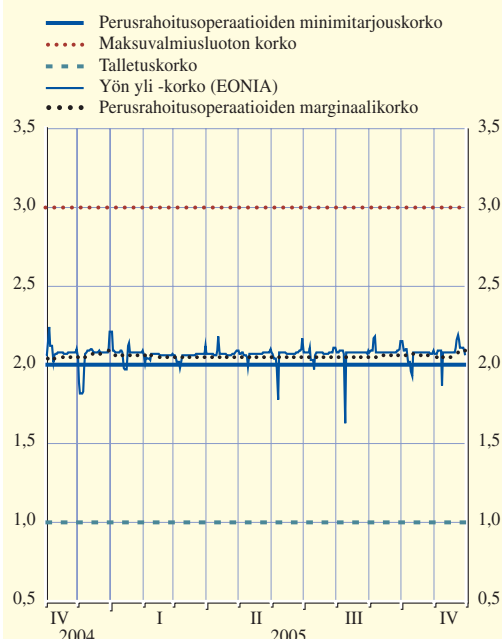

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

Huom. Peruspisteinä ilmaistu volatiliteetti on laskettu kertomalla prosentteina ilmaistu implisiittinen volatiliteetti vastaavalla korolla. (Ks. myös kehikko "Implisiittisen volatiliteetin johtaminen lyhyisiin korkofutuuereihin perustuvista optioista" toukokuun 2002 Kuukausikatsauksessa.)

Kuvio 17. EKP:n korot ja yön yli -korko

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähteet: EKP ja Reuters.

varmuus lyhyiden korkojen kehityksestä lisääntyi syyskuusta marraskuun puoliväliin. Implisiittinen volatilitteetti väheni marraskuun jälkipuoliskolla, mikä antaa viitteitä siitä, että markkinaosapuolten keskuudessa vallitsee verrattain vähän epävarmuutta lyhyiden korkojen kehityksestä tulevana kuukausina (ks. kuvio 16).

Lyhyimmät rahamarkkinakorot pysyivät syyskuun alusta lokakuun loppuun verrattain vakaina erityisesti sen jälkeen, kun EKP oli tehnyt päätöksen hieman lisätä jaettavaa likviditeetin määrää viikoittaisissa perusrahoitusoperaatioissa. Tästä päätöksestä tiedotettiin markkinaosapuolille lokakuun 11. päivänä. Tuottokäyrän lyhyimmät korot nousivat kuitenkin huomattavasti marraskuussa erityisesti sen myötä, kun markkinat olivat alkaneet odottaa EKP:n ohjauskorkojen nosta EKP:n neuvoston joulukuun kokouksessa. Eoniakorko oli marraskuun 1. päivänä 2,07 %, mutta nousi 2,19 prosenttiin marraskuun 23. päivänä. Eoniakoron nousu oli jossain määrin yllättävää, kun otetaan huomioon, että eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään maaliskuussa 2004 tehdyillä muutoksilla pyrittiin välttämään (ja oletettiin vältettävän) se, että EKP:n ohjauskorkojen muutoksiin kohdistuvat markkinoiden odotukset vaikuttaisivat erittäin lyhyisiin korkoihin koronmuutoksen toteuttamista edeltävänä pitoajanjaksona.³ Samanlainen nousu oli havaittavissa viikoittaisten perusrahoitusoperaatioiden marginaalikoroissa ja painotetuissa keskikoroissa. Marginaalikorko nousi marraskuun ensimmäisen perusrahoitusoperaation 2,05 prosentista 2,09 prosenttiin marraskuun 29. päivänä toteutetussa perusrahoitusoperaatioissa, ja painotettu keskikorko nousi samana aikana 2,06 prosentista 2,11 prosenttiin. Eoniakorko laski kuitenkin seuraavina päivinä ja oli 2,06 % kuukauden viimeisenä päivänä, sillä pitoajanjakson lopun likviditeettitilanteen ennakoitiin olevan hyvä (ks. kuvio 17). Tarkempia tietoja koroista ja likviditeetistä kolmen viimeisimmän pitoajanjakson aikana esitetään kehikossa 1.

Marginaalikorko oli 28.9. toteutetussa eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatioissa 2,09 % eli 0,08 prosenttiyksikköä matalampi kuin tuolloinen kolmen kuukauden euriborkorko ja 27.10. toteutetussa operaatioissa 2,17 % eli 0,07 prosenttiyksikköä matalampi kuin euriborkorko. Marginaalikorko nousi 30.11. toteutetussa operaatioissa 2,40 prosenttiin ja oli 0,07 prosenttiyksikköä matalampi kuin tuolloinen kolmen kuukauden euriborkorko. Samassa operaatioissa painotettu keskikorko nousi 2,41 prosenttiin ja oli 0,08 prosenttiyksikköä matalampi kuin tuolloinen euriborkorko. Korkojen äkillinen nousu johtui lähinnä siitä, että markkinaosapuolet odottivat ohjauskorkojen nousevan tulevien kolmen kuukauden aikana.

3 Ks. elokuun 2003 Kuukausikatsauksen artikkeli ”Muutoksia eurojärjestelmän rahapolitiikan ohjausjärjestelmään”.

Kehikko 1.

LIKVIDITEETTITILANNE JA RAHAPOLIITTISET OPERAATIOT 10.8.–8.11.2005

Tässä kehikossa tarkastellaan EKP:n likviditeetin hallintaa 6.9., 11.10. ja 8.11. päättyneinä vähimmäisvarantojen pitoajanjaksoina.

Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet

Tarkastelujaksona pankkien likviditeettitarpeet vähenivät hieman (ks. kuvio A), mikä johtui lähinnä valtion talletusten kehityksestä. Setelit ovat merkittävin ”riippumaton tekijä” (eli muu kuin rahapolitiikan välineiden käyttöön liittyvä likviditeettiin vaikuttava tekijä). Niiden määrä kasvoi edelleen ja oli 4.11.2005 ennätyskelliset 539,7 miljardia euroa. Kaiken kaikkiaan riippumattomien tekijöiden keskimääräinen vaikutus eurojärjestelmän likviditeettivajeeseen oli tarkastelujakso-

na 234 miljardia euroa. Vähimmäisvarantovelvoitteet, jotka ovat toinen merkittävä osa pankkien likviditeettitarpeista, kasvoivat 150 miljardiin euroon. Varantovelvoitteen ylittävien talletusten päivittäisen keskiarvon vaikutus eurojärjestelmän likviditeettivajeeseen oli tarkastelujaksona keskimäärin 0,67 miljardia euroa. Pitoajanjaksona, jonka maksut suoritettiin 6.9., varantovelvoitteen ylittävien talletusten keskiarvo oli 0,57 miljardia euroa eli pienin määrä sitten vuoden 1999. Kahtena seuraavana eli 11.10. ja 8.11. päättyneenä pitoajanjaksona varantovelvoitteen ylittävien talletusten keskiarvo kasvoi ensin 0,72 miljardiin euroon ja sitten 0,69 miljardiin euroon (ks. kuvio B). Kasvu saattoi johtua yleisistä vapaapäivistä, joita oli joissakin euroalueen maissa molempien pitoajanjaksojen viimeisellä viikolla.

Likviditeetin tarjonta ja korot

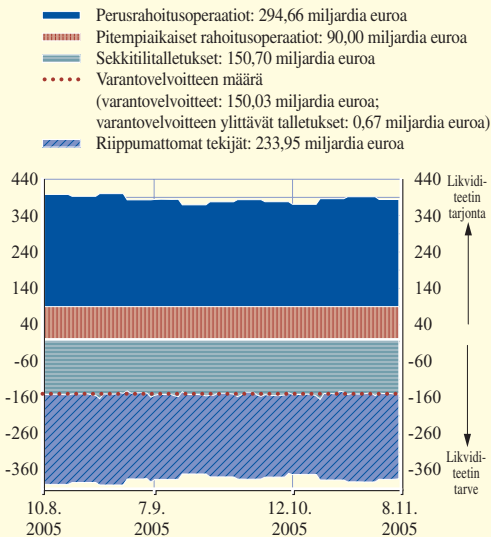
Likviditeetin kysynnän lievän vähenemisen myötä avomarkkinaoperaatioiden volyyymi supistui (ks. kuvio A). Perusrahoitusoperaatioissa jaetun likviditeetin määrä oli keskimäärin 294,7 miljardia euroa. Tarjousten määrän suhde jaetun likviditeetin määrään (eli tarjousten kattamissuhde) suureni tarkasteluajanjakson alussa lähes 1,50:een, mutta supistui sitten tavanomaiselle tasolle. Tarjousten määrän ja jaetun likviditeetin suhde tarkastelujaksona oli keskimäärin 1,38.

Syyskuun 6. päivänä ja lokakuun 11. päivänä päättyneinä pitoajanjaksoina EKP jakoi normaaliallokaation mukaisen määrän likviditeettiä. Ero marginaalikoron ja painotetun keskikoron välillä oli viikoittaisissa huutokaupoissa joko 0 peruspistettä tai 1 peruspiste. Marginaalikorko sitä vastoin nousi hieman, 2,05 prosentista 2,07 prosenttiin. Eoniakorko (yön yli -korko) oli suhteellisen vakaa näinä kahtena pitoajanjaksona. Sen ja minimitarjouskoron välinen ero pysyi 8 peruspisteessä lukuun ottamatta muutamaa tavanomaista poikkeusta kuukauden lopussa ja pitoajanjaksojen viimeisinä päivinä.

Rahamarkkinoiden tasapainoisesta likviditeettitilanteesta huolimatta hyvin lyhyiden markkinakorkojen ja tarjouskorkojen sekä minimitarjouskoron väliset erot suurenevät hieman syys- ja lokakuussa. Erojen suurenemisen vuoksi EKP tiedotti markkinaosapuolille 11.10. lyhyen aikavälin korkoeroja koskevista huolesta ja noudatti melko väljää likviditeetinjakopolitiikkaa 8.11. päättyneenä pitoajanjaksona. Se ei kuitenkaan muuttanut tavoitetta, jonka mukaan pitoajanjakson lopussa pyritään tasapainoiseen likviditeettitilanteeseen.

Kuvio A. Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet ja likviditeetin tarjonta

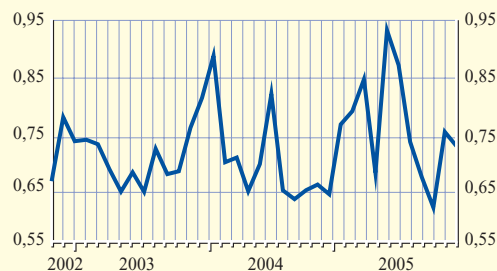
(mrd. euroa, kustakin erästä mainittu erän päivittäinen keskiarvo)

Lähde: EKP.

Kuvio B. Varantovelvoitteen ylittävät talletukset¹⁾

(mrd. euroa, kunkin pitoajanjakson keskiarvo)

Lähde: EKP.

1) Pankkien varantovelvoitteen ylittävät sekkiilitalletukset.

seen. Näin ollen EKP jakoi likviditeettiä 1 miljardin euron verran yli normaaliallokaation mukaisen määrän kaikissa perusrahoitusoperaatioissa lukuun ottamatta pitoajanjakson viimeistä operaatiota. Marginaalikorko laski 2 peruspistettä ja painotettu keskikorko 1 peruspisteen pitoajanjakson aikana.

Likviditeettitilanne ja yön yli -korko pitoajanjaksojen viimeisenä viikkona

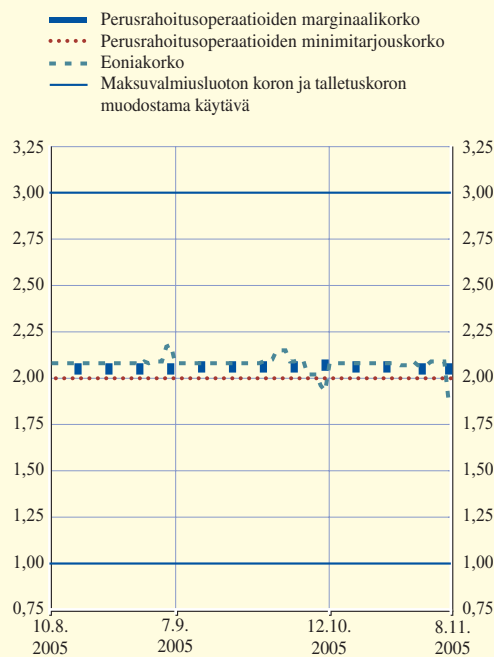
Syyskuun 6. päivänä päättyneen pitoajanjakson lähetessä loppuaan markkinaosapuolet pitivät likviditeettitilannetta kireänä. Tämän seurauksena eoniakorko nousi 2,17 prosenttiin pitoajanjakson toiseksi viimeisenä päivänä. Seuraavana päivänä EKP toteutti hienosäätöoperaation tasoittaakseen odotettavissa olevaa 9,5 miljardin euron likviditeettivajetta. Tarjousten määrä oli melko suuri (51 miljardia euroa), ja hienosäätöoperaation marginaalikorko oli 2,09 % ja painotettu keskikorko 2,10 %. Päivän lopussa maksuvalmiusluottoa käytettiin 0,26 miljardin euron arvosta ja eoniakorko nousi 2,18 prosenttiin.

Seuraavana eli 11.10. päättyneenä pitoajanjaksona likviditeettitilanne keveni sen jälkeen, kun viimeisen perusrahoitusoperaation likviditeetti oli jaettu. Eoniakorko laski 2,02 prosenttiin 7.10. ja 1,96 prosenttiin 10.10., joka oli pitoajanjakson toiseksi viimeinen päivä. Tuon pitoajanjakson viimeisenä päivänä 8,5 miljardin euron likviditeetin ylijäämä näytti todennäköiseltä. Ylijäämän vähentämiseksi toteutettiin hienosäätöoperaatio, jossa tehtiin tarjouksia 24 miljardin euron arvosta. Pitoajanjakson lopussa maksuvalmiusluottoa käytettiin 1,3 miljardin euron arvosta ja eoniakorko oli 1,93 %.

Markkinaosapuolet olettivat, että marraskuun 8. päivänä päättyneenä pitoajanjaksona likviditeettitilanne olisi edellisen pitoajanjakson jälkeen melko kireä. Eoniakorko nousi lokakuun 4. päivänä 2,09 prosenttiin ja pysyi siinä pitoajanjakson toiseksi viimeiseen päivään asti. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä likviditeettitilanne oli kuitenkin jokseenkin tasapainossa eikä hienosäätöoperaatiota tarvittu. Pitoajanjakson lopussa likviditeettitilanne oli vain lievästi löysä. Jakson lopussa maksuvalmiusluottoa käytettiin 1,4 miljardin euron arvosta ja eoniakorko laski 1,87 prosenttiin.

Kuvio C. Eoniakorko ja EKP:n korot

(päivittäiset korkoprosentit)

Lähde: EKP.

2.4 JOUKKOLAINAMARKKINAT

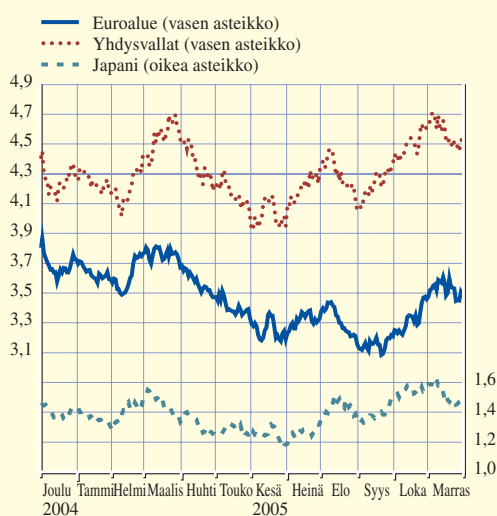
Pitkät korot ovat kaiken kaikkiaan nousseet keskeisillä joukkolainamarkkinoilla kolmen viime kuukauden aikana. Valtion pitkien joukkolainojen tuotot olivat euroalueella syyskuussa pienimmillään sataan vuoteen, ennen kuin alkoivat kasvaa nopeasti loka-marraskuussa. Etenkin lyhyiden joukkolainojen reaalitytuotot kasvoivat tarkastelujakson aikana huomattavasti sekä euroalueella että Yhdysvalloissa. Sitä vastoin pitkän aikavälin tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti pysyi marraskuun lopussa samalla tasolla kuin elokuun lopussa molemmilla talousalueilla. Optioiden hinnoista johdettu joukkolainamarkkinoiden volatilitetti pysyi edelleen melko vähäisenä.

Euroalueen ja Yhdysvaltain pitkät korot ovat nousseet merkittävästi kolmen viime kuukauden aikana, Yhdysvalloissa syyskuun alusta ja euroalueella syyskuun lopusta (ks. kuvio 18). Tämä kehitys johtui siitä markkinaosapuolen keskuudessa vallinneesta näkemyksestä, että talouskasvu olisi vahvistumassa. Öljyn hinnan aleneminen saattoi myös vaikuttaa asiaan, vaikka hinta laskikin korkealta tasolta. Toinen joukkolainojen tuottojen vaihteluja selittävä tekijä olivat markkinaosapuolten näkemykset Yhdysvaltain rahapolitiikan kiristämisestä edelleen ja niiden myötä markkinoille syntyneet odotukset siitä, että ohjauksorkoja mahdollisesti nostettaisiin euroalueella. Lisäksi joukkolainojen tuottojen kasvuun on saattanut vaikuttaa myös pitkille joukkolainoille vaaditun aiemmin pienen riskipreemion suureneminen.⁴ Valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat euroalueella 0,30 prosenttiyksikköä elokuun lopusta marraskuun 30. päivään, jolloin ne olivat 3,5 %. Yhdysvalloissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat samana ajanjaksona 0,50 prosenttiyksikköä eli

4 Ks. huhtikuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikko ”Recent developments in long-term real interest rates”.

Kuvio 18. Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

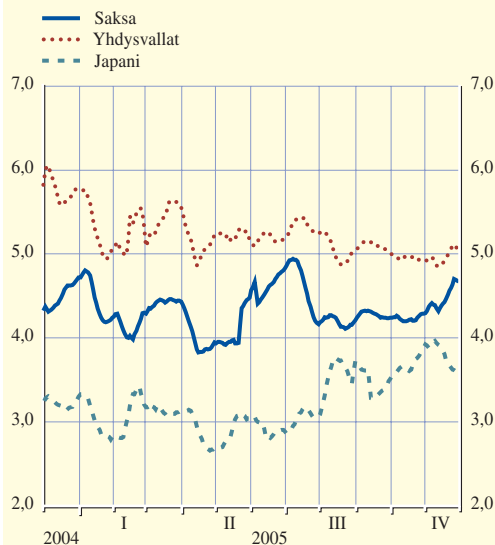

Lähteet: Bloomberg ja Reuters.

Huom. Valtion pitkällä lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Kuvio 19. Joukkolainamarkkinoiden implisiittinen volatilitetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat Bloombergin määritelmän mukaisesti lähimmän geneerisen futuurisopimuksen implisiittistä volatilitettiä vähintään 20 päivää ennen erääntymistä. Näin ollen implisiittisen volatilitetin laskemiseksi käytetty erääntymistä lähinnä oleva sopimus vaihdetaan 20 päivää ennen erääntymistä toiseen, erääntymistä seuraavaksi lähinnä olevaan sopimukseen.

4,5 prosenttiin. Tämän seurauksena valtion 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ero Yhdysvaltain ja euroalueen välillä kasvoi 1,05 prosenttiyksikköön marraskuun 30. päivänä. Japanissa valtion 10 vuoden joukkolainojen tuotot ovat kolmen viime kuukauden aikana kasvaneet noin 0,10 prosenttiyksikköä ja olivat marraskuun lopussa noin 1,5 %. Kasvu saattaa johtua Japanin talouden aikaisempaa suotuisammista näkymistä.

Markkinaosapuolten epävarmuus 10 vuoden joukkolainojen lyhyen aikavälin kehityksestä – joukkolainaoptioista johdetulla implisiittisellä volatiliteetillä mitattuna – on pysynyt suurin piirtein ennallaan ja verrattain vähäisenä keskeisillä joukkolainamarkkinoilla kolmen viime kuukauden aikana (ks. kuvio 19). On kuitenkin muistettava, että joukkolainamarkkinoiden volatiliteetti voi vaihdella sen taustalla olevan kiinteätuottoisen instrumentin maturiteetin ja vastaavien optioiden erääntymispäivän mukaan (ks. kehikko 2).

Kehikko 2.

KORKOJEN IMPLISIITTISEN VOLATILITEETIN AIKARAKENNE

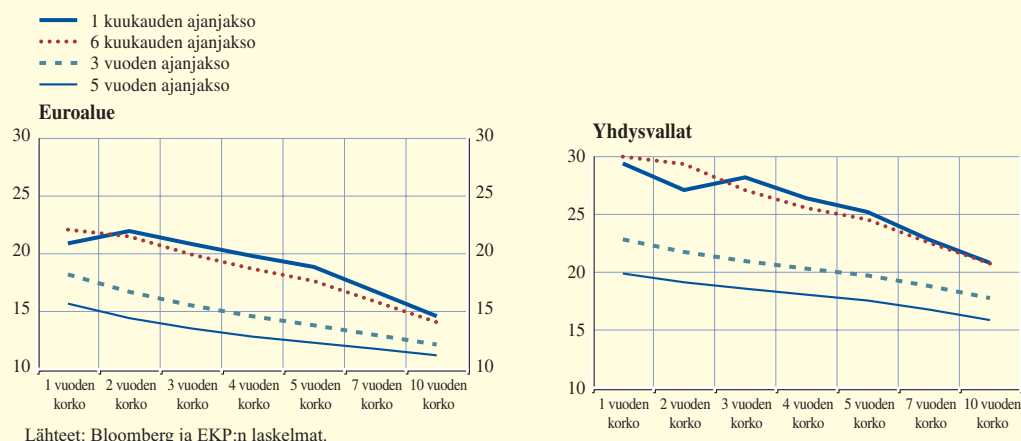
Kymmenen viime vuoden aikana on kehitetty monia uusia korkojohdannaisia. Johdannaisiin liittyvän liikevaihdon kasvu osoittaa, että korkoswapiin perustuvien optioiden eli korkoswap-optioiden tyyppisiä sopimuksia käytetään jo yleisesti korkojen epäedullisilta vaihteluilta suojautumiseen.¹ Korkoswap-optiot noteerataan niiden kohde-etuutena olevan termiiniswap- tai liborkoron implisiittisen volatiliteetin perusteella. Implisiittinen volatiliteetti kuvaa markkinoiden odotuksia näiden termiinkorkojen tulevasta vaihtelusta option voimassaoloaikana ja on siten käyttökelpoinen indikaattori, kun mitataan markkinaosapuolten kokeman epävarmuuden astetta.

Tässä kehikossa tarkastellaan korkoswap-optioista johdettua implisiittistä volatiliteettia. Näitä optioita on saatavilla runsas valikoima sekä korkomaturiteetiltaan että erääntymisajaltaan eripituisina sopimuksina. Tämän ominaisuutensa vuoksi korkoswap-optiot ovat erityisen mielenkiintoinen ana-

¹ Korkoswap-optiot ovat termiiniswapkorkoihin perustuvia optioita. Tietyllä swapkorolla niitä voidaan siten pitää optioina, jotka perustuvat (3 kk:n tai 6 kk:n) termiiniliborkorkoihin. Toisin sanoen ne perustuvat kaikkiin niihin termiiniliborkorkoihin, jotka sisältyvät korkoswap-option voimassaoloajan ja swapin voimassaoloajan kattamaan ajanjaksoon.

Kuvio A. Termiiniswapkorkojen implisiittisen volatiliteetin aikarakenne euroalueella ja Yhdysvalloissa

(vuotuisina prosentteina, päivähavaintojen keskiarvoja tammikuusta 1999 marraskuuhun 2005)

lyyttinen väline, jonka avulla on mahdollista johtaa laaja joukko implisiittisen volatilitietin aikaraken- teita. Näiden perusteella voidaan puolestaan saada tietoa lyhyiden ja pitkien korkojen tulevaan kehitykseen liittyvästä markkinoiden epävarmuudesta lyhyen ja pitkän ajan kuluessa. Tässä kehi- kossa käsiteltävillä korkoswap-optioilla tarkoitetaan erityisesti Yhdysvaltain dollarin ja euron mää- räisten sopimusten swapkorkoja, joiden maturiteetti vaihtelee yhdestä kymmeneen vuoteen, sekä näihin korkoihin perustuvia optioita, joiden erääntymisaika vaihtelee yhdestä kuukaudesta kymme- neen vuoteen.² Tosin vain osa näistä instrumenteista on arvioinnin kohteena.

Kuviosta A ilmenee korkojen implisiittisen volatilitietin päivähavaintoihin perustuva keskimääräi- nen aikarakenne Yhdysvalloissa ja euroalueella tammikuusta 1999 lähtien (jolloin euro otettiin käyt- töön) marraskuuhun 2005 saakka. Kuviossa esitetyt käyrät kuvaavat eripituisia erääntymisaikoja ja siten eripituisen ajanjaksojen odotuksia. Pääteltävissä on myös joitakin muitakin seikkoja. Ensini- näkin implisiittisen volatilitietin aikarakenne on kunakin ajanjaksona korkeammalla tasolla Yhdys- valloissa kuin euroalueella. Toiseksi lähes kaikki molempien talousalueiden käyrät ovat tyypillises- ti alaspäin loivenevia. Tämä viittaa siihen, että epävarmuus on vähentynyt, kun korkojen maturiteetti on pidentynyt. Lisäksi kunkin swapkoron volatilitietin koko aikarakenne pienenee korkoswap- option erääntymisen myötä. Näin ollen epävarmuus on ollut sitä vähäisempää, mitä pidemmälle ajanjaksolle odotukset ovat ulottuneet.

Kuviossa B esitetään yhden ja kymmenen vuoden korkojen implisiittisen volatilitietin aikasarjat pe- rustuen kahteen havaintoajanjaksoon eli kolmen kuukauden (vasemmalla) ja viiden vuoden (oikeal- la) ajanjaksoon sekä euroalueella että Yhdysvalloissa. Nämä implisiittisen volatilitietin aikaprofiilit viittaavat jälleen siihen, että epävarmuus on lähes aina suurempaa Yhdysvalloissa kuin euroalueel- la. Lisäksi ne paljastavat, että kuviossa A esitetyt keskimääräisen volatilitietin erot ovat melkein yk- sinomaan peräisin syyskuusta 2001 huhtikuuhun 2004 ulottuvalta ajanjaksolta. Tänä ajanjaksona Yhdysvaltojen swapkorkojen lyhyiden ajanjaksojen implisiittinen volatilitietin oli erittäin suuri. Saa- vuttaessaan huippunsa elokuussa 2002 yhden vuoden pituisen Yhdysvaltain swapkoron kolmen kuu- kauden implisiittinen volatilitietin oli yli 70 % ja vastaavan euroalueen koron noin 30 %. Ero oli huomattava myös viiden vuoden ajanjaksolla, jolloin implisiittinen volatilitietin oli Yhdysvalloissa suunnilleen 30 % ja euroalueella 15 %. Näiden kahden talousalueen implisiittisen volatilitietin

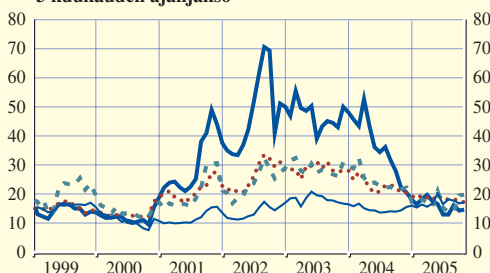
2 Kaikki korkoswap-optiot ovat ns. at-the-money -sopimuksia eli niiden toteutushinta vastaa sopimuksen alkaessa voimassa olevaa termi- nikorkoa.

Kuvio B. Yhden ja kymmenen vuoden termiinisswapkorkojen kolmen kuukauden ja viiden vuoden implisiittinen volatilitietin euroalueella ja Yhdysvalloissa

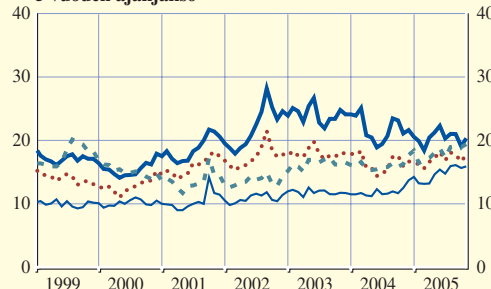
(vuotuisina prosentteina, kuukauden lopun tietoja marraskuuhun 2005 saakka)

- Euroalue, 1 vuoden korko
- Euroalue, 10 vuoden korko
- - - Yhdysvallat, 1 vuoden korko
- Yhdysvallat, 10 vuoden korko

3 kuukauden ajanjakso

5 vuoden ajanjakso

Lähde: Bloomberg.

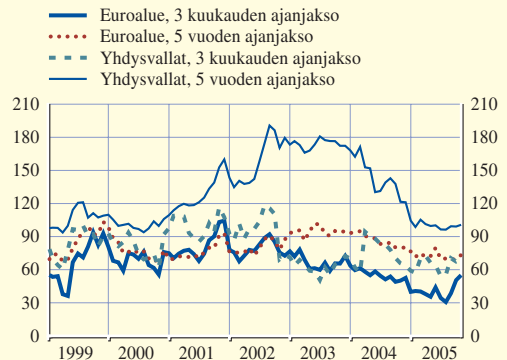
erot ovat toukokuusta 2004 lähtien pienentyneet, eikä merkittäviä eroja odotettujen korkovolatiliteettien suhteen ole ollut.

Tällaisen kehityksen perusteella on aiheellista kysyä, miksi implisiittinen volatilitteetti oli niin suuri syyskuusta 2001 huhtikuuhun 2004. Erityisesti Yhdysvalloissa volatilitteetin voimakkaan lisääntymisen ja vähenemisen ajoittuminen näyttää viittaavan siihen, että useat syyt ovat mahdollisesti aiheuttaneet tämän tilanteen. Yhdysvaltojen makrotalouden näkymiin liittyvällä epävarmuudella on tuolloin saattanut olla suhteellisesti suurempi vaikutus kuin muina ajanjaksoina. Tässä on otettava huomioon, että suhdannekehityksen vahvuudesta saatiin ristiriitaisia merkkejä. Ajanjakson jälkipuolella myös rahapolitiikka on voinut vaikuttaa jonkin verran volatilitteettiin, sillä talouden toimijoiden huolena olivat Yhdysvaltain keskuspankin koronnostojen ajoitus ja suuruus. Tämä otaksoma näyttää vahvistuvan sen havainnon perusteella, että samalla kun Yhdysvaltain keskuspankki on asteittain kiristänyt rahapolitiikkaa kesäkuun 2004 lopusta lähtien, implisiittinen volatilitteetti on merkittävästi pienentynyt erityisesti lyhyissä ajanjaksoissa. Myös geopolitiittiset jännitteet Yhdysvaltoihin 11.9.2001 kohdistuneiden terrori-iskujen jälkimainingeissa ovat saattaneet kaikkialla vahvistaa näkemystä siitä, että riskit olivat lisääntyneet. Näiden tekijöiden lisäksi volatilitteettiero Yhdysvaltojen ja euroalueen tuottojen välillä on saattanut erityisesti vuonna 2003 ja vuoden 2004 alkupuolella liittyä siihen, että kiinteistövakuudellisten arvopapereiden markkinoilla Yhdysvalloissa tehtiin runsaasti suojausoperaatioita.³

Vaikka korkojen implisiittinen volatilitteetti tavallisesti ilmaistaan prosentteina termiinikoroista, olisi ehkä hyödyllistä muuntaa prosentit peruspisteiksi.⁴ Tätä mittaria voidaan itse asiassa käyttää suoraan luottamusvälin muodostamiseksi termiinikorkojen tietyn aikarakenteen molemmin puolin. Kuviossa C esitetään Yhdysvaltojen ja euroalueen yhden vuoden swapkoron volatilitteetti peruspisteinä kolmen kuukauden ja viiden vuoden ajanjaksoilta. Kuvioista ilmenee ensinnäkin, että vaikka volatilitteetti on ilmaistu peruspisteinä, se on ollut keskimäärin suurempi Yhdysvalloissa kuin euroalueella. Tämä pätee siitä huolimatta, että ero on suurin pidemmän eikä lyhyemmän aikavälin odotuksissa. Kuvioista ilmenee myös, että peruspisteiden käytöllä on se haittapuoli, että tällöin volatilitteetti riippuu eksplisiittisesti termiinikorkojen tasosta ja siten tuottokäyrän⁵ kaltevuudesta ja riskipreemioiden⁶ suuruudesta. Esimerkiksi Yhdysvaltojen yhden vuoden termiiniswapkoron volatilitteetti on ollut paljon suurempaa pidemmällä ajanjaksoilla, kun taas euroalueella tällaista eroa ei ole juurikaan ollut. Tämän voitaisiin katsoa viittaavan siihen, että vuoden 2002 puolivälistä vuoden 2004 puoliväliin markkinoilla ennakoitiin rahapolitiikkaa kiristettävän Yhdysvalloissa paljon enemmän kuin euroalueella seuraavien viiden vuoden aikana. Tänä ajanjaksona myös tuottokäyrä oli Yhdysvalloissa kuitenkin erittäin jyrkkä, mikä mahdollisesti kuvasti paitsi vakaan kasvun odotuksia myös huomattavaa riskikompensoitua, joka näkyisi väistämättä peruspisteinä ilmaistuissa volatilitteetiodotuksissa.

Kuvio C. Yhden vuoden termiiniswapkoron kolmen kuukauden ja viiden vuoden implisiittinen volatilitteetti euroalueella ja Yhdysvalloissa

(kuukauden lopun tietoja marraskuuhun 2005 saakka, peruspisteinä)

Lähteet: Bloomberg ja EKP:n laskelmat.

3 Korkojen muutokset aiheuttavat usein merkittäviä muutoksia kiinteistövakuudellisen arvopaperin keskimääräiseen voimassaoloaikaan. Näitä instrumentteja käyttävät sijoittajat yleensä suojaautuvat koronvaihteluilta ja niistä aiheutuvalta kiinteistövakuudellisten arvopapereiden voimassaoloaikojen muutoksilta valtion velkapapereiden, swapien tai johdannaisopimusten avulla, mikä kiihdyttää hintavaihtelua. Ks. myös Kansainvälisen järjestelypankin syyskuun 2003 neljännesvuosikatsaus: Bank for International Settlements, Quarterly Review, September 2003.

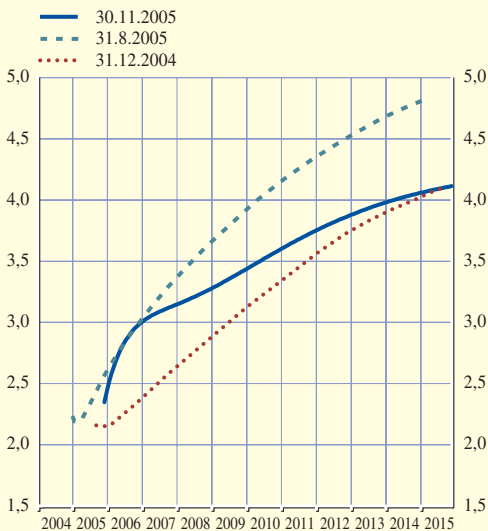
4 Peruspisteinä ilmaistava volatilitteetti lasketaan prosenttimääräisen volatilitteetin ja vastaavan termiiniswapkoron perusteella.

5 Esimerkiksi yhden vuoden termiinikorko viiden vuoden ajanjaksolle lasketaan kuuden ja yhden vuoden spotkorkojen perusteella.

6 Termiinikorot eivät kuvasta ainoastaan tuleviin spotkorkoihin liittyviä odotuksia vaan myös ajallisesti vaihtelevia preemioita.

Kuvio 20. Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

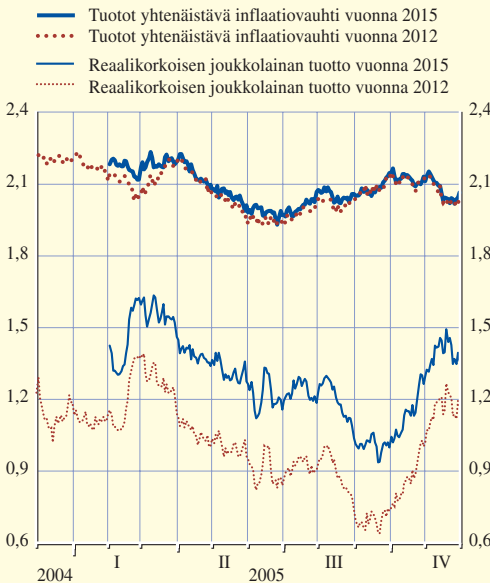

Lähde: EKP:n arvio.

Huom. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinikorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen kehikossa 4. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihtosopimuksista.

Kuvio 21. Euroalueen reaalkorkoisen joukkolainan tuotto ja tuotot yhtenäistävä inflaatiövauhti

(vuotuisina prosentteina, ilman kuluja, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters ja EKP:n laskelmat.

Huom. Reaalkorkoisen joukkolainan tuotto on johdettu (ilman tupakan hintojen vaikutusta laskettuun) euroalueen YKHiin sidottujen Ranskan valtion joukkolainojen markkinahinnoista. Tuotot yhtenäistävän inflaatiövauhdin laskentamenetelmää selostettiin helmikuun 2002 Kuukausikatsauksen kehikossa 2.

Yhdysvalloissa tuottokäyrä on siirtynyt huomattavasti ylöspäin kolmen viime kuukauden aikana ja pysynyt jyrkkyydeltään ja muodoltaan suurin piirtein ennallaan. Lyhyiden joukkolainojen tuottoja kohensi Yhdysvaltain keskuspankin tekemä päätös korottaa ohjaukorkoa 0,25 prosenttiyksikköä syyskuun 20. päivänä ja saman verran marraskuun 1. päivänä pitämässään kokouksissa. Kun makrotaloudesta julkaistut tiedot vakuuttivat sijoittajat siitä, että taloudellinen kasvu olisi vahvaa inflaatiopaineiden lisääntyessä, Yhdysvaltain pitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat tarkastelujaksan aikana. Markkinaosapuolten Yhdysvaltain taloutta koskevien näkemysten koheneminen ilmeni myös pitkien indeksiin sidottujen joukkolainojen tuottojen kasvussa, jota todennäköisesti kiihdyttää myös öljyn hinnan lasku vuoden 2005 korkeimmalta tasoltaan. Lisäksi pitkäaikaisille indeksiin sidotuille ja nimellisille joukkolainoille vaaditun aikaisemmin pienen riskipremion suureneminen on saattanut osaltaan kasvattaa tuottoja. Samaan aikaan pidemmän aikavälin inflaatio-odotukset, jotka näkyvät vastaavassa tuotot yhtenäistävissä inflaatiövauhdissa, pysyivät marraskuun lopussa samalla tasolla kuin elokuun lopussa siitä huolimatta, että kokonaisinflaatio kiihtyi huomattavasti tarkastelujaksolla.

Euroalueella valtion pitkien joukkolainojen tuottojen vaihteluissa näkyivät Yhdysvaltain markkinoiden heilahtelut kolmen viime kuukauden aikana. Syyskuussa valtion pitkien joukkolainojen tuotot supistuivat kuitenkin ensin edelleen pienimmilleen sataan vuoteen.⁵ Syyskuun lopusta lähtien nämä tuotot ovat kuitenkin kasvaneet vähitellen, kun julkaistut makrotaloutta koskevat tiedot ovat olleet kaiken kaikkiaan myönteisiä. Korkojen aikarakenteesta johdettuja yön yli -korkojen odotuksia kuvaava termiinikorkokäyrä siirtyi merkittävästi ylöspäin lyhyissä ja keskipitkissä maturiteeteissa tar-

⁵ Ks. elokuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikko ”Long-term and short-term nominal interest rates in the largest euro area countries from a historical perspective”.

kastelujakson aikana, mutta pysyi puolestaan pitkissä maturiteeteissa olennaisilta osin ennallaan (ks. kuvio 20). Lyhyiden korkojen nousu johtui markkinoilla syntyneestä näkemyksestä, että EKP nostaisi ohjauskorkojaan aikaisemmin kuin alun perin oli ennakoitu.

Pitkien joukkolainojen nimellistuottojen kasvu euroalueella tarkastelujakson aikana selittyi lähes kokonaan niiden suuremmilla reaalitytuotoilla. Ranskan valtion indeksiin sidotun vuonna 2015 erääntyvän joukkolainan tuotto kasvoi noin 0,30 prosenttiyksikköä elokuun lopusta marraskuun 30. päivään, jolloin se oli suunnilleen 1,4 % (ks. kuvio 21). Samaan aikaan Italian valtion indeksiin sidottujen (vuonna 2008 erääntyvien) joukkolainojen kolmen vuoden tuotot kasvoivat 0,55 prosenttiyksikköä, mikä viittaa siihen, että markkinaosapuolet katsoivat euroalueen kasvunäkymien kohentuneen erityisesti lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä.

Pitkän aikavälin tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti – joka lasketaan Ranskan valtion vuonna 2015 erääntyvien nimellisten ja indeksiin sidottujen valtion joukkolainojen tuottoerona – nopeutui hieman syyskuussa ja lokakuun alussa, mutta oli marraskuun lopussa suurin piirtein sama kuin elokuun lopussa. Marraskuun 30. päivänä se oli 2,1 % (ks. kuvio 21), mikä viittaa siihen, että markkinaosapuolten huoli euroalueen hintavakaudesta pysyi maltillisena siitä huolimatta, että kokonaisinflaatio on ollut viime kuukausina selvästi yli 2 %.

2.5 OSAKEMARKKINAT

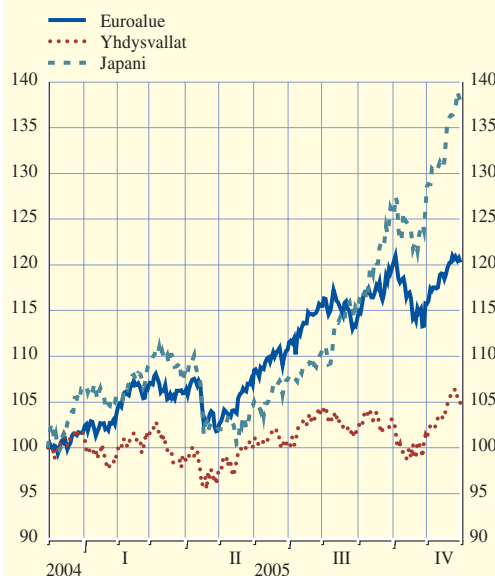
Osakkeiden hinnat ovat kallistuneet maailman keskeisillä markkinoilla kolmen viime kuukauden aikana, vaikka pitkät korot ovat nousseet. Osakkeiden hinnat saivat edelleen tukea yritysten tulosten vahvana jatkuneesta kasvusta. Japanissa laaja osakemarkkinaindeksi kehittyi tarkastelujaksolla selvästi paremmin kuin laajat indeksit euroalueella ja Yhdysvalloissa.

Osakkeiden hinnat nousivat edelleen keskeisillä osakemarkkinoilla kolmen viime kuukauden aikana (ks. kuvio 22). Hintojen kallistumista vauhdittivat pääasiassa yritysten jatkuva hyvä kannattavuus ja markkinoiden odotukset paremmasta talouskehityksestä.

Maailman osakemarkkinoiden epävarmuus mitattuna osakkeisiin perustuvista optioista johdettulla implisiittisellä volatilitteetilla oli tarkastelujakson lopussa lähellä elokuun 2005 lopun tasoa, vaikka viime kuukausina onkin ollut nähtävissä huomattavia heilahteluja. Osakemarkkinoiden implisiittinen volatilitteetti on ollut historiallisesti katsottuna suhteellisen vähäistä, mikä viittaa siihen, että sijoittajien epävarmuus keskeisten osakemarkkinoiden lyhyen aikavälin hintakehityksen suhteen on vähäistä (ks. kuvio 23).

Kuvio 22. Osakeindeksit

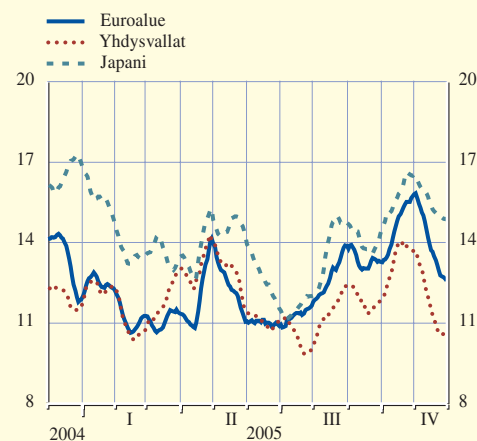
(1.12.2004 = 100, päivähavaintoja)

Lähteet: Reuters ja Thomson Financial Datastream.
Huom. Dow Jones Euro Stoxx (laaja) euroalueen osalta. Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 23. Osakekurssien implisiittinen volatilititeetti

(vuotuisina prosentteina; päivähavaintojen 10 päivän liukuva keskiarvo)

Lähde: Bloomberg.

Huom. Sarjat kuvaavat osakeindekseihin perustuvien optioiden hinnoista johdettua odotettua osakkeiden prosentteina laskettujen hinnanmuutosten keskijointaa enintään kolmen kuukauden aikana. Osakeindeksit, joiden implisiittistä volatilititeettiä kuvataan, ovat Dow Jones Euro Stoxx 50 euroalueen osalta, Standard & Poor's 500 Yhdysvaltojen osalta ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Kuvio 24. Osakekohtaisten tuotto-odotusten kasvu

(vuotuisina prosentteina, kuukausihavaintoja)

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat. Huom. Tuotto-odotusten kasvu perustuu Dow Jones Euro Stoxx -indeksiin euroalueen osalta ja Standard & Poor's 500 -indeksiin Yhdysvaltojen osalta.

1) Lyhyen aikavälin odotukset tarkoittavat analyytikkojen 12 kuukauden päähän ulottuvia odotuksia (vuotuinen kasvuvauhti).

2) Pitkän aikavälin odotukset tarkoittavat analyytikkojen 3–5 vuoden päähän ulottuvia odotuksia (vuotuinen kasvuvauhti).

Yhdysvalloissa osakkeiden hinnat nousivat edelleen kolmen viime kuukauden aikana, vaikka pitkät korot nousivat. Elokuun lopusta marraskuun 30. päivään osakkeiden hinnat nousivat Standard & Poor's 500 -indeksillä mitattuna 2 %. Tähän osakkeiden hintakehitykseen vaikutti kaksi keskeistä tekijää. Ensiksikin öljyn hinta laski vuoden 2005 huippulukemistaan. Tämä hälvensi markkinoiden huolta öljyn korkean hinnan talousvaikutuksista ja lisäsi todennäköisesti sijoittajien halukkuutta sijoittaa riskipitoisiin osakkeisiin. Toiseksi monet osakemarkkina-analyytikot arvioivat seuraavan 12 kuukauden tuotto-odotuksensa aiempaa suuremmiksi (ks. kuvio 24).

Japanissa osakkeiden hinnat nousivat tarkastelujakson aikana Nikkei 225 -indeksillä mitattuna voimakkaasti eli 20 % elokuun lopusta marraskuun 30. päivään, sillä markkinat saivat tukea Japanin talousnäkömyiden kohentumisesta. Kansainvälisten osakerahastojen hoitajien vastaukset kyselytutkimuksissa viittasivat siihen, että sijoittajien mielestä yritysten tulospöytäkirjat ovat parempia Japanissa kuin muissa keskeisissä talouksissa.

Euroalueella osakkeiden hintojen kehitys mukaili maailmanlaajuisesta noususuuntausta kolmen viime kuukauden aikana. Hintojen kehitys oli hieman parempaa kuin Yhdysvaltojen laajojen markkina-indeksien kehitys, mutta jäi heikommaksi kuin Japanin laajojen markkinaindeksien kehitys. Elokuun lopusta marraskuun 30. päivään Dow Jones Euro Stoxx -indeksi nousi 5 %.

Euroalueella osakemarkkinoiden kehitys jatkui kolmen viime kuukauden aikana vahvana siitä huolimatta, että pitkien joukkolainojen tuotot ovat kasvaneet. Viimeaikainen kehitys näyttää pitävän paikkansa sen näkemyksen kanssa, että joukkolainojen tuottojen kasvu johtuu talousnäkömyiden para-

Taulukko 3. Hintojen muutokset ja vaihtelut Dow Jones Euro Stoxxin toimialakohtaisissa indekseissä

(hintojen muutokset prosentteina ajanjakson lopun hinnoista; hintojen vaihtelut vuotuisina prosentteina)

	Raaka-aineet	Kulutus-palvelut	Kulutus-tavarat	Öljy ja kaasut	Rahoitus	Terveysdenhoito	Teollisuus	Tekniikka	Tele-viestintä	Perus-palvelut	Euro Stoxx
Toimialan osuus yhteenlasketusta markkina-arvosta (kauden lopun tietoja)	5,2	6,9	11,3	8,3	33,1	3,9	10,1	5,6	7,4	8,2	100,0
Hintojen muutokset (kauden lopun tietoja)											
III/2004	1,5	-6,4	-9,0	3,3	-0,8	6,0	0,1	-13,0	-1,4	0,8	-2,1
IV/2004	9,9	6,3	5,0	1,6	11,2	1,8	6,6	6,6	17,0	11,1	8,3
I/2005	6,0	7,5	6,3	9,7	4,7	0,1	5,3	-1,2	-4,0	3,7	4,3
II/2005	-0,8	1,8	2,6	11,4	2,8	5,6	5,2	10,1	-0,3	8,2	4,4
III/2005	12,5	1,7	11,8	14,1	9,8	4,5	7,0	4,8	1,3	6,5	8,1
Syyskuu	7,4	1,3	5,2	6,4	6,1	0,9	3,3	8,4	0,6	4,0	4,7
Lokakuu	-3,2	-2,6	-4,7	-8,6	-1,0	-2,8	-4,5	-2,2	-3,7	-4,0	-3,3
Elokuun loppu – 30.11.2005	9,4	0,3	2,8	-0,9	11,0	1,0	3,3	12,3	-4,2	5,0	5,3
Hintojen vaihtelut (kauden keskiarvoja)											
III/2004	13,1	13,6	12,7	12,8	11,6	12,4	11,7	25,3	11,7	8,6	11,2
IV/2004	12,8	10,4	11,5	10,9	10,1	15,5	9,8	19,2	12,9	9,8	10,1
I/2005	10,6	8,4	8,5	11,6	8,8	16,5	9,3	14,7	9,9	13,0	8,2
II/2005	13,1	10,1	11,0	13,8	10,7	14,9	11,8	17,1	12,1	12,3	10,3
III/2005	12,8	8,4	12,2	15,9	11,2	12,0	9,4	18,0	10,9	12,3	10,0
Syyskuu	14,2	9,0	13,6	12,1	12,4	11,3	10,0	14,3	10,6	12,6	10,4
Lokakuu	17,0	12,6	14,4	23,8	12,2	14,9	14,4	18,1	12,9	11,2	12,5
Elokuun loppu – 30.11.2005	14,6	10,4	13,2	20,2	11,8	13,1	12,0	15,8	11,7	12,1	11,1

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.

Huom. Hintojen vaihtelut on laskettu jakson päivittäisten indeksimuutosten vuositasolle korotettuna keskihajontana. Toimialakohtaiset indeksit esitetään tilasto-osassa.

nemisestä euroalueella. Talousnäkymien paranemiseen liittyvä osakkeiden tuotto-odotusten kasvu on suurempi kuin (diskonttotekijänä toimivan) korkotason tuotto-odotuksia heikentävä vaikutus. Samaan viittaa se, että osakemarkkina-analyytikot kaiken kaikkiaan nostivat tuotto-odotuksiaan kolmen viime kuukauden aikana. Analyytikot ennustivat lisäksi johdonmukaisesti, että Dow Jones Euro Stoxx -indeksiin kuuluvien yhtiöiden tuottojen kasvu olisi 12 seuraavan kuukauden aikana edelleen kaksinumeroista (ks. kuvio 24). Tuotto-odotuksia tulkittaessa on syytä muistaa, että euroalueen laajat markkinaindeksit heijastavat sellaisten yritysten tulosestimateita, jotka toimivat paitsi euroalueella myös sen ulkopuolella.

Osakkeiden hinnat nousivat tarkastelujaksolla kaikilla toimialoilla paitsi televiestintä- sekä öljy- ja kaasutoimialoilla (ks. taulukko 3). Kulutustavaroiden ja -palveluiden sekä terveydenhoidon toimialoilla kehitys oli selvästi heikompaa kuin osakemarkkinoilla yleensä kolmen viime kuukauden aikana. Heikompi kehitys kulutuspalveluiden ja kulutustavaroiden toimialoilla viittaa siihen, että yksityisestä kulutuksesta riippuvaisten yhtiöiden tuottonäkymät euroalueella olivat edelleen verrattain heikot. Öljy- ja kaasutoimialan kurssikehitys liittyy suurelta osin öljyn hinnan laskuun vuoden 2005 huippulukemista. Sitä vastoin laajan Dow Jones Euro Stoxx -indeksin kuten myös vastaavien Yhdysvaltain osakeindeksien nousuun vaikuttivat varsin voimakkaasti raaka-aineiden, rahoituksen ja tekniikan toimialaindeksihin kuuluvat yritykset.

2.6 YRITYSTEN RAHOITUKSEN HANKINTA JA RAHOITUSASEMA

Yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannukset pysyivät pieninä vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Samana ajanjaksona velkarahoituksen pienet kustannukset sekä pankkien ja sijoittajien antama suotuisa luottoriskiarvio saivat yritykset entisestään lisäämään velkarahoitustaan. Sen sijaan yritykset laskivat liikkeeseen noteerattuja osakkeita vain hieman aiempaa enemmän. Vaikka yritysten velkasuhde onkin jonkin verran suurentunut vuonna 2005, niiden taloudellinen tilanne on yleisesti parantunut viime neljänneksen aikana, mikä näkyy suotuisana kannattavuuskehityksenä.

RAHOITUSKUSTANNUKSET

Euroalueen yritysten ulkoisen rahoituksen yhteenlasketut reaalikustannukset pysyivät vuoden 2005 kolmannen neljänneksen loppuun saakka edelleen pienempinä kuin pitkään aikaan. Nämä reaalikustannukset lasketaan painottamalla eri rahoituslähteistä saatavan rahoituksen kustannuksia rahoituslähteiden (arvostusmuutosten vaikutuksista puhdistetuilla) kannoilla (ks. kuvio 25).⁶ Ulkoisen rahoituksen reaalikustannukset supistuivat hieman kolmannella neljänneksellä, mikä johtui sekä velkarahoituksen reaalikustannusten että oman pääoman ehtoisen rahoituksen reaalikustannusten lievistä laskusta kyseisenä tarkastelujaksona.

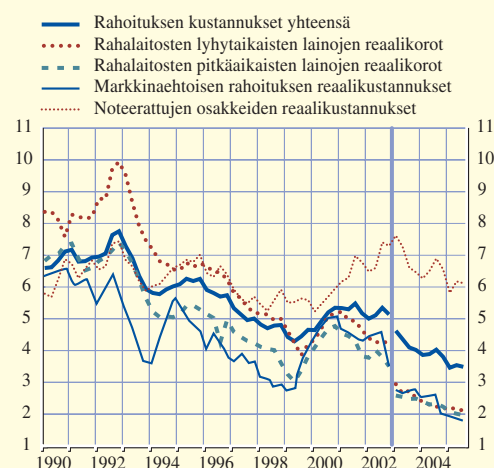
Yritysten pankkilainojen reaalikustannukset pysyivät kolmannella neljänneksellä jokseenkin ennallaan eli pieninä (ks. taulukko 4). Tämä johtuu alhaisista markkinakoroista – vaikka ne nousivatkin jonkin verran tarkastelujakson aikana – ja siitä, että pankit antoivat luottoriskeistä myönteisen kokonaisarvion. Maturiteetti-kohtainen erittely osoittaa, että sekä lyhyet että pitkät korot muuttuivat yrityksille myönnettyjen lainojen osalta vain vähän syyskuuhun päättyneenä kolmen kuukauden tarkastelujaksona. Yrityksille myönnettyjen lyhytaikaisten lainojen korot ovat pysyneet toisen neljänneksen lopun jälkeen jokseenkin ennallaan, mutta pitkäaikaisten lainojen korot ovat jonkin verran laskeneet. Tästä seurasi, että vaikka valtion keskipitkien joukkolainojen tuotot kasvoivat jonkin verran kolmannella neljänneksellä, yrityksille myönnettyjen keskipitkien lainojen korot laskivat yhä tai pysyivät jokseenkin ennallaan. Tämä puolestaan johtuu korkojen hitaasta mukautumisesta pankkien markkinakorkoihin.

Yritysten markkinaehtoisen velan reaalikustannukset laskivat jonkin verran vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Tämä liittyi pääasiassa siihen, että yritysten joukkolainojen tuottoerojen kasvu alkoi osittain hidastua toisella neljänneksellä lähinnä joidenkin erityisesti autoteollisuuden yksittäisiin yrityksiin liittyneiden tapahtumien vuoksi.

⁶ Yksityiskohtainen kuvaus euroalueen yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannusten mittaamisesta löytyy maaliskuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikosta 4.

Kuvio 25. Euroalueen yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannukset

(vuotuisina prosentteina)

Lähteet: EKP, Thomson Financial Datastream, Merrill Lynch ja Consensus Economics.

Huom. Yritysten ulkoisen rahoituksen reaalikustannukset laske-
taan pankkilainojen, velkapapereiden ja osakkeiden kustannus-
ten painotettuna keskiarvona niiden kannan määrien perusteella
ja deflaatioina inflaatio-odotuksilla (ks. maaliskuun 2005 Kuu-
kausikatsauksen kehikko 4). Rahalaitosten yhdenmukaistettujen
antolainauskorkojen käyttöönotto vuoden 2003 alussa aiheutti
katkoksen aikasarjatilastossa.

Taulukko 4. Rahalaitosten yrityksille myöntämien uusien lainasopimusten korot

(vuotuinen korko, peruspisteinä ja painotettuna)¹

							Muutos peruspisteinä syyskuuhun 2005 saakka		
	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II	2005 Elo	2005 Syys	2004 Syys	2005 Kesä	2005 Elo
Rahalaitosten antolainauskorot									
Sekkiluotot yrityksille	5,38	5,27	5,26	5,13	5,12	5,13	-25	-1	1
Enintään miljoonan euron lainat yrityksille									
Vaihtuvakorkoiset ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut	3,99	3,98	3,91	3,88	3,89	3,81	-18	-7	-8
Koroltaan alun perin yli viideksi vuodeksi sidotut	4,70	4,44	4,33	4,20	4,13	4,04	-66	-16	-10
Yli miljoonan euron lainat yrityksille									
Vaihtuvakorkoiset ja koroltaan alun perin enintään vuodeksi sidotut	3,00	3,04	3,01	2,94	2,96	2,94	-6	0	-2
Koroltaan alun perin yli viideksi vuodeksi sidotut	4,31	4,06	4,04	3,89	3,79	3,85	-46	-3	6
Lisätieto									
Kolmen kuukauden rahamarkkinakorko	2,12	2,17	2,14	2,11	2,13	2,14	2	3	1
Valtion kahden vuoden joukkolainan tuotto	2,60	2,36	2,49	2,49	2,07	2,21	-38	14	-3
Valtion viiden vuoden joukkolainan tuotto	3,35	2,93	3,08	2,58	2,70	2,60	-75	2	-11

Lähde: EKP.

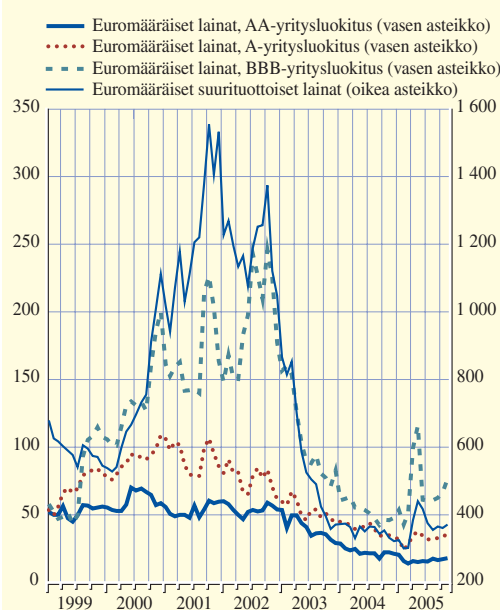
1) Rahalaitosten painotetut korot on joulukuusta 2003 alkaen laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrän 12 kuukauden liukuvaan keskiarvoon. Tammikuusta marraskuuhun 2003 rahalaitosten painotetut korot on laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrän keskiarvoon vuonna 2003. Lisätietoja elokuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikossa 3 "Analysing MFI interest rates at the euro area level".

Joukkolainojen tuottoerot luottorahoitusta hankkineiden yritysten kesken ovat viime aikoina kasvaneet hieman. Tämä koskee etenkin alhaisen luottokelpoisuusluokituksen saaneita yrityksiä (ks. kuvio 26). Tämän johdosta yritysten markkinaehtoisen velan reaalkustannukset ovat jokseenkin samalla tasolla kuin vuoden alussa. Yritysten joukkolainojen tuottoerojen kokonaiskasvu kumoutui siten helmikuun puolivälin jälkeen lähes kokonaan varsinkin alemman luokituksen saaneilla yrityksillä, koska valtion joukkolainojen tuotto supistui. Yritysten markkinaehtoisen velan reaalkustannukset pysyivät kaiken kaikkiaan pieninä. Tämä johtui sekä alhaisista markkinakoroista että sijoittajien suhteellisen suotuisista luottoriskiarvioista. Eräät parempaa tuottoa etsivät sijoittajat ovat myös osaltaan saattaneet auttaa pitämään markkinaehtoisen velan kustannukset pieninä.

Oman pääoman ehtoisen rahoituksen reaalkustannukset olivat vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä edelleen huomattavasti korkeammat kuin velkarahoituksen reaalkustannukset eli hieman korkeammat kuin vuosina 1999–2005 keskimäärin. Vuoden 2005 kolmannella neljännek-

Kuvio 26. Yritysten joukkolainojen tuottoerot

(peruspisteinä, kuukausikeskiarvoja)

Lähteet: Thomson Financial Datastream ja EKP:n laskelmat.

Huom. Yritysten joukkolainojen tuottoerot on laskettu suhteessa AAA-luokituksen saaneiden valtion joukkolainojen tuottoihin.

sellä oman pääoman ehtoisen rahoituksen reaalkustannukset laskivat jonkin verran osakemarkkinoi-
den suotuisan kehityksen myötä.

RAHOITUKSEN HANKINTA

Yritysten ulkoinen rahoitus kasvoi edelleen vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 27). Tämä johtui lähinnä velkarahoituksen kasvusta samana tarkastelujaksona. Yritysten oman pääoman ehtoinen rahoitus sen sijaan kasvoi vain hieman. Kehitys johtuu edellä esitetyistä ulkoisen rahoituksen kustannusten eroista. Varsinkin yritysten ulkoisen rahoituksen kysyntä pysyi suhteellisen voimakkaana suotuisasta kannattavuuskehityksestä huolimatta. Yritysten tilinpäätöstietojen mukaan pörssiyritysten kannattavuus pysyi hyvänä vuoden 2005 kolmella ensimmäisellä neljänneksellä; se oli parantunut huomattavasti vuosina 2003 ja 2004.⁷ Yritysten bruttosäästämisen kasvu vuonna 2004 tukee tätä kehitystä. Osakemarkkinoihin perustuvat kannattavuusmittarit kuitenkin osoittavat, että suurten pörssiyritysten kannattavuuden kasvun odotetaan hidastuvan seuraavien kahdentoista kuukauden aikana, vaikka kasvu todennäköisesti pysyy suhteellisen hyvänä (ks. kuvio 24).⁸

Yritysten velkarahoitus lisääntyi edelleen vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Tämä johtui yksinomaan siitä, että rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi kolmannella neljänneksellä edelleen 7 prosenttiin. Toisella neljänneksellä se oli ollut 6,3 % (ks. taulukko 5). Yritykset ovat ehkä halunneet hyötyä yhteisvaikutuksesta, joka pankkilainojen pienillä rahoituskustannuksilla ja suhteellisen keveillä luottokriteereillä on. Lainojen voimakas lisääntymisen saattaakin johtua osittain luotonoton aikaistamisesta. Maturiteettikohtainen erittely osoittaa, että rahalaitosten yrityksille myöntämien lyhytaikaisten lainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen vuoden 2005 toisen neljänneksen 4,9 prosentista 5,3 prosenttiin kolmannella neljänneksellä.

7 Ks. artikkeli "Developments in corporate finance in the euro area" marraskuun 2005 Kuukausikatsauksessa.

8 Yritysten reaaliaista tuloskehitystä mittaavalla Dow Jones EURO STOXX -indeksillä arvioidaan yritysten lisäksi myös rahoituslaitoksia.

Taulukko 5. Yritysten rahoituksen hankinta

	Kanta sen viimeisen neljänneksen lopussa, jolta tiedot ovat käytettävissä (mrd. euroa)	Vuotuinen kasvuvauhti (prosenttimuutos, vuosineljänneksen lopussa)				
		2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II	2005 III
Rahalaitosten lainat	3 321	4,5	5,4	5,9	6,3	7,0
Enintään vuoden	1 015	-0,7	2,4	3,8	4,9	5,3
Yli vuoden ja enintään 5 vuoden	572	6,1	6,0	6,6	6,1	5,8
Yli 5 vuoden	1 734	7,2	7,0	6,9	7,2	8,5
Liikkeeseen lasketut velkapaperit	617	3,9	1,5	4,4	3,1	2,8
Lyhytaikaiset	98	1,0	-3,9	3,0	-2,9	-1,8
Pitkäaikaiset, joista: ¹⁾	518	4,4	2,5	4,7	4,4	3,7
Kiinteäkorkoiset	415	1,4	-1,1	0,5	0,7	0,3
Vaihtuvakorkoiset	86	25,8	31,6	28,0	26,9	18,9
Noteeratut osakkeet²⁾	3 583	0,8	0,9	0,7	0,8	3,4
Lisätieto³⁾						
Rahoituksen hankinta yhteensä	8 119	1,9	2,2	2,9	2,8	4 1/4
Lainat yrityksille	3 905	2,2	3,2	4,2	4,4	5 1/2
Yritysten eläkerahastojen vastuuvelat	306	4,8	4,7	4,5	4,6	4 1/2

Lähde: EKP.

Huom. Tämän taulukon tiedot (paitsi lisätiedot) perustuvat raha- ja pankkitilastoihin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Pieniä eroja rahoitustilinpidon tietoihin nähden saattaa ilmetä lähinnä arvostusmenetelmien erojen vuoksi.

1) Kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten velkapapereiden summa ei välttämättä täsmää pitkäaikaisten velkapapereiden yhteismäärän kanssa, koska tässä taulukossa ei esitetä erikseen nollakorkoisia pitkäaikaisia arvopapereita, joihin liittyy arvostusvaikutuksia.

2) Vuotuisen kasvuvauhtiin sisältyy sellaisen merkittävän yritysjärjestelyn vaikutus, jossa on mukana sekä euroalueella oleva että euroalueen ulkopuolinen yhteisö ja joka on toteutettu vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä.

3) Tiedot perustuvat rahoitustilinpidon tilastoihin. Yritysten rahoituksen hankinta käsittää lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit, noteeratut osakkeet ja eläkerahastojen vastuuvelat. Lainat yrityksille käsittävät rahalaitosten ja muiden rahoituslaitosten myöntämät lainat. Viimeisimmän neljänneksen luvut on arvioitu raha- ja pankkitilastojen ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskevien tilastojen perusteella.

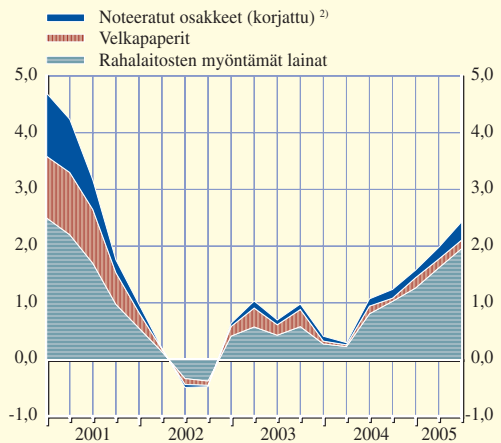
Kyseisiä lainoja käytetään usein käyttöpääoman rahoitukseen. Samaan aikaan rahalaitosten yrityksille myöntämien pitkäaikaisten lainojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi edelleen toisen neljänneksen 7,2 prosentista 8,5 prosenttiin kolmannella neljänneksellä. Tätä kehitystä siivittivät reaali talouden viimeaikaiset aiempaa suotuisimmat kehitysnäkymät. Pankkien luotonantokyselyn tulokset lokakuulta 2005 osoittivat lisäksi, että kiinteät investoinnit, joita yleensä rahoitetaan ainakin osittain pitkäaikaisilla lainoilla, lisäsivät osaltaan yrityksille myönnettävien pankkilainojen nettokysyntää vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä ensimmäistä kertaa sen jälkeen, kun luotonantokysely aloitettiin tammikuussa 2003. Toisen neljänneksen loppuun mennessä saadut tiedot osoittavat, että muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten yrityksille myöntämien lainojen vuotuinen muutosvauhti pysyi negatiivisena. Tämä saattaa yhä johtua verotustekijöistä, jotka johtivat siihen, että konsernien sisäisiä lainoja korvattiin vuonna 2004 noteeraamattomiin osakkeisiin perustuvalla rahoituksella (ks. kehikko 3).

Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti pysyi luotonannon kehitykseen verrattuna hitaana vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Se hidastui 2,8 prosenttiin toisen neljänneksen 3,1 prosentista. Suhteellisen hitaaseen kasvuun ovat saattaneet vaikuttaa lainarahoituksen korvaamistoimet ja se, että yritykset tekivät kesän aikana suhteellisen vähän fuusioita ja yrityskauppoja, vaikka fuusiot ja yrityskaupat ovatkin yleisesti lisääntyneet vuonna 2005. Yritysten liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten velkapapereiden vuotuinen muutosvauhti pysyi kolmannella neljänneksellä negatiivisena, -1,8 prosentissa, kun se oli ollut -2,9 % toisella neljänneksellä. Pitkäaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti sitä vastoin pysyi kolmannella neljänneksellä 3,7 prosentissa oltuaan toisella neljänneksellä 4,4 %. Yritykset laskivat liikkeeseen enemmän varsinkin vaihtuvakorkoisia pitkäaikaisia velkapapereita. Kiinteäkorkoisten lyhyt- ja pitkäaikaisten velkapapereiden nettoemissiot olivat sitä vastoin vuoden kolmannella neljänneksellä negatiivisia.

Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti on kiihtynyt vain vähän viime kuukausien aikana, kun yritysten merkittävien uudelleenjärjestelyjen vaikutusta ei oteta huomioon. Heinäkuussa 2005 tehty Royal Dutch Shell -yrityksen uudelleenjärjestely johti euroalueella sijaitsevan yrityksen ja sen ulkopuolella sijaitsevan yrityksen yhdistymiseen yhdeksi emoyritykseksi, jonka kotipaikka on euroalueella. Vaikka uudelleenjärjestely ei edellyttänyt uutta rahoitusta, sen kokonaisvaikutus euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden nettoemissioihin oli myönteinen ja johtui niistä uusista osakkeista, jotka vaihdettiin euroalueen ulkopuolella sijaitsevan yrityksen liikkeessä oleviin osakkeisiin. Osakkeiden liikkeeseenlaskun hienoista lisääntymistä tuki listautumisantien ja uusantien bruttoemissioiden kasvu. Kaiken kaikkiaan yritykset kuitenkin laskivat liikkeeseen noteerattuja osakkeita suhteellisen vähän vuoden 2005 kolmannen neljänneksen loppuun mennessä.

Kuvio 27. Yritysten rahoituksen hankinnan vuotuisen reaalin kasvuvauhdin erittely¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

1) Vuotuinen reaali kasvuvauhti on toteutuneen vuotuisen kasvuvauhdin ja BKT:n deflaattorin kasvuvauhdin välinen ero.

2) Korjattuun aikasarjaan ei sisälly sellaisen merkittävän yritysjärjestelyn vaikutusta, jossa on mukana sekä euroalueella oleva että euroalueen ulkopuolinen yhteisö ja joka on toteutettu vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä.

RAHOITUSASEMA

Euroalueen yritysten yhteenlasketun velkarahoituksen jatkuva kasvu suurensi hieman yritysten velkasuhdetta vuoden 2005 kolmen ensimmäisen neljänneksen aikana. Velkasuhde oli 63 % BKT:stä kolmannen neljänneksen lopulla (ks. kuvio 28). Vaikka luotettavan arvion esittäminen on tällä hetkellä vaikeaa, viimeaikainen velkakehitys saattaa osoittaa, että investointien kasvua aiemmin ehkä hidastanut yritysten taseiden vahvistaminen on vuonna 2005 päättynyt. Tilanne kuitenkin todennäköisesti vaihtelee huomattavasti yksittäisten yritysten kesken.

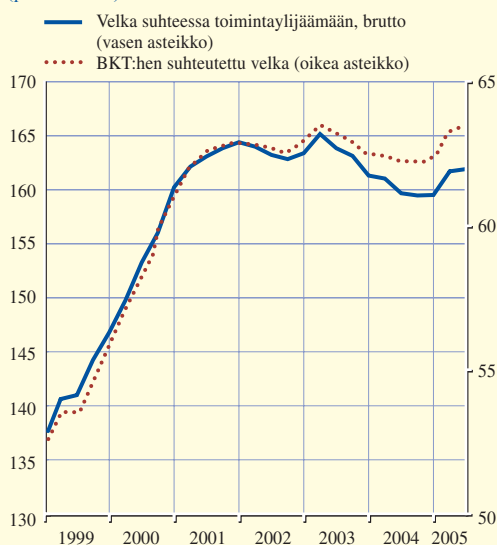
Yritysten nettomääräiset korot rahalaitosten myöntämistä lainoista ja talletuksista (jotka lasketaan prosenttiosuutena BKT:stä) pienenevät edelleen vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä ja pysyvät siis vähäisinä (ks. kuvio 29).⁹ Sen lisäksi, että vuoteen 2004 asti ulottuvassa vuotuisessa rahoitus-tilinpidossa on tiedot rahalaitoksille maksetuista nettomääräisistä korkomaksuista, siinä on myös vuoteen 2004 ulottuvat tiedot yritysten maksamista nettomääräisistä korkomaksuista muille rahoituslaitoksille kuin rahalaitoksille. Ne osoittavat, että sekä rahalaitoksille että muille rahoituslaitoksille kuin rahalaitoksille maksetut nettomääräiset korkomaksut olivat luultavasti vähentyneet edelleen vuonna 2004 vuoteen 2003 verrattuna (ks. kaavio E kehikossa 3).

Vaikka yritysten velkasuhde onkin hieman kasvanut, niiden taloudellinen tilanne on viime vuosineljänneksen aikana yleisesti kohentunut. Tätä käsitystä tukee varsinkin kannattavuuden paraneminen viime vuosina. Lisäksi yrityksille myönnettäviä lainoja koskevien luottokriteerien kehitys, joka korostui pankkien luotonantokyselyssä, sekä yritysten luottoluokitukset ovat olleet kaiken kaikkiaan hyviä.

⁹ Ks. kehikko 4: "Interest rate sensitivity of debt raised by non-financial corporations in the euro area", EKP:n Financial Stability Review -julkaisun kesäkuun 2005 numerossa.

Kuvio 28. Yritysten velkasuhde

(prosentteina)

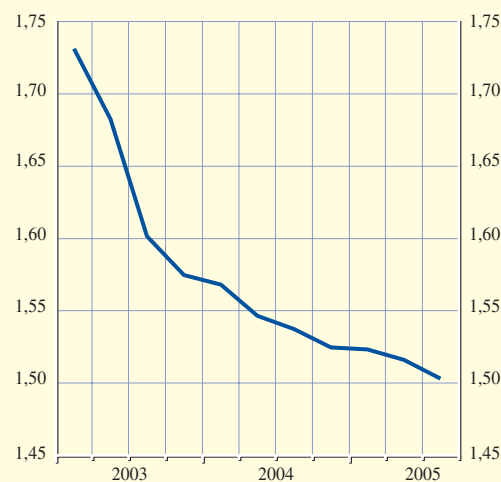

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Huom. Toimintaylijäämä (brutto) viittaa toimintaylijäämään (brutto) ja sekalaisiin tuloihin koko taloudessa. Velka perustuu rahoitus-tilinpidon tilastoihin. Siihen sisältyvät lainat, liikkeeseen lasketut velkapaperit ja eläkerahastojen vastuovelat. Viimeisen neljänneksen tiedot ovat arvioita.

Kuvio 29. Yritysten nettomääräiset korkomaksut

(% BKT:stä)

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Nettomääräiset korkomaksut on laskettu vähentämällä rahalaitosten euromääräisistä lainoista maksetuista koroista rahalaitoksissa olevista euromääräisistä talletuksista saadut korot.

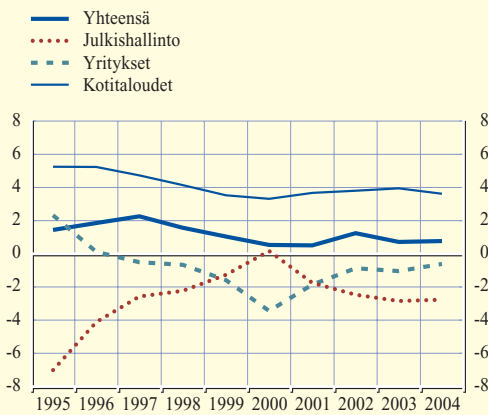
Kehikko 3.

EUROALUEEN KOTITALOUKSIEN JA YRITYSTEN SÄÄSTÄMINEN, RAHOITUS JA INVESTOINNIT VUONNA 2004

Tiedot euroalueen rahoitustilinpidoista vuodelta 2004 on saatu hiljattain käyttöön.¹ Niistä saadaan lisätietoa kansantalouden tilinpidon neljännesvuosikehityksestä, sillä niiden avulla voidaan analysoida kattavammin yksittäisten talouden sektorien rahoitusasemia ja kehitystä euroalueella. Kaiken kaikkiaan sektorien nettoluotonantoasemat muuttuivat vuonna 2004 vain hieman edellisvuotisesta. Euroalueen sektoreiden yhteenlaskettu nettorahoitusasema muuhun maailmaan nähden oli ylijäämäinen, mikä johtui pääasiassa kotitalouksien suuresta nettoluotonannosta, kun taas yritykset ja julkisyhteisöt olivat edelleen nettoluotonottajan asemassa (ks. kuvio A). Tässä kehikossa tarkastellaan näihin nettoluotonanto- ja nettoluotonottoasemiin vaikuttanutta säästämisen sekä rahoituksen hankinnan ja käytön kehitystä erityisesti kotitalouksien ja yritysten osalta.

Kuvio A. Nettoluotonotto tai nettoluotonanto sektoreittain¹⁾

(prosentteina BKT:stä)

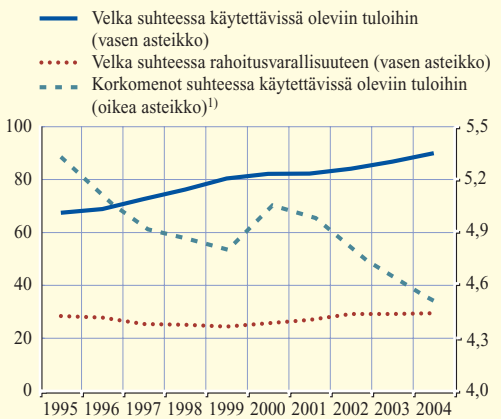

Lähde: EKP.

1) Nettoluotonotto ja nettoluotonanto on määritelty bruttosäästämisenä ja saatuna pääoman nettosiirtoina, joista on vähennetty bruttopääomanmuodostus ja arvoesineiden hankinnat.

Kuvio B. Kotitalouksien velat ja korkomenot

(prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Korkomenot vuonna 2004 perustuvat EKP:n arvioon.

Kotitaloudet

Kotitalouksien nettoluotonanto väheni hieman vuonna 2004, mikä johtui pääasiassa kiinteän bruttopääomanmuodostuksen kasvusta, joka puolestaan johtui suurelta osalta asunto-omaisuuden nettohankinnasta. Kotitalouksien bruttosäästäminen osuutena BKT:stä pysyi jokseenkin ennallaan noin 10 prosentissa.

¹ Ks. tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan osan kohta 3.4. EKP kerää euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tiedot kansallisen rahoitustilinpidon perusteella.

Vuonna 2004 kotitalouksien asuntolainakysyntä kasvoi edelleen², ja tästä syystä myös kotitalouksien velan suhde käytettävissä oleviin tuloihin kasvoi (ks. kuvio B). Velkaantumisen kasvua arvioitaessa on syytä ottaa huomioon useita tekijöitä. Esimerkiksi velan suhde käytettävissä oleviin tuloihin pysyi euroalueella selvästi pienempänä kuin muissa teollisuusmaissa, kuten Yhdysvalloissa, Isossa-Britanniassa tai Japanissa. Lisäksi velan suhde rahoitusvarallisuuteen pysyi vakaana, sillä myös talletusten ja valuutan sekä eläkerahastovarojen (vakuutustekninen vastuuvélka) arvo kasvoi. Lisäksi asuntojen hintojen kallistuminen on vaikuttanut asuntolainojen kasvuun. Velkaantuneisuuden lisääntymisestä huolimatta euroalueen kotitalouksien bruttokorkomenot pienivät edelleen vuonna 2004 alhaisten korkojen vuoksi.

Kotitalouksien rahoitusinvestoinnit suhteessa BKT:hen pysyivät jokseenkin ennallaan vuonna 2004, mutta sen sijaan tähän kehitykseen vaikuttavat tekijät kehittyivät hyvin eri tavoin (ks. kuvio C). Investointien vaikutus vakuutustekniseen vastuuvélkaan ja eläkerahastoihin pysyi ennallaan; se yleensä muuttuu ajan myötä verrattain vähän. Talletusten ja valuuttasijoitusten kontribuutio rahoitusinvestointeihin oli niin ikään jokseenkin vastaavanlainen kuin edellisvuosina, joskin se kasvoi jonkin verran vuodesta 2003. Samaan aikaan velkapapereiden nettohankinta sekä osakkeiden ja sijoitusrahasto-osuuksien ostojen väheneminen vaikuttivat jotakuinkin vastakkaisesti. Kussakin näistä tapauksista kehityssuunta näytti muuttuneen vuodesta 2003.

Yritykset

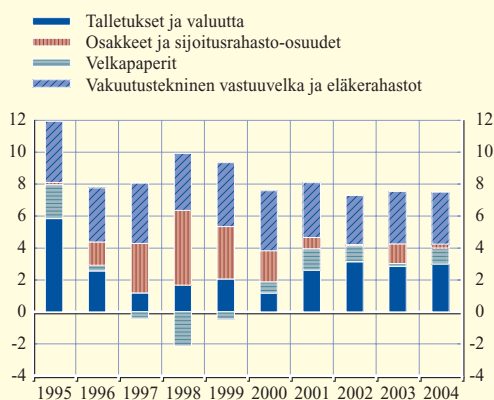
Yritysten nettoluotonotto – se kuvaa sellaisia investointimenoja, jotka täytyy rahoittaa sisäisten lähteiden sijaan ulkoisista rahoituslähteistä – laski –0,6 prosenttiin BKT:stä vuonna 2004, kun se oli ollut –1,0 % vuonna 2003. Tämä johtui lähinnä siitä, että kun yritysten tulokset olivat vahvat ja muut kuin rahoitusinvestoinnit verrattain vähäiset, bruttosäästäminen kasvoi bruttopääomanmuodostusta nopeammin vuodesta 2003 vuoteen 2004.

Yritysten vahvoista tuloksista johtunut luotonottotarpeen vähentyminen näkyi myös siinä, että yritysten nettovelkaantuminen suhteessa BKT:hen väheni vuodesta 2003 vuoteen 2004. Supistuminen koski kaikkia velkojen kolmea päälajia: lainoja, velkapapereita ja omaa pääomaa (ks. kuvio D). Lainojen pienentynyt vaikutus yrityksissä johtui pääasiassa muiden kuin rahalaitosten luotonannon jyrkästä supistumisesta, joka kumosi rahalaitosten myöntämien lainojen kasvun vaikutuksen. Muiden kuin rahalaitosten myöntämien lainojen väheneminen saattaa johtua osittain erään euroalueen jäsenvaltion verosäännösten muutoksista, joiden johdosta yhtiöiden välisiä lainoja korvattiin jossain määrin noteeraamattomilla osakkeilla. Osakkeiden liikkeeseenlaskun vaikutus kuitenkin ylipäättään väheni vuonna 2004, mikä heijasti edellisvuosien tapaan suureksi osaksi

² On syytä huomata, että suuri osa lainoilla rahoitetuista asuntokaupoista ei johda nettopääomanmuodostuksen kasvuun (joka on ollut vaimeaa tai negatiivista 1990-luvun puolivälistä saakka), koska kaupat toteutetaan jälkimarkkinoilla pääasiassa kotitalouksien välisinä transaktioina.

Kuvio C. Kotitalouksien rahoitusinvestoinnit

(prosentteina BKT:stä)

Lähde: EKP.

1) Johdannaiset ja muut kauppasaamiset eivät ole mukana.

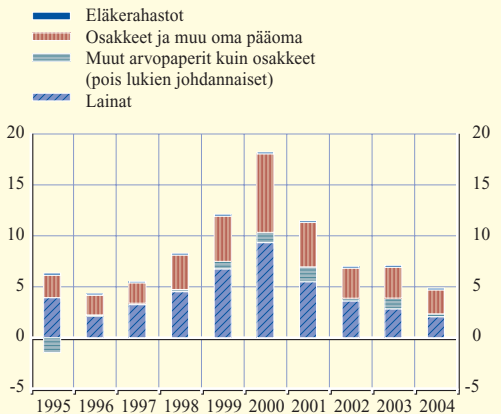
osakkeiden ja muun oman pääoman liikkeenlaskun kehitystä. Lisäksi on syytä huomata, että noteerattujen osakkeiden liikkeenlaskun vaikutus kasvoi vuonna 2004, mikä vahvisti vuodesta 2002 lähtien jatkunutta kasvusuuntausta.

Yrityssektorin velan suhde BKT:hen supistui hieman vuonna 2004 ensi kertaa 1990-luvun lopun jälkeen (ks. kuvio E). Rahalaitoksille ja muille kuin rahalaitoksille maksetut bruttokorot supistuivat edelleen suhteessa BKT:hen vuonna 2004 alhaisen korkotason takia. Korkokulut vähentyivät myös nettomääräisesti, mikä johtuu siitä, että yritysten saamat korot pysyivät ennallaan suhteessa BKT:hen vuodesta 2003 vuoteen 2004.

Vaikka yritysten rahoitusinvestoinnit suhteessa BKT:hen pysyivät jokseenkin ennallaan vuonna 2004, sen koostumuksessa tapahtui joitakin muutoksia (ks. kuvio F). Yritysten-

Kuvio D. Yritysten rahoituksen lähteet

(prosentteina BKT:stä)

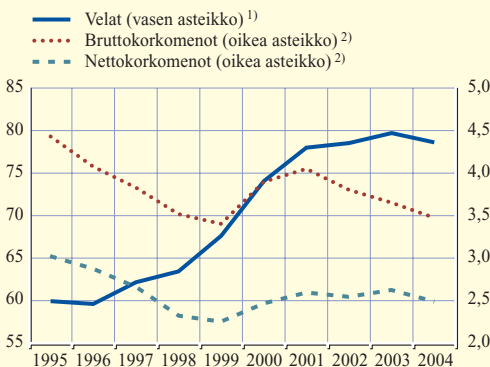

Lähde: EKP.

1) Pois lukien johdannaiset ja muut kauppasaamiset.

Kuvio E. Yritysten velat ja korkomenot

(prosentteina BKT:stä)

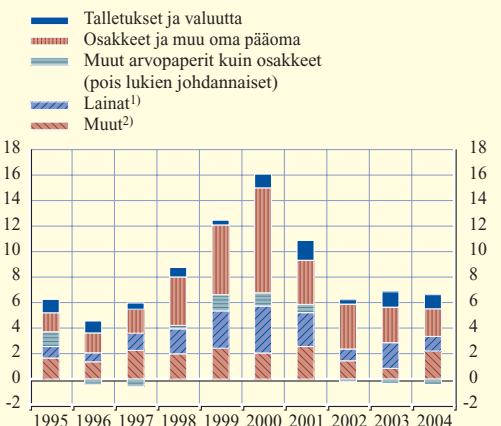
Lähde: EKP.

1) Velkoihin sisältyvät lainat, muut arvopaperit kuin osakkeet (pois lukien johdannaiset) ja eläkerahastot. Neljännesvuotuisen rahoitustilinpitoon verrattuna tässä esitetty koko vuoden rahoitustilinpidoon mukainen velkasuhde on hieman korkeampi pääasiassa siksi, että tähän on otettu mukaan euroalueen ulkopuolisten pankkien antamat lainat ja suurempi joukko lainoja muilta kuin rahoitussektorilta.

2) Korkomenot vuonna 2004 perustuvat EKP:n arvioon.

Kuvio F. Yritysten rahoitusinvestoinnit

(prosentteina BKT:stä)

Lähde: EKP.

1) "Lainat" ovat pääasiassa yritystenvälisiä lainoja.

2) "Muut" rahoituskohteet sisältävät nettomääräiset kauppasaamiset ja johdannaisoimukset sekä vakuutusteknisen vastuuvelan.

välisten lainojen sekä osakkeiden ja muun oman pääoman merkitys jatkoi yleisesti ottaen pienene- mistään. Se, että muun oman pääoman merkitys väheni, johtui mahdollisesti fuusioiden ja yritys- kauppatoiminnan vaimeudesta vuonna 2004. Yritykset myös ostivat velkapapereita nettomääräi- sesti vähemmän kuin möivät. Lainojen ja arvopapereiden vähentymistä kompensoi muun rahoi- tuksen – erityisesti saamisten, kuten kauppaluottojen ja ennakkomaksujen – kasvu vuonna 2004. Talletusten ja valuuttaomistusten vaikutus pysyi jokseenkin ennallaan verrattain korkealla viime- vuotisella tasolla. Tämä johtui todennäköisesti siitä, että likvidien instrumenttien erittäin alhainen vaihtoehtoiskustannus tuki yön yli -talletusten kysyntää.

2.7 KOTITALOUKSIEN RAHOITUKSEN HANKINTA JA RAHOITUSASEMA

Kotitalouksien lainanoton kasvu jatkui vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä, kun sekä asunto- lainakanta että kulutusluotot kasvoivat voimakkaasti. Lainojen kysyntää vauhdittivat edelleen suo- tuisat rahoitusolot ja asuntomarkkinoiden vilkkaus monissa euroalueen maissa. Lainanoton vahvan kasvun seurauksena euroalueen kotitalouksien velkaantumisen suhteessa BKT:hen kasvoi yhä, mut- ta kansainvälisesti se oli vähäistä, kuten aiemminkin.

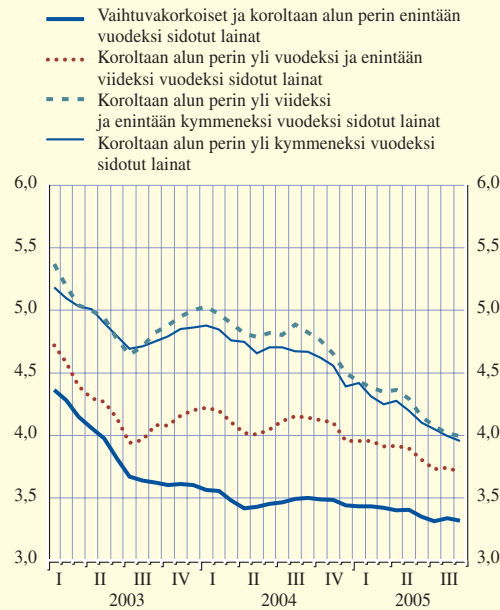
RAHOITUSOLOT

Pankkikorkotilastoista ja lokakuussa 2005 tehdystä pankkien luotonantokyselystä¹⁰ saatujen tietojen perusteella euroalueen kotitaloussektorin rahoitusolot pysyivät suotuisina vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Rahalaitosten myöntämien asuntolainojen korot laskivat entisestään vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä (verrattuna edellisen neljänneksen keskiarvoon), eli laskusuuntaus jatkui. Pitkien lainojen korot laskivat hieman voimakkaammin kuin lyhyet korot, ja implisiittiset tuottoerot pitkien ja lyhyiden korkojen välillä kutistuivat pienimmilleen sitten alkuvuoden 2003, jolloin tilas- tointi aloitettiin (ks. kuvio 30). Rahalaitosten myöntämien pitkien kulutusluottojen korot pysyivät suunnilleen ennallaan, ja lyhyet korot nousivat hieman. Lokakuussa 2005 tehdyssä pankkien luoton- antokyselyssä pankit ilmoittivat keventäneensä asuntolainojen luottokriteerejä, kun taas kulutusluot- tojen ja muun luotonannon kriteerit olivat suurin piirtein ennallaan. Asuntolainojen luottokriteerin keventyminen näkyi erityisesti siinä, että lainojen vakuutena olevien asuntojen hinnan suhde lainan määrään kasvoi ja maturiteetit pitenivät entisestään. Huomionarvoista on, että asuntomarkkinoiden näkymät vaikuttivat merkittävästi vähemmän luotonantokriteerien tiukentamisen suuntaan kuin aiempina neljänneksinä.

10 Ks. marraskuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikko 2, ”The result of the October 2005 bank lending survey for the euro area”.

Kuvio 30. Rahalaitosten kotitalouksille myöntämien asuntolainojen korot

(vuotuisina prosentteina, ilman kuluja, uusien lainasopimusten painotettuja korkoja)¹⁾

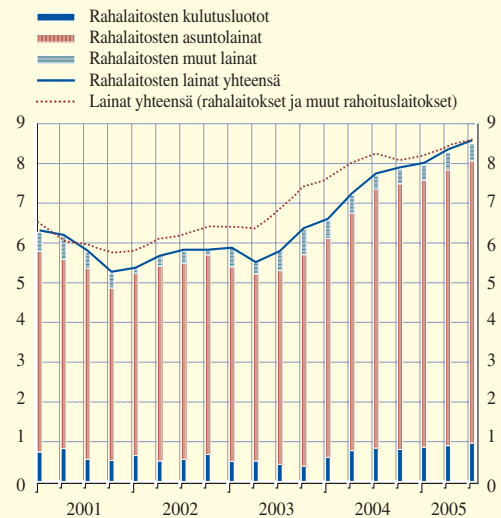

Lähde: EKP.

1) Rahalaitosten painotetut korot on joulukuusta 2003 alkaen laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrän 12 kuukauden liukuvaan keskiarvoon. Tammikuusta marraskuuhun 2003 rahalaitosten painotetut korot on laskettu käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka perustuvat uusien lainasopimusten määrän keskiarvoon vuonna 2003. Lisätietoja elokuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikossa "Analysing MFI interest rates at the euro level".

Kuvio 31. Kotitalouksille myönnetty lainat yhteensä

(vuotuinen kasvuvauhti prosentteina, vaikutus lainojen kasvuun prosenttiyksikköinä, vuosineljänneksen lopussa)

Lähteet: EKP.

Huom. Vuoden 2005 kolmannelta neljännekseltä lainojen yhteismäärä (rahalaitokset ja muut rahoituslaitokset) on arvioitu raha- ja pankkitilastojen transaktiotietojen perusteella. Teknisiä huomautuksia -osassa on tietoja kasvuvauhtien laskentaan liittyvistä eroista.

RAHOITUKSEN HANKINTA

Tuoreimpien neljännesvuosittaisesta rahoitustilinpäädystä julkistettujen tietojen mukaan kotitalouksille myönnettyjen lainojen yhteenlasketun määrän vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 8,4 prosenttiin vuoden 2005 toisella neljänneksellä oltuaan edellisellä neljänneksellä 8,2 %. Tiedot rahalaitosten myöntämistä lainoista, joita on noin 90 % kotitalouksien koko lainakannasta, viittaavat siihen, että kasvun vahvistuminen jatkui vuoden 2005 kolmannelta neljänneksellä. Kotitalouksien muilta rahoitusvälikätililtä hankkimien velkarahoituksen vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut huomattavasti vuoden 2003 puolivälistä lähtien, ja siten kaikkien kotitalouksille myönnettyjen lainojen kasvuvauhti on lähestynyt rahalaitosten myöntämien lainojen kasvuvauhtia (ks. kuvio 31).

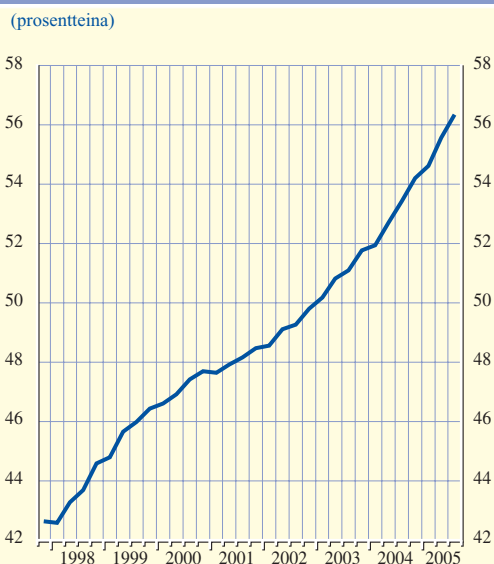
Rahalaitoksista lokakuuhun 2005 mennessä saatujen tietojen perusteella kotitalouksien lainanoton nopea kasvu näyttää jakautuneen aiempaa tasaisemmin eri käyttötarkoituksiin otettujen lainojen välillä, joskin sitä vauhditti edelleen pääasiassa asuntolainojen voimakas kysyntä. Tämän erän vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 10,8 % oltuaan vuoden 2005 toisella neljänneksellä keskimäärin 10,1 % ja kolmannelta keskimäärin 10,6 %. Lokakuussa 2005 tehdyn pankkien luotonantokyselyn mukaan asuntolainojen kysyntää pitävät yllä kotitalouksien suotuisa arvio asuntomarkkinanäkymistä sekä kuluttajien luottamuksen hienoinen koheneminen ja kotitalouksien säästämisen väheneminen.

Kulutustuottojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui edelleen ja oli lokakuussa 7,8 % oltuaan vuoden toisella neljänneksellä keskimäärin 6,7 % ja kolmannella keskimäärin 7,0 %. Tämä kehitys on lokakuussa 2005 tehdyn pankkien luotonantokyselyn mukaista. Siinä kulutusluottojen kysyntä oli pankkien ilmoituksen mukaan nettomääräisesti aiempaa huomattavasti voimakkaampaa ja lainaa haettiin kestokulutustavaroiden hankkimista varten. Kuten asuntolainoissakin, kotitalouksien säästämisen väheneminen ja kuluttajien luottamuksen hienoinen kohoneminen vaikuttivat osaltaan kysynnän kasvuun. Muiden kotitalouksille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli lokakuussa 3,2 % oltuaan vuoden toisella ja kolmannella neljänneksellä keskimäärin noin 2,2 %.

RAHOITUSASEMA

Kotitalouksien luotonoton jatkuvasta vahvasta kasvusta seurasi, että kotitalouksien velan suhde BKT:hen kasvoi edelleen ja oli vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä yli 56 % (ks. kuvio 32). Eniten kasvoivat pitkäaikaiset luotot. Euroalueen kotitalouksien velkaantumisaste on kansainvälisessä vertailussa vielä suhteellisen pieni. Lisäksi kotitaloussektorin kokonaisvelanhoitorasitus (korkomenot ja velkapääoman lyhennyserät prosentteina käytettävissä olevista tuloista) on pysynyt kotitalouksien kasvavasta velkaantumisesta huolimatta viime vuosina suhteellisen vakaana alhaisen korkotason vuoksi. Kehikossa 4 tarkastellaan kotitalouksien velanhoitomaksujen kehitystä makro- ja mikrotaloudellisten tietojen avulla.

Kuvio 32. BKT:hen suhteutettu kotitalouksien velka

Lähde: EKP.

Huom. Neljännesvuotuisten rahoitustilinpidojen tietojen mukaan laskettuna velan suhde BKT:hen on hieman pienempi kuin vuotuisten tietojen mukaan laskettuna. Tämä johtuu lähinnä siitä, että euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämät lainat eivät tällöin sisälly laskentaan.

Viimeisen neljänneksen tiedot ovat osittain arvioita.

Kehikko 4.

MAKRO- JA MIKROTALOUEDELLISTA NÄYTTÖÄ EUROALUEEN KOTITALOUKSIEN VELANHOITOMAKSUISTA

Euroalueen kotitalouksien asuntovelat suhteessa niiden tuloihin ovat kasvaneet nopeasti muutama viime vuonna, mikä on herättänyt huolta velka-asemien kestävyyydestä. Keskuspankille asia on merkittävä rahapolitiikan välittymismekanismien yksityiskohtaisen tarkastelun näkökulmasta sekä rahoitusjärjestelmän vakauden kannalta. Esimerkiksi kulutuksen herkkyyden muutoksiin todennäköisesti riippuu olennaisesti kotitalouksien velan määrästä ja rakenteesta. Asuntolainat muodostavat suurimman osan kotitalouksien velasta.

”Velanhoitusuhde” eli velanhoitomaksujen ja käytettävissä olevien tulojen suhde on mittari, jonka avulla usein arvioidaan asuntovelkaisten kotitalouksien rahoitusvelvoitteita ja lainanmaksukykyä. Tässä kehikossa velanhoitomaksuilla tarkoitetaan sekä korkomenoja että velkapääoman

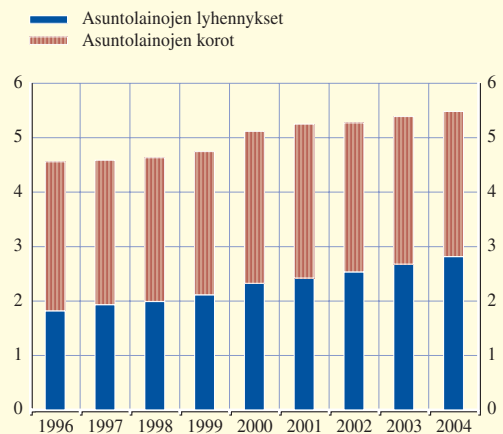
lyhennyseriä. Kaikkien muiden tekijöiden pysyessä ennallaan velkasuhteen kasvu viittaa velanhoitomaksujen kasvuun ja velan kestävyysriskien kasvuun siinä tapauksessa, että tuloihin ja korkoihin kohdistuu epäsuotuisia sokkeja. Tässä kehikossa arvioidaan euroalueen asuntovelkaan liittyvistä velanhoitomaksuista saatavilla olevaa makro- ja mikrotaloudellista näyttöä.

Kansantalouden tilinpitoon ja korkotilastoihin perustuvaa makrotaloudellista näyttöä

Euroalueen kotitaloussektorin velanhoitomenoihin liittyvät tiedot eivät ole saatavissa suoraan virallisista tilastoista. EKP:n arviot kyseisistä menoista perustuvat tiettyihin oletuksiin kotitalouksien lainojen keskimääräisestä maturiteetista, lainojen rakenteesta (kiinnelainat ja muut lainat) sekä erilaisista kotitalouden lainoista maksettavista koroista. Nämä oletukset perustuvat saatavilla oleviin kansantalouden tilinpidon, pankkitilastojen ja korkotilastojen tietoihin. Tiedot viittaavat siihen, että euroalueen kotitalouksien yhteenlasketut asuntolainanhoitomenot ovat pysyneet viime vuosina jokseenkin muuttumattomana hieman yli 5 prosentissa käytettävissä olevista tuloista (ks. kuvio A). Muiden ilmiöiden ohella tämä saattaa heijastaa pääasiassa sitä, että euroalueen korot ovat laskeneet historiallisen alas. Viime vuosien voimakkaaseen lainojen kasvuun liittyvä lyhennysmenojen kasvu onkin enemmän tai vähemmän tasoittunut, koska korkomenoihin kohdistuvien tulojen osuus on supistunut.

Kuvio A. Asuntovelan suhde tuloihin

(prosentteina käytettävissä olevista tuloista)

Lähteet: EKP ja EKP:n arviot.

Näitä yhteenlaskettuja lukuja arvioitaessa on syytä pitää mielessä, että ne on laskettu osuutena koko kotitaloussektorin käytettävissä olevista tuloista. Mukana ovat siis myös sellaiset kotitaloudet, joilla ei ole asuntovelkaa. Jäljempänä esitettyjen kyselytietojen mukaan vain hieman yli 20 prosentilla kotitalouksista oli asuntovelkaa. Tämä viittaa siihen, että asuntovelkaisten kotitalouksien velanhoitosuhteen täytyy olla korkeampi.

Käytännössä kuitenkin on monia syitä – kuten pidemmät maturiteetit, lainat, joiden lyhentämiseen voi saada lykkäystä tai joita ei tarvitse kuolettaa – joiden vuoksi asuntovelkasuhteen kasvu ei välttämättä noudata siihen liittyvien velanhoitomenojen ja takaisinmaksuriskien kehitystä. Kotitaloussektorin velka-asemaan liittyvien riskien ja haavoittuvuuden arvioimiseksi makrotaloudellisten tietojen analyysia on näin ollen hyvä täydentää mikrotaloudellisilla tiedoilla.

Euroopan elinolotutkimukseen perustuvaa mikrotaloudellista näyttöä

Euroopan elinolotutkimuksen (European Community Household Panel, ECHP) tietojen avulla voidaan arvioida kotitalouksien velanhoitotaakan kehitystä. Euroopan elinolotutkimus on standardoitu kyselymuotoinen tutkimus, jossa haastatellaan vuosittain kotitalouksista ja yksityishenkilöistä koostuvaa edustavaa joukkoa useissa Euroopan maissa. Kyselyn aihealue on laaja ja sisältää tuloja ja asumista koskevia kysymyksiä. Käsitellyn aihealueen laajuus, standardoitu meto-

dologia ja paneelin avulla kerättyjen tietojen pitkäaikainen vertailukelpoisuus – tiedot on kerätty toistuvasti samalta kotitalouksien joukolta – tekevät Euroopan elinoloselvityksestä tärkeän ja aineellisesti mikrotaloudellisen tiedon lähteen. Euroopan elinoloselvityksen kokonaiskesto oli kahdeksan vuotta ja se alkoi vuonna 1994 ja päättyi vuonna 2001. Tiedot kattavat kaikki euroalueen maat, joskin Itävallassa kysely alkoi vasta vuodesta 1995 ja Suomessa vuodesta 1996. Sen varmistamiseksi, että euroaluetta koskeva analyysi eri ajoilta olisi vertailukelpoinen, tässä kehikossa tarkastellaan vain otosta vuosilta 1996–2001, jolloin kaikki euroalueen maat osallistuivat kyselyyn.¹

Velanhoitosuhteet on muodostettu niiden kotitalouksien perusteella, joilla todella oli asuntovelkaa ja velanhoitovelvoitteita.² Nämä velanhoitosuhteet voidaan tiivistää monilla tavoin. Ensinnäkin velanhoitosuhteet ovat vaihdelleet vuosina 1996–2001 noin 23 prosentin tuntumassa, mikä viittaa siihen, että asuntovelkaisten kotitalouksien velanhoitomenot ovat merkittävästi suuremmat kuin mihin makrotaloudelliset tiedot viittaavat. Kun otetaan huomioon, että yksilöllisten velanhoitosuhteiden jakauma saattaa olla vinoutunut, mediaani saattaa kuitenkin antaa paremman kuvan otokseen kuuluneiden kotitalouksien ”tyypillisistä” velanhoitomenoista. Mediaani oli yleisesti tarkastelujakson keskiarvoa alhaisempi eli noin 20 %, mikä viittaa siihen, että jakauma on hieman vinoutunut korkeampiin velanhoitosuhteisiin päin (ks. kuvio B).

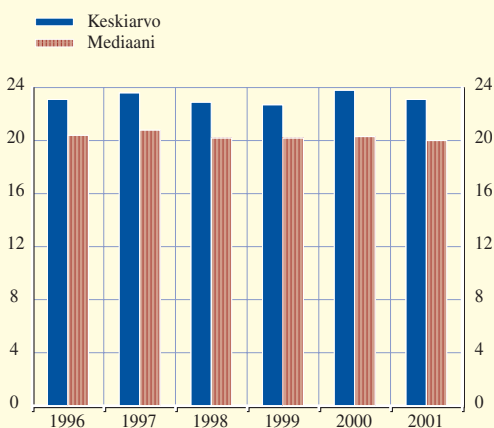
Mikrotaloudellisten tietojen avulla muita mielenkiintoisia seikkoja voidaan tarkastella määrällisesti. Esimerkiksi on mahdollista tutkia velanhoitosuhteiden jakaumaa tarkemmin koko tulojakaumassa. Täsmällisemmin ilmaistuna voidaan sanoa, että on hyvä tarkastella eri tuloluokkia erikseen, jotta asuntolainanhoitomenoihin liittyviä makrotaloudellisia ja rahoitusriskejä voitaisiin arvioida paremmin. Esimerkiksi alempiin tuloluokkiin kuuluville kotitalouksille tulo- ja korkosokit voivat tarkoittaa rahoitusta uhkaavien riskien lisääntymistä. Tämä johtuu siitä, että tällaisten kotitalouksien säästämisaste on tyypillisesti matalampi ja niiden vakuudet ja rahoitusvarat ovat

1 Luxemburg on jätetty kehikon analyysin ulkopuolelle tietojen puuttumisen vuoksi.

2 Velanhoitosuhde on laskettu kuukausittain maksetun asuntolainan ja kotitalouden nettotulojen kokonaismäärän perusteella. Otokseen kuuluvat vain kotitaloudet, jotka todella ilmoittivat maksujaan koskevaan kysymykseen jonkin luvun (eli pois lukien kotitaloudet, jotka vastasivat ”en tiedä” tai ”ei velkaa”).

Kuvio B. Velanhoitomenojen ja tulojen suhde

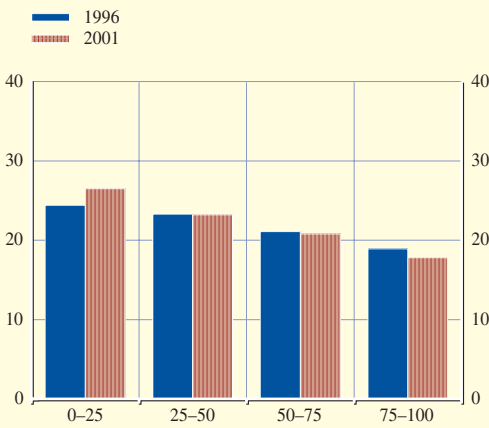
(prosentteina)

Lähde: Euroopan elinoloselvitykseen perustuvat EKP:n laskelmat.

Kuvio C. Asuntolainojen hoitomenojen ja tulojen suhteen jakauma

(prosentteina käytettävissä olevista tuloista; mediaanit; tulojakaumapersenttiilit)

Lähde: Euroopan elinoloselvitykseen perustuvat EKP:n laskelmat.

todennäköisesti myös vähäisemmät. Kuviossa C on esitetty velanhoitosuhteen mediaani vuosina 1996–2001 useilla suhteellisilla tulotasoilla. Menot ovat korkeimmat matalimmissa tuloluokissa ja yleisesti ottaen pienemmät ylempien tuloluokkien kotitalouksissa. Tämä yleistilanne näyttää pysyneen jokseenkin muuttumattomana otoskaudella. Alimman ja ylimmän tuloluokan velanhoitosuhteiden välisen eron voidaan korkeintaan sanoa hieman leventyneen.

Yhteenvetona voidaan todeta mikrotaloudellisten tietojen viittaavan siihen, että asuntovelkaisten kotitalouksien velanhoitomenot ovat huomattavasti suuremmat kuin makrotaloudelliset tiedot kertovat. Lisäksi alemmissa tuloluokissa velkataakka on suhteellisesti suurempi. Nämä makro- ja mikrotaloudellisten tietojen erot on otettava huomioon arvioitaessa mahdollisiin tulo- ja korkosokkeihin liittyviä rahoitusriskejä. Tässä kehikossa esitettyihin lukuihin on kuitenkin syytä suhtautua asianmukaisella varauksella: makrotaloudelliset tiedot nimittäin perustuvat moniin oletuksiin ja mikrotaloudellisia tietoja ei ole korjattu poikkeavien havaintojen osalta. Näiden tietojen valossa lisäanalyysi on tarpeen, ja EKP suorittaa sitä paraikaa.

3 HINNAT JA KUSTANNUKSET

YKHI-inflaatiiovauhti nopeutui huomattavasti syyskuussa 2005, mutta hidastui hieman loka- ja marraskuussa. Inflaatiiovauhti on kuitenkin pysynyt nopeana. Elokuun tilanteeseen verrattuna inflaatiiovauhdin nopeutumisen johtui pääasiassa energian hinnan kehityksestä, mutta myös muiden hintojen vuotuisen nousuvauhdin hienoisesta kiihtymisestä. Vuotuinen kokonaisinflaatiiovauhti saattaa pysyä nopeana lyhyellä aikavälillä. Keskipitkän aikavälin inflaationäkymiin liittyy monia ennakoitua nopeamman inflaation riskejä. Erityisesti ne koskevat öljymarkkinoiden kehitystä, kerrannaisvaikutuksia sekä hallinnollisesti säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen muutosten mahdollisesti aiheuttamia hintojen nousupaineita.

3.1 KULUTTAJAHINNAT

ALUSTAVA ARVIO MARRASKUUN 2005 KEHITYKSESTÄ

Eurostatin alustavan arvion mukaan vuotuinen YKHI-inflaatio hidastui marraskuussa hieman eli 2,4 prosenttiin, kun se lokakuussa oli ollut 2,5 % (ks. taulukko 6). YKHIn yksittäisten erien kehityksestä marraskuussa ei ole vielä saatavissa tietoja. Näyttää kuitenkin siltä, että inflaatiiovauhdin hienoinen hidastuminen saattaa johtua energian hinnan vuotuisen muutosvauhdin hidastumisesta.

YKHI-INFLAATION KEHITYS LOKAKUUHUN 2005 ASTI

Muutaman viime kuukauden aikana kuluttajahintojen kehitykselle on ollut ominaista YKHI-inflaation tuntuva nopeutuminen. Tammi-kesäkuussa 2005 YKHI-inflaatio pysyi verrattain vakaana ja vaihteli 1,9 prosentista 2,1 prosenttiin. Heinä- ja elokuussa se nopeutui hieman eli 2,2 prosenttiin ja kiihtyi 2,6 prosenttiin syyskuussa. Siitä lähtien YKHI-inflaatio on hidastunut hieman.

Tämä inflaation viimeisin nopeutuminen on johtunut pääasiassa energian hinnan kehityksestä. Raakaöljyn ja maakaasun hinta nousi merkittävästi syyskuussa. Kuluttajahinnoista bensiinin hinta nousi nopeasti syyskuussa, mutta laski kuitenkin hieman lokakuussa. Sitä vastoin YKHIn sisältyvä kaasun hinta nousi huomattavasti lokakuussa. Tämän seurauksena energian kuluttajahintojen vuotuinen nousuvauhti nopeutui 15,2 prosenttiin syyskuussa, kun se elokuussa oli ollut 11,6 %. Lokakuussa nousuvauhti hidastui kuitenkin 12,2 prosenttiin.

Myös muiden kulutustavaroitten hintojen nousuvauhti kiihtyi elo-lokakuussa 2005, joskin vain hieman (ks. kuvio 33). Ilman energian hintaa laskettu YKHI-inflaatio nopeutui lokakuussa 1,5 prosenttiin, kun

Taulukko 6. Hintakehitys

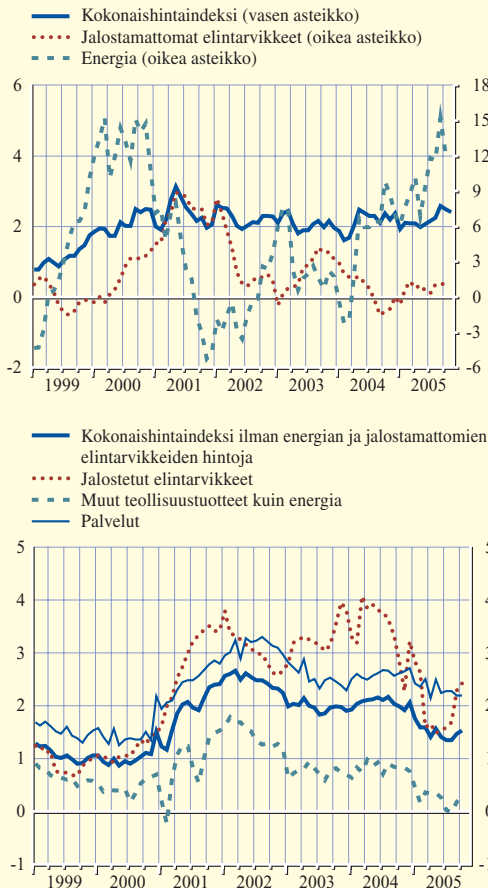
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)								
	2003	2004	2005 Kesä	2005 Heinä	2005 Elo	2005 Syys	2005 Loka	2005 Marras
Yhdenmukaistettu kuluttajahinta- indeksi (YKHI) ja sen erät								
Kokonaisindeksi ¹⁾	2,1	2,1	2,1	2,2	2,2	2,6	2,5	2,4
Energia	3,0	4,5	9,4	11,8	11,6	15,2	12,2	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	2,1	0,6	0,6	0,3	1,1	1,1	1,2	.
Jalostetut elintarvikkeet	3,3	3,4	1,5	1,6	1,7	2,3	2,4	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,8	0,8	0,3	0,0	0,0	0,2	0,3	.
Palvelut	2,5	2,6	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2	.
Muut hintaindikaattorit								
Teollisuuden tuottajahinnat	1,4	2,3	4,0	4,1	4,0	4,3	.	.
Öljyn hinta (euroa/barreli)	25,1	30,5	45,7	48,3	52,0	52,2	49,3	47,9
Muiden kuin energiaraaka-aineiden hinnat	-4,5	10,8	7,6	9,6	11,9	13,2	17,4	22,3

Lähteet: Eurostat, HWWA ja Thomson Financial Datastreamin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Marraskuun 2005 YKHI-inflaatioluku perustuu Eurostatin alustavaan arvioon.

Kuvio 33. YKHI-inflaatio eriteltyinä

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

hinnan nousuvauhdin kiihtymisestä. Muiden hintaerien kuin energian kehitys on ollut sitä vastoin huomattavasti maltillisempaa.

3.2 TUOTTAJAHINNAT

Tuotantoketjun alkupään hinnoissa on toistaiseksi havaittu vain erittäin vähän merkkejä energian hinnan nousun välittymisestä talouden muihin sektoreihin. Ilman rakentamista laskettu teollisuuden tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti on nopeutunut huomattavasti muutaman viime kuukauden aikana. Muutosvauhdin nopeutumiseen on vaikuttanut ennen kaikkea energiantuotantosektori (ks. kuvio 34). Muilla teollisuudenaloilla ei syyskuuhun mennessä ollut nähtävissä selviä viitteitä öljyn hinnan välillisistä vaikutuksista. Kulutustavaroita tuottavien alojen tuottajahintojen vuotuinen muutosvauhti nopeutui syyskuussa 1,1 prosenttiin heinäkuun 0,8 prosentista. Tämä muutosvauhdin nopeutuminen saattaa antaa viitteitä YKHIn muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintaindeksin tulevasta kehityksestä. Muutosvauhdin nopeutuminen oli kuitenkin verrattain vähäistä ja hitaampaa kuin aiempina ajanjaksoina, jolloin raaka-aineiden hintasokki nopeutti muutosvauhdin huippuunsa (1,6 % kesäkuussa 2004 ja 3,6 % huhtikuussa 2001). Välituotteiden ja pääomahyödykkeiden toimialoilla ei myöskään ole selviä merkkejä öljyn hinnan välillisistä vaikutuksista. Välituotteiden tuottajahintojen vuotuinen

se elokuussa oli ollut 1,3 %. Ilman energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintoja laskettu YKHI-inflaatio nopeutui samana ajanjaksona 1,4 prosentista 1,5 prosenttiin. Tämä hienoinen nopeutuminen johtui kahdesta tekijästä eli tupakan hinnan noususta syyskuussa sekä muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuisen muutosvauhdin hienoisesta nopeutumisesta. Tämä muutosvauhti oli tosin aiemmin ollut verrattain hidas. Useiden toimialojen vaikutus hintojen nousuun on yleensä erityisen pieni (esim. huipputekniikan tuotteiden ja vähemmässä määrin vaatteen). Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen muutosvauhti on kuitenkin pysynyt vaimeana myös muilla toimialoilla kuin edellä mainituilla. Tämä viittaa siihen, että öljyn hinnan välilliset vaikutukset muiden tuotteiden kuin energian hintoihin ovat tähän asti olleet vähäiset.

Palvelujen hintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui lokakuussa hieman eli 2,2 prosenttiin, kun se elokuussa oli ollut 2,3 %. Palvelujen hinnoista nousivat tänä ajanjaksona matkustajalentoliikenteen hinnat, mikä johtui todennäköisesti raakaöljyn hinnan nousun välittymisestä tähän hintaerään. Tähän mennessä ei ole kuitenkaan ollut näyttöä raakaöljyn hinnan aiempaa laajemmista välillisistä vaikutuksista palvelujen hintoihin.

Viimeisen kolmen kuukauden aikana keskeisintä kehityksessä on ollut inflaatiovauhdin huomattava nopeutuminen, joka on johtunut energian

Kuvio 34. Teollisuuden tuottajahinnat eriteltyinä

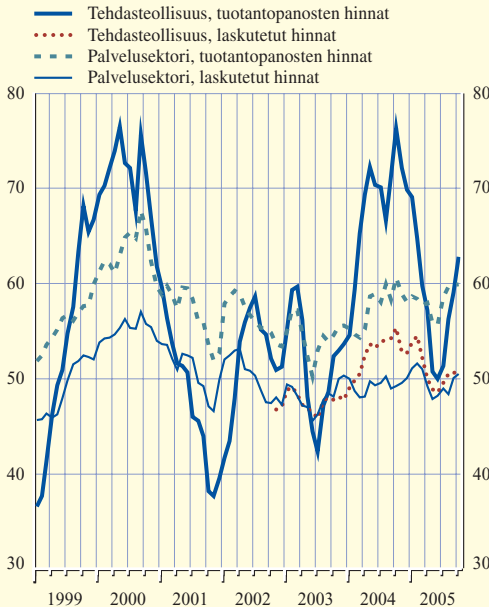
(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavainnot)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 35. Tuottajien tuotosten ja panosten hintoja

(diffuusioindeksejä, kuukausihavainnot)

Lähde: NTC Economics.

Huom. Kun indeksin arvo on yli 50, merkitsee se hintojen nousua. Kun se on alle 50, merkitsee se hintojen laskua.

nousuvauhti on hidastunut vuoden 2004 loppupuolelta lähtien. Pääomahyödykkeiden tuottajahintojen vuotuinen nousuvauhti hidastui kesä- ja heinäkuussa. Nousuvauhti näyttää tasoittuneen viime aikoina.

Tuottajahintojen kehitys on tähän asti ollut vaimeaa. Viimeisimmät kyselytiedot vahvistavat kuitenkin, että energian hinnasta tuotantopanosten hintoihin aiheutuvat nousupaineet ovat lisääntyneet. Ostopäälliköiden kyselyyn perustuvat euroalueen palvelualojen ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksit (ks. kuvio 35) ovat nousseet kesäkuun 2005 alhaisista lukemista – tehdasteollisuuden hintaindeksi oli tuolloin 50,0 ja palvelualojen 55,7. Lokakuussa tehdasteollisuuden hintaindeksi nousi 62,8:aan ja palvelualojen 59,9:ään, mikä on huomattavasti yli 50,0:n eli tason joka yleensä viittaa hintojen nousuun. Näistä tuotantopanosten hintaindekseistä voidaan kuitenkin nähdä, että vaikka tuotantopanosten kustannusten nousupaineet ovat lisääntyneet, niiden hinnat ovat jääneet selvästi alle lokakuun 2004 huipputasoon (tehdasteollisuuden indeksi oli tuolloin 76,4 ja palvelualojen 60,7). Laskutettujen hintojen indeksit ovat näillä kahdella alalla kehittyneet jokseenkin samansuuntaisesti, joskin ne ovat nousseet vähemmän kuin tuotantopanosten hinnat. Laskutettujen hintojen indeksit ovat myös nousseet kesäkuusta 2005 lähtien, mutta pysytelleet tähän asti alle aiempien huippulukemien. Palvelusektorin laskutettujen hintojen indeksi on kuitenkin tällä hetkellä lähellä aiempaa huipputasoaan (indeksi oli 50,5 lokakuussa 2005, kun se helmikuussa 2005 oli ollut 51,6). Nämä indikaattorit osoittavat kaiken kaikkiaan, että niin tuotantopanosten hintojen kuin tuottajien myyntihintojenkin nousupaineet saattavat jatkua lähitulevaisuudessa.

3.3 TYÖVOIMAKUSTANNUSINDIKAATTORIT

Työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten vuotuinen muutosvauhti hidastui vuoden 2005 alkupuoliskolla nopeuduttuaan sitä ennen vuoden 2004 viimeisellä neljänneksellä (ks. kuvio

Taulukko 7. Työvoimakustannusindikaattoreita

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

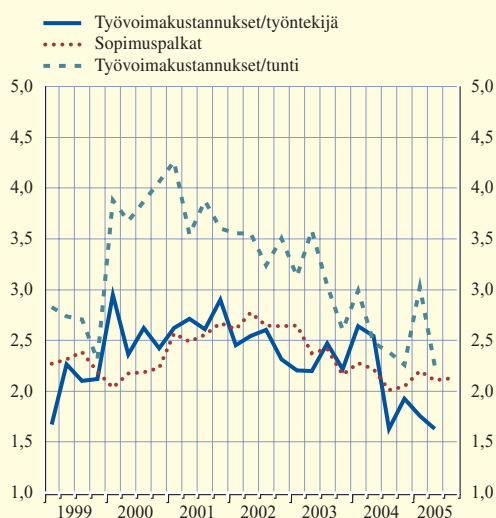
	2003	2004	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II	2005 III
Sopimuspalkat	2,4	2,1	2,0	2,0	2,2	2,1	2,1
Työvoimakustannukset/tunti	3,1	2,5	2,4	2,3	3,0	2,3	.
Työvoimakustannukset/työntekijä	2,3	2,2	1,6	1,9	1,8	1,6	.
<i>Lisätieto:</i>							
Työn tuottavuus	0,5	1,3	1,3	0,8	0,6	0,6	.
Yksikkötyökustannukset	1,8	0,9	0,4	1,1	1,2	1,0	.

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

36 ja taulukko 7). Tämä työntekijää kohden laskettujen työvoimakustannusten kehitys näkyy sekä teollisuudessa että palvelualueilla. Palkkojen nousu on nopeutunut ainoastaan rakennusalaalla (ks. kuvio 37). Saatavissa olevat tiedot viittaavat siihen, että palkkojen nousu euroalueella pysyi maltillisena myös vuoden kolmannella neljänneksellä. Sopimuspalkkojen vuotuinen nousuvauhti – tämä on ensimmäinen käytettävissä oleva indikaattori kolmannelta neljännekseltä – on pysytellyt vakaana eli 2,1 prosentissa. Tämä indikaattori ei ehkä täysin kuvasta palkkojen todellista kehitystä, mutta on kuitenkin luotettava palkkojen nousupaineiden mittari. Tuoreimmat tiedot vahvistavatkin, että palkkojen nousu on lähes koko vuoden 2005 aikana tasoittunut maltilliselle tasolle. Myös yksikkötyökustannusten voidaan olettaa kehittyneen maltillisesti vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä, sillä nimellispalkkojen nousu on todennäköisesti ollut vähäistä ja työn tuottavuuden kasvu on mahdollisesti nopeutunut. Yksikkötyökustannusten keskimääräinen muutosvauhti saattaa koko vuonna 2005 olla hieman nopeampi kuin vuonna 2004 (0,9 %), mutta huomattavasti hitaampi kuin vuonna 2003 (1,8 %). Palkkojen kehityksen odotetaan pysyvän maltillisena lähitulevaisuudessa.

Kuvio 36. Työvoimakustannusindikaattoreita

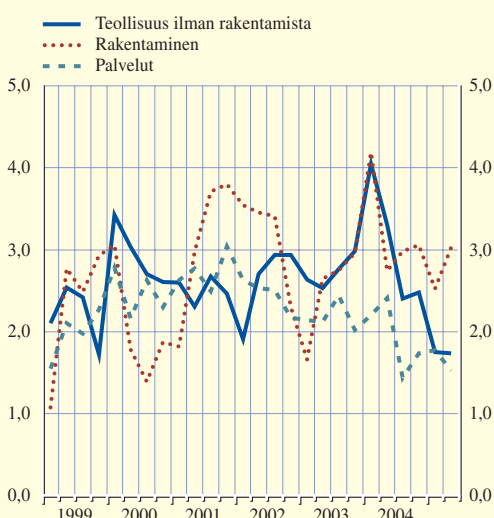
(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 37. Työntekijää kohden lasketut työvoimakustannukset sektoreittain

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

3.4 INFLAATIONÄKYMÄT

Hintojen viimeaikainen kehitys on heikentänyt lyhyen aikavälin inflaationäkymiä. Vuotuinen inflaatiovauhti pysyy todennäköisesti nopeana lähikuukausien aikana. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arvioissa (ks. "Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot") keskimääräisen YKHI-inflaatiovauhdin ennustetaan olevan 1,6–2,6 % vuonna 2006. Syyskuussa 2005 julkaistuun EKP:n asiantuntijoiden arvioon verrattuna inflaatiota koskevaa ennustetta on tarkistettu aiemmin arvioitua nopeamman inflaation suuntaan. Tarkistukset johtuvat suureksi osaksi siitä, että Alankomaissa vuodeksi 2006 suunniteltujen terveydenhoitoalan uudistusten aiheuttamien tilasto-vaikutusten ei odoteta enää vaikuttavan vuoden 2006 inflaatiolukuihin. Vuonna 2007 inflaatiovauhdin ennustetaan olevan keskimäärin 1,4–2,6 %. Nämä arviot perustuvat oletukseen, että palkankorotukset pysyvät maltillisina, kuten viime neljänneksinä. Arviot sisältävät myös odotuksen, että välittömien verojen korotukset aiheuttavat huomattavia nousupaineita kuluttajahintoihin vuonna 2007.

Näihin arvioihin liittyy ennakoitua nopeamman inflaation riskejä. Näitä riskejä ovat öljymarkkinoiden kehityksen epävarmuustekijät, aiempien öljyn hinnannousujen siirtyminen kotimaisen tuotantoketjun kautta kuluttajien maksettavaksi, mahdolliset kerrannaisvaikutukset hinnan- ja palkanasetannassa sekä hallinnollisesti säänneltyjen hintojen ja välillisten verojen uudet korotukset.

4 TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

BKT:n määrä kasvoi kolmannella neljänneksellä voimakkaasti edellisten neljännesten vaimean kasvun jälkeen. Tämä talouden toimeliaisuuden voimistuminen johtui sekä kotimaisen kysynnän että nettoviennin kasvun paranemisesta. Tuoreimmat talousindikaattorit viittaavat elpymisen jatkumiseen vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä. Varsinkin kyselytutkimusten tuloksissa näyttävät kohentumisen merkit lisääntyneen, mikä on sopusoinnussa toimeliaisuuden voimistumisen kanssa. Vaikka työmarkkinoiden kehitystä kuvaavia indikaattoreita on vaikeaa tulkita, myös ne viittaavat siihen, että kehitys on kohentunut jonkin verran. Talouden suotuisien perustekijöiden odotetaan tukevan talouden toimeliaisuutta edelleen. Näihin näkyymiin liittyy kuitenkin joitakin öljyn hintaan liittyviä talouskasvun vaimenemisen riskejä.

4.1 TUOTANTO JA KYSYNTÄ

BKT:N MÄÄRÄ JA KYSYNTÄERÄT

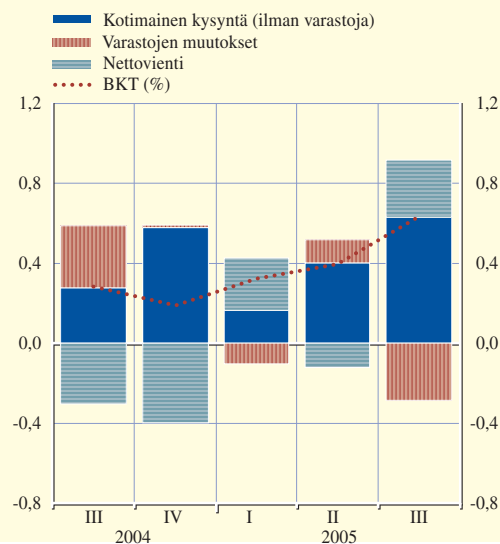
Euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä huomattavasti nopeammin kuin neljänä edellisenä neljänneksenä, jolloin sen kasvu oli ollut vaimeaa öljyn kalleuden, maailmankaupan tilapäisen hidastumisen ja euron aiemmasta vahvistumisesta johtuneiden viivästyneiden vaikutusten vuoksi. Eurostatin ensimmäisen arvion mukaan euroalueen BKT:n määrä kasvoi vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä 0,6 % edellisestä neljänneksestä. Kasvu oli ollut ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 % (vauhtia tarkistettu 0,1 prosenttiyksikköä hitaammaksi) ja toisella neljänneksellä 0,4 % (tarkistettu 0,1 prosenttiyksikköä nopeammaksi). Neljännesvuosikasvu pysyi varsin vakaana tämän alhaisen tason tuntumassa vuoden 2004 puolivälistä vuoden 2005 puoliväliin (ks. kuvio 38). Tuoreimmat tiedot viittaavatkin siihen, että talouden toimeliaisuus on vahvistunut. Tämä on sopusoinnussa aiempien odotusten kanssa, joiden mukaan kasvu vahvistuu vuoden 2005 jälkipuoliskosta lähtien.

Talouskasvun vilkastuminen kolmannella neljänneksellä johtui sekä kotimaisen kysynnän että nettoviennin kasvun parantumisesta. Näistä kotimaisella kysynnällä (pl. varastot) oli suurempi vaikutus neljännesvuosikasvuun. Vaikutus perustui investointien kasvun vahvistumiseen (investoinnit lisääntyivät kolmannella neljänneksellä 1,6 % edellisestä neljänneksestä) ja yksityisen kulutuksen neljännesvuosikasvun hienoiseen nopeutumiseen. Samana aikana nettoviennin kasvuvaihtelu muuttui positiiviseksi, mikä johtui siitä, että viennin kasvu elpyi enemmän kuin tuonnin kasvu. Varastojen vaikutus BKT:n määrän kasvuun oli sitä vastoin kolmannella neljänneksellä negatiivinen.

Eurostat on tehnyt euroalueen kansantalouden tilinpitoon tilastollisia muutoksia, jotka näkyvät sen ensimmäisessä julkistuksessa kolmatta neljänestä koskevista tiedoista. Muutokset koskevat erityisesti välillisten rahoituspalvelujen (FISIM) uusia käsittelymenetelmiä ja siirtymistä määrää koskevien lukujen ketjuttamiseen vuosija neljännesvuosisarjoissa. Näitä muutoksia ja niiden vaikutusta kansantalouden tilinpidon tie-

Kuvio 38. BKT:n määrän kasvu ja sen erien kasvuvaihtelu

(kasvuvauhti edellisestä neljänneksestä ja neljännesvuosittaiset kasvuvaihtelut prosenttiyksikköinä; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kehikko 5.

EUROALUEEN BKT-TILASTOT JA KANSANTALOUDEN TILINPIDON TILASTOT PARANEVAT

Eurostat teki 30.11.2005 merkittäviä muutoksia euroalueen kansantalouden tilinpidon vuosi- ja neljännesvuositilastoihin. Tuolloin julkaistiin ensimmäiset säännölliset tiedot vuoden 2005 kolmannelta neljännekseltä. Muutokset johtuvat siirtymisestä määriä (volyymeja) koskevien lukujen ketjuttamiseen vuosi- ja neljännesvuosisarjoissa sekä välillisten rahoituspalvelujen (FISIM) uusista käsittelytavoista. Näillä muutoksilla pyritään parantamaan euroalueen ja EU:n kansantalouden tilinpitotilastojen laatua ja lisäämään niiden kansainvälistä vertailtavuutta. Vuoden 2005 aikana useat jäsenvaltiot ovat tehneet yleisiä tarkistuksia kansantalouden tilinpitoon, parantaneet lähdetietoja ja tehostaneet julkisen sektorin tuotoksen laskemiskäytäntöjä. Näiden tarkistusten vaikutuksia BKT:n määrän tarkistettuihin kasvulukuihin ei useinkaan ole mahdollista erottaa selvästi.¹

Eurostat on ottanut käyttöön vuosittain vaihtuvat maakohtaiset painot euroalueen BKT:n määrän ja sen erien kasvun laskemisessa. Nämä painot perustuvat edellisen vuoden hinnoin laskettuihin jäsenvaltioiden tietoihin. Vuotta 1999 edeltävissä tiedoissa maakohtaiset painot muodostetaan käyttämällä lisäksi edellisen vuoden valuuttakursseja. Aikaisemmin euroalueen tiedot koottiin käyttämällä maakohtaisia painoja, jotka pohjautuivat perusvuoden (1995) kiinteisiin hintoihin ja valuuttakursseihin. Kansalliset tilastolaitokset kokoavat euroalueen estimaattien perustana olevat maakohtaiset määrän kasvuluvut maasta riippuen (ks. ohessa) käyttäen joko vuosittain vaihtuvia painoja tai kiinteiden perusvuosien painoja.

Uudet määräluvut ilmoitetaan kolmella tavalla:

- 1) ketjutettuina indeksisarjoina, joissa perusvuosi on 2000
- 2) ketjutettuina tasojen sarjoina (ketjutetut indeksisarjat kerrotaan perusvuoden käyvin hinnoin)
- 3) vuotuisina tai neljännesvuotuisina kasvuvaihteina.

Ketjuttamiseen siirtyminen euroalueen kansantalouden tilinpidossa ei ole johtanut suurin tarkistuksiin. Tämä johtuu siitä, että Euroopan aggregaattitietojen estimoinnissa käytetyt lähdetiedot ovat aina tuoreimpia virallisesti julkistettuja kansallisia tietoja. Useat maat (esim. Saksa, Espanja ja Alankomaat) olivat jo siirtyneet ketjuindekseihin neljännesvuositiedoissa aiemmin tänä vuonna tai jopa sitäkin aikaisemmin. Näin ollen siirtyminen ketjuindeksien käyttöön eri maissa jo ennen 30.11.2005 on vaikuttanut asteittain EU:n ja euroalueen kansantalouden tilinpidosta julkistettuihin lukuihin. Jotkin maat (esim. Ranska ja Italia) siirtyvät neljännesvuositilinpidossaan ketjuindekseihin kuitenkin vasta vuonna 2006, ja tämä saattaa merkitä uusia tarkistuksia euroalueen kansantalouden tilinpitotietoihin.

Samassa yhteydessä Eurostat on uudistanut rahoituksen välittäjien laskennallisen tuotoksen eli välillisten rahoituspalvelujen (FISIM) laskentatapaa. Aikaisemmin välilliset rahoituspalvelut kirjattiin nimellisen (sektorin tai) toimialan välituotekäytöksi. Uusien käsittelysääntöjen vuoksi toimialoittainen arvonlisäys muuttuu, kun osa välillisistä rahoituspalveluista kohdennetaan välituotekäyttöön. Myös BKT kasvaa, kun osa välillisistä rahoituspalveluista kohdennetaan loppukäyttöön ja vientiin. Euroopan aggregaattitietoja ei jaoteltu tällä tavoin ennen 30.11.2005, joten ne eivät olleet täysin yhdenmukaisia jäsenvaltioiden julkistamien tietojen kanssa (joissa välillisten rahoituspalvelujen allokointi oli usein jo tehty). Välillisten rahoituspalvelujen kohdentaminen

¹ Lisätietoja kesäkuun 2005 Kuukausikatsauksen kehikossa 6 ja Eurostatin verkkosivuilla.

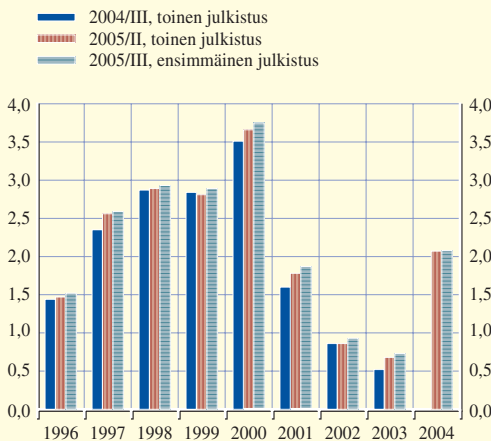
johti mittaviin, keskimäärin +1,2 prosentin suuruisiin BKT:n tason tarkistuksiin. Vaikutukset BKT:n määrän kasvuvauhtiin ovat hyvin vähäisiä.

Euroalueen BKT:n määrän vuotuinen kasvu ei ole muuttunut merkittävästi verrattuna lokakuussa julkistettuihin vuoden 2005 toista neljänestä koskeviin tietoihin (kuvio A). Nämä tiedot sisälsivät jo ketjuindekseinä lasketut luvut ja muut vertailutarkistukset Saksan, Espanjan, Ranskan, Alankomaiden, Irlannin, Luxemburgin, Itävallan ja Portugalin tietoihin. Vuoden 2004 kolmannen neljänneksen toinen julkistus ei sisältänyt muutoksia useimpien näiden maiden tietoihin, ja siihen verrattuna tarkistukset vaihtelevat 0,1 prosenttiyksiköstä 0,3 prosenttiyksikköön. Kausivaihtelusta ja työpäivien määrän muutoksista puhdistetun BKT:n määrän kasvukäyrän muoto on korjautunut vain hieman (kuvio B).

On huomattava, että ketjuindekseinä laskettavat määräluvut eivät summaudu puhtaasti matemaattisista syistä: yksittäisien osatekijöiden summa ei vastaa BKT:n kokonaismäärää. BKT:n ja sen osien summan välinen jäännös eli residuaali kasvaa yleensä ajan myötä uutta vertailuvuotta edeltävinä ja sen jälkeisinä ajanjaksoina. BKT:hen suhteutettu residuaali vaihtelee vuoden 2004 noin -0,1 prosentista aina 0,3 prosenttiin vuonna 1995. Osatekijät summautuvat kuitenkin edellisen vuoden hinnoin ilmoitetuissa ketjuttamattomissa sarjoissa.

Kuvio A. Euroalueen BKT:n määrän vuotuinen kasvu

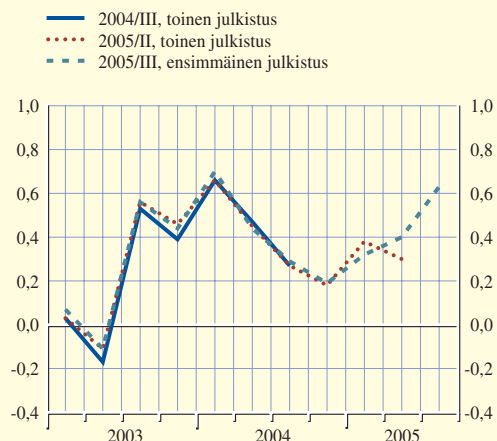
(prosentteina)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio B. Euroalueen BKT:n määrän neljännesvuotuinen kasvu

(prosentteina, kausivaihtelusta ja työpäivien määrän muutoksista puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

toihin käsitellään yksityiskohtaisemmin kehikossa 5. Vaikka BKT:n tasoa koskeviin lukuihin tehtiin huomattavia tarkistuksia, BKT:n määrän kasvuvauhtien luvut eivät muuttuneet merkittävästi.

TUOTANTO TOIMIALOITTAIN JA TEOLLISUUSTUOTANTO

Kun talouskasvua tarkastellaan toimialoittain, kasvua ovat edistäneet arvonlisäystä koskevien vuoden 2005 kolmannen neljänneksen tietojen mukaan niin teollisuus kuin palvelualatkin. Tämän perusteella talouden elpyminen on laaja-alaista.

Teollisuustuotanto voimistui edelleen kolmannella neljänneksellä (ks. kuvio 39). Vaikka teollisuustuotanto supistui syyskuussa elokuuhun verrattuna, se oli kasvanut heinä- ja elokuussa. Näin ollen neljännesvuotuinen kasvuvauhti pysyi kolmannella neljänneksellä jokseenkin vakaana 0,8 prosentissa. Alan kehitys parani jo toisella neljänneksellä, kun otetaan huomioon, että kasvua ei ole ollut

Kuvio 39. Teollisuustuotannon kasvu ja sen erien kasvuvaihtelu

(kasvuvauhti ja kasvuvaihtelut prosenttiosuutuksina; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

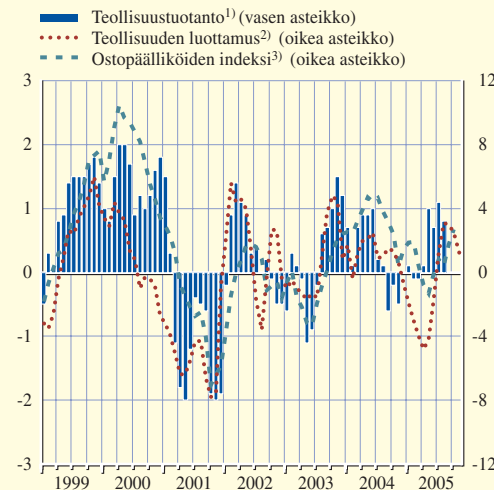

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Arvot on laskettu kolmen kuukauden keskitettyinä liukuvina keskiarvoina vastaavasta edellisestä kolmen kuukauden jaksosta.

Kuvio 40. Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

(kuukausihavainnot; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, NTC Economics ja EKP:n laskelmat.

- 1) Tehdasteollisuus; kolmen kuukauden jakson muutos edellisestä kolmen kuukauden jaksosta prosenttina.
- 2) Saldoluvut prosentteina; muutokset edellisen kolmen kuukauden jaksosta.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä.

lainkaan vuoden 2004 kolmannesta neljännessä lähtien. Teollisuustuotannon asteittainen paraneminen näyttää olevan laaja-alaista, sillä tuotanto lisääntyi kolmannella neljänneksellä kaikilla teollisuuden päätoimialoilla (väli tuotteiden, pääomahyödykkeiden, kulutustavaroiden ja energian tuotanto).

Teollisuuden uudet tilaukset lisääntyivät syyskuussa voimakkaasti eli noin 1,1 % elokuusta, kun ne olivat vähentyneet heinäkuussa ja pysyneet suurin piirtein ennallaan elokuussa. Siitä seurasi, että teollisuuden uusien tilausten kolmannen neljänneksen vuosineljänneksen kasvuvauhti oli 1 %, toisin sanoen hitaampi kuin toisella neljänneksellä. Teollisuuden uusien tilausten indeksissä on selvästi nähtävissä vuoden 2005 alusta jatkunut noususuuntaus, mikä tukee myönteisiä tuotantonäkymiä.

TEHDASTEOLLISUUDEN JA PALVELUALOJEN KYSELYTUTKIMUKSET

Euroalueen tehdasteollisuuden ja palvelualojen kyselytutkimusten tulokset viittaavat alan kehityksen parantuneen edelleen vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä, mikä on sopuinnossa talouden elpymisen jatkumisen kanssa.

Jos tarkastellaan tehdasteollisuuden tilannetta, Euroopan komission mittaama teollisuuden luottamusindikaattori pysyi marraskuussa muuttumattomana. Indikaattorilukema oli kolmannen neljänneksen keskitason yläpuolella. Ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers' Index, PMI) nousi lokakuussa, joten sen toukokuussa alkanut nousu jatkui. Kaikki PMI-indeksin osatekijät vaikuttivat sen loka kuiseen nousuun. Näiden kahden indikaattorin viimeaikainen kehitys osoittaa, että edellytykset teollisuuden kasvuun ovat jatkuneet suotuisina myös viimeisellä neljänneksellä (ks. kuvio 40).

Kuvio 41. Vähittäiskaupan myynti ja luottamus sekä kotitaloussektorin luottamus

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja Eurostat.

- 1) Vuotuinen prosenttimuutos; kolmen kuukauden keskitettyjä liukuvia keskiarvoja; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; kausivaihtelusta puhdistettuja ja keskiarvokorjattuja tietoja. Euroalueen kuluttajien luottamusta koskevat tiedot tammikuusta 2004 alkaen eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien lukujen kanssa Ranskan kyselyssä esitettyjen kysymysten muutosten vuoksi.

Palvelualojen osalta Euroopan komission mittaama euroalueen palvelualojen luottamusindikaattori ei muuttunut marraskuussa, joten se pysyi ennallaan eli korkeimmillaan sitten kesän 2001. Lokakuuhun ulottuvan palvelualan ostopäälliköiden indeksin tuotantoa kuvaava alaindeksi tukee niin ikään kasvun paranemisen jatkumista viimeisellä neljänneksellä. Lokakuussa se oli korkeampi kuin kertaakaan yli vuoteen, mikä oli selvä merkki toimeliaisuuden huomattavasta lisääntymisestä. Kyselytutkimusten tulokset viittaavat kaiken kaikkiaan siihen, että palvelualojen toimeliaisuus on voimistunut vuoden alkupuoliskoon verrattuna. On kuitenkin pidettävä mielessä, että kyselytutkimustulosten ja arvonlisäystä koskevien tietojen välillä ei ole yhtä kiinteää yhteyttä palvelualoilla kuin tehdasteollisuudessa.

KOTITALOUKSIEN KULUTUKSEN INDIKAATTORIT

Yksityisen kulutuksen neljännesvuosikasvu oli kolmannella neljänneksellä vahvempaa kuin vuoden 2005 alkupuoliskolla keskimäärin. Vaikka vähittäiskaupan myynti ja uusien henkilöautojen rekisteröinnit vaikuttivat yksityisen kulutuksen kasvuun enemmän kolmannella kuin toisella neljänneksellä, kasvun nopeutuminen johtui muiden kulutuserien kehityksestä (asuminen, vesi, sähkö, kaasu ja muut polttoaineet, ravintolat ja hotellit, viestintä, terveys jne.).

Vähittäiskaupan myynnin määrä kasvoi euroalueella kolmannella neljänneksellä 0,1 % edellisestä neljänneksestä, jolloin se oli vähentynyt 0,4 %. Tämä viittaa siihen, että erän vaikutus yksityisen kulutuksen kasvuun on voimistunut. Vuosineljänneestä pidemmällä aikavälillä euroalueen vähittäiskaupan indeksi on ollut saman tason tuntumassa viime vuoden marraskuusta lähtien. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit vähenivät lokakuussa. Niiden kasvuvauhti pysyi kolmen kuukauden liukuvan keskiarvon perusteella kuitenkin ennallaan 0,5 prosentissa kolmanteen neljännekseen verrattuna. Toisella neljänneksellä neljännesvuosikasvu oli ollut nopeampi eli 1,8 %.

Euroopan komission mittaama kuluttajien luottamusindikaattori pysyi muuttumattomana marraskuussa, kun se oli noussut syys-lokakuussa. Vaikka kuluttajien luottamus on pitkän aikavälin keskiarvoaan heikompi, se on palannut vuoden 2005 alun tasolle, joten siinä on näkyvissä joitakin merkkejä asteittaisesta paranemisesta (ks. kuvio 41).

Euroalueen työmarkkinatilanne kohenee edelleen asteittain vuoden 2005 ensimmäisestä neljänneksestä alkaneen kehityksen mukaisesti. Sekä teollisuuden että palvelualojen työllisyysodotukset paranivat yleisesti loka- ja marraskuussa ja viittaavat siihen, että työmarkkinatilanteeseen

4.2 TYÖMARKKINAT

Euroalueen työmarkkinatilanne kohenee edelleen asteittain vuoden 2005 ensimmäisestä neljänneksestä alkaneen kehityksen mukaisesti. Sekä teollisuuden että palvelualojen työllisyysodotukset paranivat yleisesti loka- ja marraskuussa ja viittaavat siihen, että työmarkkinatilanteeseen

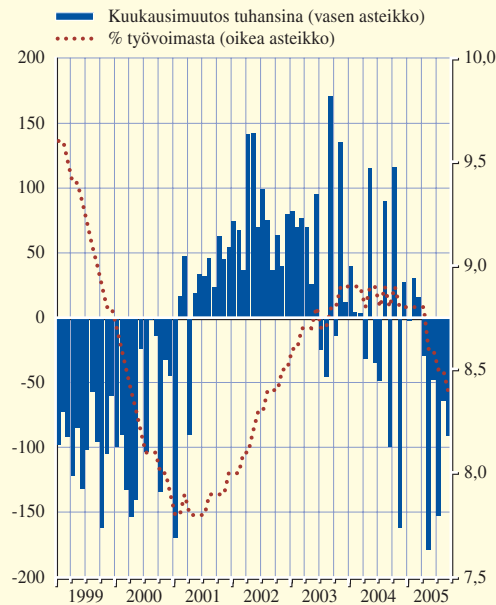
vaikuttavien taustatekijöiden kohentuminen jatkuu.

TYÖTTÖMYYS

Euroalueen standardoitu työttömyysaste laski syyskuussa 8,4 prosenttiin elokuun 8,5 prosentista (tarkistettu 0,1 prosenttiyksikköä aiempaa pienemmäksi). Euroalueen työttömien määrä väheni syyskuussa noin 92 000:lla (ks. kuvio 42). Syyskuun työttömyystilastojen julkistamisen myötä myös elokuun tietoja tarkistettiin siten, että työttömien määrä väheni tuolloin noin 64 000:lla sen sijaan, että se olisi kasvanut suhteellisen merkittävästi, kuten marraskuussa ilmoitettiin. Näin ollen työttömien määrä väheni syyskuussa kuudetta kuukautta peräkkäin. Näiden tietojen tulkitsemiseen liittyy kuitenkin epävarmuutta, koska äskettäiset metodologiset ja institutionaaliset muutokset ovat lisänneet Saksan työttömyystilastojen vaihtelua. Tästä huolimatta euroalueen tiedot osoittavat kaiken kaikkiaan, että työttömyyden asteittainen väheneminen on jatkunut syyskuussa. Tämä vahvistaa, että työmarkkinatilanteen kehitys on pohjimmiltaan myönteistä, mihin kyselytutkimustuloksetkin viittaavat.

Kuvio 42. Työttömyys

(kuukausihavainnot; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

TYÖLLISYYS

Työllisyys kasvoi vuoden 2005 toisella neljänneksellä 0,2 % edellisestä neljänneksestä, jolloin se oli pysynyt suhteellisen muuttumattomana (kasvuvauhtia on tarkistettu 0,1 prosenttiyksikköä aiempaa hitaammaksi, ks. taulukko 8). Työllisyyden neljännesvuosikasvun nopeutuminen toisella neljänneksellä johtui siitä, että teollisuuden ja varsinkin rakennusalan työllisyystilanne parani jonkin verran. Palvelualueen työllisyyden kasvu hidastui sen sijaan jonkin verran. Työllisyystietoja tulkittaessa on

Taulukko 8. Työllisyyden kasvu

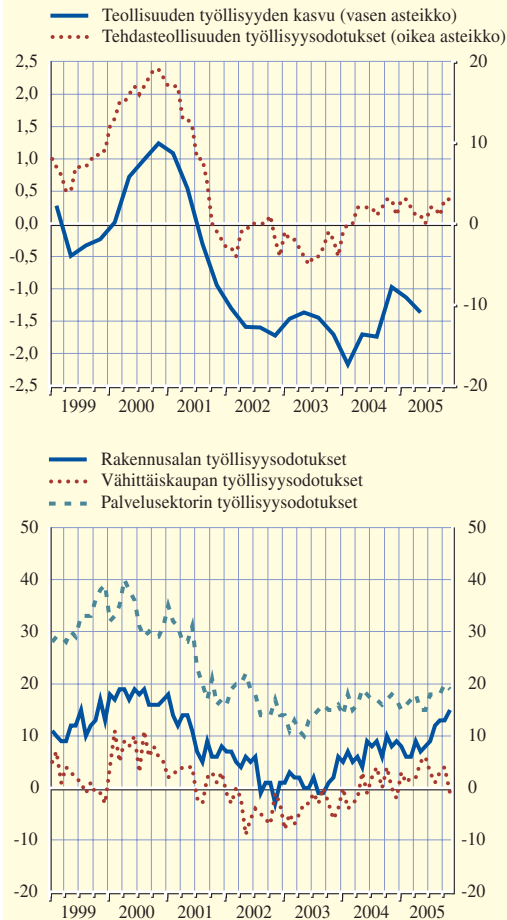
(vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

	Vuosisuunnitukset		Neljännesvuosisuunnitukset				
	2003	2004	2004 II	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II
Koko kansantalous	0,3	0,6	0,2	0,2	0,2	0,0	0,2
<i>josta:</i>							
Maa- ja kalatalous	-2,0	-0,9	-0,3	0,1	-0,3	-1,2	-0,2
Teollisuus	-1,0	-0,9	0,2	0,0	0,0	-0,6	0,0
ilman rakentamista	-1,5	-1,7	0,1	-0,5	0,1	-0,8	-0,1
Rakentaminen	0,2	1,1	0,5	1,2	-0,3	0,0	0,3
Palvelut	0,9	1,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,2
Kauppa ja kuljetus	0,3	0,8	0,3	0,4	0,1	0,1	0,2
Rahoitustoiminta ja liike-elämän palvelut	1,3	2,5	0,2	0,6	0,5	0,7	0,3
Julkishallinto	1,3	0,9	0,2	0,1	0,3	0,4	0,2

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Kuvio 43. Työllisyyden kasvu ja työllisyysodotukset

(vuotuinen prosenttimuutos, saldoluvut prosentteina, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

Lähteet: Eurostat sekä yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

Huom. Saldoluvut ovat keskiarvokorjattuja.

jaan marraskuussa pienemmät kuin kertaakaan vuonna 2005. Aikasarja on kuitenkin melko vaihteleva, eikä alan työllisyysindeksissä ole ollut havaittavissa selvää kehityssuuntausta kahden viime vuoden aikana.

Yleisesti voidaan todeta, että vaikka työllisyyttä ja työllisyysodotuksia koskevat kyselytutkimusten tulokset voivat antaa joitakin viitteitä euroalueen työmarkkinoiden kehityksestä, tätä tilastojen osa-aluetta on vielä parannettava merkittävästi, jotta se helpottaisi talouskehityksen arviointia. Työmarkkinatilastot ovat merkittävä osa ns. Euroopan talouden pääindikaattoreita (Principal European Economic Indicators, PEEIs, joukko keskeisiä euroalueen ja EU:n taloustilastoja), jotka Ecofin-neuvosto ja Euroopan komissio hyväksyivät helmikuussa 2003. Talous- ja rahoituskomitea (Economic and Financial Committee, EFC) on seurannut näiden indikaattoreiden julkistamista säännöllisesti (ks. kehikko 6).

pidettävä mielessä viimeaikaisten työmarkkinapoliittisten toimien mahdolliset vaikutukset. Niillä pyritään parantamaan työllisyyttä lisäämällä erityisesti osa-aikatyöllisyyttä ja itsenäistä ammatinharjoittamista, joten ne voivat siksi muuttaa työllisyyden rakennetta.

Kyselytutkimustulokset tukevat viitteitä siitä, että työmarkkinatilanne on kohenemassa asteittain sekä tehdasteollisuudessa että palvelualoilla. Euroopan komission mittaaman luottamusindikaattorin mukaan teollisuuden työllisyysodotukset pysyivät marraskuussa ennallaan ja olivat suurin piirtein samoissa lukemissa kuin vuoden alussa (ks. kuvio 43). Ostopäälliköiden indeksiin (käytettävissä olevat tiedot ulottuvat lokakuulle) perusteella tehdasteollisuuden työllisyyskehitys on jokseenkin vakaata. Vaikka palvelualojen työllisyysodotukset heikkenivät hieman Euroopan komission kyselytutkimusten mukaan, arvio viime kuukausien työllisyystilanteesta on muuttunut suotuisammaksi. Ostopäälliköiden indeksi viittaa palvelualan työllisyyden kasvuun. Euroopan komission ja ostopäälliköiden indeksit ovat tällä hetkellä kolmannen neljänneksen keskimääräisten lukemien yläpuolella, mikä viittaa siihen, että työllisyystilanne on jatkunut teollisuudessa ja palvelualoilla suotuisana vuoden 2005 viimeisellä neljänneksellä.

Euroopan komission kyselytutkimusten mukaan rakennusalan työllisyysodotukset paranivat tänä vuonna huomattavasti. Niiden indeksiluku oli marraskuussa korkein neljään vuoteen. Vähittäiskaupan työllisyysodotukset olivat sen sijaan marraskuussa pienemmät kuin kertaakaan vuonna 2005.

Kehikko 6.

EUROOPAN TALOUDEN PÄÄINDIKAATTOREIDEN KEHITYS

Ecofin-neuvosto ja Euroopan komissio hyväksyivät helmikuussa 2003 Euroopan talouden pääindikaattorit (Principal European Economic Indicators, PEEIs). Ne koostuvat joukosta tärkeimpiä euroalueen ja EU:n tilastoja, jotka on julkaistava sovittujen ajantasaisuustavoitteiden mukaisesti. Ecofin-neuvosto pyysi talous- ja rahoituskomiteaa seuraamaan säännöllisesti näiden tilastojen kehitystä yhteistyössä Eurostatin ja EKP:n kanssa.¹ Vuoden 2005 tilannekatsauksessa² käsitellään erityisesti edistymistä, joka on saavutettu Euroopan talouden pääindikaattoreiden saatavuudessa ja laadussa sekä Euroopan talouden pääindikaattoreiden ja Yhdysvaltain vastaavien indikaattoreiden (US PEIs) vertailussa.

Sen jälkeen kun nämä indikaattorit vuonna 2003 hyväksyttiin, uusien Euroopan talouden pääindikaattoreiden saatavuus ja nykyisten Euroopan talouden pääindikaattoreiden ajantasaisuus ovat kohentuneet. Tavoitetta, jonka mukaan kaikki Euroopan talouden pääindikaattoreita koskevat

Euroopan talouden pääindikaattorit

(marraskuu 2005)

Euroalueen indikaattori	Julkaisu- tiheys	Tavoiteltu julkaisu- ajankohta	Nykyinen julkaisu- ajankohta	Yhdysvaltain indikaattoreiden nykyinen julkaisuajankohta	Lisätieto: Euroalueen indikaattoreiden julkaisuajankohta kesällä 2004
Kuluttajahintaindikaattori					
YKHI: alustava arvio	Kuukausittain	0	0	Tieto ei saatavissa	0
YKHI: toteutuneet indeksit	Kuukausittain	17	17	14–23	17
Neljännesvuositainen kansantalouden tilinpito					
Ensimmäinen alustava arvio BKT:n kasvusta	Neljännesvuositain	45	45	28	43
Ensimmäinen eritelty BKT-arvio	Neljännesvuositain	60	61	28	69
Kotitalous- ja yrityssektorin tilit	Neljännesvuositain	90	Tieto ei saatavissa	56–60	Tieto ei saatavissa
Julkisen talouden tilastot ¹⁾	Neljännesvuositain	90	Tieto ei saatavissa	56–60	Tieto ei saatavissa
Yritystoiminnan indikaattorit					
Teollisuustuotannon indeksi	Kuukausittain	40	49	14–17	47
Teollisuuden tuottajahintaindeksi (kotimainen)	Kuukausittain	35	33	13–20	33
Teollisuuden uusien tilausten indeksi	Kuukausittain	50/40 ²⁾	54	23–28	54
Teollisuuden tuontihintaindeksi	Kuukausittain	45	Tieto ei saatavissa	9–18	Tieto ei saatavissa
Rakennustuotanto	Kuukausittain	45	74	31	77
Vähittäiskaupan ja korjauspalvelujen liikevaihdon indeksi	Kuukausittain	30	34	11–15	35
Muiden palvelujen liikevaihdon indeksi	Neljännesvuositain	60	67	75	Tieto ei saatavissa
Yritysten palvelujen tuotantopanosten hintaindeksi	Neljännesvuositain	60	Tieto ei saatavissa	17	Tieto ei saatavissa
Työmarkkinaindikaattorit					
Työttömyysaste	Kuukausittain	30	33	3	32
Avointen työpaikkojen suhde työvoimaan	Neljännesvuositain	45	75	40	92
Työllisyys	Neljännesvuositain	45	104 [75]	1–8	100
Työvoimakustannukset	Neljännesvuositain	70	81	29	76
Ulkomaankaupan indikaattorit					
Ulkomaankaupan kauppataase	Kuukausittain	46	51	42	50

Huom. [ ] = Tieto saatavissa, mutta ei julkaistu.

Julkaisuajankohta viittaa kalenteripäivien lukumäärään tarkasteluajankohdan päättymisestä. Viikonloppujen ja pyhäpäivien ajoittuminen saattaa vaikuttaa jonkin verran tarkasteluajankohdan päättymistä seuraavien kalenteripäivien lukumäärään.

1) EKP julkaisee tiedot Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukossa 6.4

2) Pitkän aikavälin julkaisutavoite on 40 päivää tarkasteluajankohdan päättymisestä.

1 Ks. syyskuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikko "Euroopan talouden pääindikaattorit: edistys syyskuuhun 2004 mennessä".

2 Ecofin-neuvoston päätelmät talous- ja rahoituskomitean vuoden 2005 tilannekatsauksesta, jotka koskevat EMUn tilastovaatimuksia ja EU:n tilastojen hallinnointia, 8.11.2005.

vaatimukset tulisi panna täysimääräisesti täytäntöön vuoteen 2005 mennessä, ei kuitenkaan ole saavutettu. Yhdeksästätoista Euroopan talouden pääindikaattorista kaiken kaikkiaan yhdeksän täyttää täysin tai lähes täysin indikaattoreiden ajantasaisuutta koskevat tavoitteet. Ensisijaisesti on kehitettävä *palvelu-* ja työmarkkinaindikaattoreita ja erityisesti *työllisyyttä* koskevia tietoja. Useimpien Euroopan talouden pääindikaattoreiden ajantasaisuus on yhä erittäin paljon huonompi kuin Yhdysvaltain vastaavien indikaattoreiden.

Kaiken kaikkiaan vuoden 2004 puolivälin jälkeen on saavutettu jonkin verran edistystä. Yksi uusi indikaattori – *muiden palvelujen liikevaihdon indeksi* – on ollut saatavissa viime vuodesta lähtien. Indeksien julkaisuväliä on kuitenkin vielä lyhennettävä. *Avointen työpaikkojen suhdetta työvoimaan* sekä *BKT:tä ja sen erittelyä* kuvaavien tietojen ajantasaisuus on parantunut (ks. taulukko). Tästä edistyksestä huolimatta indikaattoreihin kohdistuu edelleen merkittäviä haasteita. *Euroopan kotitalous- ja yrityssektoria koskevat neljännesvuosittaisen kansantalouden tilinpidon tiedot, teollisuuden tuontihintaindeksi ja palvelualojen tuotosten hintaindeksi* eivät ole vielä saatavissa. Yritystoiminnan lyhyen aikavälin tilastoista on todettava, että palvelualoja kuvaavien ajantasaisten ja mahdollisimman kattavien indikaattoreiden saatavuus on tällä hetkellä riittämätön. Tämä on huomattava heikkous, kun otetaan huomioon *palvelualojen* tärkeä asema euroalueen ja EU-maiden taloudessa. Myös *työllisyyttä*, *avoimia työpaikkoja* sekä *työvoimakustannuksia* koskevien tietojen ajantasaisuutta on parannettava, jotta Euroopan työmarkkinoita voidaan arvioida ajantasaisesti.

Euroopan talouden pääindikaattoreiden vertailu Yhdysvaltain vastaaviin indikaattoreihin osoittaa, että EU:n on edistyttävä vielä monin tavoin. Useimpien euroaluetta koskevien Euroopan talouden pääindikaattoreiden ajantasaisuus on yhä huomattavasti huonompi kuin Yhdysvalloissa julkaistujen tilastojen. Tiettyjen indikaattoreiden vertailu viittaa myös siihen, ettei Yhdysvaltoja koskeviin tietoihin tehdä suurempia tarkistuksia kuin euroalueen tietoihin. Euroalueen maissa ei myöskään noudateta yhdenmukaisia käytäntöjä kausipuhdistus- ja työpäiväkorjauksissa, mikä on puute.

Näistä syistä talous- ja rahakomitea toteaa vuoden 2005 tilannekatsauksessaan, että tulisi tutkia useita tapoja kehittää Euroopan talouden pääindikaattoreita. Yksi tärkeä menettely on julkaisu-, korjaus- ja jakelukäytäntöjen koordinointi EU-maissa. Jäsenvaltioiden tietojen koordinoimattomat julkaisu-aikataulut ja korjauskäytännöt aiheuttavat usein Euroopan aggregaattitietoihin vaihtelua, ja tämä saattaa vaikeuttaa talouden tilan analysointia. *BKT:n neljännesvuosittaisen alustavan arvion* julkaisu-aikataulun yhdenmukaistaminen on onnistunut, ja myös muiden Euroopan talouden pääindikaattoreiden, kuten *YKHI:n, teollisuustuotantoindeksin* sekä neljännesvuosittaisen *työllisyysindikaattorin*, julkaisu-aikatauluja saatetaan yrittää yhdenmukaistaa. Kausivaihteluun ja työpäiväkorjauksiin liittyvien käytäntöjen yhdenmukaistaminen on myös erittäin tärkeää. Menettelyä, jossa kootaan euroaluetta koskevat ajantasaiset ensimmäiset arviot, jotka perustuvat euroalueen maista tätä tarkoitusta varten koottuihin epätäydellisiin tietoihin, on pidetty tehokkaana tapana parantaa euroaluetta koskevien tietojen ajantasaisuutta. Euroalueen *vähittäiskaupan liikevaihdon indeksiin* tätä yhteistä otantamenetelmää sovellettiin ensimmäisen kerran vuonna 2004. Tämä paransi indeksi ajantasaisuutta huomattavasti eli 64:stä 34:ään päivään.³ Talous- ja rahoituskomitea ehdottaa vuoden 2005 tilannekatsauksessaan otantamenetelmän soveltamista myös muihin Euroopan talouden pääindikaattoreihin eli kuukausittaiseen *teollisuustuotannon indeksiin* ja *teollisuuden uusien tilausten indeksiin*. Ecofin-neuvosto pyysi myös Euroopan tilastojärjestelmää tarkastelemaan kunkin indikaattorin osalta EU:ssa käytössä olevia hyviä toimintatapoja sekä esittämään keinoja, joilla niitä voitaisiin soveltaa laajemmin talous- ja rahoituskomitean vuotta 2006 koskevaan tilannekatsaukseen.

3 Ks. huhtikuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikko "First estimates of retail trade turnover in the euro area".

4.3 KASVUNÄKYMÄT

Tuoreimmat tiedot ovat varmistaneet sen, että talouden toimeliaisuus on vilkastunut vuoden 2005 jälkipuoliskolla. BKT:n määrän kasvu voimistui tuntuvasti kolmannella neljänneksellä, ja käytettävissä olevat tiedot viittaavat suotuisaan kehitykseen myös viimeisellä neljänneksellä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä talouskasvun elpymisen odotetaan jatkuvan suotuisien olojen tukemana. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden tuoreimpien arvioiden mukaan BKT:n määrän kasvun odotetaan olevan 1,4–2,4 % vuonna 2006 ja 2007 (ks. tämän Kuukausikatsauksen osa ”Euroalueen talousnäkymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot”). Tämä arvio kasvun jatkumisesta potentiaalisen kasvun tuntumassa käy myös yksiin kansainvälisten ja yksityisten alojen tutkimuslaitosten tuoreimpien ennusteiden kanssa. Euroalueen ulkopuolisista tekijöistä maailmanlaajuisen kysynnän jatkuvan kasvun voi odottaa tukevan euroalueen vientiä. Euroalueella taas investointien kasvun voi odottaa saavan tukea hyvin suotuisista rahoitusoloista ja yritysten tulosten vahvasta kasvusta. Yksityinen kulutus kasvaneekin käytettävissä olevien reaalityulojen odotetun kehityksen mukaisesti.

Euroalueen talouden toimeliaisuuteen kohdistuu kuitenkin vaimenemisen riskejä. Nämä liittyvät pääasiassa korkeaan öljyn hintaan, maailmantalouden tasapainottomuuksia koskeviin huoliin ja kulluttajien heikkoon luottamukseen.

5 JULKISEN TALOUDEN KEHITYS

Euroopan komission syksyllä 2005 julkaisemien ennusteiden mukaan euroalueen julkisen talouden tila kohenee tänä ja ensi vuonna vain vähän. Keskimääräisen julkisen talouden alijäämän ei ennusteta juuri muuttuvan kumpanakaan vuonna, minkä seurauksena BKT:hen suhteutettu julkinen velka kasvaa edelleen. Niissä viidessä euroalueen maassa, joissa on liiallinen alijäämä vuonna 2005, alijäämän ennustetaan ylittävän viitearvon myös vuonna 2006.

Näiden näkymien perusteella maiden, joissa on liiallinen alijäämä, on toteutettava huomattavia lisätoimia supistaakseen BKT:hen suhteutetut alijäämät alle 3 prosenttiin määräajoissa, joita ne ovat sitoutuneet noudattamaan. Niiden maiden, joiden julkinen talous on epätasapainossa, on vältettävä liiallisen alijäämän riskiä ja edistytävä asianmukaisella tavalla julkisen talouden rahoitusasemien vakauttamisessa. Lisäksi euroalueen maiden on perustettava vakausohjelmansa kattaviin uudistuksiin, jotka ovat riittävän kunnianhimoisia, jotta tarkistetun vakaus- ja kasvusopimuksen ja Ecofin-neuvoston antamien maakohtaisten suositusten mukaisia sitoumuksia noudatetaan täysimääräisesti ja oikea-aikaisesti.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYS VUONNA 2005

Vuonna 2005 euroalueen julkisen talouden tila on kohentunut vain vähän. Marraskuun 2005 puolivälissä Euroopan komissio julkaisi syksyn ennusteet, joiden mukaan euroalueen keskimääräinen julkisen talouden alijäämäsuhte vuonna 2005 on 2,9 % eli se kasvaa hieman (ks. taulukko 9). Perusylijiäämän arvioidaan heikkenevän 0,2 prosenttiyksikön verran. BKT:hen suhteutettujen alijäämien ennustetaan ylittävän 3 prosentin viitearvon viidessä maassa (Saksa, Kreikka, Ranska, Italia ja Portugal). Tämä merkitsisi sitä, että Portugalia lukuun ottamatta näissä kaikissa maissa julkisen talouden alijäämät ovat ylittäneet viitearvon suurimman osan ajasta vuonna 1999 tapahtuneen euron käyttöönoton jälkeen. BKT:hen suhteutetun alijäämän ennustetaan olevan 2 prosentin paikkeilla Luxemburgissa, Alankomaissa ja Itävallassa, kun taas Belgiassa, Espanjassa, Irlannissa ja Suomessa ennustetaan päästävän tätä pienempään alijäämään tai jopa ylijäämäisyteen.

Taulukko 9. Euroalueen julkisen talouden kehitys

(% BKT:stä)	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Euroopan komissio, Economic Forecasts, syksy 2005						
a. Tulot	46,2	45,8	45,9	45,4	45,5	45,2
b. Menot	48,1	48,4	48,8	48,2	48,3	48,0
joista:						
c. Korkomenot	3,9	3,6	3,4	3,2	3,2	3,1
d. Perusmenot (b-c)	44,2	44,8	45,4	45,0	45,2	45,0
Rahoitusjäämä (a-b)	-1,9	-2,5	-3,0	-2,7	-2,9	-2,8
Perusjäämä (a-d)	2,0	1,0	0,4	0,5	0,3	0,2
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä	-2,7	-2,8	-2,7	-2,5	-2,4	-2,4
Bruttovelka	69,3	69,2	70,4	70,8	71,7	71,7
Lisätieto: BKT:n määrä (vuotuinen prosenttimuutos)	1,9	0,9	0,7	2,1	1,3	1,9
Vakausohjelmat, jäsenmaiden vuosien 2004–2005 vakausohjelmiin perustuvia euroalueen keskiarvoja¹⁾						
Rahoitusjäämä			-2,7	-2,8	-2,3	-1,8
Perusjäämä			0,7	0,6	1,0	1,5
Suhdannekorjattu rahoitusjäämä				-2,2	-1,9	-1,4
Bruttovelka			70,7	71,1	70,7	69,7
Lisätieto: BKT:n määrä (vuotuinen prosenttimuutos)			0,6	2,1	2,2	2,3

Lähteet: Euroopan komissio, tarkistetut vakausohjelmat 2004–2005 ja EKP:n laskelmat.

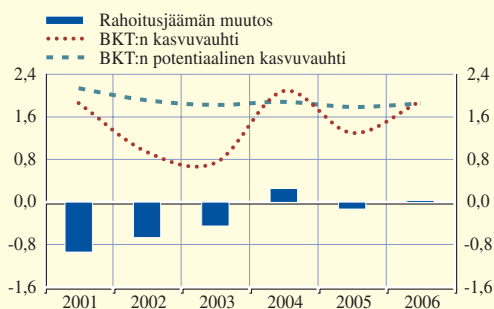
Huom. Matkapuhelintoimilupien myynnistä saadut tulot eivät sisälly tietoihin, ja tästä syystä yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

¹⁾ Tiedot kesäkuulta 2005.

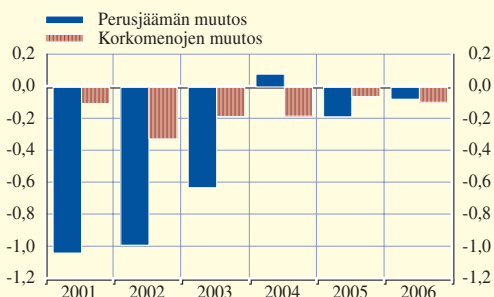
Kuvio 44. Julkisen talouden kehitykseen vaikuttavat tekijät euroalueella

(prosenttiyksikköinä BKT:stä; prosenttimuutos)

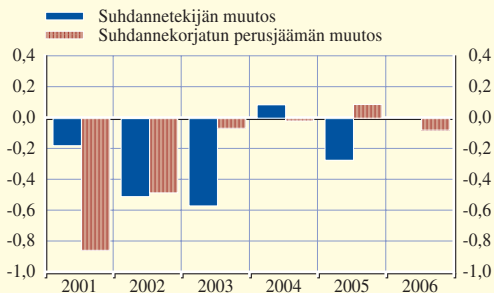
a) BKT:n kasvu ja rahoitusjäämän vuotuinen muutos

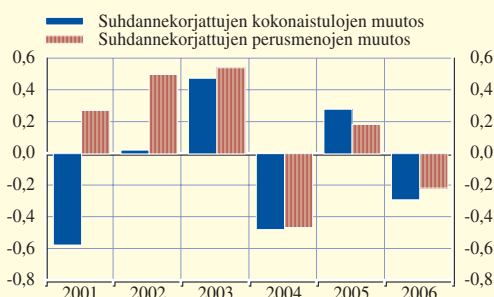
b) Rahoitusjäämään vaikuttavien tekijöiden vuotuiset muutokset

c) Perusjäämään vaikuttavien tekijöiden vuotuiset muutokset

d) Suhdannekorjattuun perusjäämään vaikuttavien tekijöiden vuotuiset muutokset

Lähteet: Euroopan komissio (syksyn 2005 talousennusteet) ja EKP:n laskelmat.

Kun vertaillaan keskenään julkista taloutta koskevia komission ennusteita sekä vuoden 2004 lopussa ja vuoden 2005 alkupuoliskolla laadittujen tarkistettujen vakausohjelmien budjettivoittoa, tulos on odotettua heikompi: BKT:hen suhteutetut julkisen talouden rahoitusasemat ovat heikentyneet keskimäärin 0,6 prosenttiyksikköä. Kehitys on ollut odotettua heikompaa varsinkin joissakin niissä maissa, joiden alijäämät olivat jo ennestään suuria. Toinen osoitus julkisen talouden rahoitusasemien epätydyttävästä kehityksestä vuonna 2005 on se, että alijäämille asetetun 3 prosentin viitearvon ylittävien maiden lukumäärän ennustetaan nyt kasvavan vakausohjelmien mukaisesta kahdesta viiteen.

Komissio ennustaa julkisen talouden keskimääräisen velkasuhteen kasvavan vuonna 2005 euroalueella 0,9 prosenttiyksikköä ja olevan siten 71,7 % BKT:stä, mikä on seurausta suurista julkisen talouden alijäämistä ja hitaasta talouskasvusta. Velkasuhteen ennustetaan ylittävän 60 % BKT:stä useimmissa euroalueen maissa, ja monissa niistä – myös Italiassa, jossa velkasuhde on suurin – velkasuhteen ennustetaan kasvavan.

JULKISEN TALOUDEN KEHITYKSEN TAUSTATEKIJÄT VUONNA 2005

Euroopan komissio ennustaa, että euroalueen keskimääräinen alijäämä kasvaa vähän vuonna 2005. Ennustus osoittaa vaikeaa talouskasvua tänä vuonna. Arvioitu BKT:n määrän kasvu (1,3 %) on ollut potentiaalista kasvua hitaampaa, ja suhdannesyklillä arvioidaan olleen lievästi kielteisiä vaikutuksia julkisen talouden rahoitusasemiin. Finanssipolitiikan viritys, jota mitataan suhdannekorjatun perusjäämän muutoksella, on kiristynyt hieman. Nimellisen perusjäämän ennustetaan heikentyvän ja edistävän velkasuhteiden kasvua koko euroalueella huolimatta ennätyskellisen alhaisista koroista ja rahoitusmarkkinoiden suotuisasta tilanteesta. Korkomenojen arvioidaan pysyvän vakaina, ja uusittujen velkojen alhaisempi korko kompensoi sitä vaikutusta, joka uusilla veloilla on korkomenoihin.

Kehityksessä on nähtävissä huomattavia eroja euroalueen maiden välillä: BKT:hen suhteutetut suhdannekorjatut julkisen talouden rahoitusase-

mat vaihtelevat 2,5 prosentin ylijäämästä 5,1 prosentin alijäämään. Rahoitusasemaa tasapainottavissa toimissa on myös erittäin suuria maakohtaisia eroja. Erojen mittaamista kuitenkin jossain määrin hankaloittavat tilapäiset toimet ja kertaluonteiset vaikutukset, jotka luonteensaakaan vuoksi eivät johda julkisen talouden kestäväan kohentumiseen. Tällaisten toimien runsas käyttö vääristää julkisen talouden tilan arviointia varsinkin joissakin niistä maista, joissa on liiallinen alijäämä.

BKT:hen suhteutettujen julkisen talouden menojen ja tulojen ennustetaan kasvavan hieman vuonna 2005 laskettuina sekä nimellisten että suhdannekorjattujen määrien perusteella. Välittömien verojen ja sosiaaliturvamaksujen kevennykset suurin piirtein kumoavat menojen kasvun hillitsemisen ja välillisten verojen korotukset.

JULKISEN TALouden NÄKYMÄT VUONNA 2006

Komission ennusteiden mukaan euroalueen BKT:hen suhteutettu keskimääräinen alijäämä on 2,8 % vuonna 2006, ja suhdannesyklin vaikutuksen julkisen talouden kehitykseen ennustetaan olevan neutraali ja talouskasvun lähellä potentiaalista kasvua. Lievä finanssipolitiikan keventäminen todennäköisesti kompensoi euroalueen korkomenojen vähäisen supistumisen lähes kokonaan. Keskimääräisen velkasuhteen odotetaan vakaantuvan 71,7 prosenttiin BKT:stä, mikä on ensisijaisesti seurausta BKT:n kasvuvauhdin kasvusta ja perusylijäämän vähäisestä heikentymisestä.

Kaikissa niissä maissa, joissa BKT:hen suhteutetut alijäämät ylittivät 3 % vuonna 2005, viitearvon odotetaan ylittyvän myös vuonna 2006, jos muita kuin komission ennusteisiin sisältyviä lisätoimia ei toteuteta. Näistä maista kahdessa (Kreikassa ja Ranskassa) alijäämien jopa ennustetaan loittonevan entistä kauemmas viitearvosta.

Sekä BKT:hen suhteutettujen tulojen että menojen ennustetaan supistuvan vuonna 2006, mikä on osoitus tietynasteisesta menojen karsinnasta ja verouudistuksista. Budjettisuunnitelmat viittaavat kertaluonteisten toimien käytön vähenemiseen; joissakin tapauksissa kertaluonteiset toimet on tarkoitus korvata rakenteellisilla toimilla, joiden avulla pyritään välttämään julkisen talouden alijäämää lisäävät vaikutukset.

JULKISEN TALouden KEHITYKSEN ARVIOINTIA

Komission ennusteiden perusteella nousee esiin vakavia huolenaiheita tulevasta julkisen talouden kehityksestä nostaa. Erityisen huolestuttavia seikkoja ovat niiden maiden lukumäärä ja koko, joiden julkinen talous on epätasapainossa, epätasapainon mittavuus sekä sen ajan pituus, jolloin osassa näistä maista on jo ollut liiallinen alijäämä. Ilman lisätoimia yhdenkään niistä maista, joissa on liiallinen alijäämä, ei odoteta saavuttavan rahoitusaseman tasapainottamista koskevia nimellisiä tavoitteita, mikä vaarantaa vakaus- ja kasvusopimuksen uskottavuuden pian sen uudistamisen jälkeen.

Joissakin maissa kaavailtua kertaluonteisten ja tilapäisten toimien käytön vähentämistä voitaisiin pitää hyvin suotavana. Tällöin myös noudatettaisiin tarkistettua vakaus- ja kasvusopimusta, jossa julkisen talouden kehityksen arvioinnin painopiste on entistä selkeämmin ilman kertaluonteisten ja muiden tilapäisten toimien vaikutuksia lasketuissa julkisen talouden rahoitusasemissa. Rakenteellisia julkisen talouden ongelmia, joiden kanssa monet euroalueen maat kamppailevat, ei voida ratkaista tilapäisin toimin. Monissa näistä toimista tosiasiallisesti painotetaan lyhytaikaisia hyötyjä, mikä voi merkitä julkisen talouden heikentymistä tulevana vuosina ja ongelmien pahentumista tulevien hallitusten ja sukupolvien kannalta. Julkisen talouden kehitys vuonna 2005 ja näkymät vuodelle 2006 vahvistavat suuntausta, jossa luovutaan rahoittamattomista veronkevennyksistä ja joissakin tapauksissa siirrytään kohti menoihin perustuvia korjaavia toimia.

FINANSSIPOLITIIKAN STRATEGIA

Kaikki euroalueen maat tekevät parhaillaan viimeisiä vuotuisia tarkistuksia vakausohjelmiinsa ja toimittavat tarkistetut ohjelmansa Ecofin-neuvostolle ja komissiolle. Näiden ohjelmien on oltava kunnianhimoisempia kuin budjettisuunnitelmat, jotka olivat tiedossa komission laatiessa ennusteen-
sa, mikäli finanssipolitiikan halutaan kehittyvän vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisten sitoumusten ja Ecofin-neuvoston maakohtaisten suositusten mukaisesti.

Maissa, joissa tällä hetkellä on liiallinen alijäämä, vuosien 2005 ja 2006 ennustettu julkisen talouden kehitys ei ole lainkaan tyydyttävää ja varmastikin panee tarkistetun sopimuksen uudestaan koetukselle. Kaikkien asianosaisten on noudatettava sitoumuksiaan ja velvollisuuksiaan, jos tarkistetun sopimuksen uskottavuutta halutaan lisätä. On toteutettava merkittäviä lisätoimia, jotta liialliset alijäämät saadaan korjatuiksi mahdollisimman pian, viimeistään hallitusten antamien sitoumusten mukaisessa määräajassa. Mikäli tämän tavoitteen saavuttaminen viivästyy aiheettomasti, Ecofin-neuvoston on syytä siirtyä menettelyssä seuraavaan vaiheeseen.

Niiden maiden, joiden julkinen talous on epätasapainossa, on vältettävä liiallisen alijäämän riski huolehtimalla riittävän suurista turvamarginaaleista, mutta noudattaen kuitenkin BKT:hen suhteutettua 3 prosentin ylärajaa, ja edistymällä asianmukaisella tavalla julkisen talouden rahoitusasemien vakauttamisessa. Tällöin ne voisivat turvallisella tavalla mukautua odotettua heikompaan talouskehitykseen, toteutettujen toimien odotettua epäsuotuisampiin tuloksiin tai muihin odottamattomiin tapahtumiin, jotka aiheuttavat ongelmia julkisessa taloudessa. Tällainen strategia edellyttää ilman kertaluonteisten ja muiden tilapäisten toimien vaikutuksia lasketun julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamista vuosittain vähintään 0,5 prosentin verran BKT:stä maissa, jotka eivät ole vielä saavuttaneet keskipitkän aikavälin tavoitteiden mukaista rahoitusasemaa.

Useimmat euroalueen maat tarvitsevat kattavan ja kasvua tukevan uudistusstrategian, johon sisältyy julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottaminen. Koska monet maat haluavat osana tällaista strategiaa keventää työhön ja pääomatuloihin kohdistuvaa tosiasiallista verotusta, julkisten menojen kehitys ja valvonta ovat ratkaisevassa asemassa. Rakenteelliset menouudistukset ovat terveen ja kasvua tukevan julkisen talouden kannalta välttämättömiä. Investointien, innovaatioiden ja työllisyyden edistämiseksi menoja on suunnattava tuottaviin tarkoituksiin. Samanaikaisesti voi olla tarpeen lujittaa menokuria koskevia järjestelmiä, jotta vältetään menojen arvioitua suurempi kasvu. Sen vuoksi julkisen talouden alijäämää koskevia tavoitteita on usein korjattava aiempaa suuremmiksi. Useissa tapauksissa on kuitenkin välttämätöntä myös tarkastella hallitusten sitoumuksia, varsinkin niiltä osin kun ne ovat vähemmän tuottavia. Tällä tavoin maat voivat saada julkisen taloutensa terveille pohjalle ja varmistaa samalla riittävän rahoituksen valtion keskeisten tehtävien hoitamiseen.

6 EUROALUEEN TALOUSNÄKYMÄ KOSKEVAT EUROJÄRJESTELMÄN ASIAANTUNTIJOIDEN ARVIOT

Eurojärjestelmän asiantuntijat ovat laatineet marraskuun 21. päivään 2005 mennessä saatavissa olleiden tietojen perusteella kokonaistaloudellisen arvion euroalueen tulevasta talouskehityksestä.¹ BKT:n määrän keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin ennakoitaan olevan 1,2–1,6 % vuonna 2005. Sen arvioidaan olevan 1,4–2,4 % sekä vuonna 2006 että vuonna 2007. Yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) keskimääräisen vuotuisen nousuvauhdin ennakoitaan olevan 2,1–2,3 % vuonna 2005. Sen arvioidaan olevan 1,6–2,6 % vuonna 2006 ja 1,4–2,6 % vuonna 2007.

Kehikko 7.

TEKNISET OLETUKSET

Eurojärjestelmän asiantuntija-arviot perustuvat useille oletuksille, jotka koskevat korkoja, valuuttakursseja, öljyn hintaa ja finanssipolitiikkaa.

Yksi teknisistä oletuksista on, että lyhyet markkinakorot ja kahdenväliset valuuttakurssit pysyvät arviointijakson aikana muuttumattomina sillä tasolla, jolla ne olivat marraskuun alkupuoliskolla. Kolmen kuukauden euriborkorolla mitattujen lyhyiden korkojen oletetaan siten pysyvän muuttumattomina 2,28 prosentissa. Muuttumattomia valuuttakursseja koskevan teknisen oletuksen mukaan euron dollarikurssi on 1,19 ja euron efektiivinen valuuttakurssi 2 % heikompi kuin vuonna 2004 keskimäärin.

Pitkiä korkoja sekä öljyn ja muiden raaka-aineiden kuin energian hintoja koskevat tekniset oletukset perustuvat markkinaodotuksiin marraskuun alkupuoliskolta. Markkinaodotusten mukaan valtion 10 vuoden joukkolainojen nimellistuotot euroalueella nousevat hieman eli keskimäärin 3,7 prosenttiin vuonna 2007 oltuaan keskimäärin 3,5 % vuonna 2005. Muiden raaka-aineiden kuin energian hintojen oletetaan Yhdysvaltain dollareina mitattuna nousevan 5,8 prosentilla vuonna 2005, 3,8 prosentilla vuonna 2006 ja 5,2 prosentilla vuonna 2007. Futuurimarkkinoiden perusteella öljyn barrelihinnan oletetaan olevan 60,0 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2006 ja 59,5 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2007.

Finanssipolitiikkaa koskevat oletukset perustuvat kansallisiin budjettisuunnitelmiin euroalueen eri maissa. Oletuksiin on sisällytetty kaikki sellaiset julkisen vallan toimenpiteet, jotka on joko jo hyväksytty parlamentissa tai määritelty yksityiskohtaisesti niin, että ne todennäköisesti läpäisevät lainsäädäntöprosessin. Viimeinen finanssipolitiikkaa koskevien oletusten päivityspäivä oli 21.11.2005. Näin ollen Saksassa vastikään sovitut toimenpiteet on otettu huomioon näissä asiantuntija-arvioissa.

KANSAINVÄLINEN YMPÄRISTÖ

Euroalueen ulkopuolisen ympäristön odotetaan pysyvän arviointijaksolla suotuisana. Yhdysvaltojen BKT:n määrän kasvun arvioidaan pysyvän voimakkaana, joskin hieman hitaampana kuin vuonna 2004. Aasiassa (pl. Japani) BKT:n määrän kasvun odotetaan pysyvän selvästi nopeampana kuin maailmantaloudessa keskimäärin, mutta hieman hitaampana kuin viime vuosina. Useimpien muiden

¹ Eurojärjestelmän arviot on tuotettu EKP:n ja euroalueen kansallisten keskuspankkien asiantuntijoiden yhteistyönä. Ne laaditaan kahdesti vuodessa, ja ne muodostavat osan aineistoa, jota EKP:n neuvosto käyttää arvioidessaan talouskehitystä ja hintavakauteen kohdistuvia riskejä. Lisätietoa arvioiden laatimisessa käytettävistä menetelmistä ja tekniikoista löytyy oppaasta "A guide to Eurosystem staff macroeconomic projection exercises", EKP, kesäkuu 2001. Arvioihin liittyy epävarmuutta on kuvattu esittämällä ne vaihteluvälillä. Vaihteluvälit perustuvat aiempina vuosina laadittujen arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisiin eroihin. Vaihteluvälien leveys on näiden erojen itseisarvojen keskiarvo kerrottuna kahdella.

suurten talouksien kasvun arvioidaan myös jatkuvan voimakkaana. Talouskasvun odotetaan pysyvän vahvana myös Euroopan unioniin 1.5.2004 liittyneissä maissa.

BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin euroalueen ulkopuolella ennakoidaan olevan vuonna 2005 keskimäärin noin 4,9 %, ja sen arvioidaan olevan keskimäärin noin 4,8 % vuonna 2006 ja 4,5 % vuonna 2007. *Euroalueen ulkopuolisten vientimarkkinoiden* kasvuvauhdin ennakoidaan olevan vuonna 2005 noin 7,2 %, ja sen arvioidaan olevan noin 7,1 % vuosina 2006 ja 2007.

Taulukko 10. Kokonaistaloudellinen arvio

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)¹⁾

	2004	2005	2006	2007
YKHI	2,1	2,1–2,3	1,6–2,6	1,4–2,6
BKT:n määrä	1,8	1,2–1,6	1,4–2,4	1,4–2,4
Yksityinen kulutus	1,4	1,1–1,5	0,9–1,9	0,6–2,2
Julkinen kulutus	1,1	0,4–1,6	1,1–2,1	0,5–1,5
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	1,6	1,4–2,4	1,6–4,6	1,5–4,7
Vienti (tavarat ja palvelut)	6,1	2,6–5,4	4,3–7,5	4,1–7,3
Tuonti (tavarat ja palvelut)	6,3	3,4–6,0	4,2–7,6	3,5–6,9

1) Jokaisen muuttujan ja arviointijakson vaihteluvälit perustuvat euroalueen keskuspankkien aiempien arvioiden ja toteutuneen kehityksen välisten erojen itseisarvojen keskiarvoon. BKT:n määrää ja sen eriä koskevat arviot perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin. Tuontia ja vientiä koskevilla arvioilla on mukana myös euroalueen sisäinen kauppa.

BKT:N MÄÄRÄN KASVUA KOSKEVAT ARVIOT

Eurostatin ensimmäinen arvio euroalueen BKT:n määrän kehityksestä tämän vuoden kolmannella neljänneksellä viittaa siihen, että neljännesvuosikasvu oli 0,6 %, kun ensimmäisellä neljänneksellä kasvuvauhti oli 0,3 % ja toisella 0,4 %. Tulevaisuudessa neljännesvuosikasvuvauhtien arvioidaan vakiintuvan lähelle 0,5 prosenttia. BKT:n määrän vuotuisen kasvuvauhdin ennakoidaan siten olevan vuonna 2005 keskimäärin 1,2–1,6 %, ja sen arvioidaan olevan 1,4–2,4 % sekä vuonna 2006 että vuonna 2007. Viennin kasvun odotetaan arviointijaksolla tukevan edelleen taloudellista toimeliaisuutta, sillä ulkomaisen kysynnän oletetaan jatkuvan vahvana. Kotimaisenkin kysynnän pitäisi olla vankkaa.

BKT:n kotimaisen kysynnän eristä *yksityisen kulutuksen* keskimääräisen vuotuisen kasvun ennakoidaan olevan 1,1–1,5 % vuonna 2005, mikä heijastaa osittain sitä, että tulojen maltillinen kasvu ja energian korkea hinta heikentävät kotitalouksien ostovoimaa. Kulutuksen arvioidaan lisääntyvän 0,9–1,9 % vuonna 2006 ja 0,6–2,2 % vuonna 2007. Työllisyyden jonkinasteisen paranemisen ja hyvinä pysyvien pääomatulojen arvioidaan tukevan kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja, mutta reaalityulojen kasvu pysyy maltillisena. Säästämisasteen odotetaan pysyvän suurin piirtein vakaana arviointijaksolla.

Kiinteiden investointien keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin ennakoidaan olevan 1,4–2,4 % vuonna 2005, ja sen arvioidaan olevan 1,6–4,6 % vuonna 2006 ja 1,5–4,7 % vuonna 2007. *Yritysten investoinnit* hyötynevät vahvasta ulkomaisesta kysynnästä, suotuisasta rahoitustilanteesta ja vahvoista yritystuloksista. *Yksityisten asuinrakennusinvestointien* arvioidaan kasvavan arviointijaksolla edelleen maltillisesti.

Viennin (mukaan lukien euroalueen sisäinen kauppa) keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin ennakoidaan olevan 2,6–5,4 % vuonna 2005, ja sen arvioidaan olevan 4,3–7,5 % vuonna 2006 ja

4,1–7,3 % vuonna 2007. Euroalueen ulkoisten vientimarkkinaosuuksien odotetaan pysyvän suhteellisen vakaina arviointijaksolla toisaalta kansainvälisen kilpailun lisääntymisen ja toisaalta hintakilpailukyvyyn jonkinasteisen paranemisen vuoksi. *Tuonnin* keskimääräisen vuotuisen kasvuvauhdin odotetaan olevan vuonna 2005 hieman viennin kasvuvauhtia nopeampi ja hidastuvan sitä hitaammaksi vuonna 2006. Kaiken kaikkiaan nettoviennillä arvioidaan olevan lievä positiivinen vaikutus BKT:n määrän kasvuun.

Työllisyyden kasvun arvioidaan nopeutuvan jonkin verran arviointijaksolla kehityksen muuttuessa viimeaikaista suotuisammaksi. Samalla työvoiman tarjonnan odotetaan lisääntyvän, kun työllisyysnäkymät ovat parantuneet ja monissa euroalueen maissa on tehty rakenteellisia uudistuksia työmarkkinoilla. Työttömyysasteen arvioidaan laskevan arviointijaksolla edelleen.

HINTOJA JA KUSTANNUKSIA KOSKEVAT ARVIOT

YKHI:n keskimääräisen nousuvauhdin ennakoitaan olevan 2,1–2,3 % vuonna 2005, ja sen arvioidaan olevan 1,6–2,6 % vuonna 2006 ja 1,4–2,6 % vuonna 2007. Hintoja koskeviin arvioihin vaikuttavat useat oletukset. Ensinnäkin öljyn hinnan, jonka vuoksi energiaerällä on ollut merkittävä YKHI-inflaatiota nopeuttava vaikutus viime vuosina, oletetaan pysyvän suurin piirtein vakaana arviointijaksolla. Toisekseen työntekijää kohti laskettujen nimellispalkkojen nousuvauhdin oletetaan pysyvän arviointijaksolla maltillisena. Hintakehitystä koskevien arvioiden taustalla on siis odotus, että öljyn hinnannoususta aiheutuu vain rajoitetusti kerrannaisvaikutuksia palkkoihin. Tuottavuuden on myös arvioitu kasvavan hieman, mikä vaikuttaa osaltaan siihen, että yksikkötyökustannusten kasvun arvioidaan pysyvän melko vakaana arviointijaksolla. Kolmanneksi asiantuntija-arvioissa on otettu huomioon vain ne välillisten verojen muutokset, joita voitiin pitää riittävän varmoina 21.11.2005 mennessä.² Lisäksi arviot perustuvat odotukseen, että hintapaineet muusta tuonnista kuin raaka-aineista jäävät vähäisiksi.

Taulukko 11. Vertailua syyskuun 2005 arvioon

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	2004	2005	2006
BKT:n määrä – syyskuu 2005	1,8	1,0–1,6	1,3–2,3
BKT:n määrä – jouluku 2005	1,8	1,2–1,6	1,4–2,4
YKHI – syyskuu 2005	2,1	2,1–2,3	1,4–2,4
YKHI – jouluku 2005	2,1	2,1–2,3	1,6–2,6

VERTAILUA SYYSKUUN 2005 EKP:N ASiantuntijoiden arvioon

Joulukuun 2005 asiantuntija-arviossa BKT:n määrän kasvun arvioitu vaihteluväli vuonna 2005 asetuu syyskuun 2005 arviossa esitetyn vaihteluvälin yläpäähän. Vaihteluväliä vuonna 2006 on tarkistettu hieman ylöspäin. YKHI-inflaation arvioitu vaihteluväli vuonna 2005 on sama kuin syyskuun 2005 asiantuntija-arvioissa. Vaihteluväliä vuonna 2006 on tarkistettu ylöspäin. Tämä tarkistus johtuu pääasiassa siitä, että joulukuun arvioissa ei enää oteta huomioon Alankomaiden vuoden 2006 terveydenhuoltouudistuksen vääristävää tilastovaikutusta, joka arvioitiin syyskuun 2005 asiantuntija-arvioissa –0,2 prosentin suuruiseksi.

² Saksan suhteen on tehty oletus, että arvonlisäveroa korotetaan 3 prosenttiyksikköä vuonna 2007.

Kehikko 8.

MUIDEN LAITOSTEN ENNUSTEET

Useat kansainväliset järjestöt ja yksityiset ennustelaitokset julkaisevat ennusteita euroalueen talousnäkyvistä. Nämä ennusteet eivät kuitenkaan ole täysin vertailukelpoisia keskenään eivätkä eurojärjestelmän asiantuntijoiden laatimien kokonaistaloudellisten arvioiden kanssa, koska ne on julkaistu eri ajankohtina ja ne ovat siksi osittain vanhentuneet. Lisäksi niiden oletukset finanssipolitiikkaa, rahoitusmarkkinoita sekä euroalueen ulkoista ympäristöä koskevista muuttujista kuten öljyn hinnasta on johdettu erilaisin (osin tarkemmin määrittelemättömin) menetelmin.

Tällä hetkellä käytettävissä olevissa muiden ennustelaitosten ennusteissa euroalueen BKT:n määrän vuotuinen kasvuvauhti on vuonna 2005 keskimäärin 1,2–1,4 %, vuonna 2006 keskimäärin 1,7–2,1 % ja vuonna 2007 keskimäärin 2,0–2,2 %. Samaan aikaan ennusteissa ennakoitaan keskimääräisen vuotuisen YKHI-inflaatiouvahdin olevan 2,1–2,3 % vuonna 2005, 1,8–2,2 % vuonna 2006 ja 1,6–1,9 % vuonna 2007. Nämä vauhdit ovat kaikki eurojärjestelmän asiantuntija-arvion vaihteluväliden sisällä.

Euroalueen BKT:n määrän kasvuennusteiden ja YKHI-inflaatioennusteiden vertailua

(keskimääräinen vuotuinen prosenttimuutos)

	Julkistamisajankohta	BKT:n määrän kasvu			YKHI-inflaatio		
		2005	2006	2007	2005	2006	2007
Euroopan komissio	lokakuu 2005	1,3	1,9	2,1	2,3	2,2	1,8
IMF	syyskuu 2005	1,2	1,8	2,2	2,1	1,8	1,9
OECD	marraskuu 2005	1,4	2,1	2,2	2,2	2,1	1,6
Consensus Economics Forecasts	marraskuu 2005	1,3	1,7	–	2,2	1,9	–
Survey of Professional Forecasters	lokakuu 2005	1,3	1,7	2,0	2,2	2,0	1,8

Lähteet: Euroopan komission ennuste (syksy 2005), IMF World Economic Outlook (syyskuu 2005), OECD Economic Outlook n:o 78, Consensus Economics Forecasts ja EKP:n Survey of Professional Forecasters. Eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot ja OECD:n ennusteet perustuvat työpäiväkorjattuihin tietoihin, kun taas Euroopan komission ja IMF:n ennusteiden luvuissa ei oteta huomioon sitä, montako työpäivää kunakin vuonna on. Muissa ennusteissa ei mainita, perustuvatko ne työpäiväkorjattuihin tietoihin vai eivät. Vuonna 2004 euroalueen BKT:n määrän keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti oli työpäiväkorjaamattomana noin ¼ prosenttiyksikköä nopeampi kuin työpäiväkorjattu kasvuvauhti, sillä sinä vuonna oli tavallista enemmän työpäiviä.

7 VALUUTTAKURSSIT JA MAKSUTASE

7.1 VALUUTTAKURSSIT

Oltuaan suhteellisen vakaa lokakuussa euron efektiivinen valuuttakurssi heikkeni hieman marraskuussa. Tämä johtui siitä, että euro heikkeni Yhdysvaltain dollariin nähden ja vähemmän myös useisiin Aasian valuuttoihin nähden. Euro vahvistui jonkin verran Japanin jeniin ja Englannin puntaan nähden.

EURON JA YHDYSVALTAIN DOLLARIN SUHDE

Vakauduttuaan lokakuussa euro heikkeni Yhdysvaltain dollariin nähden marraskuussa (ks. kuvio 45). Yhdysvaltain ja muiden keskeisten talousalueiden väliset Yhdysvaltain dollaria suosivat kasvavat korkoerot näyttävät vahvistaneen edelleen Yhdysvaltain dollaria. Tiedot arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman tuonnin kasvamisesta entisestään syyskuussa 2005 ovat myös saattaneet edistää sitä, että markkinat suhtautuivat myönteisesti Yhdysvaltain dollariin marraskuussa. Sitä vastoin markkinaosapuolet eivät enää viime aikoina ole pitäneet Yhdysvaltain huomattavaa vaihtotaseen alijäämää niin merkittävänä tekijänä kuin aiemmin. Marraskuun 30. päivänä 2005 euron dollarikurssi oli 1,18 eli 2,1 % heikompi kuin lokakuun lopussa ja 5,4 % heikompi kuin vuonna 2004 keskimäärin.

EURON JA JAPANIN JENIN SUHDE

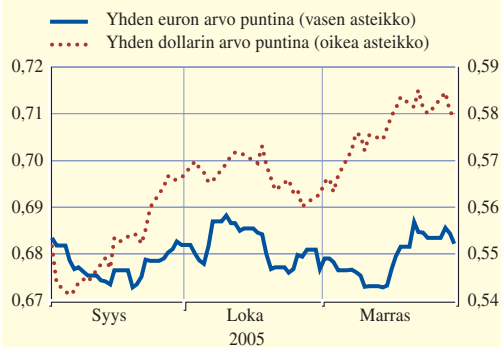
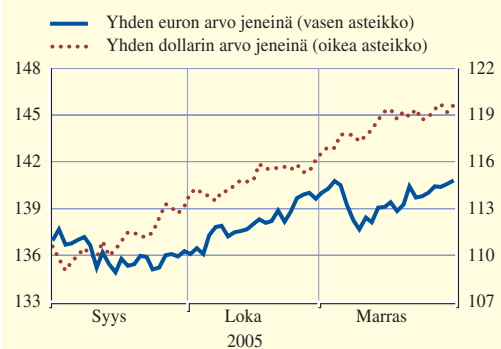
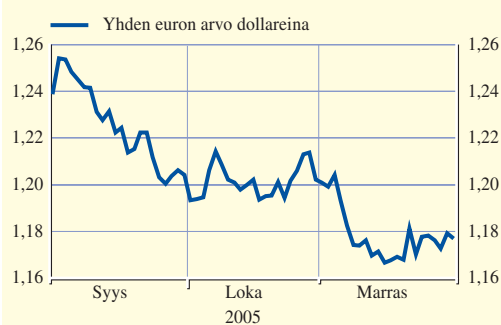
Euro vahvistui maltillisesti Japanin jeniin nähden marraskuussa ja lähestyi kaikkien aikojen huipukurssiaan. Vaikka euro heikkeni Japanin jeniin nähden marraskuun alussa, se vahvistui myöhemmin saman kuukauden aikana enemmän kuin oli aiemmin heikentynyt (ks. kuvio 45). Marraskuun 30. päivänä euron jenikurssi oli 140,8 eli 0,8 % vahvempi kuin lokakuun lopussa ja 4,7 % vahvempi kuin vuonna 2004 keskimäärin.

EURON JA EU:N JÄSENVALTIOIDEN VALUUTTOJEN SUHDE

ERM II -järjestelmässä vaihtelut olivat hyvin pieniä, ja useimmat valuutat olivat eurokeskuskurssinsa tasolla tai lähellä sitä (ks. kuvio 46). Marraskuun 25. päivänä Slovakian koruna päätettiin liittää ERM II -järjestelmään (ks. kehikko 9). Liittymisen jälkeen Slovakian koruna vahvistui euroon nähden ja oli 30.11.2005 noin 1,5 % vahvempi kuin keskuskurssinsa, joka on 38,4550. Muista EU-valuutoista voidaan todeta, että euro vahvistui marraskuun puolivälissä Englannin

Kuvio 45. Valuuttakurssikehitys

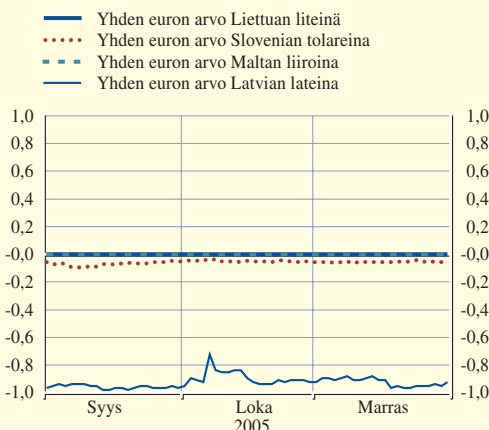
(päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Kuvio 46. Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavainnot, poikkeama keskuskurssista prosenttiyksikköinä)

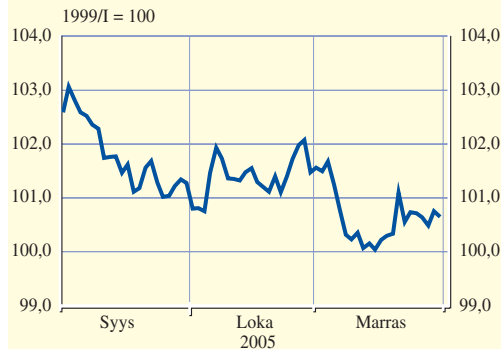

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen poikkeama keskuskurssista merkitsee, että valuutta on vaihteluvälin heikolla puolella. Vastaavasti negatiivinen poikkeama merkitsee, että valuutta on vaihteluvälin vahvalla puolella. Tanskan kruunun vaihteluväli on $\pm 2,25$ % ja kaikkien muiden vakiovaihteluväli ± 15 %.

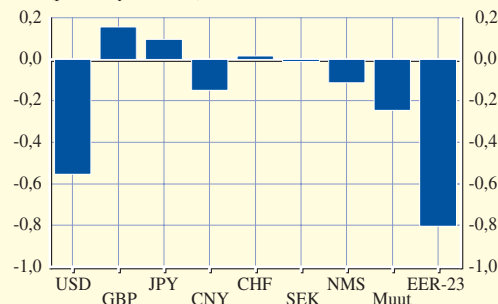
Kuvio 47. Euron efektiivinen valuuttakurssi ja sen jakauma¹⁾

(päivähavainnot)

Valuuttakurssimuutosten vaikutus efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin muutoksiin²⁾

31.10.–30.11.2005
(prosenttiyksikköinä)

Lähde: EKP.

1) Indeksien nousu merkitsee euron vahvistumista euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden ja kaikkien euroalueen ulkopuolisten EU-maiden valuuttoihin nähden.

2) Vaikutus 23 maan valuutan efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin muutoksiin on esitetty erikseen euroalueen kuuden tärkeimmän kauppakumppanimaan valuuttaan nähden. Ryhmä "NMS" käsittää niiden kymmenen uuden jäsenvaltion valuutat, jotka liittyivät EU:hun 1.5.2004. Ryhmä "Muut" käsittää loput seitsemän niistä euroalueen kauppakumppanimaiden valuutoista, jotka kuuluvat valuuttakurssi-indeksiin. Muutosten laskennassa on käytetty 23 maan valuutan efektiivisen valuuttakurssi-indeksiin vastaavia kauppapainoja.

puntaan nähden. Syynä oli mahdollisesti markkinoiden myönteinen käsitys inflaatiokehityksestä. Loppukuusta osa Englannin punnan aiemmista tappioista kumoutui. Marraskuun 30. päivänä euron puntakurssi oli 0,68 eli 0,8 % vahvempi kuin lokakuun lopussa ja lähellä vuoden 2004 keskiarvoa. Tarkastelujaksona euro heikkeni suhteessa Tšekin korunaan (2,2 prosentilla) ja Puolan zlotyyn (1,8 prosentilla) mutta vahvistui suhteessa Unkarin forinttiin (0,9 prosentilla).

MUUT VALUUTAT

Marraskuussa euro vahvistui noin 2,1 % suhteessa Norjan kruunuun ja heikentyi 3,0 % suhteessa Kanadan dollariin, 2,2 % suhteessa Kiinan renminbiin ja 2,7 % suhteessa Etelä-Korean woniin.

Kehikko 9.

SLOVAKIAN KORUNAN LIITTYMINEN VALUUTTAKURSSIMEKANISMI II:EEEN (ERM II)

Slovakian viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden valtiovarainministerit, EKP:n pääjohtaja sekä Kyproksen, Latvian, Liettuan, Maltan, Slovakian, Slovenian, Tanskan ja Viron valtiovarainministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättivät 25.11.2005 keskinäisellä sopimuksella liittää Slovakian korunan valuuttakurssimekanismi II:een. Päätöksenteossa käytettiin yhteistä menettelyä, johon Euroopan komissio osallistui, sen jälkeen kun talous- ja rahoituskomitea oli kuultu (ks. EU:n tiedonannot kyseiseltä päivältä).

Slovakian korunan eurokeskuskurssiksi on määritelty 38,4550 korunaa. Korunan keskuskurssin molemmin puolin on normaali ± 15 prosentin vaihteluväli. Näin ollen Slovakian korunan ehdot-

Taulukko A. ERM II:een osallistuvien EU:n jäsenvaltioiden valuuttojen eurokeskuskurssit ja ehdottomat interventiorajat 28.11.2005 alkaen (EUR 1 =)

	Yläraja	Keskuskurssi	Alaraja
Tanskan kruunu	7,62824	7,46038	7,29252
Viron kruunu	17,9936	15,6466	13,2996
Kyproksen punta	0,673065	0,585274	0,497483
Latvian lati	0,808225	0,702804	0,597383
Liettuan liti	3,97072	3,45280	2,93488
Maltan liira	0,493695	0,429300	0,364905
Slovakian koruna	44,2233	38,4550	32,6868
Slovenian tolar	275,586	239,640	203,694

tomat interventiorajat on vahvistettu 28.11.2005 alkaen taulukon A mukaisesti. Tanskan kruunun, Viron kruunun, Kyproksen punnan, Latvian latin, Liettuan litin, Maltan liiran ja Slovenian tolarin eurokeskuskurssit ja ehdottomat interventiorajat pysyvät ennallaan. Vain Tanskan kruunuun sovelletaan $\pm 2,25$ prosentin vaihteluväliä.

Sopimus Slovakian korunan osallistumisesta ERM II:een perustuu siihen, että Slovakian viranomaiset ovat lujasti sitoutuneet edistämään tuottavuuden kasvua noudattelevaa palkkakehitystä ja siten myötävaikuttamaan hintavakauden saavuttamiseen kestävällä tavalla sekä harjoittamaan tervettä finanssipolitiikkaa, joka on välttämätöntä makrotalouden vakauden – myös hitaan inflaation – säilyttämiseksi ja lähentymisprosessin kestävyuden varmistamiseksi. Slovakian hallituksen

Taulukko B. Slovakian talouden pääindikaattorit

(vuotuinen prosenttimuutos)

	2001–2003 (keskiarvo)	2004
Reaalinen talouskasvu	4,3	5,5
YKHI-inflaatio	6,4	7,5
Vaihtotase (% BKT:stä)	-5,7	-3,5
Julkisen talouden alijäämä (% BKT:stä)	-6,0	-3,1
Julkinen velka (% BKT:stä)	45,4	42,5
Pitkä korko	6,7	5,0
Lyhyt korko	7,2	4,7
Valuuttakurssi (korunaa/euro)	42,5	40,0

Lähteet: EKP ja Eurostat.

Huom. Tiedot tarkoittavat vuotuisia keskiarvoja

keskipitkän aikavälin strategia julkisen talouden rahoitusaseman tasapainottamiseksi edellyttää tiukkaa budjettia, ja se on pantava täytäntöön päättäväisesti pysyväisluonteisin toimenpitein. Budjetin täytäntöönpano on valvottava tarkoin, jotta poikkeamat voidaan havaita ja korjata ajoissa.

Viranomaiset ja vastuulliset EU-elimet sitoutuivat seuraamaan makrotaloudellista kehitystä tarkoin. Viranomaiset sitoutuivat myös lujittamaan finanssipolitiikan linjaa tarvittaessa. Ne ilmoittivat seuraavansa vastedeskin valppaasti kotimaisen luotonannon voimakkaaseen kasvuun liittyviä riskejä. Lisäksi ne sitoutuivat toteuttamaan rakenteellisia uudistuksia, joilla pyritään entisestään parantamaan talouden joustavuutta ja sopeutumiskykyä. Uudistukset on määrä toteuttaa oikea-aikaisesti kotimaisten korjausmekanismien vahvistamiseksi, työttömyyden vähentämiseksi ja talouden yleisen kilpailukyvyn ylläpitämiseksi.

EURON EFEKTIIVINEN VALUUTTAKURSSI

Marraskuun 30. päivänä 2005 euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi suhteessa 23 merkittävän euroalueen kauppakumppanimaan valuuttoihin oli 0,8 % heikompi kuin lokakuun lopussa ja 3,1 % heikompi kuin vuonna 2004 keskimäärin. Euro heikkeni suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja useisiin Aasian valuuttoihin, mutta tämä vaikutus kumoutui osittain siksi, että euro puolestaan vahvistui suhteessa Englannin puntaan ja Japanin jeniin. Tästä johtui, että euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi heikkeni marraskuussa vain jonkin verran (ks. kuvio 47).

Euroalueen kansainvälistä kustannus- ja hintakilpailukykyä mittaavista indikaattoreista voidaan todeta, että euron reaalin efektiivinen valuuttakurssi oli marraskuussa 2005 huomattavasti heikompi kuin vuonna 2004 keskimäärin. Tämä viittaa siihen, että euroalueen hintakilpailukyky on kohentunut. Marraskuussa 2005 euron reaalin efektiivinen valuuttakurssi oli kuluttajahintojen kehityksen perusteella 2,9 % heikompi ja tuottajahintojen kehityksen perusteella 4,3 % heikompi kuin vuonna 2004 keskimäärin (ks. kuvio 48).

7.2 MAKSUTASE

Syyskuuhun 2005 ulottuvat maksutasetiedot viittaavat siihen, että euroalueelta sen ulkopuolelle suuntautuvan viennin arvon vuoden toisella neljänneksellä alkanut elpyminen on voimistunut kolmannella neljänneksellä. Samaan aikaan tuonnin arvo kasvoi jopa nopeammin kuin viennin arvo kolmannella neljänneksellä, ja tähän oli osittain syynä öljyn hinnan kallistuminen. Rahoitustaseessa euroalueen yhteenlasketuissa suorissa ja arvopaperisijoituksissa kirjattiin pääoman nettotuontia 65 miljardin euron arvosta syyskuuhun 2005 ulottuneena 12 kuukauden jaksena.

Kuvio 48. Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia / neljännesvuosittaisia tietoja, 1999/I = 100)

Lähde: EKP.

1) Kun euro vahvistuu, 23 maan valuutan efektiivisen valuuttakurssi-indeksin käyrä nousee. Tuoreimmat kuukausihavainnot ovat marraskuulta 2005. Tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksiin perustuvassa indeksissä tuorein havainto on vuoden 2005 toiselta neljännekseltä ja perustuu osittain arvioihin.

KAUPPA JA VAIHTOTASE

Tavaroiden ja palvelujen viennin yhteenlaskettu arvo kasvoi edelleen vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä ja oli 4,5 % suurempi kuin toisella neljänneksellä (ks. taulukko 12). Kasvua vauhditti lähinnä tavaraviennin voimakas lisääntyminen (5,4 %), kun taas palvelujen viennin lisääntyminen oli vaimeampaa (1,5 %). Tavaroiden ja palvelujen tuonti kasvoi 7,0 % vuoden kolmannella neljänneksellä, mikä johtui tavaroiden tuonnin ja palvelujen tuonnin arvon kasvusta. Tavaroiden tuonnin arvo kasvoi 8,7 % ja palvelujen 1,8 % (ks. kuvio 49).

Elokuuhun 2005 (joidenkin kauppakumppanien kohdalla syyskuuhun 2005) ulottuvat Eurostatin tilastot euroalueelta sen ulkopuolelle suuntautuvan viennin määristä ja hinnoista viittaavat siihen, että tavaroiden viennin arvo kasvaa edelleen. Tämä johtuu lähinnä siitä, että Aasiaan (erityisesti Kiinaan) suuntautuvan viennin määrä on kasvanut voimakkaasti; EU:n uusiin jäsenvaltioihin suuntautuvan viennin merkitys on ollut pienempi (ks. kuvio 50). Kehitys voi osaksi johtua näiden maiden voimakkaasta talouskasvusta ja hintakilpailukyvyyn paranemisesta. Vuoden kolmannella neljänneksellä euroalueen vienti kasvoi voimakkaasti öljyä vieviin maihin (etenkin OPEC-maihin sekä Venäjälle, joiden osuus euroalueen viennistä on lähes 9 %). Tämä voi liittyä siihen, että nämä maat ovat kuluttaneet tuontiin enemmän kuin aikaisemmin. Syynä kulutukseen on ollut öljytulojen kasvu. Sitä vastoin vienti Isoon-Britanniaan on ollut vaimeaa vuoden 2005 alusta lähtien huolimatta siitä, että elokuussa vienti elpyi voimakkaasti.

Tuontitavaroiden arvon voimakas kasvu vuoden 2005 toisella ja kolmannella neljänneksellä saattaa osaksi johtua siitä, että tuontihinnat ovat kallistuneet. Tuontihintojen kallistuminen voi puolestaan jossakin määrin liittyä euron heikkenemiseen samana ajanjaksona. Tuontitavaroiden arvon kasvussa näkyy myös se, että öljyn dollarihinta kallistui noin 11 prosentilla vuoden toisella neljänneksellä ja 17 prosentilla kolmannella neljänneksellä. Tuonnin arvon kasvu kolmannella neljänneksellä näyttää kuitenkin kertovan myös siitä, että tuonnin määrä on kasvanut. Tämä tuonnin kehitys on edennyt samaan suuntaan kuin kysynnän kasvu euroalueella. Kysynnän kasvuun viittaa se, että euroalueen

Taulukko 12. Euroalueen maksutaseen keskeiset erät

(mrd. euroa; kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, ellei toisin mainita)

			Kolmen kuukauden liukuva keskiarvo; jakso päättyy				12 kuukauden kumulatiivisia luku- ja; jakso päättyy	
	2005 Elo	2005 Syys	2004 Joulu	2005 Maalis	2005 Kesä	2005 Syys	2004 Syys	2005 Syys
Vaihtotase	-5,0	-4,5	3,3	1,5	0,2	-4,3	44,9	2,1
Tavarat	2,3	4,7	6,6	7,1	6,4	3,7	113,8	71,2
Vienti	105,0	106,1	95,9	96,3	99,1	104,5	1100,8	1187,7
Tuonti	102,7	101,3	89,3	89,3	92,8	100,8	987,0	1116,5
Palvelut	2,2	1,9	2,4	2,5	2,1	2,1	27,5	27,2
Vienti	31,4	31,6	30,3	31,1	31,1	31,6	353,2	372,2
Tuonti	29,2	29,7	27,9	28,6	29,0	29,5	325,6	345,0
Tuotannontekijäkorvaukset	-4,3	-4,9	-1,1	-2,2	-4,0	-4,8	-41,6	-36,3
Tulonsiirrot	-5,2	-6,2	-4,6	-5,8	-4,4	-5,2	-54,9	-59,9
Rahoitustase¹⁾	-5,3	22,8	0,8	8,6	15,3	5,2	2,8	89,8
Suorat sijoitukset ja arvopaperi- sijoitukset yhteensä	-34,5	16,0	3,6	-5,4	31,7	-8,1	32,1	65,4
Suorat sijoitukset	-15,0	2,1	-6,6	-6,7	-3,9	-31,4	-33,1	-145,6
Arvopaperisijoitukset	-19,5	13,9	10,2	1,3	35,6	23,3	65,1	211,0
Osakkeet	20,2	5,6	19,4	-3,9	8,9	38,7	-6,5	189,6
Velkapaperit	-39,7	8,3	-9,2	5,2	26,6	-15,5	71,7	21,4

Lähde: EKP.

Huom. Pyöristysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

1) Luvut ovat saldolukuja (nettovirtoja). Positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku sen vientiä. Kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja.

BKT:n kasvu on kiihtynyt kolmannella neljänneksellä. Tuontia euroalueelle on voinut vauhdittaa myös viennin voimakas kasvu viime aikoina. Euroalueen panos-tuotostaulukoihin perustuvat laskelmat viittaavat siihen, että tuontihyödykkeiden osuus euroalueen viennistä nousi noin 38 prosentista noin 44 prosenttiin vuosina 1995–2000.¹ Se, että tuontihyödykkeiden osuus on suurentunut, saattaa liittyä osaksi globalisaatioon ja siihen liittyvään tuotannon kansainvälistymiseen. Tämän perusteella näyttää siltä, että euroalueen ulkopuolella tapahtuvat kysynnän muutokset voivat euroalueen viennin välityksellä vaikuttaa aiempaa voimakkaammin euroalueen tuontiin. Kun tarkastellaan tuontia kaupakumppanimaista ja -alueilta, tuonti Aasian maista ja öljynviejämaista näyttää selittävän suurimman osan kokonaistuonnin kasvusta viime kuukausina. Sitä vastoin tuonti Yhdysvalloista on ollut melko vaimeaa tarkastelujakson aikana (ks. kuvio 51).

Vuoden 2005 syyskuussa 12 kuukauden kumulatiivinen tavarakaupan ylijäämä oli lähes 43 miljardia euroa pienempi kuin vuotta aiemmin. Tähän oli syynä lähinnä öljyn hinnan kallistumisesta johtunut tuonnin arvon kasvu, joka oli voimakkaampaa kuin viennin arvon kasvu. Lisäksi tuotannontekijäkorvausten alijäämän 5 miljardin euron supistumisen vaikutus kumoutui täysin, kun tulonsiirtojen alijäämä suureni 5 miljardilla eurolla ja kun palvelutaseen ylijäämä pieneni jonkin verran. Tämän kehityksen vuoksi euroalueen vaihtotaseen 12 kuukauden kumulatiivinen ylijäämä supistui lähes 43 miljardilla eurolla syyskuusta 2004 syyskuuhun 2005, sillä kumulatiivinen ylijäämä oli syyskuussa 2005 noin 2 miljardia euroa. Tämä vastaa alle 0,1:tä prosenttia BKT:stä.

RAHOITUSTASE

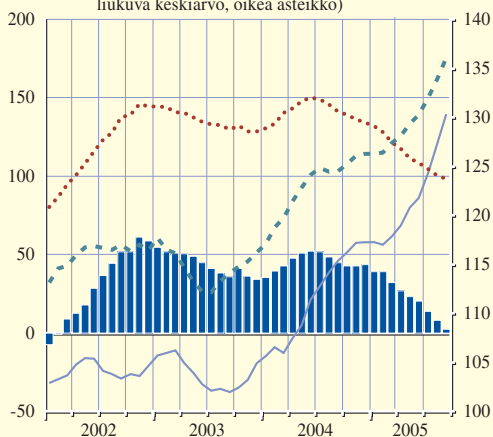
Toisin kuin vuoden 2005 toisella neljänneksellä euroalueen yhteenlaskettuihin suoriin ja arvopaperisijoi-

¹ Ks. Kehikko 6 EKP:n Occasional Paper -julkaisusarjan julkaisusta no 30 "Competitiveness and the export performance of the euro area".

Kuvio 49. Euroalueen vaihtotase ja tavarakaupan tase

(mrd. euroa, kuukausihavaintoja, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja)

- Vaihtotase (12 kuukauden kumulatiivisia tietoja, vasen asteikko)
- Tavarakaupan tase (12 kuukauden kumulatiivisia tietoja, vasen asteikko)
- - - - Tavaroiden ja palveluiden vienti (kolmen kuukauden liukuva keskiarvo, oikea asteikko)
- Tavaroiden ja palveluiden tuonti (kolmen kuukauden liukuva keskiarvo, oikea asteikko)

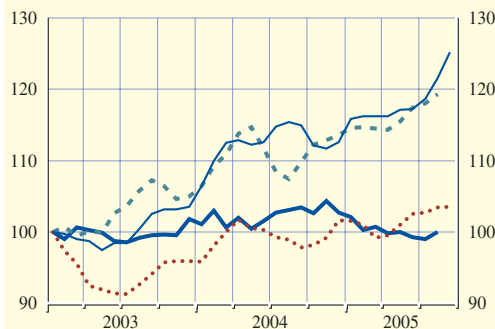

Lähde: EKP.

Kuvio 50. Euroalueella tiettyihin kaupakumppanimaihin suuntautuvan viennin määrä

(tammikuu 2003 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

- Iso-Britannia
- Yhdysvallat
- - - - EU:n uudet jäsenvaltiot
- Aasia

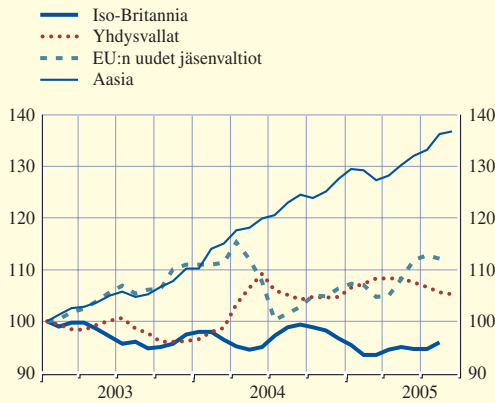

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Tuoreimmat havainnot ovat syyskuulta 2005 paitsi Ison-Britannian ja EU:n uusien jäsenvaltioiden osalta (elokuu 2005).

Kuvio 51. Tietyistä euroalueen kauppakumppanimaista peräisin olevan tuonnin määrä

(tammikuu 2003 = 100, kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja)

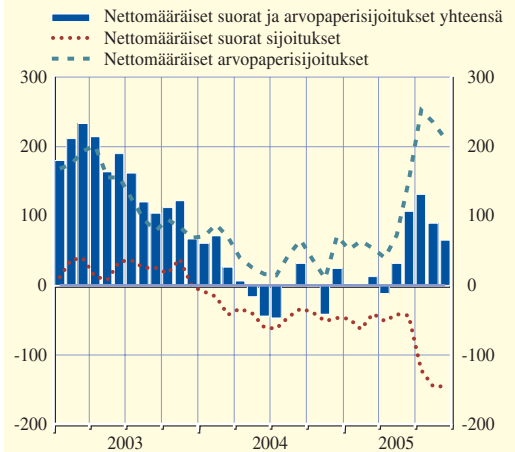

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

Huom. Tuoreimmat havainnot ovat syyskuulta 2005 paitsi Ison-Britannian ja EU:n uusien jäsenvaltioiden osalta (elokuu 2005).

Kuvio 52. Suoriin ja arvopaperisijoituksiin liittyvät nettopääomavirrat

(mrd. euroa, 12 kuukauden kumulatiivisia tietoja)

Lähde: EKP.

Huom. Positiivinen arvo osoittaa pääoman nettotuontia euroalueelle ja negatiivinen arvo sen nettoviennin euroalueelta.

tuksiin liittyvä pääoman nettoviennin kolmannella neljänneksellä oli 24,3 miljardia euroa. Tämä johtui suoriin sijoituksiin ja velkainstrumentteihin liittyvän pääoman nettoviennin jyrkästä kasvusta, jota pääoman suuri nettotuonti osakesijoituksina osittain tasoitti. Euroalueen suoriin sijoituksiin liittyvän pääoman suhteellisen suuri nettoviennin ja euroalueen osakkeiden kohtalaisen suuret netto-ostot johtuvat lähinnä yhdestä poikkeuksellisesta operaatiosta. Velkainstrumenteista voidaan todeta, että euroalueen sijoittajien ulkomaisten velkainstrumenttien netto-ostot olivat epätavallisen suuret. Tämän syynä näytti olleen lähinnä se, että Yhdysvaltain ja euroalueen valtion velkapapereiden tuottoerot olivat suurentuneet.

Samansuuntainen kuva syntyy, kun tarkastellaan euroalueen yhteenlaskettuja suoraa ja arvopaperisijoituksia syyskuuhun 2005 ulottuneena 12 kuukauden jaksona. Lähinnä osakkeisiin kohdistuneisiin arvopaperisijoituksiin liittyvän pääoman huomattavan suuresta nettotuonnista vuoden 2005 toisella ja kolmannella neljänneksellä seurasi se, että toukokuussa 2005 vallinnut tasapainotilanne oli syyskuussa 2005 vaihtunut 65 miljardin euron nettotuonniksi (ks. kuvio 52 ja taulukko 12). Pääomavirtojen suunnan muutoksen syynä voidaan suurelta osin pitää sitä, että euroalueen ulkopuoliset sijoittajat kasvattivat voimakkaasti nettomääräisiä osakehankintojaan euroalueella. Samaan aikaan suorat sijoitukset euroalueen ulkopuolelle kasvoivat tasaisesti.

Euroalueen ulkomaista varallisuusasemaa suhteessa muihin maailman valtioihin ja talousalueisiin koskevat tarkistetut tiedot osoittavat, että vuoden 2004 lopussa euroalueella oli 946 miljardin euron suuruinen velkaenemmyys, joka on 12,4 % BKT:stä. Vuoden 2003 lopussa euroalueella oli 809 miljardin euron suuruinen velkaenemmyys (11,0 % BKT:stä). Velkaenemmyyden kasvu johtui lähinnä euron vahvistumisesta muihin valuuttoihin nähden, sillä euroalueen arvopaperit ovat enimmäkseen ulkomaisten valuuttojen määräisiä. Euroalueen suorista sijoituksista ulkomaille Isoon-Britanniaan suuntautuneiden sijoitusten osuus oli 24 % ja Yhdysvaltoihin 21 %. Arvopaperisijoituksista ulkomaille 23 % oli suuntautunut Isoon-Britanniaan ja 35 % Yhdysvaltoihin. Juuri Isoon-Britanniaan ja Yhdysvaltoihin suuntautui eniten suoraa sijoituksia ja arvopaperisijoituksia euroalueelta. Ison-Britanniasta ja Yhdysvalloista tuli myös eniten suoraa sijoituksia euroalueelle.

EUROALUEEN TILASTOT

SISÄLLYS¹

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista **T5**

I RAHAPOLITIIKKATILASTOT

- 1.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase **T6**
- 1.2 EKP:n keskeiset korot **T7**
- 1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät **T8**
- 1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot **T9**

2 RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIOITUSRAHASTOT

- 2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase **T10**
- 2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase **T11**
- 2.3 Rahatalouden tilastot **T12**
- 2.4 Rahalaitosten lainat, erittely **T14**
- 2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely **T17**
- 2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely **T20**
- 2.7 Eräiden rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset **T21**
- 2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely **T22**
- 2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase **T24**
- 2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan **T25**

3 RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

- 3.1 Ei-rahoitussektorien rahoitusvarojen pääerät **T26**
- 3.2 Ei-rahoitussektorien velkojen pääerät **T27**
- 3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarojen ja velkojen pääerät **T28**
- 3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain **T29**

4 RAHOITUSMARKKINAT

- 4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan **T30**
- 4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin ja instrumenttityypin mukaan **T31**
- 4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti **T33**
- 4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet **T35**
- 4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella **T37**
- 4.6 Rahamarkkinakorot **T39**
- 4.7 Valtion lainojen tuotot **T40**
- 4.8 Osakeindeksit **T41**

5 HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

- 5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset **T42**
- 5.2 Tuotanto ja kysyntä **T45**
- 5.3 Työmarkkinat **T49**

¹ Lisätietoja tilastoista saa sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int. Katso EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) pitkän aikavälin tilastoja sekä yksityiskohtaisia tilastoja.

6	JULKINEN TALOUS	
6.1	Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	T50
6.2	Velka	T51
6.3	Velan muutos	T52
6.4	Neljännesvuosittaiset tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä	T53
6.5	Neljännevuosittainen velka ja velan muutos	T54
7	ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS	
7.1	Maksutase	T55
7.2	Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys	T60
7.3	Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden erittely maittain	T61
7.4	Ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	T63
7.5	Ulkomaankauppa	T65
8	VALUUTTAKURSSIT	
8.1	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T67
8.2	Euron valuuttakurssit	T68
9	TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA	
9.1	Muut EU:n jäsenvaltiot	T69
9.2	Yhdysvallat ja Japani	T70
	KUVIOLISTA	T72
	TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA	T73
	YLEISTÄ	T77

Taulukkomerkintöjen selityksiä

”-” Tiedot puuttuvat/Loogisesti mahdoton.

”.” Tiedot eivät ole saatavissa.

”...” Nolla tai merkityksetön.

”miljardia” 10⁹

(p) Ennakkotieto.

kp. Kausivaihtelusta puhdistettu.

ei-kp. Kausivaihtelusta puhdistamaton.

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

Yhteenveto euroalueen taloudellisista indikaattoreista
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Rahatalouden kehitys ja korot

	M1 ¹⁾	M2 ¹⁾	M3 ^{1),2)}	M3 ^{1),2)} 3 kk:n (keskitetty) liukuva keskiarvo	Rahalaitosten lainat euro- alueelle (pl. rahailaitokset ja julkisyhteisöt ¹⁾	Yritysten ja muiden rahoitus- laitosten kuin rahailaitosten liikkeeseen laskemat euromääräiset muut arvopaperit kuin osakkeet ¹⁾	3 kk:n korko (euribor, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot)	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot, vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	10,9	8,0	8,1	-	4,9	19,3	2,33	4,16
2004	10,0	6,3	5,8	-	6,1	9,9	2,11	4,14
2004 IV	9,3	6,4	6,1	-	6,9	7,7	2,16	3,84
2005 I	9,6	7,1	6,7	-	7,3	9,0	2,14	3,67
II	9,8	7,5	7,1	-	7,5	13,2	2,12	3,41
III	11,3	8,4	8,0	-	8,3	13,3	2,13	3,26
2005 kesä	10,9	8,0	7,6	7,6	8,0	14,1	2,11	3,25
heinä	11,1	8,3	7,9	7,9	8,3	12,7	2,12	3,32
elo	11,6	8,6	8,2	8,2	8,4	13,1	2,13	3,32
syys	11,1	8,8	8,4	8,2	8,6	14,0	2,14	3,16
loka	11,2	8,6	8,0	.	8,8	.	2,20	3,32
marras	.	.	.	.	.	.	2,36	3,53

2. Hinnat, tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

	YKHI	Teollisuuden tuottajahinnat	Työkustan- nukset tuntia kohden	BKT:n määrä	Teollisuus- tuotanto (pl. rakentaminen)	Kapasiteetin käyttöaste tehdasteollis- suudessa, %	Työllisyys	Työttömyys (% työvoimasta)
	1	2	3	4	5	6	7	8
2003	2,1	1,4	3,1	0,7	0,3	81,0	0,3	8,7
2004	2,1	2,3	2,5	2,1	2,0	81,6	0,6	8,9
2004 IV	2,3	3,8	2,3	1,6	1,1	82,0	0,8	8,8
2005 I	2,0	4,1	3,0	1,2	0,5	81,5	0,7	8,8
II	2,0	3,9	2,3	1,2	0,5	81,0	0,7	8,7
III	2,3	4,1	.	1,6	1,3	81,1	.	8,5
2005 kesä	2,1	4,0	-	-	0,6	-	-	8,6
heinä	2,2	4,1	-	-	0,6	80,9	-	8,5
elo	2,2	4,0	-	-	2,7	-	-	8,5
syys	2,6	4,3	-	-	1,0	-	-	8,4
loka	2,5	.	-	-	.	81,2	-	.
marras	2,4	.	-	-	.	-	-	.

3. Maksutase, valuuttavaranto ja valuuttakurssit

(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

	Maksutase (taloustoimet, netto)				Valuuttavaranto (kanta ajanjakson lopussa)	Euron efektiivinen valuuttakurssi: EER 23 ³⁾ (1999/I = 100)		Yhden euron arvo dollareina
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Tavarat	Suorat sijoitukset	Arvopaperi- sijoitukset		Nimellinen	Reaalinen (KHI)	
2003	46,8	108,2	-1,7	68,9	306,6	99,9	101,7	1,1312
2004	63,0	106,7	-46,8	71,2	280,7	103,8	105,8	1,2439
2004 IV	21,4	21,6	-19,9	30,7	280,7	105,7	107,7	1,2977
2005 I	4,6	15,6	-20,0	3,8	285,0	105,7	107,8	1,3113
II	-9,4	18,8	-11,6	106,7	302,3	103,4	105,6	1,2594
III	-2,2	16,2	-94,1	69,8	311,6	101,9	104,1	1,2199
2005 kesä	2,3	8,7	-8,2	101,5	302,3	101,2	103,5	1,2165
heinä	2,2	9,9	-81,2	75,3	296,3	101,7	103,8	1,2037
elo	-0,9	2,1	-15,0	-19,5	295,7	102,3	104,5	1,2292
syys	-3,6	4,2	2,1	13,9	311,6	101,8	103,9	1,2256
loka	.	.	.	.	310,5	101,4	103,5	1,2015
marras	.	.	.	.	.	100,7	102,8	1,1786

Lähteet: EKP, Euroopan komissio (Eurostat ja talouden ja rahoituksen pääosasto) ja Reuters.

Huom. Lisätietoja tämän tilasto-osan vastaavissa taulukoissa.

1) Kuukausitietojen vuotuiset prosenttimuutokset ovat kuukauden lopun tietoja, neljännesvuosi- ja vuositietojen sitä vastoin ajanjakson keskiarvon vuotuisia muutoksia. Lisätietoja saa Teknisiä huomautuksia-osasta.

2) M3 ja sen erät laskettu ilman euroalueen ulkopuolisten hallussa olevia rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita.

3) Kauppakumppanimaaryhmien määritelmät ja muita lisätietoja saa Yleistä-osasta.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

I.1 Eurojärjestelmän konsolidoitu tase
(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

	4.11.2005	11.11.2005	18.11.2005	25.11.2005
Kulta ja kultasaamiset	149 086	149 034	148 808	148 659
Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	161 218	159 176	159 790	159 707
Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	20 803	20 076	20 098	20 234
Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	8 173	8 542	9 245	9 099
Euromääräiset luotot euroalueen luottolaitoksille	384 469	385 006	383 504	401 048
Perusrahoitusoperaatiot	294 000	295 000	293 500	311 000
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	90 002	90 002	90 002	90 002
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Käänteiset rakenteelliset operaatiot	0	0	0	0
Maksuvalmiusluotot	466	3	0	1
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	1	1	2	45
Muut euromääräiset saamiset euroalueen luottolaitoksilta	2 824	3 073	3 653	3 460
Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	92 936	93 221	92 811	92 622
Euromääräiset saamiset julkisyhteisöiltä	40 757	40 757	40 758	40 758
Muut saamiset	138 349	139 416	140 482	141 652
Vastaavaa yhteensä	998 615	998 301	999 149	1 017 239

2. Vastattavaa

	4.11.2005	11.11.2005	18.11.2005	25.11.2005
Liikkeessä olevat setelit	539 661	538 931	537 651	538 179
Euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	149 055	152 455	158 213	153 531
Sekkitilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	148 920	152 441	158 202	153 467
Talletusmahdollisuus	127	10	11	63
Määräaikaistalletukset	0	0	0	0
Käänteiset hienosäätöoperaatiot	0	0	0	0
Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät talletukset	8	4	0	1
Muut euromääräiset velat euroalueen luottolaitoksille	152	152	203	242
Liikkeeseen lasketut sijoitustodistukset	0	0	0	0
Euromääräiset velat muille euroalueella oleville	56 325	53 875	48 169	70 164
Euromääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	11 352	11 511	11 319	11 383
Valuuttamääräiset velat euroalueelle	608	318	300	315
Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	9 907	8 891	9 306	9 317
Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	5 885	5 885	5 885	5 885
Muut velat	63 513	64 123	65 939	66 057
Arvonmuutostilit	103 749	103 749	103 749	103 749
Pääoma ja rahastot	58 408	58 411	58 415	58 417
Vastattavaa yhteensä	998 615	998 301	999 149	1 017 239

Lähde: EKP.

1.2 EKP:n keskeiset korot

(koron vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto	
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos		
			Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja			
Korko 1	Muutos 2	Korko 3	Korko 4	Muutos 5	Korko 6	Muutos 7	
1999 tammi 1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti 9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras 5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi 4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalis 17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti 28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä 9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...
syys 1.	3,50	0,25	-	4,50	0,25	5,50	0,25
loka 6.	3,75	0,25	-	4,75	0,25	5,75	0,25
2001 touko 11.	3,50	-0,25	-	4,50	-0,25	5,50	-0,25
elo 31.	3,25	-0,25	-	4,25	-0,25	5,25	-0,25
syys 18.	2,75	-0,50	-	3,75	-0,50	4,75	-0,50
marras 9.	2,25	-0,50	-	3,25	-0,50	4,25	-0,50
2002 jouluku 6.	1,75	-0,50	-	2,75	-0,50	3,75	-0,50
2003 maalisk 7.	1,50	-0,25	-	2,50	-0,25	3,50	-0,25
kesä 6.	1,00	-0,50	-	2,00	-0,50	3,00	-0,50
2005 jouluku 6.	1,25	0,25	-	2,25	0,25	3,25	0,25

Lähde: EKP.

- Ajanjaksona 1.1.1999–9.3.2004 päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koron muutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivämäärästä seuranneesta operaatiosta alkaen. Syyskuun 18. päivänä 2001 tehty koron muutos tuli voimaan samana päivänä. Maaliskuun 10. päivästä 2004 alkaen päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon, sekä perusrahoitusoperaatioihin (muutokset ovat voimassa ensimmäisestä EKP:n neuvoston kokokokousta seuranneesta perusrahoitusoperaatiosta alkaen), ellei toisin mainita.
- EKP ilmoitti 22.12.1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 50 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena oli helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regiimiin.
- EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huuto-kauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

1.3 Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät^{1), 2)}
(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuista korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot ja pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot³⁾

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Osallistujien lukumäärä	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää		
				Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾	Painotettu keskikorko			
1	2	3	4	5	6	7			
Perusrahoitusoperaatiot									
2005	elo	3.	414 656	336	314 000	2,00	2,05	2,06	7
		10.	432 277	345	308 000	2,00	2,05	2,05	7
		17.	445 746	354	303 000	2,00	2,05	2,06	7
		24.	474 374	367	310 000	2,00	2,05	2,06	7
		31.	433 707	339	293 000	2,00	2,05	2,06	7
	syys	7.	447 874	332	294 500	2,00	2,05	2,06	7
		14.	435 111	356	279 500	2,00	2,06	2,06	7
		21.	396 280	402	287 500	2,00	2,06	2,06	7
		28.	364 417	361	293 500	2,00	2,06	2,07	7
	loka	5.	382 662	348	288 000	2,00	2,06	2,07	7
		12.	380 299	372	281 000	2,00	2,07	2,07	7
		19.	383 949	397	296 000	2,00	2,06	2,07	7
		26.	371 445	384	301 500	2,00	2,06	2,07	8
	marras	3.	354 563	340	294 000	2,00	2,05	2,06	6
		9.	366 131	350	295 000	2,00	2,05	2,06	7
		16.	401 859	393	293 500	2,00	2,05	2,06	7
		23.	403 121	434	311 000	2,00	2,08	2,10	7
		30.	361 548	379	306 500	2,00	2,09	2,11	6
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot									
2004	marras	25.	51 095	174	25 000	-	2,13	2,14	91
	joulu	23.	34 466	155	25 000	-	2,12	2,14	98
2005	tammi	27.	58 133	164	30 000	-	2,09	2,10	91
	helmi	24.	40 340	145	30 000	-	2,08	2,09	91
	maalisk.	31.	38 462	148	30 000	-	2,09	2,10	91
	huhti	28.	47 958	148	30 000	-	2,08	2,09	91
	touko	26.	48 282	140	30 000	-	2,08	2,08	98
	kesä	30.	47 181	141	30 000	-	2,06	2,07	91
	heinä	28.	46 758	166	30 000	-	2,07	2,08	92
	syys	1.	62 563	153	30 000	-	2,08	2,09	91
		29.	52 795	142	30 000	-	2,09	2,10	84
	loka	28.	51 313	168	30 000	-	2,17	2,19	90
	joulu	1.	52 369	152	30 000	-	2,40	2,41	84

2. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Osallistujien lukumäärä	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää		
						Kiinteäkorko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko ⁴⁾		Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	8	9			
2001	loka	28.	Käänteisoperaatio	73 096	166	53 000	-	3,25	3,28	3,29	7
2002	tammi	4.	Käänteisoperaatio	57 644	61	25 000	-	3,25	3,30	3,32	3
	joulu	10.	Käänteisoperaatio	59 377	63	40 000	-	3,25	3,28	3,30	1
		18.	Käänteisoperaatio	28 480	50	10 000	-	2,75	2,80	2,82	6
2003	touko	23.	Määräaikaistalletusten kerääminen	3 850	12	3 850	2,50	-	-	-	3
2004	touko	11.	Määräaikaistalletusten kerääminen	16 200	24	13 000	2,00	-	-	-	1
	marras	8.	Käänteisoperaatio	33 175	42	6 500	-	2,00	2,06	2,07	1
	joulu	7.	Määräaikaistalletusten kerääminen	18 185	16	15 000	2,00	-	-	-	1
2005	tammi	18.	Käänteisoperaatio	33 065	28	8 000	-	2,00	2,05	2,05	1
	helmi	7.	Käänteisoperaatio	17 715	24	2 500	-	2,00	2,05	2,05	1
	maalisk.	8.	Määräaikaistalletusten kerääminen	4 300	5	3 500	2,00	-	-	-	1
	kesä	7.	Määräaikaistalletusten kerääminen	3 708	6	3 708	2,00	-	-	-	1
	heinä	12.	Määräaikaistalletusten kerääminen	9 605	11	9 605	2,00	-	-	-	1
	elo	9.	Määräaikaistalletusten kerääminen	500	1	500	2,00	-	-	-	1
	syys	6.	Käänteisoperaatio	51 060	41	9 500	-	2,00	2,09	2,10	1
	loka	11.	Määräaikaistalletusten kerääminen	23 995	22	8 500	2,00	-	-	-	1

Lähde: EKP.

- 1) Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetystä operaatioista vielä suorittamatta olevien maksujen vuoksi.
- 2) Huhtikuusta 2002 alkaen yhden viikon pituiset perusrahoitusoperaation kanssa vakiohuutokauppoina toteutetut operaatiot (split tender operations) on luokiteltu perusrahoitusoperaatioiksi. Lisätietoja tätä aiemmista operaatioista osan 1.3 taulukosta 2.
- 3) EKP ilmoitti 8.6.2000, että siitä operaatioista alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.
- 4) Likviditeettiä lisäävissä (vähentävissä) operaatioissa marginaalikorko tarkoittaa alinta (korkeinta) korkoa, jolla tarjoukset hyväksyttiin.

1.4 Vähimmäisvaranto- ja likviditeettitilastot

(miljardia euroa; ajanjakson päivittäisten positioiden keskiarvo, ellei toisin mainita; korot vuotuisina prosentteina)

1. Varantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja

Varantopohja ¹⁾	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoiteprosenttia		Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoiteprosenttia		
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit
	1	2	3	4	5	6
2003	11 538,7	6 283,8	412,9	1 459,1	759,5	2 623,5
2004	12 415,9	6 593,7	458,1	1 565,2	913,7	2 885,3
2005 I	12 866,9	6 783,2	472,3	1 599,3	1 010,8	3 001,1
2005 huhti	13 081,7	6 888,4	496,7	1 607,3	1 067,3	3 022,1
touko	13 224,8	6 988,9	494,8	1 616,4	1 069,5	3 055,3
kesä	13 328,1	7 021,1	488,2	1 676,0	1 027,9	3 114,9
heinä	13 431,5	7 064,6	496,2	1 682,8	1 068,0	3 119,9
elo	13 388,1	7 003,0	499,9	1 689,2	1 066,0	3 130,1
syys	13 562,1	7 125,7	498,5	1 697,7	1 085,4	3 154,9

2. Varantojen pito

Varantojen pitoajanjakso päätty	Vaaditut varantotalletukset	Luottolaitosten sekkitilit	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset	Varantovaje	Vähimmäisvarantojen korko
	1	2	3	4	5
2003	131,8	132,6	0,8	0,0	2,00
2004	137,9	138,5	0,6	0,0	2,05
2005 I	140,5	141,3	0,8	0,0	2,05
II	144,6	145,5	0,9	0,0	2,05
heinä 12.	147,2	147,9	0,7	0,0	2,05
elo 9.	149,2	149,8	0,6	0,0	2,05
syys 6.	149,7	150,2	0,6	0,0	2,05
loka 11.	150,7	151,4	0,7	0,0	2,05
marras 8.	149,5	150,2	0,7	0,0	2,06
joulu 5.	152,0	.	.	.	.

3. Likviditeetti

Pitoajanjakso päätty	Likviditeettiä lisäävät tekijät					Likviditeettiä vähentävät tekijät					Luottolaitosten sekkitilit	Perusraha (keskuspankki raha)
	Eurojärjestelmän kulta- ja valuuttasaamiset (netto)	Perusrahoitusoperaatiot	Pitempikäiset rahoitusoperaatiot	Maksuvalmiusluotto	Muut likviditeettiä lisäävät operaatiot	Talletusmahdollisuus	Muut likviditeettiä vähentävät operaatiot	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit eurojärjestelmässä	Muut tekijät (netto)		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	320,1	235,5	45,0	0,6	0,0	0,1	0,0	416,1	57,0	-4,5	132,6	548,7
2004	298,0	265,7	75,0	0,1	0,0	0,1	0,5	475,4	60,2	-36,0	138,5	614,1
2005 I	280,2	277,8	82,2	0,1	0,0	0,1	0,1	489,5	68,5	-59,2	141,3	630,9
II	286,8	273,1	90,0	0,1	0,0	0,2	0,1	512,8	53,5	-62,0	145,5	658,5
2005 heinä 12.	293,3	297,6	90,0	0,1	0,0	0,2	0,3	522,6	67,4	-57,3	147,9	670,6
elo 9.	305,5	309,5	90,0	0,0	0,0	0,3	0,0	532,6	67,4	-45,0	149,8	682,7
syys 6.	304,8	303,5	90,0	0,0	0,3	0,1	0,0	531,5	63,1	-46,2	150,2	681,8
loka 11.	307,9	288,6	90,0	0,1	0,0	0,1	0,2	531,6	47,9	-44,6	151,4	683,1
marras 8.	315,1	293,4	90,0	0,1	0,0	0,1	0,0	535,6	50,4	-37,9	150,2	686,0

Lähde: EKP.

1) Ajanjakson lopussa.

2

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIIJOITUSRAHASTOT

2.1 Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä	Lainat euroalueelle				Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Rahamarkkina-rahasto-osuudet ¹⁾	Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä	Julkis-yhteisöille	Muulle	Rahalaitoksille	Yhteensä	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Rahalaitosten					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Eurojärjestelmä														
2003	1 086,8	471,3	22,6	0,6	448,0	133,6	121,5	1,3	10,8	-	12,8	317,9	12,4	138,8
2004	1 197,3	546,5	21,5	0,6	524,3	154,8	140,0	1,7	13,1	-	14,2	294,1	14,0	173,8
2005 I	1 274,5	599,9	21,5	0,6	577,8	167,8	151,9	1,6	14,4	-	14,0	301,0	12,5	179,3
2005 II	1 353,6	638,4	21,2	0,6	616,6	176,9	158,8	2,0	16,1	-	14,1	319,6	13,3	191,3
2005 heinä	1 353,4	642,4	21,2	0,6	620,6	176,8	159,6	1,8	15,5	-	14,4	312,8	13,3	193,7
2005 elo	1 327,9	610,7	21,2	0,6	588,9	180,6	162,8	1,9	15,9	-	14,4	313,4	13,3	195,5
2005 syys	1 351,1	609,8	21,2	0,6	588,0	183,8	165,6	1,9	16,3	-	14,9	328,9	13,3	200,4
2005 loka ^(P)	1 370,1	630,5	21,2	0,6	608,6	184,2	166,4	2,1	15,7	-	14,4	322,4	13,3	205,2
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)														
2003	19 795,4	12 113,1	817,5	7 101,8	4 193,9	2 944,0	1 242,6	427,7	1 273,6	67,3	894,9	2 567,8	161,8	1 046,4
2004	21 351,8	12 825,3	811,4	7 556,1	4 457,8	3 187,7	1 299,9	465,2	1 422,6	72,5	942,9	2 942,9	159,6	1 220,9
2005 I	22 027,0	13 051,3	806,6	7 669,3	4 575,4	3 295,2	1 358,5	481,2	1 455,5	73,1	970,5	3 182,3	156,5	1 298,3
2005 II	22 770,4	13 256,3	808,4	7 918,5	4 529,4	3 394,2	1 383,9	506,9	1 503,5	75,1	999,3	3 404,2	163,1	1 478,1
2005 heinä	22 874,4	13 326,7	808,9	7 976,8	4 541,0	3 396,6	1 378,7	506,5	1 511,5	75,1	999,9	3 444,4	164,3	1 467,6
2005 elo	22 826,7	13 305,3	809,9	7 979,7	4 515,6	3 386,7	1 371,1	505,2	1 510,3	80,6	999,5	3 436,8	164,3	1 453,7
2005 syys	23 058,5	13 434,5	816,0	8 067,1	4 551,4	3 375,2	1 360,4	504,5	1 510,3	81,4	1 012,6	3 517,6	164,5	1 472,8
2005 loka ^(P)	23 312,3	13 592,1	811,7	8 133,0	4 647,5	3 407,5	1 374,1	520,4	1 513,0	83,7	1 020,1	3 573,6	165,3	1 470,0

2. Velat

	Yhteensä	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euroalueelta				Rahamarkkina-rahasto-osuudet ²⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ³⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat
			Yhteensä	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen / muiden	Rahalaitosten					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Eurojärjestelmä											
2003	1 086,8	450,5	324,0	21,3	16,9	285,8	-	1,6	143,8	27,5	139,4
2004	1 197,3	517,3	346,6	24,7	15,0	306,8	-	0,5	138,4	27,2	167,4
2005 I	1 274,5	516,4	411,5	61,1	17,6	332,7	-	0,5	149,9	24,9	171,3
2005 II	1 353,6	540,9	433,6	76,4	18,7	338,5	-	0,6	173,6	24,4	180,5
2005 heinä	1 353,4	550,7	426,2	68,5	13,8	344,0	-	0,6	170,0	23,9	182,0
2005 elo	1 327,9	544,4	402,6	56,6	13,4	332,6	-	0,6	171,6	25,2	183,5
2005 syys	1 351,1	550,3	396,5	47,4	15,3	333,9	-	0,6	186,6	27,4	189,7
2005 loka ^(P)	1 370,1	554,7	413,6	46,3	17,5	349,7	-	0,6	184,2	27,3	189,8
Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)											
2003	19 795,4	-	10 774,8	134,4	6 275,5	4 364,9	648,8	3 161,4	1 145,0	2 606,4	1 458,9
2004	21 351,8	-	11 487,5	137,7	6 640,9	4 709,0	677,4	3 496,9	1 199,5	2 815,0	1 675,6
2005 I	22 027,0	-	11 653,8	126,3	6 706,7	4 820,7	687,6	3 614,8	1 213,5	3 085,6	1 771,7
2005 II	22 770,4	-	11 849,5	135,1	6 921,2	4 793,2	696,4	3 761,9	1 258,7	3 228,0	1 976,0
2005 heinä	22 874,4	-	11 895,5	142,3	6 950,6	4 802,6	710,1	3 775,9	1 268,7	3 264,1	1 960,1
2005 elo	22 826,7	-	11 813,9	110,2	6 930,0	4 773,7	720,3	3 788,7	1 274,2	3 254,4	1 975,3
2005 syys	23 058,5	-	11 913,5	134,6	6 987,7	4 791,2	712,9	3 807,5	1 271,8	3 350,6	2 002,2
2005 loka ^(P)	23 312,3	-	12 064,0	132,7	7 031,2	4 900,1	710,1	3 847,0	1 270,6	3 415,2	2 005,4

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää euroalueella olevien liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet sisältyvät erään "ulkomaiset saamiset".
- 2) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat rahasto-osuudet.
- 3) Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden velkapaperit sisältyvät erään "ulkomaiset velat".

2.2 Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase
(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

1. Saamiset

	Yhteensä	Lainat euroalueelle			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat euroalueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
		Yhteensä	Julkis-yhteisöille	Muille	Yhteensä	Julkis-yhteisöjen	Muiden				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2003	14 551,8	7 942,6	840,1	7 102,5	1 793,1	1 364,1	429,0	623,6	2 885,7	174,2	1 132,6
2004	15 719,1	8 389,6	832,9	7 556,8	1 906,8	1 439,9	466,9	666,2	3 236,9	173,6	1 345,9
2005 I	16 260,4	8 498,1	828,1	7 669,9	1 993,2	1 510,4	482,8	683,9	3 483,3	169,0	1 432,9
2005 II	17 039,6	8 748,7	829,6	7 919,2	2 051,5	1 542,7	508,9	713,9	3 723,8	176,4	1 625,2
2005 heinä	17 112,5	8 807,5	830,0	7 977,5	2 046,5	1 538,3	508,2	706,8	3 757,1	177,5	1 617,0
2005 elo	17 091,8	8 811,5	831,1	7 980,4	2 041,0	1 533,9	507,1	705,9	3 750,1	177,6	1 605,7
2005 syys	17 317,6	8 904,9	837,2	8 067,7	2 032,4	1 526,0	506,4	726,0	3 846,5	177,8	1 630,0
2005 loka ^(p)	17 468,3	8 966,5	832,9	8 133,6	2 063,0	1 540,5	522,6	733,1	3 896,0	178,6	1 631,1
Taloustoimet											
2003	766,2	384,0	12,1	371,8	170,4	116,3	54,1	19,3	224,8	-3,6	-28,6
2004	1 268,0	499,7	-7,0	506,7	91,9	58,1	33,8	34,6	437,6	2,7	201,5
2005 I	448,9	107,9	-5,5	113,4	82,5	66,2	16,4	15,7	187,2	-4,1	59,7
2005 II	525,5	200,1	0,9	199,2	39,7	15,8	23,8	25,4	126,4	1,0	133,0
2005 heinä	88,6	61,9	0,5	61,4	-1,5	-0,7	-0,8	-8,3	44,6	1,1	-9,2
2005 elo	-16,1	6,2	1,2	5,0	-7,3	-5,7	-1,6	-1,6	-1,3	0,1	-12,1
2005 syys	182,3	91,1	6,2	84,9	-7,4	-6,4	-0,9	11,7	64,1	0,1	22,6
2005 loka ^(p)	150,3	61,5	-4,3	65,8	33,8	17,3	16,5	8,5	49,8	0,8	-4,1

2. Velat

	Yhteensä	Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen / muiden talletukset euroalueelta	Raha-markkina-rahasto-osuudet ⁽¹⁾	Liikkeeseen lasketut velkapaperit ⁽²⁾	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat	Muut velat	Rahalaitosten väliset velat, netto
										10
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kannat										
2003	14 551,8	397,9	155,7	6 292,3	581,5	1 878,5	1 004,7	2 634,0	1 598,3	8,9
2004	15 719,1	468,4	162,4	6 655,9	604,9	2 061,7	1 047,0	2 842,2	1 842,9	33,6
2005 I	16 260,4	471,8	187,4	6 724,4	614,5	2 145,5	1 062,9	3 110,5	1 943,0	0,4
2005 II	17 039,6	496,6	211,5	6 940,0	621,3	2 242,9	1 132,8	3 252,4	2 156,5	-14,3
2005 heinä	17 112,5	506,4	210,8	6 964,4	635,1	2 249,4	1 131,3	3 288,0	2 142,1	-15,0
2005 elo	17 091,8	500,9	166,8	6 943,4	639,7	2 263,1	1 137,8	3 279,6	2 158,8	1,8
2005 syys	17 317,6	507,1	181,9	7 003,0	631,4	2 281,5	1 157,0	3 378,0	2 192,0	-14,3
2005 loka ^(p)	17 468,3	510,5	179,0	7 048,7	626,4	2 318,8	1 153,5	3 442,5	2 195,2	-6,3
Taloustoimet										
2003	766,2	79,0	15,1	313,7	56,7	133,5	38,6	130,8	-60,8	59,8
2004	1 268,0	70,5	6,1	377,4	22,3	197,1	50,5	276,8	229,5	37,7
2005 I	448,9	3,3	25,0	57,8	9,7	65,3	13,1	212,0	107,1	-44,4
2005 II	525,5	24,8	24,1	167,7	6,7	80,3	24,8	61,4	169,0	-33,3
2005 heinä	88,6	9,9	-0,7	28,2	12,9	6,8	2,9	43,9	-16,9	1,7
2005 elo	-16,1	-5,5	-44,3	-19,4	4,1	14,8	4,4	-3,0	15,4	1,7
2005 syys	182,3	6,2	15,2	57,6	-7,0	13,4	5,3	83,6	27,1	-19,1
2005 loka ^(p)	150,3	3,4	-2,9	45,4	-4,9	34,6	2,5	61,9	4,3	6,0

Lähde: EKP.

1) Sisältää euroalueella olevien hallussa olevat rahasto-osuudet.

2) Euroalueen ulkopuolisten hallussa olevat enintään 2 vuoden velkapaperit sisältyvät erään ”ulkomaiset velat”.

2.3 Rahatalouden tilastot

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Raha-aggregaatit¹⁾ ja niiden vastaerät

	M1		M2	M3-M2	M3	M3 3 kk:n liukuva keskiarvo (keskitetty)	Pitkä- aikaiset rahoitusvelat	Luotot julkis- yhteisöille	Luotot muille euroalueella oleville		Ulkomaiset netto- saamiset ²⁾
	M1	M2-M1							Lainat		
	1	2	3	4	5	6	7	8		9	10
Kannat											
2003	2 680,6	2 553,3	5 233,9	907,2	6 141,1	-	4 133,3	2 226,1	8 154,1	7 097,8	230,6
2004	2 912,7	2 661,0	5 573,6	960,6	6 534,2	-	4 454,5	2 297,0	8 688,3	7 551,6	375,8
2005 I	3 007,2	2 675,4	5 682,7	944,9	6 627,5	-	4 579,5	2 328,5	8 826,6	7 670,2	387,5
2005 II	3 257,5	2 558,6	5 816,0	981,1	6 797,1	-	4 797,4	2 353,5	9 113,8	7 893,0	469,8
2005 heinä	3 302,6	2 572,3	5 874,9	994,6	6 869,5	-	4 801,5	2 364,5	9 190,3	7 965,3	472,5
2005 elo	3 329,9	2 585,0	5 914,9	1 005,2	6 920,1	-	4 828,1	2 375,9	9 236,7	8 006,9	466,6
2005 syys	3 349,4	2 629,5	5 978,9	1 002,0	6 980,9	-	4 859,5	2 370,1	9 334,2	8 084,3	457,5
2005 loka ^(p)	3 370,9	2 633,4	6 004,3	989,5	6 993,8	-	4 899,4	2 380,7	9 424,7	8 152,0	433,0
Taloustoimet											
2003	259,4	113,4	372,9	32,2	405,1	-	236,1	131,9	444,7	371,9	96,0
2004	240,4	111,8	352,2	56,0	408,3	-	340,8	53,5	574,5	506,2	163,0
2005 I	91,8	8,2	99,9	-20,5	79,5	-	107,1	26,4	137,0	118,8	8,9
2005 II	85,8	38,4	124,2	36,5	160,6	-	119,4	8,2	230,6	172,9	48,6
2005 heinä	45,6	14,2	59,8	12,5	72,3	-	11,8	14,7	78,2	75,4	5,6
2005 elo	28,4	13,1	41,5	10,1	51,7	-	25,6	10,1	47,3	43,8	-5,6
2005 syys	18,7	43,5	62,2	-1,2	61,0	-	11,5	-4,2	86,2	74,9	-26,6
2005 loka ^(p)	21,9	3,1	25,1	-12,4	12,7	-	43,3	13,4	92,2	67,5	-21,6
Kasvuvauhdit											
2003 joul	10,6	4,6	7,6	3,8	7,1	7,0	6,0	6,3	5,8	5,5	96,0
2004 joul	9,0	4,4	6,7	6,2	6,6	6,5	8,2	2,4	7,1	7,2	163,0
2005 maal	9,3	4,8	7,1	2,8	6,5	6,6	8,7	2,5	7,4	7,5	98,3
2005 kesä	10,9	5,1	8,0	5,1	7,6	7,6	9,5	1,2	8,1	8,0	160,4
2005 heinä	11,1	5,3	8,3	5,5	7,9	7,9	9,1	1,2	8,3	8,3	162,9
2005 elo	11,6	5,3	8,6	5,8	8,2	8,2	9,0	1,2	8,5	8,4	134,5
2005 syys	11,1	6,4	8,8	6,2	8,4	8,2	8,3	1,4	8,9	8,6	81,2
2005 loka ^(p)	11,2	5,8	8,6	4,4	8,0	.	8,6	1,9	9,3	8,8	48,1

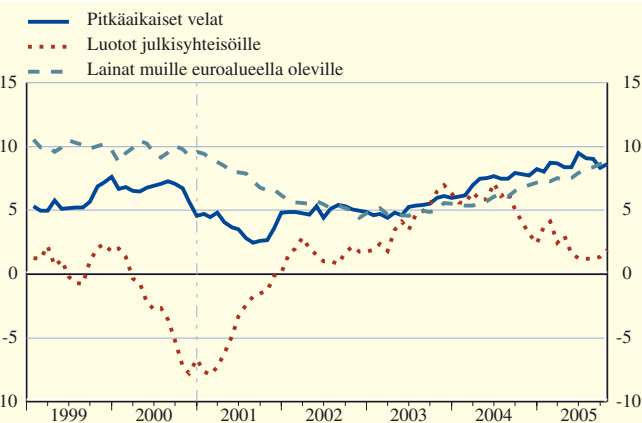
K1 Raha-aggregaatit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

K2 Vastaerät

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: EKP.

- 1) Raha-aggregaateihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallinnon yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtiolle (M1, M2, M3: ks. sanasto).
- 2) Arvot osassa "kasvuvauhdit" ovat kyseiseen kuukauteen päättyneen 12 kuukauden ajanjakson taloustoimien summia.

2.3 Rahatalouden tilastot

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, kausivaihtelusta puhdistetut; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Raha-aggregaattien ja pitkäaikaisten velkojen komponentit

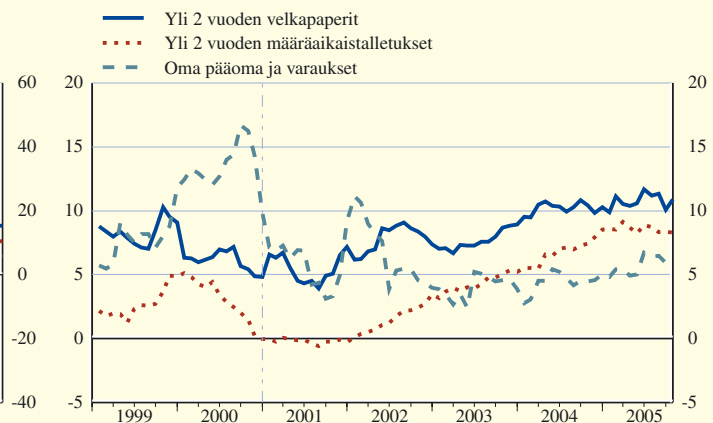
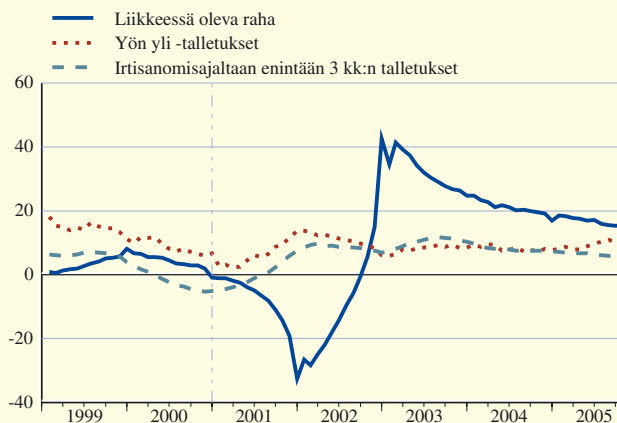
	Liikkeessä oleva raha	Yön yli -talletukset	Enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset	Irtisanomisajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	Repot	Rahamarkkina-rahasto-osuudet	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Yli 2 vuoden velkapaperit	Irtisanomisajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden määräaikaistalletukset	Oma pääoma ja varaukset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2003	386,9	2 293,7	1 031,0	1 522,3	218,4	596,1	92,7	1 789,6	90,7	1 250,0	1 003,1
2004	452,7	2 460,0	1 026,5	1 634,5	239,4	618,9	102,3	1 962,6	89,6	1 357,3	1 044,9
2005 I	477,6	2 529,7	1 019,3	1 656,1	225,8	613,1	106,1	2 038,7	90,9	1 387,1	1 062,8
2005 II	493,7	2 763,7	1 039,9	1 518,7	239,7	622,9	118,5	2 122,6	91,6	1 449,2	1 134,0
2005 heinä	494,7	2 807,9	1 045,2	1 527,0	243,0	632,3	119,2	2 126,1	90,8	1 453,9	1 130,8
2005 elo	501,5	2 828,4	1 047,9	1 537,1	252,6	631,8	120,7	2 146,2	89,8	1 455,4	1 136,7
2005 syys	507,4	2 842,0	1 083,6	1 545,9	244,9	636,6	120,5	2 155,2	87,8	1 465,4	1 151,1
2005 loka ^(P)	514,9	2 855,9	1 085,5	1 547,9	237,2	628,8	123,5	2 187,4	87,0	1 475,5	1 149,5
Taloustoimet											
2003	77,5	181,9	-29,7	143,1	-10,3	57,6	-15,1	149,2	-13,2	61,9	38,1
2004	65,8	174,7	-0,8	112,6	23,1	21,7	11,2	185,2	-1,1	106,6	50,1
2005 I	24,9	66,9	-13,2	21,4	-13,7	-5,7	-1,0	62,4	0,8	28,9	15,0
2005 II	16,2	69,6	14,0	24,4	13,7	9,7	13,0	66,2	0,0	27,3	26,0
2005 heinä	1,0	44,6	5,8	8,4	3,3	8,5	0,7	3,8	-0,8	7,6	1,3
2005 elo	6,8	21,6	3,0	10,1	9,6	-1,1	1,6	21,2	-1,0	1,6	3,8
2005 syys	5,9	12,8	34,7	8,8	-7,8	6,2	0,5	3,2	-2,0	9,8	0,5
2005 loka ^(P)	7,5	14,4	1,2	2,0	-7,6	-7,7	3,0	29,6	-0,7	9,9	4,4
Kasvuvauhdit											
2003 joul	24,9	8,6	-2,8	10,4	-4,6	11,0	-14,9	8,9	-12,7	5,2	3,9
2004 joul	17,0	7,6	-0,1	7,4	10,7	3,6	12,3	10,3	-1,2	8,5	5,0
2005 maal	17,8	7,8	1,7	6,8	4,0	1,8	6,5	10,6	0,5	9,1	5,4
2005 kesä	17,2	9,8	3,4	6,1	10,3	2,3	10,5	11,7	1,4	8,9	6,7
2005 heinä	16,0	10,3	4,0	6,0	6,7	3,7	13,5	11,2	0,3	8,8	6,4
2005 elo	15,6	10,9	4,2	6,0	11,0	2,6	13,5	11,3	-0,9	8,3	6,5
2005 syys	15,3	10,4	7,0	5,9	8,8	3,7	15,0	10,1	-2,3	8,4	5,9
2005 loka ^(P)	15,3	10,5	5,9	5,6	5,0	1,6	19,9	10,9	-3,8	8,3	6,0

K3 Raha-aggregaattien komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

K4 Pitkäaikaisten velkojen komponentit

(vuotuinen kasvuvauhti, kausivaihtelusta puhdistettu)

Lähde: EKP.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

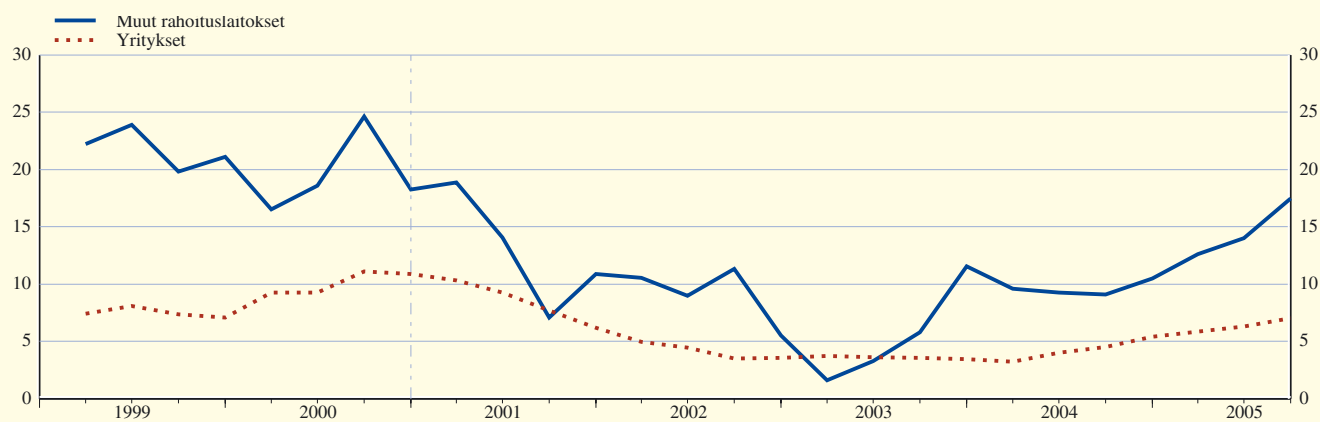
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot		Muut rahoituslaitokset ²⁾		Yritykset			
	Yhteensä		Yhteensä		Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	Enintään 1 vuosi 2	3	Enintään 1 vuosi 4				
Kannat								
2003	35,4	22,1	511,4	325,0	3 034,3	961,5	524,1	1 548,8
2004	48,6	31,4	546,3	334,4	3 152,7	973,8	547,8	1 631,2
2005 I	58,2	39,7	561,3	351,1	3 189,5	983,8	554,7	1 650,9
2005 II	63,8	43,9	581,5	362,9	3 281,9	1 025,1	564,1	1 692,7
2005 heinä	63,7	43,3	579,5	357,1	3 308,7	1 024,9	573,1	1 710,7
2005 elo	64,4	42,7	572,6	349,2	3 294,3	1 001,1	571,0	1 722,3
2005 syys	65,2	42,6	601,7	373,1	3 320,8	1 014,4	572,6	1 733,8
2005 loka ^(p)	68,6	45,3	602,0	368,8	3 342,2	1 022,1	582,7	1 737,5
Taloustoimet								
2003	4,2	2,2	53,4	26,2	102,6	-7,9	15,9	94,7
2004	13,1	9,1	52,1	27,7	162,9	23,2	31,2	108,5
2005 I	8,6	7,9	11,3	14,9	37,2	8,0	7,7	21,5
2005 II	5,5	4,2	16,4	9,5	75,8	28,4	9,8	37,6
2005 heinä	-0,1	-0,6	-1,4	-5,5	27,7	0,3	9,1	18,3
2005 elo	0,7	-0,5	-7,1	-7,8	-12,4	-22,8	-2,0	12,4
2005 syys	0,7	-0,2	28,4	23,5	24,8	12,3	1,3	11,1
2005 loka ^(p)	3,4	2,7	-2,2	-5,9	23,3	8,8	10,4	4,2
Kasvuvauhdit								
2003 joul	11,8	11,6	11,6	8,8	3,5	-0,8	3,1	6,5
2004 joul	36,9	41,5	10,5	9,1	5,4	2,4	6,0	7,0
2005 maal	23,7	21,8	12,6	17,5	5,9	3,8	6,6	6,9
2005 kesä	17,5	9,8	14,0	18,8	6,3	4,9	6,1	7,2
2005 heinä	11,3	3,1	15,0	19,1	6,8	5,3	7,0	7,7
2005 elo	18,3	9,1	16,4	21,4	6,6	4,8	5,8	8,0
2005 syys	22,7	12,6	17,5	23,0	7,0	5,3	5,9	8,5
2005 loka ^(p)	23,5	15,0	15,6	19,0	7,1	5,2	7,5	8,1

K5 Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

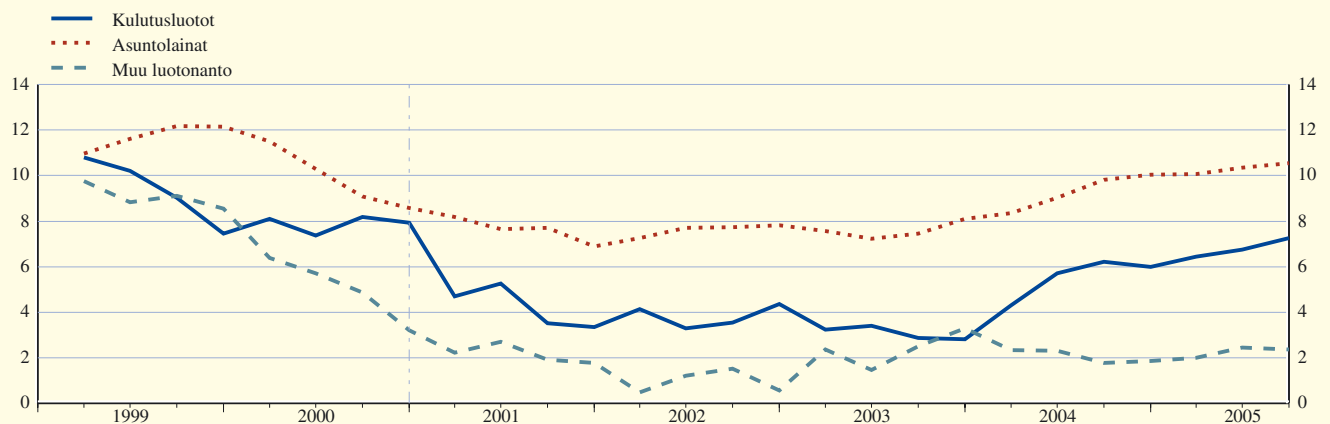
2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Lainat kotitalouksille²⁾

	Yhteensä	Kulutusluotot				Asuntolainat				Muu luotonanto			
		Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Kannat													
2003	3 520,6	484,5	112,0	181,0	191,5	2 360,5	14,4	63,3	2 282,7	675,6	145,0	95,5	435,1
2004	3 808,4	515,4	120,3	189,6	205,6	2 591,5	14,6	65,8	2 511,1	701,5	144,1	99,2	458,2
2005 I	3 860,4	519,3	120,2	191,1	208,0	2 640,3	14,3	67,1	2 558,9	700,8	144,4	98,7	457,8
2005 II	3 991,3	537,3	124,4	197,3	215,6	2 737,2	14,8	66,2	2 656,1	716,8	149,9	101,0	465,9
2005 heinä	4 024,9	539,2	122,3	199,1	217,8	2 772,9	14,8	66,8	2 691,2	712,9	145,1	101,2	466,5
2005 elo	4 048,3	540,6	123,2	198,8	218,6	2 795,1	14,6	67,2	2 713,3	712,6	143,5	101,3	467,8
2005 syys	4 079,4	544,4	126,2	198,6	219,6	2 820,1	15,0	67,6	2 737,5	714,9	145,7	101,1	468,0
2005 loka ^(p)	4 120,1	548,3	127,2	199,6	221,4	2 851,0	14,7	67,9	2 768,4	720,8	145,7	101,6	473,5
Taloustoimet													
2003	211,6	13,3	8,4	6,3	-1,4	177,3	-5,9	1,7	181,4	21,0	-6,3	-4,9	32,2
2004	278,6	29,0	7,1	8,6	13,3	236,9	0,9	2,9	233,1	12,7	-0,8	2,0	11,6
2005 I	56,2	4,4	-0,3	1,6	3,1	49,5	-0,2	1,3	48,4	2,2	1,3	-0,4	1,3
2005 II	101,4	16,2	4,2	6,0	6,0	73,2	0,5	0,5	72,2	12,0	5,8	0,5	5,6
2005 heinä	35,2	2,4	-1,8	1,9	2,3	35,9	0,0	0,5	35,3	-3,2	-4,6	0,2	1,2
2005 elo	23,8	2,1	1,0	-0,3	1,3	22,1	-0,2	0,4	21,9	-0,3	-1,5	0,1	1,1
2005 syys	31,1	3,9	2,7	0,1	1,1	25,4	0,4	0,5	24,5	1,7	1,8	-0,2	0,2
2005 loka ^(p)	41,3	4,3	1,3	1,1	1,9	31,0	-0,2	0,3	31,0	5,9	-0,1	0,5	5,5
Kasvuvauhdit													
2003 joul	6,4	2,8	8,1	3,6	-0,2	8,1	-26,3	2,6	8,6	3,3	-4,1	-5,0	8,5
2004 joul	7,9	6,0	6,3	4,8	6,9	10,0	6,0	4,6	10,2	1,9	-0,5	2,0	2,6
2005 maal	8,0	6,4	7,7	4,6	7,5	10,1	5,0	8,1	10,1	2,0	2,0	1,1	2,2
2005 kesä	8,4	6,8	6,8	5,8	7,7	10,4	4,1	4,6	10,5	2,5	3,9	0,6	2,4
2005 heinä	8,5	6,8	6,3	6,0	7,9	10,6	5,4	4,7	10,8	2,2	3,3	0,9	2,1
2005 elo	8,6	7,0	6,6	6,1	8,1	10,7	4,3	4,7	10,9	2,3	3,2	1,2	2,2
2005 syys	8,6	7,3	8,2	6,0	7,9	10,5	5,7	4,9	10,7	2,4	2,8	1,2	2,5
2005 loka ^(p)	9,0	7,8	9,6	6,2	8,2	10,8	0,9	4,8	11,1	3,2	3,4	0,7	3,7

K6 Lainat kotitalouksille (vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.4 Rahalaitosten lainat, erittely¹⁾

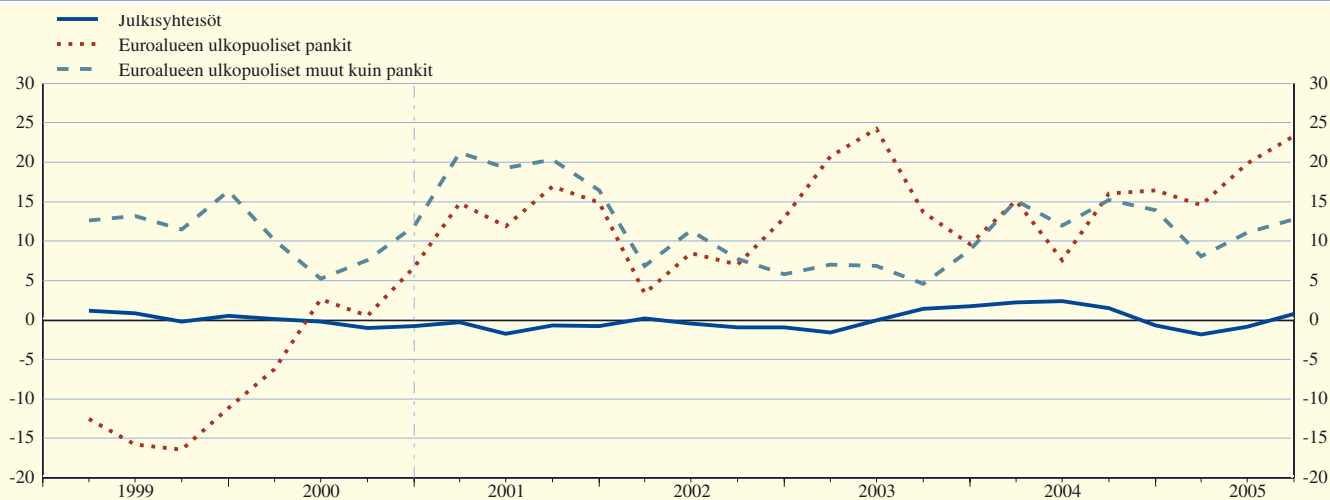
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliselle				
	Yhteensä	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä	Pankit ²⁾	Muut kuin pankit		
			Osavaltiohallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turvarahastot			Yhteensä	Julkisyhteisöt	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Kannat										
2003	817,5	128,4	265,1	388,9	35,0	1 757,9	1 182,2	575,7	59,3	516,4
2004	811,4	129,6	252,3	405,7	23,8	1 974,7	1 342,2	632,5	61,3	571,1
2005										
I	806,6	129,3	248,1	406,6	22,5	2 136,5	1 463,8	672,7	62,0	610,7
II	808,4	125,0	247,6	407,3	28,6	2 292,5	1 582,4	710,1	62,1	648,0
III (p)	816,0	124,8	247,1	414,5	29,6	2 375,6	1 638,7	736,9	64,2	672,7
Taloustoimet										
2003	13,7	-5,9	-12,2	16,6	15,3	159,4	109,2	50,1	-5,0	55,0
2004	-5,9	2,0	-13,9	17,3	-11,2	275,6	194,9	80,4	1,8	78,6
2005										
I	-5,5	-0,5	-4,2	0,4	-1,3	124,8	98,6	26,2	0,6	25,5
II	1,2	-4,7	-0,8	0,6	6,0	93,9	81,1	12,9	0,2	12,7
III (p)	7,8	-0,1	-0,5	7,3	1,1	85,2	56,6	27,9	2,1	25,7
Kasvuvauhdit										
2003 joulukuuta	1,7	-4,4	-4,4	4,4	77,5	9,3	9,6	8,8	-7,7	11,0
2004 joulukuuta	-0,7	1,5	-5,2	4,4	-32,1	15,6	16,4	13,9	3,1	15,2
2005										
maaliskuuta	-1,8	-1,6	-5,5	4,6	-42,1	12,4	14,6	8,0	1,1	8,8
kesäkuuta	-0,8	-0,4	-2,6	4,0	-34,7	17,0	19,9	11,0	2,1	12,0
syyskuuta ^{p)}	0,8	1,5	-2,4	5,0	-23,5	19,9	23,3	12,8	5,5	13,6

K7 Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

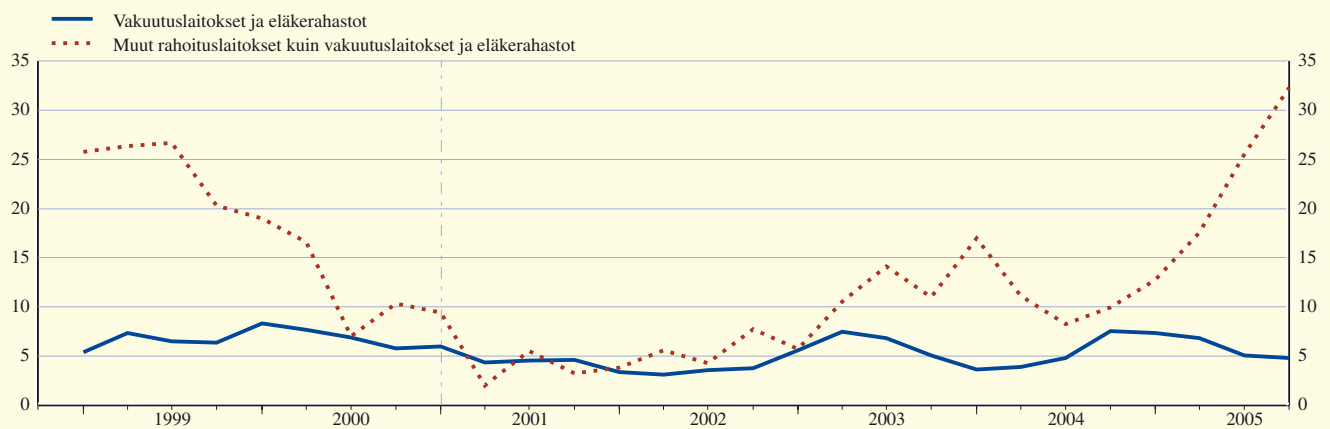
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

1. Muiden rahoituslaitosten talletukset

	Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot							Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾						
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Kannat														
2003	542,4	58,9	41,7	420,5	1,3	0,8	19,1	565,6	180,9	130,8	143,3	6,1	0,1	104,4
2004	583,2	59,2	51,4	449,4	1,2	1,3	20,8	636,6	180,3	139,0	187,3	10,1	0,1	119,8
2005 I	597,0	65,7	48,5	460,3	1,3	1,3	19,8	692,9	213,3	134,2	205,2	11,5	0,1	128,7
2005 II	595,7	61,1	48,4	463,0	1,1	1,6	20,5	792,2	226,7	149,1	264,3	11,1	0,1	140,7
2005 heinä	603,7	64,3	51,9	464,8	1,1	1,6	20,1	799,4	223,5	155,8	267,7	11,6	0,1	140,5
2005 elo	604,1	59,1	50,8	466,1	1,1	1,6	25,4	797,4	217,2	157,4	268,1	11,4	0,1	143,2
2005 syys	602,9	60,0	50,8	466,9	1,1	1,6	22,4	834,4	242,6	169,9	276,8	10,6	0,1	134,4
2005 loka ^(p)	609,9	66,7	48,1	468,5	1,1	1,5	24,1	848,3	232,6	176,7	286,3	11,0	0,1	141,7
Taloustoimet														
2003	19,0	1,6	3,9	11,8	0,3	0,4	1,1	82,8	25,3	-0,2	38,5	3,2	0,1	16,0
2004	39,9	0,7	10,3	27,7	-0,1	-0,1	1,5	72,2	0,9	5,8	43,7	4,1	0,0	17,7
2005 I	12,5	6,4	-3,1	10,0	0,1	0,0	-1,0	48,8	32,1	-9,4	16,0	1,3	0,0	8,7
2005 II	-2,1	-5,4	-0,4	2,7	0,2	0,0	0,8	58,6	10,6	10,9	24,3	0,8	0,0	11,9
2005 heinä	8,1	3,3	3,5	1,8	-0,1	0,0	-0,4	10,4	-3,0	6,8	6,2	0,5	0,0	-0,2
2005 elo	0,5	-5,2	-1,0	1,3	0,0	0,1	5,3	-2,1	-6,3	1,5	0,4	-0,3	0,0	2,7
2005 syys	-1,4	0,9	-0,1	0,7	0,0	0,0	-2,9	36,4	25,2	12,2	8,6	-0,8	0,0	-8,8
2005 loka ^(p)	7,0	6,7	-2,9	1,5	0,0	0,0	1,6	9,7	-10,1	6,6	5,7	0,4	0,0	7,2
Kasvuvauhdit														
2003 joul	3,6	2,8	9,9	2,9	41,3	58,8	6,0	17,0	16,3	-0,2	36,4	70,4	-	17,1
2004 joul	7,4	1,2	24,6	6,6	-8,0	-43,1	7,9	12,7	0,5	4,3	30,4	67,6	-	17,1
2005 maalis	6,8	2,3	16,4	7,5	1,7	-51,5	-10,4	17,6	8,5	9,3	40,1	50,0	-	11,4
2005 kesä	5,1	1,6	15,6	4,8	18,3	31,3	-3,0	25,5	16,5	14,3	48,2	50,1	-	21,0
2005 heinä	6,2	15,0	13,2	4,9	13,8	32,1	-8,3	27,3	19,8	18,8	47,5	56,2	-	18,6
2005 elo	6,3	10,0	9,1	5,1	11,4	32,6	13,8	28,3	23,1	15,9	44,2	55,2	-	25,2
2005 syys	4,8	-2,7	7,9	5,1	26,4	33,0	12,0	32,3	27,3	32,6	45,9	46,2	-	18,8
2005 loka ^(p)	5,0	13,4	-2,1	4,6	22,1	2,8	5,5	28,5	22,8	24,4	47,2	45,9	-	14,6

K8 Muiden rahoituslaitosten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää mm. sijoitusrahastot.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

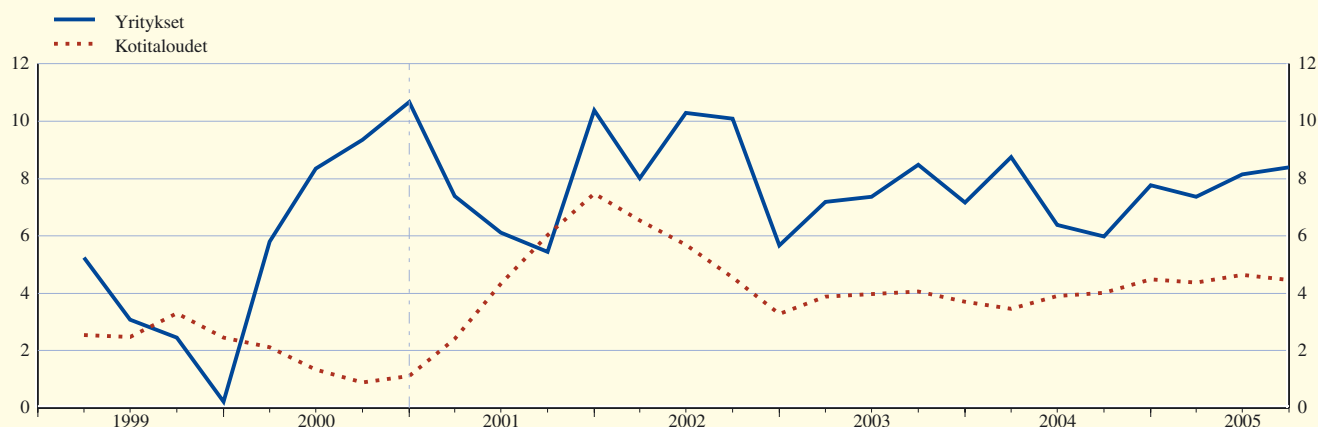
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

2. Yrityksien ja kotitalouksien talletukset

	Yritykset							Kotitaloudet ²⁾						
	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot	Yhteensä	Yön yli	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset		Repot
			Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk				Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Kannat														
2003	1 050,1	633,3	280,2	67,6	38,1	1,0	30,0	3 978,6	1 311,8	544,0	600,8	1 379,2	89,9	52,9
2004	1 114,6	674,7	291,1	73,8	44,2	1,1	29,7	4 162,0	1 403,1	515,0	634,3	1 466,1	88,0	55,6
2005 I	1 096,3	675,3	280,2	72,1	44,0	1,1	23,6	4 177,0	1 409,1	513,2	632,8	1 481,9	88,7	51,2
2005 II	1 133,6	721,8	274,7	71,9	41,6	1,5	22,1	4 246,6	1 629,9	511,2	630,8	1 336,3	87,2	51,2
2005 heinä	1 134,2	719,8	279,0	70,8	42,2	1,4	21,1	4 265,3	1 643,0	512,8	630,0	1 339,5	86,4	53,6
2005 elo	1 138,7	715,3	287,3	70,7	41,8	1,3	22,3	4 238,4	1 610,4	515,6	630,2	1 342,3	85,5	54,4
2005 syys	1 152,0	719,1	296,7	68,7	43,9	1,2	22,4	4 246,3	1 626,9	515,0	627,1	1 341,9	83,9	51,6
2005 loka ²⁾	1 168,9	734,4	302,5	65,5	44,5	1,2	20,8	4 247,7	1 630,4	516,4	626,4	1 339,8	83,4	51,2
Taloustoimet														
2003	70,4	40,9	20,3	3,3	10,2	0,0	-4,2	141,9	95,3	-45,4	10,0	117,4	-13,7	-21,8
2004	80,8	48,5	17,1	6,7	8,0	0,7	-0,2	178,1	90,5	-29,6	31,1	85,2	-1,9	2,7
2005 I	-20,0	-0,5	-12,1	-1,1	-0,2	0,0	-6,1	14,8	5,4	-2,0	-0,1	15,8	0,2	-4,5
2005 II	33,4	40,9	-7,1	0,2	1,1	-0,1	-1,5	67,1	63,4	-3,6	-2,3	11,1	-1,4	0,0
2005 heinä	0,9	-1,8	4,4	-1,1	0,6	-0,2	-1,0	19,0	13,2	1,8	-0,8	3,2	-0,8	2,5
2005 elo	6,0	-3,4	8,7	0,0	-0,4	-0,1	1,3	-26,7	-32,6	2,8	0,2	2,9	-1,0	0,8
2005 syys	12,4	3,4	8,9	-2,0	2,0	0,0	0,1	7,2	16,3	-0,9	-3,2	-0,5	-1,5	-2,9
2005 loka ²⁾	20,8	15,4	5,8	0,7	0,6	0,0	-1,6	1,4	4,0	1,0	-0,7	-2,1	-0,5	-0,3
Kasvuvauhdit														
2003 joul	7,2	6,7	7,7	5,3	41,5	-3,9	-12,4	3,7	7,9	-7,7	1,7	9,3	-13,2	-29,2
2004 joul	7,8	7,7	6,2	9,9	21,2	72,2	-0,8	4,5	6,9	-5,4	5,2	6,2	-2,1	5,2
2005 maal	7,4	9,3	3,7	4,4	15,2	68,0	-8,3	4,4	6,6	-2,7	3,8	5,6	0,1	-1,3
2005 kesä	8,2	10,6	4,6	3,3	14,9	-5,8	-13,4	4,6	7,8	-1,3	2,9	4,8	1,1	1,5
2005 heinä	8,3	11,7	4,1	1,1	14,9	-17,5	-20,5	4,8	8,3	-0,9	2,6	4,7	0,1	2,0
2005 elo	8,8	11,7	7,1	1,0	12,5	-24,5	-22,5	4,5	7,8	0,0	2,3	4,7	-0,9	-0,3
2005 syys	8,4	9,0	10,6	-1,7	16,5	-26,5	-12,6	4,5	7,9	0,4	1,8	4,6	-2,4	-4,0
2005 loka ²⁾	9,7	12,7	6,9	0,2	18,2	-28,2	-19,9	4,0	7,1	0,9	1,2	4,2	-3,5	-5,8

K9 Yrityksien ja kotitalouksien talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.5 Talletukset rahalaitoksissa, erittely¹⁾

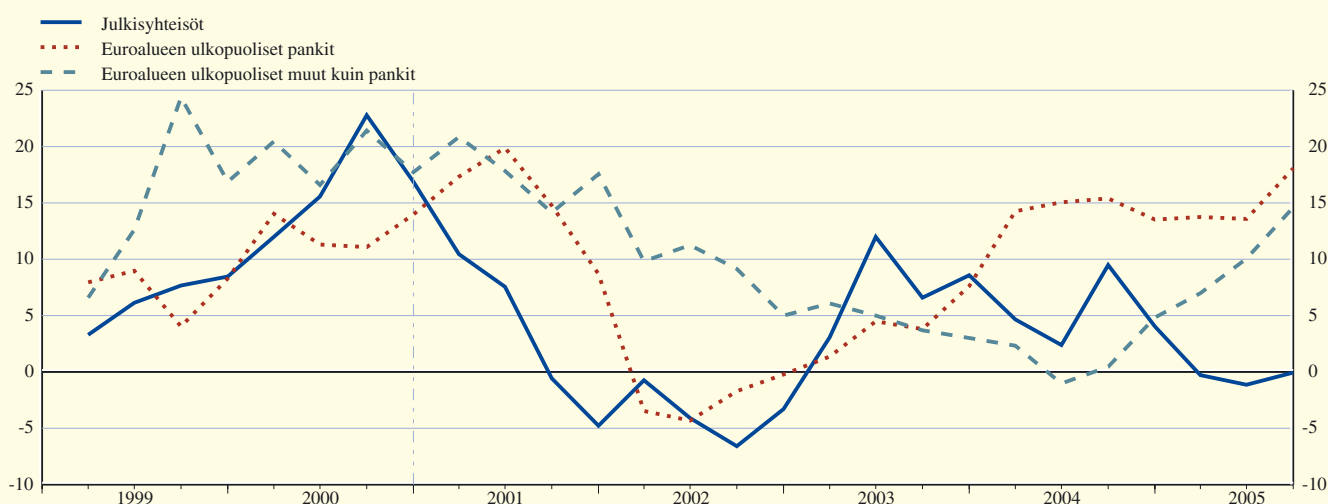
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

3. Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

	Julkisyhteisöt					Euroalueen ulkopuoliset					
	Yhteensä 1	Valtio 2	Muut julkisyhteisöt			Yhteensä 6	Pankit ²⁾ 7	Muut kuin pankit			
			Osavaltio- hallinto 3	Paikallis- hallinto 4	Sosiaali- turvarahastot 5			Yhteensä 8	Julkisyhteisöt 9	Muut 10	
Kannat											
2003	273,3	134,4	31,1	66,9	40,9	2 245,1	1 580,8	664,3	96,1	568,2	
2004	282,2	137,7	30,5	69,6	44,3	2 428,9	1 748,0	680,9	103,4	577,5	
2005											
I	269,9	126,3	33,4	67,5	42,7	2 669,1	1 935,7	733,4	105,4	628,0	
II	288,3	135,1	35,1	69,7	48,4	2 784,9	2 034,1	750,8	118,6	632,3	
III ^(p)	286,8	134,6	35,9	71,4	44,9	2 904,9	2 109,8	795,1	124,3	670,8	
Taloustoimet											
2003	21,5	23,3	-0,5	-2,3	1,0	138,6	117,5	21,1	-1,3	22,4	
2004	11,0	2,7	1,8	2,8	3,8	247,1	214,8	32,0	6,9	25,1	
2005											
I	-12,2	-11,4	2,8	-2,1	-1,6	188,2	147,1	41,0	2,0	39,1	
II	18,3	8,8	1,7	2,2	5,7	42,2	42,7	-0,5	13,2	-13,7	
III ^(p)	-1,6	-0,8	0,9	1,8	-3,5	120,3	76,3	44,0	5,7	38,3	
Kasvuvauhdit											
2003	joulu	8,6	21,3	-1,5	-3,4	2,6	6,2	7,6	3,0	-1,3	3,7
2004	joulu	4,0	2,0	5,6	4,1	9,2	11,0	13,5	4,8	7,2	4,4
2005											
maalis	-0,3	-10,5	19,6	8,3	8,6	11,8	13,7	7,0	4,1	7,5	
kesä	-1,2	-13,8	19,3	8,3	16,9	12,6	13,5	10,1	15,8	9,0	
syys ^(p)	-0,1	-8,3	14,0	8,1	5,2	17,1	18,0	14,6	17,8	14,0	

K10 Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

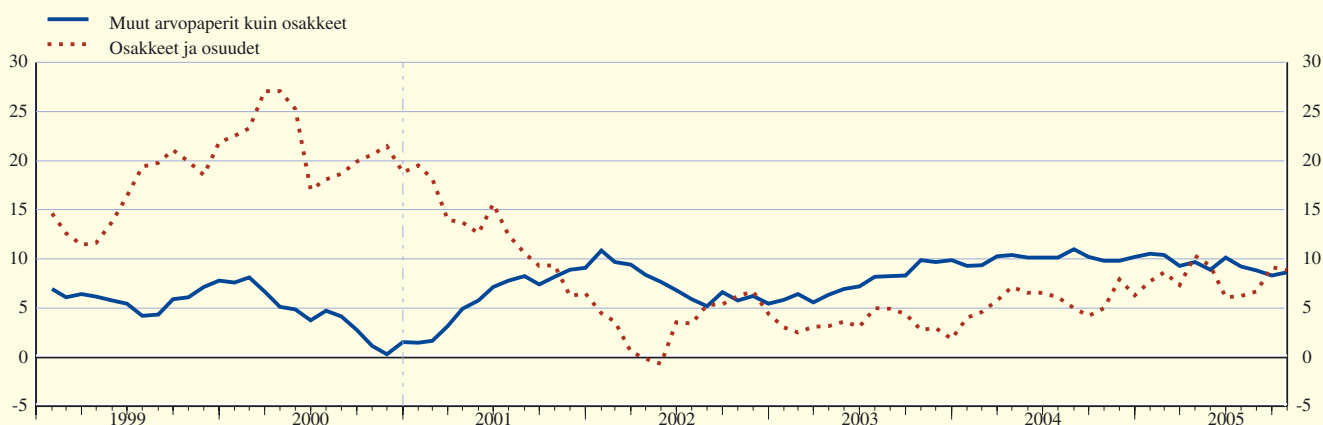
2.6 Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit, erittely¹⁾

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit; ajanjakson lopun kannat ja kasvuvauhdit; koko ajanjakson taloustoimet)

	Muut arvopaperit kuin osakkeet							Osakkeet ja osuudet				
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella olevat		Euroalueen ulko-puoliset	Yhteensä	Raha-laitokset	Muut kuin raha-laitokset	Euroalueen ulko-puoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kannat												
2003	3 576,3	1 216,2	57,4	1 227,1	15,6	409,1	18,6	632,3	1 071,4	279,7	615,3	176,4
2004	3 939,5	1 362,7	59,9	1 284,1	15,8	449,0	16,3	751,7	1 158,1	286,4	656,4	215,2
2005 I	4 093,1	1 388,9	66,6	1 342,8	15,8	464,9	16,3	797,9	1 217,0	296,1	674,4	246,5
2005 II	4 269,0	1 435,8	67,7	1 368,1	15,8	488,0	18,9	874,7	1 234,8	295,1	704,2	235,5
2005 heinä	4 272,4	1 444,3	67,2	1 362,8	15,9	486,8	19,7	875,8	1 241,2	303,0	696,8	241,3
2005 elo	4 281,3	1 443,0	67,3	1 355,0	16,1	484,7	20,5	894,6	1 241,5	303,6	695,9	242,0
2005 syys	4 271,4	1 442,5	67,8	1 343,7	16,7	484,9	19,6	896,2	1 256,9	297,1	715,5	244,4
2005 loka ^(p)	4 315,9	1 443,2	69,7	1 357,2	16,9	498,1	22,3	908,4	1 258,4	296,9	723,2	238,3
Taloustoimet												
2003	324,6	90,8	4,1	79,0	0,8	52,3	1,7	95,9	18,8	7,2	19,3	-7,8
2004	368,4	148,1	4,9	40,3	1,3	34,8	-1,3	140,4	67,6	2,2	34,5	30,8
2005 I	137,7	29,1	4,7	55,3	-0,5	17,0	-0,5	32,5	57,1	9,4	16,1	31,6
2005 II	128,9	46,2	-1,8	11,6	-1,0	21,9	1,6	50,3	14,5	4,8	25,4	-15,7
2005 heinä	9,6	8,3	0,1	-2,3	0,4	-1,6	1,0	3,7	-0,1	3,9	-8,3	4,3
2005 elo	7,1	-2,1	0,1	-8,7	0,2	-2,5	0,7	19,5	-1,9	0,1	-1,8	-0,3
2005 syys	-14,0	-1,2	0,0	-9,8	0,4	0,0	-0,9	-2,5	8,1	-2,7	11,6	-0,7
2005 loka ^(p)	49,8	3,6	1,8	15,1	0,3	13,7	2,6	12,7	2,4	0,2	8,5	-6,3
Kasvuvauhdit												
2003 joul	9,9	8,1	8,7	6,9	5,0	14,8	8,2	17,2	1,9	2,7	3,4	-4,2
2004 joul	10,2	12,2	8,4	3,3	7,7	8,4	-7,3	22,0	6,3	0,8	5,6	17,2
2005 maal	9,3	9,1	14,1	3,9	-4,1	11,1	-4,6	19,1	7,3	1,9	4,0	26,4
2005 kesä	10,2	11,4	8,1	1,4	-9,9	12,7	4,2	24,2	6,1	1,3	6,5	11,6
2005 heinä	9,2	10,5	9,4	1,5	-6,7	12,2	15,9	19,7	6,2	3,4	6,7	8,6
2005 elo	8,9	9,9	7,3	0,9	-2,9	11,7	21,7	19,9	6,7	3,9	8,1	6,3
2005 syys	8,3	9,1	5,8	-0,1	2,9	12,3	10,3	20,3	9,1	4,7	10,1	12,4
2005 loka ^(p)	8,6	7,7	8,3	1,6	-19,2	14,8	22,3	19,7	8,8	4,7	10,9	8,2

KII Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit

(vuotuinen kasvuvauhti)

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2.7 Eräiden rahalaitostaseen erien arvostusmuutokset¹⁾
(miljardia euroa)

1. Kotitalouslainojen luottotappiot/arvonalennukset²⁾

	Kotitalousluotot				Asuntolainat				Muu luotonanto			
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	-2,7	-1,1	-0,5	-1,1	-3,2	-0,3	-0,1	-2,8	-7,2	-2,8	-0,3	-4,1
2004	-3,2	-1,3	-0,7	-1,3	-3,4	-0,3	-0,1	-3,0	-6,7	-2,3	-0,3	-4,1
2005 I	-1,3	-0,6	-0,2	-0,5	-1,2	-0,1	0,0	-1,1	-2,7	-1,1	-0,1	-1,6
2005 II	-0,8	-0,3	-0,2	-0,3	-0,8	0,0	0,0	-0,7	-1,6	-0,8	-0,1	-0,8
2005 heinä	-0,4	-0,2	0,0	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,3	-0,1	0,0	-0,1
2005 elo	-0,2	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	0,0	-0,1
2005 syys	-0,3	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	-0,2	-0,4	-0,2	0,0	-0,2
2005 loka ^(p)	-0,3	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,1	0,0	-0,2

2. Yrityslainojen ja euroalueen ulkopuolisten lainojen luottotappiot/arvonalennukset

	Yritykset				Euroalueen ulkopuoliset		
	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi
	1	2	3	4	5	6	7
2003	-17,5	-8,8	-1,3	-7,4	-1,1	-0,3	-0,7
2004	-16,1	-8,8	-0,8	-6,5	-1,6	-0,5	-1,1
2005 I	-5,1	-2,5	-0,7	-1,9	-0,3	-0,1	-0,3
2005 II	-3,8	-1,9	-0,2	-1,8	-0,3	0,0	-0,3
2005 heinä	-0,5	-0,3	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	-0,1
2005 elo	-0,5	-0,2	-0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0
2005 syys	-0,8	-0,4	-0,1	-0,3	-0,1	-0,1	0,0
2005 loka ^(p)	-1,4	-1,1	-0,1	-0,2	0,0	0,0	0,0

3. Rahalaitosten hallussa olevien arvopapereiden arvostusmuutokset

	Muut arvopaperit kuin osakkeet								Osakkeet ja osuudet			
	Yhteensä	Rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Muut euroalueella olevat		Euroalueen ulkopuoliset	Yhteensä	Raha- laitokset	Muut kuin raha- laitokset	Euroalueen ulko- puoliset
		Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro	Euro	Muu kuin euro					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003	-1,2	-0,8	-0,3	3,0	0,0	-1,1	-0,1	-1,9	19,4	8,0	5,0	6,4
2004	13,5	1,5	-0,1	10,8	-0,2	0,9	-0,1	0,6	8,1	1,3	3,4	3,5
2005 I	5,9	1,0	0,1	3,8	0,1	-0,7	0,1	1,6	4,6	0,5	2,7	1,4
2005 II	17,2	2,9	0,2	7,8	0,2	1,6	0,1	4,4	9,8	0,9	4,3	4,6
2005 heinä	-3,1	-0,1	0,0	-3,0	-0,1	0,0	0,0	0,2	5,0	1,0	2,4	1,6
2005 elo	1,0	0,2	0,1	0,9	0,0	0,1	0,1	-0,5	2,3	0,2	1,0	1,0
2005 syys	-1,0	0,1	0,1	-1,5	0,0	0,2	-0,1	0,3	6,9	0,6	3,5	2,7
2005 loka ^(p)	-3,6	-1,0	-0,1	-1,4	0,0	-0,5	0,1	-0,7	-0,9	-0,3	-0,8	0,2

Lähde: EKP

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
2) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista, kannat miljardia euroa, ajanjakson lopussa)

1. Talletukset

	Rahalaitokset ²⁾							Muut kuin rahalaitokset						
	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelta														
2003	4 364,9	91,3	8,7	5,4	0,5	1,5	0,9	6 409,9	97,3	2,7	1,7	0,3	0,1	0,3
2004	4 709,0	91,4	8,6	5,0	0,5	1,5	1,1	6 778,5	97,2	2,8	1,7	0,3	0,1	0,4
2005 I	4 820,7	91,0	9,0	5,4	0,5	1,4	1,1	6 833,0	97,0	3,0	1,9	0,3	0,1	0,4
II	4 793,2	90,9	9,1	5,5	0,4	1,4	1,1	7 056,3	96,9	3,1	1,9	0,3	0,1	0,4
III ^(p)	4 791,2	90,6	9,4	5,7	0,5	1,5	1,1	7 122,3	96,7	3,3	2,0	0,3	0,1	0,4
Euroalueen ulkopuolelta														
2003	1 580,8	46,9	53,1	35,6	1,8	3,6	9,4	664,3	51,0	49,0	32,1	2,1	2,2	9,6
2004	1 748,0	46,7	53,3	35,8	2,1	3,2	9,5	680,9	55,4	44,6	28,9	1,5	2,2	9,3
2005 I	1 935,7	46,9	53,1	35,2	2,4	2,9	9,7	733,4	54,6	45,4	29,4	1,5	2,0	9,2
II	2 034,1	45,8	54,2	36,0	2,4	3,1	9,5	750,8	52,5	47,5	30,6	1,5	2,3	9,9
III ^(p)	2 109,8	46,7	53,3	35,0	2,5	3,0	9,5	795,1	52,3	47,7	30,6	1,8	2,2	10,0

2. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velkapaperit

	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut valuutat kuin euro				
			Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
2003	3 304,0	85,4	14,6	7,9	1,7	2,3	
2004	3 653,9	84,6	15,4	7,6	1,7	2,7	
2005 I	3 794,9	83,4	16,6	8,2	1,7	2,9	
II	3 942,7	82,4	17,6	9,0	1,8	3,0	
III ^(p)	3 994,0	81,8	18,2	9,2	1,9	3,1	

Lähde: EKP.

1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.

2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin euroalueen rahalaitokset.

3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2.8 Eräiden rahalaitostaseen erien valuuttaerittely¹⁾

(prosenttia kaikista valuutoista, kannat miljardia euroa, ajanjakson lopussa)

3. Lainat

	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Rahalaitokset ²⁾				Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muut kuin rahalaitokset					
			Muut valuutat kuin euro						Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueelle														
2003	4 193,9	-	-	-	-	-	7 919,3	96,5	3,5	1,6	0,3	1,2	0,3	
2004	4 457,8	-	-	-	-	-	8 367,5	96,6	3,4	1,4	0,2	1,3	0,4	
2005	4 575,4	-	-	-	-	-	8 475,9	96,5	3,5	1,5	0,2	1,3	0,4	
I	4 529,4	-	-	-	-	-	8 726,9	96,4	3,6	1,6	0,2	1,3	0,4	
II	4 551,4	-	-	-	-	-	8 883,1	96,3	3,7	1,7	0,2	1,2	0,4	
III(φ)														
Euroalueen ulkopuolelle														
2003	1 182,2	50,2	49,8	29,3	4,7	2,5	9,2	575,7	38,8	61,2	43,6	2,4	4,6	7,0
2004	1 342,2	51,4	48,6	29,9	3,7	2,2	8,7	632,5	42,2	57,8	40,1	2,6	4,5	7,2
2005	1 463,8	51,8	48,2	29,2	3,4	2,1	9,2	672,7	41,8	58,2	42,1	1,4	4,3	7,1
I	1 582,4	49,3	50,7	31,0	4,2	2,0	9,0	710,1	41,0	59,0	43,1	1,1	4,4	7,2
II	1 638,7	49,3	50,7	30,1	4,3	2,0	9,6	736,9	39,8	60,2	43,0	1,6	3,9	8,3
III(φ)														

4. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet

	Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat ²⁾				Kaikki valuutat (kanta)	Euro ³⁾	Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat					
			Muut valuutat kuin euro						Muut valuutat kuin euro					
			Yhteensä	USD	JPY	CHF			GBP	Yhteensä	USD	JPY	CHF	GBP
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat														
2003	1 273,6	95,5	4,5	1,7	0,3	0,9	1,3	1 670,3	98,0	2,0	1,0	0,5	0,3	0,2
2004	1 422,6	95,8	4,2	1,8	0,3	0,5	1,3	1 765,1	98,2	1,8	0,9	0,5	0,1	0,3
2005	1 455,5	95,4	4,6	2,1	0,4	0,4	1,5	1 839,7	98,3	1,7	0,9	0,4	0,1	0,3
I	1 503,5	95,5	4,5	2,1	0,3	0,4	1,5	1 890,8	98,2	1,8	1,0	0,4	0,1	0,3
II	1 510,3	95,5	4,5	2,0	0,3	0,4	1,5	1 864,9	98,1	1,9	1,0	0,4	0,1	0,4
III(φ)														
Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat														
2003	276,9	45,1	54,9	30,6	1,2	4,9	15,4	355,5	45,8	54,2	31,1	5,8	5,8	6,4
2004	341,3	50,3	49,7	28,6	1,0	0,5	17,0	410,4	44,8	55,2	30,5	8,6	0,7	9,2
2005	359,8	48,9	51,1	30,3	1,0	0,5	16,5	438,0	43,7	56,3	32,7	7,2	0,8	9,1
I	397,4	47,9	52,1	30,3	0,8	0,5	17,8	477,3	41,1	58,9	34,0	7,9	0,8	9,9
II	404,9	49,6	50,4	29,1	0,8	0,5	17,1	491,3	40,2	59,8	35,4	7,3	0,8	10,6
III(φ)														

Lähde: EKP.

- 1) Rahalaitossektori ilman eurojärjestelmää. Sektoriluokittelu perustuu EKT 95:ssä käytettyyn luokitukseen.
- 2) Euroalueen ulkopuolisissa maissa laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin euroalueen rahalaitokset.
- 3) Sisältää euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

2.9 Euroalueen sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase¹⁾

(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Saamiset

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
			Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004 I	3 356,2	266,5	1 434,5	70,4	1 364,1	1 103,9	263,2	136,9	151,2
II	3 373,2	244,9	1 430,8	69,4	1 361,5	1 121,1	278,5	140,3	157,6
III	3 392,8	246,7	1 472,8	72,1	1 400,6	1 095,3	281,0	144,4	152,6
IV	3 509,0	240,1	1 497,6	71,9	1 425,7	1 157,8	293,7	146,9	172,9
2005 I	3 714,2	265,5	1 561,6	72,8	1 488,9	1 226,1	316,9	151,1	193,0
II ^(p)	3 929,2	272,1	1 642,1	83,3	1 558,8	1 294,5	346,5	154,7	219,3

2. Velat

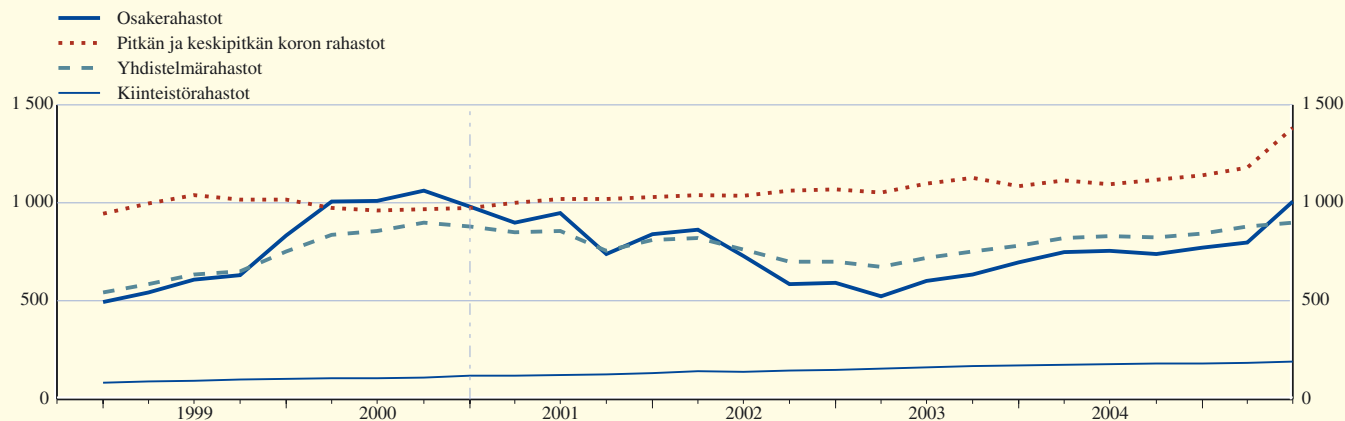
	Yhteensä	Talletukset ja lainat	Rahasto-osuudet	Muut velat
2004 I	3 356,2	49,6	3 173,8	132,9
II	3 373,2	50,4	3 196,2	126,6
III	3 392,8	49,5	3 216,6	126,7
IV	3 509,0	48,5	3 322,4	138,2
2005 I	3 714,2	56,0	3 483,8	174,4
II ^(p)	3 929,2	53,3	3 683,6	192,2

3. Varat/velat yhteensä rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä	Rahastot rahastotyypin mukaan				Rahastot sijoittajatyypin mukaan		
		Osakerahastot	Pitkän ja keskipitkän koron rahastot	Yhdistelmärahastot	Kiinteistörahastot	Muut rahastot	Yleisölle tarjottavat rahastot	Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavat rahastot
	1	2	3	4	5	6	7	8
2004 I	3 356,2	750,4	1 116,3	820,6	176,2	492,8	2 469,8	886,4
II	3 373,2	756,5	1 094,2	830,0	179,7	512,7	2 479,5	893,7
III	3 392,8	740,1	1 119,0	825,8	182,4	525,5	2 495,4	897,4
IV	3 509,0	772,4	1 140,9	844,4	182,3	568,9	2 588,3	920,7
2005 I	3 714,2	797,8	1 179,9	880,9	186,2	669,5	2 759,1	955,1
II ^(p)	3 929,2	1 007,1	1 381,9	898,7	191,2	450,3	2 929,7	999,5

K12 Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä

(miljardia euroa)

Lähde: EKP.

1) Muut kuin rahamarkkinarahastot. Irlannin tiedot eivät sisälly euroalueen tietoihin. Lisätietoja Yleistä-osassa.

2.10 Euroalueen sijoitusrahastojen saamiset rahasto- ja sijoittajatyypin mukaan
(miljardia euroa, ajanjakson lopun kannat)

1. Rahastotyypin mukaan

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet			Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
			Yhteensä	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Osakerahastot									
2004 I	750,4	32,8	32,2	3,0	29,2	635,6	23,4	-	26,5
II	756,5	31,5	31,6	3,2	28,3	642,8	25,3	-	25,3
III	740,1	31,5	33,0	3,7	29,3	625,3	25,1	-	25,1
IV	772,4	28,5	33,9	3,7	30,2	653,4	28,0	-	28,6
2005 I	797,8	31,2	33,9	3,7	30,2	675,5	28,9	-	28,2
II ^(p)	007,1	41,4	38,8	4,0	34,8	862,5	33,4	-	31,0
Pitkän ja keskipitkän koron rahastot									
2004 I	116,3	97,3	918,4	35,3	883,1	32,6	21,4	-	46,6
II	094,2	79,1	910,0	36,3	873,7	33,0	21,8	-	50,3
III	119,0	80,8	932,4	38,8	893,6	31,9	23,4	-	50,5
IV	140,9	77,5	943,6	39,9	903,7	36,9	23,4	-	59,5
2005 I	179,9	90,3	964,5	41,2	923,3	36,4	26,0	-	62,6
II ^(p)	381,9	101,7	1 130,5	53,4	1 077,1	35,4	30,0	-	84,3
Yhdistelmärahastot									
2004 I	820,6	52,9	333,7	21,2	312,5	286,6	107,2	0,3	39,9
II	830,0	52,3	340,1	22,3	317,7	278,9	114,9	0,3	43,5
III	825,8	52,3	347,8	22,0	325,9	270,5	115,6	0,3	39,4
IV	844,4	50,4	347,0	20,1	326,8	281,6	121,3	0,2	43,9
2005 I	880,9	55,9	358,7	20,7	338,0	290,7	124,8	0,1	50,6
II ^(p)	898,7	59,8	385,7	19,5	366,2	255,1	134,2	0,2	63,6
Kiinteistörahastot									
2004 I	176,2	14,7	9,1	0,6	8,5	0,7	7,7	135,9	8,0
II	179,7	15,0	8,6	0,6	7,9	0,7	7,7	139,2	8,7
III	182,4	14,4	8,5	0,6	7,9	0,7	7,5	143,1	8,0
IV	182,3	14,6	7,1	0,7	6,4	0,9	6,9	144,8	8,0
2005 I	186,2	13,3	7,8	0,7	7,1	1,0	6,9	148,9	8,3
II ^(p)	191,2	13,0	7,6	0,7	6,9	1,0	7,0	154,3	8,4

2. Sijoittajatyypin mukaan

	Yhteensä	Talletukset	Hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet	Hallussa olevat osakkeet ja osuudet	Hallussa olevat rahasto-osuudet	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset
	1	2	3	4	5	6	7
Yleisölle tarjottavat rahastot							
2004 I	2 469,8	219,2	948,7	877,3	198,8	117,8	107,9
II	2 479,5	202,1	945,8	890,2	211,0	120,5	109,8
III	2 495,4	205,7	974,3	872,6	213,2	124,0	105,5
IV	2 588,3	201,2	992,9	926,0	221,4	127,4	119,4
2005 I	2 759,1	223,4	1 045,4	979,8	240,2	130,7	139,5
II ^(p)	2 929,7	228,1	1 110,0	1 036,4	259,2	133,7	162,5
Rajoitetulle sijoittajajoukolla tarjottavat rahastot							
2004 I	886,4	47,3	485,8	226,5	64,4	19,1	43,3
II	893,7	42,8	485,0	230,8	67,5	19,8	47,8
III	897,4	41,0	498,4	222,7	67,7	20,4	47,2
IV	920,7	38,9	504,7	231,8	72,3	19,5	53,5
2005 I	955,1	42,1	516,2	246,2	76,7	20,4	53,5
II ^(p)	999,5	43,9	532,1	258,2	87,3	21,0	56,8

Lähde: EKP.

RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

3.1 Ei-rahoitussektorien rahoitusvarojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Yhteensä	Käteinen ja talletukset								Lisätieto: Muiden kuin pankkien tallet- ukset pankkeis- sa euroalueen ulkopuolella	
		Yhteensä	Käteinen	Ei-rahoitussektorin (pl. valtio) talletukset euroalueen rahalaitoksissa				Valtion talletukset euroalueen rahalaitoksissa	Talletukset muissa kuin raha- laitoksissa ¹⁾		
				Yhteensä	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset				Repot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Kannat											
2004 I	15 701,6	5 920,1	350,8	5 180,6	2 020,6	1 545,0	1 533,9	81,2	183,8	204,8	396,7
II	15 963,4	6 056,9	372,3	5 263,9	2 101,2	1 529,5	1 553,9	79,4	223,7	197,0	397,2
III	16 026,8	6 081,9	383,5	5 284,3	2 104,2	1 532,2	1 565,1	82,8	204,1	210,0	394,9
IV	16 361,8	6 241,7	413,7	5 435,0	2 165,2	1 577,9	1 603,7	88,2	162,4	230,7	386,8
2005 I	16 670,2	6 257,7	408,4	5 433,3	2 174,8	1 560,0	1 620,0	78,5	187,4	228,5	428,7
II	17 136,1	6 424,4	430,8	5 550,8	2 448,7	1 553,4	1 471,1	77,7	211,5	231,3	-
Taloustoimet											
2004 I	146,5	27,8	-1,6	-5,0	-7,6	-15,8	22,4	-3,9	28,1	6,3	44,2
II	295,2	139,2	21,4	86,1	82,0	-14,7	20,7	-1,9	39,4	-7,8	0,0
III	118,5	29,4	11,3	24,8	4,6	5,5	11,3	3,4	-19,7	13,0	1,7
IV	152,0	168,5	30,2	159,4	65,2	49,9	38,9	5,4	-41,7	20,7	4,4
2005 I	154,1	15,4	-5,2	-3,5	7,9	-17,4	15,7	-9,7	25,0	-0,9	35,1
II	298,3	160,3	22,3	111,1	110,6	-9,6	11,0	-0,9	24,1	2,8	-
Kasvuvauhdit											
2004 I	4,4	5,3	20,9	4,3	8,8	-1,3	6,5	-23,0	5,9	8,0	26,1
II	4,7	5,3	19,5	4,2	8,3	-1,7	6,3	-15,7	12,8	3,9	21,9
III	4,6	5,6	18,8	4,4	8,1	-1,1	6,2	-8,5	10,7	10,7	16,5
IV	4,6	6,2	17,4	5,1	7,1	1,6	6,2	3,6	3,9	16,2	14,5
2005 I	4,6	6,0	16,4	5,2	7,9	1,5	5,6	-3,3	1,7	12,2	10,4
II	4,5	6,2	15,7	5,5	9,0	1,9	4,9	-2,1	-5,5	18,1	-
Muut arvopaperit kuin osakkeet											
Osakkeet²⁾											
	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet	Yhteensä	Koti- talouksien osuus henki- vakuutus- ja eläke-rahasto- toista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
Kannat											
2004 I	1 894,8	157,0	1 737,8	3 917,4	1 957,7	1 959,7	419,6	3 969,3	3 595,4	373,9	
II	1 918,4	174,2	1 744,2	3 967,6	2 014,3	1 953,3	423,1	4 020,4	3 642,0	378,4	
III	1 931,5	172,8	1 758,7	3 926,8	1 977,7	1 949,2	423,7	4 086,5	3 704,4	382,2	
IV	1 904,7	160,5	1 744,2	4 056,2	2 094,3	1 961,9	406,6	4 159,2	3 774,6	384,6	
2005 I	1 938,4	161,6	1 776,8	4 204,1	2 191,6	2 012,5	414,9	4 270,1	3 876,6	393,5	
II	2 016,1	167,9	1 848,2	4 321,9	2 250,2	2 071,7	416,2	4 373,7	3 976,7	397,0	
Taloustoimet											
2004 I	13,1	8,5	4,6	37,4	6,7	30,8	15,1	68,2	58,6	9,6	
II	40,2	17,5	22,6	58,2	56,5	1,7	-0,4	57,7	53,2	4,4	
III	16,1	0,1	16,0	10,9	7,1	3,8	-2,0	62,1	58,3	3,8	
IV	-21,2	-16,1	-5,2	-56,2	-45,1	-11,0	-15,5	60,9	58,4	2,5	
2005 I	33,9	-0,2	34,1	31,1	-0,3	31,4	8,8	73,7	64,8	8,9	
II	50,6	5,3	45,3	25,8	2,5	23,2	5,2	61,6	57,8	3,8	
Kasvuvauhdit											
2004 I	-1,2	-1,9	-1,1	3,6	1,8	5,1	3,0	6,6	6,7	5,3	
II	2,5	15,9	1,3	3,3	3,6	3,0	1,8	6,3	6,4	5,1	
III	2,6	10,2	1,9	2,4	2,8	2,0	0,7	6,2	6,4	5,0	
IV	2,6	6,9	2,2	1,3	1,3	1,3	-0,7	6,4	6,5	5,6	
2005 I	3,6	0,8	3,9	1,1	0,9	1,3	-2,2	6,4	6,5	5,2	
II	4,1	-6,3	5,2	0,3	-1,8	2,4	-0,8	6,4	6,6	5,0	

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää euroalueen valtionhallinnon (EKT 95:ssä S.1311), muiden rahoituksen välittäjien (EKT 95:ssä S.123) ja vakuutuslaitosten sekä eläkerahastojen (EKT 95:ssä S.125) vastaanottamat talletukset.
- 2) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.2 Ei-rahoitussektorien velkojen pääerät

(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

	Lainat euroalueen rahalaitoksista ja muista rahoituslaitoksista velallissectoreittain												Lisätieto: Muiden kuin pankkien lainat euroalueen ulkopuolisista pankeista
	Yhteensä			Julkisyhteisöt			Yritykset			Kotitaloudet ¹⁾			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Kannat													
2004 I	17 078,1	8 570,8	7 463,0	938,9	86,1	852,8	3 693,0	1 178,2	2 514,8	3 938,9	280,1	3 658,8	338,5
2004 II	17 275,4	8 714,2	7 593,6	932,8	91,5	841,3	3 736,5	1 187,8	2 548,7	4 044,9	291,9	3 753,0	335,8
2004 III	17 388,4	8 795,1	7 671,3	928,5	90,1	838,4	3 740,4	1 171,5	2 568,9	4 126,1	289,5	3 836,6	309,1
2004 IV	17 755,2	8 919,0	7 794,7	927,9	80,9	847,0	3 781,8	1 193,6	2 588,2	4 209,4	294,6	3 914,8	317,9
2005 I	18 121,0	9 008,9	7 878,6	924,3	77,5	846,8	3 812,5	1 192,7	2 619,8	4 272,1	294,6	3 977,5	331,8
2005 II	18 636,0	9 214,5	8 103,4	923,8	82,4	841,5	3 905,3	1 240,6	2 664,7	4 385,3	305,1	4 080,3	-
Taloustoimet													
2004 I	205,5	51,5	74,3	3,9	3,9	0,0	-8,8	-3,7	-5,1	56,4	-4,3	60,7	66,7
2004 II	266,1	150,2	134,5	-9,2	5,4	-14,6	69,8	16,7	53,0	89,6	8,6	81,1	-2,8
2004 III	153,9	78,5	86,1	-5,2	-1,4	-3,8	0,0	-16,8	16,8	83,8	-1,9	85,7	-23,3
2004 IV	114,7	141,7	139,6	1,8	-9,2	11,0	56,0	24,8	31,2	83,9	6,3	77,6	18,5
2005 I	232,6	89,6	87,9	-4,3	-3,4	-0,9	28,9	5,4	23,5	65,1	1,0	64,1	31,6
2005 II	307,6	187,4	178,1	-1,1	4,9	-5,9	79,7	32,3	47,4	108,8	10,8	97,9	-
Kasvuvauhdit													
2004 I	4,4	4,5	4,7	1,7	25,6	-0,4	2,0	-1,6	3,8	7,6	-0,8	8,3	35,4
2004 II	4,4	4,9	5,3	1,7	28,1	-0,7	2,4	-2,3	4,8	8,0	0,8	8,7	33,6
2004 III	4,5	4,8	5,7	0,9	24,6	-1,2	2,2	-1,5	3,9	8,3	1,9	8,8	14,2
2004 IV	4,4	4,9	5,9	-0,9	-1,6	-0,9	3,2	1,8	3,8	8,1	3,0	8,5	22,2
2005 I	4,5	5,4	6,0	-1,8	-10,0	-1,0	4,2	2,6	5,0	8,2	5,0	8,4	7,1
2005 II	4,7	5,7	6,5	-0,9	-10,0	0,0	4,4	3,8	4,7	8,4	5,5	8,7	-

	Muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijoittain						Yritysten liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet	Valtion talletus- velka	Yritysten vakuutus- tekninen eläkevastuu- velka	
	Julkisyhteisöt			Yritykset						
	14	15	16	17	18	19				20
Kannat										
2004 I	5 193,5	4 566,5	594,7	3 971,9	627,0	214,3	412,7	2 834,5	189,0	290,3
2004 II	5 242,9	4 599,4	618,5	3 980,9	643,5	228,3	415,2	2 843,1	181,9	293,4
2004 III	5 338,8	4 688,3	620,1	4 068,2	650,4	224,7	425,8	2 763,8	194,0	296,6
2004 IV	5 342,4	4 698,1	587,6	4 110,5	644,3	216,4	427,9	2 980,4	213,5	299,9
2005 I	5 459,1	4 802,6	597,0	4 205,6	656,5	231,7	424,8	3 138,4	212,0	302,7
2005 II	5 660,3	4 992,6	618,0	4 374,6	667,7	237,0	430,7	3 240,5	214,7	306,0
Taloustoimet										
2004 I	140,6	145,3	40,1	105,2	-4,7	14,0	-18,7	3,0	7,3	3,0
2004 II	118,1	98,4	23,3	75,1	19,7	14,1	5,6	1,8	-7,1	3,1
2004 III	53,2	45,0	3,4	41,6	8,1	-2,6	10,8	6,8	12,1	3,2
2004 IV	-52,7	-44,2	-32,7	-11,6	-8,5	-7,5	-1,0	2,3	19,4	4,0
2005 I	135,8	119,8	7,9	111,9	16,0	16,7	-0,8	4,7	-0,2	2,8
2005 II	115,6	110,6	22,2	88,4	5,0	4,8	0,2	-1,4	2,6	3,4
Kasvuvauhdit										
2004 I	5,5	5,6	10,4	4,9	4,8	13,8	0,8	1,0	7,5	4,9
2004 II	5,4	5,7	7,2	5,5	3,5	15,9	-2,1	0,4	4,8	4,8
2004 III	5,7	5,8	9,0	5,3	5,2	12,9	1,5	0,5	11,3	4,8
2004 IV	5,2	5,6	6,2	5,5	2,3	9,1	-0,8	0,5	17,5	4,7
2005 I	4,9	4,8	0,3	5,5	5,6	9,7	3,5	0,6	12,8	4,5
2005 II	4,8	5,0	0,1	5,8	3,2	5,0	2,2	0,4	18,7	4,6

Lähde: EKP.

1) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

3.3 Vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen rahoitusvarojen ja velkojen pääerät
(miljardia euroa ja vuotuiset kasvuvauhdit, ajanjakson lopun kannat, koko ajanjakson taloustoimet)

Rahoitusvarojen pääerät													
Yhteensä		Talletukset euroalueen rahalaitoksissa					Lainat			Muut arvopaperit kuin osakkeet			
Yhteensä		Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomis- ehtoiset	Repot	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset	Yhteensä	Lyhytaikaiset	Pitkäaikaiset		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Kannat													
2004	I	4 017,2	557,3	64,7	468,3	2,3	22,0	354,2	63,5	290,7	1 607,6	64,7	1 543,0
	II	4 038,2	565,4	59,9	482,0	2,3	21,2	347,6	61,8	285,8	1 612,8	65,7	1 547,1
	III	4 100,9	573,6	61,5	489,8	2,3	20,0	353,2	64,6	288,6	1 656,5	65,3	1 591,1
	IV	4 195,6	583,2	59,2	500,8	2,5	20,8	332,7	57,4	275,3	1 715,4	66,0	1 649,4
2005	I	4 329,2	597,0	65,7	508,8	2,7	19,8	335,1	59,3	275,9	1 765,7	66,2	1 699,5
	II	4 454,6	595,7	61,1	511,4	2,7	20,5	324,5	57,6	266,9	1 832,2	67,2	1 765,0
Taloustoimet													
2004	I	80,2	14,6	5,7	5,9	0,2	2,8	1,2	1,9	-0,8	47,2	1,0	46,2
	II	30,4	7,2	-4,9	13,7	-0,6	-0,9	-6,6	-1,7	-4,9	26,2	1,0	25,3
	III	54,8	8,2	1,6	7,8	-0,1	-1,1	5,6	2,8	2,7	28,3	-0,5	28,8
	IV	51,6	9,9	-1,7	10,6	0,2	0,7	-20,6	-7,3	-13,3	50,3	0,5	49,8
2005	I	94,9	12,5	6,4	6,9	0,2	-1,0	0,2	1,9	-1,7	52,2	-0,1	52,2
	II	50,1	-2,1	-5,4	2,3	0,2	0,8	-10,8	-1,7	-9,2	39,0	0,1	38,9
Kasvuvauhdit													
2004	I	7,1	3,9	5,0	3,0	38,5	18,7	3,3	6,8	2,5	10,5	8,2	10,6
	II	6,1	4,8	-6,4	6,9	6,5	-6,3	0,6	0,3	0,6	10,4	4,4	10,6
	III	6,6	7,5	6,8	7,7	-12,8	6,7	2,1	7,4	1,0	10,2	1,6	10,5
	IV	5,6	7,4	1,2	8,2	-12,0	7,8	-5,8	-6,9	-5,6	9,8	3,2	10,1
2005	I	5,8	6,8	2,2	8,3	-11,6	-10,5	-6,0	-6,8	-5,9	9,8	1,4	10,1
	II	6,2	5,1	1,6	5,7	23,9	-3,0	-7,4	-6,9	-7,5	10,5	0,0	11,0

Rahoitusvarojen pääerät						Velkojen pääerät								
Osakkeet ¹⁾				Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu	Yhteensä	Lainat euroalueen raha- laitoksista ja muista rahoituslaitoksista		Muut arvopaperit kuin osak- keet	Noteeratut osakkeet	Vakuutustekninen vastuuvulka				
Yhteensä	Noteeratut osakkeet	Rahasto- osuudet	Raha- markkina- rahasto- osuudet			Yhteensä	Euroalueen raha- laitoksista			Yhteensä	Kotitalouk- sien osuus henki- vakuutus- ja eläke- rahastoista	Vakuutus- maksu- ja korvaus- vastuu		
													13	14
Kannat														
2004	I	1 363,7	657,2	706,5	66,0	134,4	4 176,1	84,5	46,3	23,8	191,3	3 876,5	3 292,5	584,0
	II	1 376,7	661,9	714,8	65,8	135,6	4 232,5	89,0	53,7	24,4	193,9	3 925,1	3 335,8	589,3
	III	1 380,0	656,6	723,5	65,1	137,7	4 292,2	90,7	52,5	23,1	186,4	3 992,0	3 396,3	595,7
	IV	1 425,5	687,6	737,8	70,3	138,8	4 370,8	79,5	48,6	23,8	207,8	4 059,8	3 461,9	597,9
2005	I	1 488,9	715,0	773,9	70,3	142,4	4 512,2	90,0	58,2	23,7	220,2	4 178,3	3 564,1	614,2
	II	1 557,6	745,6	812,0	90,4	144,6	4 626,6	92,7	63,8	23,9	223,6	4 286,4	3 674,2	612,2
Taloustoimet														
2004	I	13,5	-3,8	17,3	-0,9	3,7	79,1	9,2	10,8	0,6	0,8	68,5	55,2	13,3
	II	2,4	-3,2	5,6	-0,5	1,2	60,1	4,2	7,0	0,6	0,1	55,3	50,0	5,2
	III	10,5	5,2	5,4	-0,6	2,2	63,3	1,7	-1,1	-1,2	2,1	60,7	55,2	5,5
	IV	10,7	3,4	7,3	5,3	1,2	43,4	-10,9	-3,6	0,5	0,1	53,7	50,3	3,3
2005	I	26,5	6,4	20,1	0,1	3,5	83,9	9,6	8,6	0,4	-0,1	74,0	61,2	12,8
	II	21,3	1,9	19,3	6,8	2,8	63,7	2,7	5,5	0,1	0,5	60,3	56,0	4,3
Kasvuvauhdit														
2004	I	6,0	3,3	8,4	6,7	0,1	6,7	8,5	8,5	27,1	8,3	6,5	6,8	4,9
	II	3,8	1,0	6,5	-2,0	-0,5	6,1	3,3	18,8	25,7	3,5	6,2	6,5	4,5
	III	3,9	1,1	6,6	3,7	-0,1	6,1	6,1	17,5	12,4	4,8	6,2	6,5	4,4
	IV	2,8	0,3	5,3	5,0	6,3	6,1	5,6	36,9	2,3	1,6	6,3	6,6	4,8
2005	I	3,7	1,8	5,4	6,5	6,0	6,0	5,4	23,7	1,3	1,1	6,3	6,6	4,6
	II	5,0	2,6	7,3	17,6	7,1	6,0	3,5	17,6	-0,8	1,3	6,3	6,7	4,4

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä noteeraamattomia osakkeita.

3.4 Säästäminen, investoinnit ja rahoitus vuosittain
(miljardia euroa, ellei toisin mainita)

1. Kaikki euroalueen sektorit

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta					Rahoitusvarojen nettohankinta							
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Varastojen muutokset ¹⁾	Valmistamattomat varat	Yhteensä	Monetairinen kulta ja erityiset nosto-oikeudet	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka	Muut sijoitukset, netto ³⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1998	403,1	1 203,4	-823,6	23,2	0,3	2 812,4	10,5	479,9	487,6	516,4	1 050,4	219,6	48,0
1999	444,7	1 293,4	-863,7	14,8	0,2	3 360,5	-0,1	564,8	550,4	797,6	1 155,7	264,3	27,8
2000	492,4	1 396,5	-913,1	17,3	-8,2	3 414,1	-2,3	372,2	346,1	793,0	1 582,0	255,1	68,1
2001	461,8	1 452,1	-973,6	-18,8	2,1	2 893,7	1,7	588,0	574,1	694,5	809,5	257,0	-31,0
2002	407,2	1 442,1	-1 004,8	-31,3	1,1	2 591,5	-0,1	801,9	384,6	521,9	615,5	228,5	39,3
2003	431,5	1 471,3	-1 033,2	-7,1	0,5	2 835,6	-1,5	729,1	584,7	634,5	628,6	241,8	18,3
2004	492,0	1 538,9	-1 069,5	23,0	-0,5	3 087,4	-2,1	962,5	609,2	697,8	543,5	260,3	16,3

	Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾				Velkojen nettohankinta							
	Yhteensä	Bruttosäästö	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Saadut pääoman siirrot, netto	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka		
	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
1998	497,3	1 299,1	-823,6	21,9	2 718,6	670,8	376,3	514,6	933,3	224,6		
1999	509,8	1 352,0	-863,7	21,5	3 295,9	836,9	557,3	760,8	874,1	267,6		
2000	527,7	1 419,4	-913,1	21,4	3 379,4	527,6	477,2	876,0	1 238,0	260,3		
2001	496,4	1 449,4	-973,6	20,6	2 859,7	616,4	493,8	651,1	822,0	263,2		
2002	496,2	1 480,9	-1 004,8	20,1	2 502,8	634,5	450,5	541,0	638,7	232,1		
2003	483,9	1 486,1	-1 033,2	31,1	2 783,4	676,7	574,0	590,9	690,2	251,4		
2004	550,0	1 592,2	-1 069,5	27,2	3 029,9	1 045,9	638,0	525,7	562,0	262,2		

2. Yritykset

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Velkojen nettohankinta			
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Bruttosäästö	Yhteensä	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	184,5	632,5	-468,3	464,7	45,6	16,2	119,3	231,6	145,0	563,1	504,2	13,1	274,5	206,0
1999	207,6	684,0	-489,4	670,8	23,6	80,3	186,3	348,0	108,4	546,5	770,0	46,8	429,1	282,9
2000	310,7	756,1	-522,1	990,7	72,5	68,9	246,5	550,3	83,3	556,7	1 218,1	66,9	623,6	515,9
2001	214,8	784,8	-558,4	671,9	108,4	45,2	185,3	241,1	87,1	585,7	799,5	101,5	382,4	304,1
2002	151,7	765,0	-581,5	443,3	25,1	-15,7	66,5	253,8	90,1	614,6	504,9	18,3	260,2	213,9
2003	150,9	760,0	-598,4	449,5	89,7	-26,3	148,9	206,5	74,6	626,2	525,8	77,9	209,5	224,6
2004	180,9	771,5	-610,1	323,8	85,8	-32,7	88,4	167,1	134,5	702,9	370,2	21,9	157,9	181,5

1. Kotitaloudet⁵⁾

	Muiden kuin rahoitusvarojen nettohankinta			Rahoitusvarojen nettohankinta					Nettovarallisuuden muutokset ⁴⁾		Velkojen nettohankinta		Lisätieto:	
	Yhteensä	Kiinteän pääoman bruttomuodostus	Kiinteän pääoman kuluminen (-)	Yhteensä	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet ²⁾	Osakkeet ja osuudet	Vakuutus- tekninen vastuuvulka	Yhteensä	Bruttosäästö	Yhteensä	Lainat	Käytettävissä olevat tulot	Bruttosäästämisaste ⁶⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	178,8	392,2	-217,2	462,7	93,4	-130,2	277,4	211,9	428,2	604,9	213,7	212,3	3 971,6	15,2
1999	190,3	419,8	-231,3	489,8	122,5	-30,1	201,2	249,7	412,3	587,6	268,2	266,5	4 116,9	14,3
2000	200,4	439,3	-240,3	445,0	76,9	46,4	129,1	249,1	418,9	608,4	227,1	225,2	4 337,4	14,0
2001	187,9	449,7	-257,8	431,1	178,7	92,4	48,8	236,7	440,8	652,6	178,9	177,2	4 630,2	14,1
2002	201,1	461,1	-260,7	483,5	223,0	71,5	5,8	218,5	472,2	695,0	212,8	210,6	4 789,7	14,5
2003	217,8	483,6	-268,2	537,1	207,8	13,4	90,7	240,8	507,0	737,2	248,1	245,9	4 953,9	14,9
2004	245,7	530,5	-287,1	564,3	227,8	76,3	19,3	248,7	522,0	751,8	288,2	285,8	5 112,5	14,7

Lähde: EKP.

- 1) Sisältää arvoesineiden nettohankinnat.
- 2) Ei sisällä johdannaisia.
- 3) Johdannaiset, muut saamiset/velat ja tilastolliset erot.
- 4) Muutokset johtuvat säästämisestä ja saaduista pääomansiirroista, netto, kiinteän pääoman kuluminen huomioon ottaen.
- 5) Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- 6) Bruttosäästö prosentteina käytettävissä olevista tuloista.

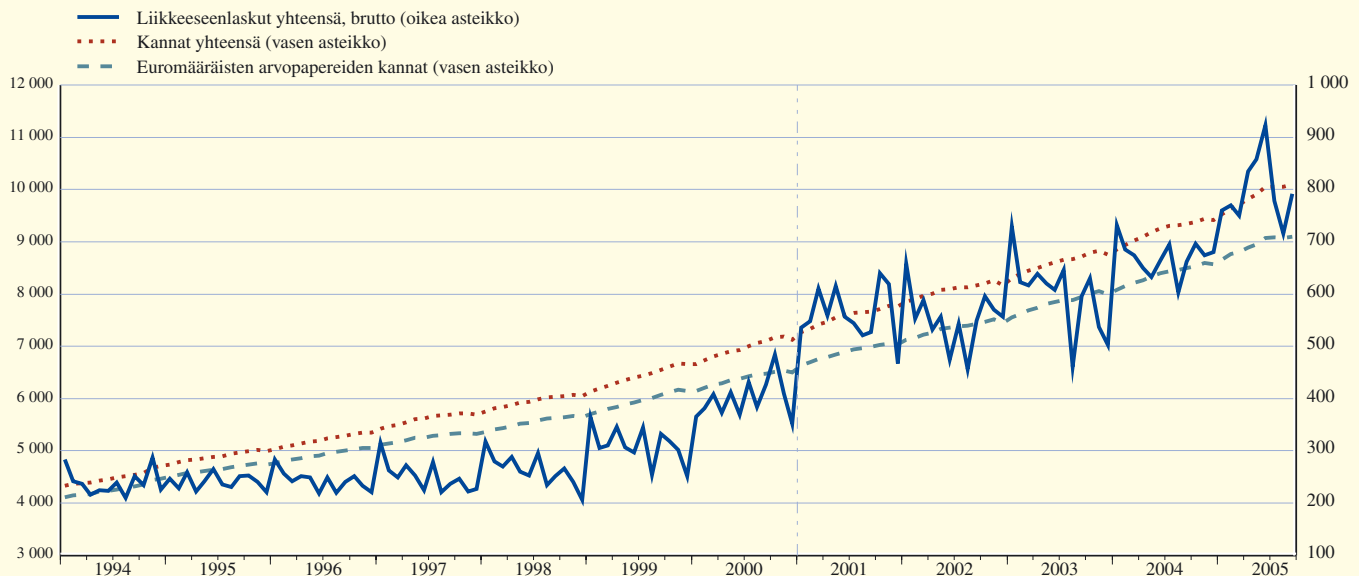
4

RAHOITUSMARKKINAT

4.1 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan (miljardia euroa ja ajanjakson kasvuvuuhdit, kausivaihtelusta puhdistettu, kuukausittaiset taloustoimet ja ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)

	Euromääräiset yhteensä ¹⁾			Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat								
	Kannat	Liikkeeseenlaskut, brutto	Liikkeeseenlaskut, netto	Euromääräiset			Kaikki valuutat					
				Kannat	Liikkeeseenlaskut, brutto	Liikkeeseenlaskut, netto	Kannat	Liikkeeseenlaskut, brutto	Liikkeeseenlaskut, netto	Vuotuinen kasvuvauhti	Kausivaihtelusta puhdistettu ²⁾	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Liikkeeseenlaskut, netto	6 kk:n kasvuvauhti	
	Yhteensä											
2004 syys	9 911,7	725,3	108,8	8 502,7	627,7	40,5	9 348,6	661,4	39,9	7,0	40,5	6,9
loka	9 937,2	712,2	21,7	8 535,7	652,7	30,2	9 385,1	696,7	40,3	6,6	38,9	6,6
marras	10 028,4	703,7	84,8	8 597,7	635,9	55,7	9 441,7	674,0	58,6	6,7	61,8	6,5
joulu	10 032,6	706,6	4,8	8 575,9	648,1	-21,4	9 414,5	680,4	-22,6	7,2	77,1	6,6
2005 tammi	10 098,0	763,3	52,8	8 653,7	712,5	65,1	9 527,0	759,5	81,3	7,0	43,3	6,7
helmi	10 218,0	792,9	116,8	8 761,1	726,7	104,4	9 640,7	769,3	114,5	7,4	79,2	7,5
maalis	10 326,3	798,6	107,3	8 806,6	704,4	44,3	9 709,1	750,4	54,6	7,1	36,0	7,3
huhti	10 384,3	835,5	54,6	8 893,4	788,4	83,1	9 820,3	834,9	99,4	7,4	84,3	8,3
touko	10 449,5	873,1	65,7	8 953,9	818,2	60,9	9 910,8	857,9	65,5	7,1	35,7	7,7
kesä	10 640,6	996,5	189,1	9 076,7	872,7	121,2	10 049,2	922,5	130,9	7,7	134,1	8,8
heinä	10 613,0	788,1	-28,2	9 079,8	737,3	2,6	10 055,9	778,6	5,6	7,3	2,7	7,9
elo	10 620,0	729,8	1,4	9 072,0	677,0	-13,5	10 057,0	716,2	-5,3	7,1	32,6	6,8
syys	10 716,2	859,2	96,2	9 103,8	750,8	31,6	10 106,9	791,8	40,4	7,1	39,7	6,9
	Pitkäaikaiset											
2004 syys	8 974,5	191,6	89,7	7 676,9	143,8	50,7	8 419,7	157,0	52,4	7,3	47,5	7,3
loka	9 011,2	174,0	33,8	7 694,2	139,2	15,3	8 440,5	158,0	25,8	7,0	34,2	7,0
marras	9 087,1	168,7	70,1	7 749,9	138,3	50,1	8 494,7	155,1	59,5	7,1	63,6	6,9
joulu	9 112,2	148,5	24,8	7 766,7	124,6	16,2	8 502,4	136,0	16,1	7,4	62,4	6,9
2005 tammi	9 182,0	198,5	59,8	7 828,0	174,9	51,3	8 589,8	195,0	61,9	7,7	62,4	7,6
helmi	9 297,6	220,6	113,2	7 925,1	180,3	94,7	8 692,8	199,5	103,4	7,8	73,6	8,4
maalis	9 372,5	203,0	74,3	7 975,4	163,4	49,6	8 759,9	183,8	57,5	7,8	47,5	8,3
huhti	9 427,2	182,9	53,1	8 036,1	163,9	58,8	8 839,8	181,7	70,2	8,1	66,0	9,1
touko	9 497,7	180,5	69,0	8 097,4	151,1	59,7	8 928,1	166,5	66,0	7,7	39,1	8,4
kesä	9 679,0	299,1	177,6	8 242,0	232,0	141,1	9 092,3	254,5	151,2	8,6	138,8	10,2
heinä	9 673,7	154,2	-5,7	8 235,3	130,4	-6,8	9 089,0	145,1	-2,2	8,1	-2,6	8,5
elo	9 671,7	85,4	-5,0	8 221,4	62,2	-17,0	9 085,6	75,7	-9,5	7,8	21,7	7,2
syys	9 736,9	183,7	65,9	8 260,2	137,3	39,2	9 141,5	156,7	50,6	7,7	43,5	7,1

K13 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut (miljardia euroa)

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuolisten liikkeeseenlaskut).

1) Euroalueella olevien ja euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet yhteensä.

2) Kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia -osassa. Kuuden kuukauden kasvuvauhti vuositasolle korotettuna.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin ja instrumenttityypin mukaan
(miljardia euroa, kuukausittaiset taloustoimet ja ajanjakson lopun kannat, nimellisarvoon)

1. Kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut

	Kannat						Bruttomääräiset liikkeeseenlaskut					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin raha- laitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. euro- järjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin raha- laitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt			Muut rahoitus- laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis- yhteisöt
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Yhteensä												
2003	8 751	3 353	665	591	3 923	219	7 209	4 487	245	911	1 479	87
2004	9 415	3 714	735	595	4 120	250	8 049	5 252	222	1 028	1 464	83
2004 IV	9 415	3 714	735	595	4 120	250	2 051	1 434	84	228	284	20
2005 I	9 709	3 850	755	608	4 238	259	2 279	1 544	50	248	412	25
2005 II	10 049	3 994	830	619	4 341	266	2 615	1 803	109	281	399	23
2005 III	10 107	4 046	837	617	4 337	270	2 287	1 649	44	251	323	21
2005 kesä	10 049	3 994	830	619	4 341	266	922	632	48	99	133	11
2005 heinä	10 056	4 015	830	618	4 325	268	779	550	14	88	119	7
2005 elo	10 057	4 031	827	619	4 313	268	716	546	8	81	77	4
2005 syys	10 107	4 046	837	617	4 337	270	792	553	21	82	126	9
Lyhytaikaiset												
2003	861	390	6	94	367	3	5 333	3 698	41	796	768	29
2004	912	447	7	90	362	5	6 147	4 383	44	931	756	33
2004 IV	912	447	7	90	362	5	1 602	1 223	12	205	155	7
2005 I	949	457	8	105	374	5	1 701	1 262	12	229	188	9
2005 II	957	462	7	105	377	5	2 013	1 558	11	258	178	8
2005 III	965	475	7	98	379	5	1 909	1 480	11	234	175	9
2005 kesä	957	462	7	105	377	5	668	519	3	86	57	3
2005 heinä	967	475	7	103	376	5	634	490	4	81	56	3
2005 elo	971	481	7	102	376	5	640	501	4	77	56	3
2005 syys	965	475	7	98	379	5	635	490	3	76	63	3
Pitkäaikaiset¹⁾												
2003	7 890	2 962	659	497	3 556	216	1 876	788	203	115	711	58
2004	8 502	3 266	728	505	3 758	245	1 902	869	179	97	708	49
2004 IV	8 502	3 266	728	505	3 758	245	449	211	72	24	129	13
2005 I	8 760	3 393	747	503	3 863	254	578	281	37	19	224	16
2005 II	9 092	3 531	822	513	3 965	260	603	245	98	24	221	14
2005 III	9 141	3 571	830	518	3 957	265	377	168	33	17	148	12
2005 kesä	9 092	3 531	822	513	3 965	260	255	113	45	13	76	8
2005 heinä	9 089	3 540	822	515	3 949	263	145	60	10	7	63	5
2005 elo	9 086	3 550	819	516	3 937	262	76	45	4	4	22	1
2005 syys	9 141	3 571	830	518	3 957	265	157	63	19	6	63	6
Joista pitkäaikaisia kiinteäkorkoisia												
2003	6 118	1 885	406	422	3 240	165	1 287	415	114	91	626	41
2004	6 380	1 929	416	414	3 436	186	1 193	408	69	61	620	36
2004 IV	6 380	1 929	416	414	3 436	186	259	93	26	15	117	9
2005 I	6 517	1 968	426	409	3 517	196	387	137	21	15	199	15
2005 II	6 675	2 004	445	416	3 607	203	343	101	28	15	187	12
2005 III	6 674	2 015	436	415	3 601	207	236	80	8	8	133	8
2005 kesä	6 675	2 004	445	416	3 607	203	140	46	15	9	63	7
2005 heinä	6 651	1 999	440	416	3 590	205	93	24	3	4	59	3
2005 elo	6 650	2 003	437	416	3 589	205	46	24	2	2	17	1
2005 syys	6 674	2 015	436	415	3 601	207	97	32	3	1	56	4
Joista pitkäaikaisia vaihtuvakorkoisia												
2003	1 579	959	249	59	262	51	508	337	90	12	53	16
2004	1 869	1 149	309	77	275	59	619	404	109	32	60	14
2004 IV	1 869	1 149	309	77	275	59	175	105	47	7	12	4
2005 I	1 957	1 212	317	79	291	58	167	129	16	3	17	2
2005 II	2 115	1 292	374	83	308	57	236	128	70	7	28	2
2005 III	2 157	1 309	391	86	313	58	118	75	25	6	8	5
2005 kesä	2 115	1 292	374	83	308	57	105	60	30	3	11	1
2005 heinä	2 129	1 302	379	84	307	57	44	31	7	2	2	1
2005 elo	2 131	1 301	379	85	309	57	23	17	2	1	2	0
2005 syys	2 157	1 309	391	86	313	58	51	27	15	3	4	3

Lähde: EKP.

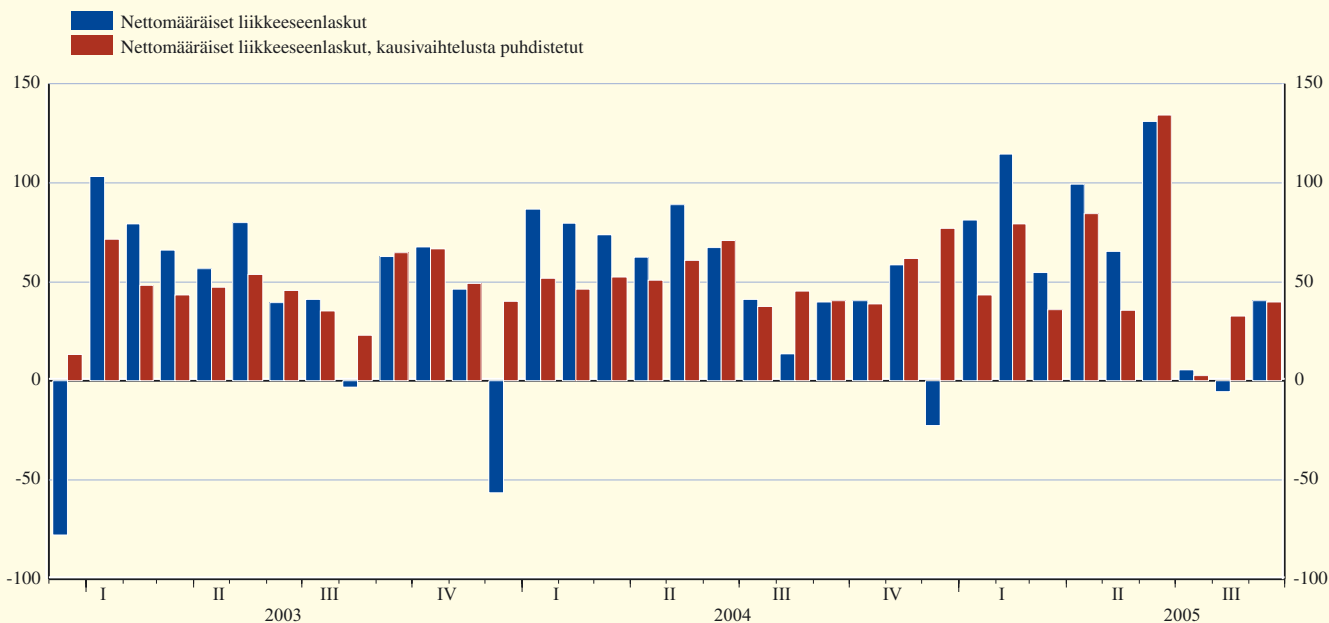
1) Ero yhteenlaskettujen pitkäaikaisen velkapapereiden ja kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisen velkapapereiden välillä johtuu nolllakorkolainoista ja arvostusmuutoksista.

4.2 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet liikkeeseenlaskijan sektorin ja instrumenttityypin mukaan (miljardia euroa, ellei toisin mainita; ajanjakson taloustoimet, nimellisarvoon)

2. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut

	Kausivaihtelusta puhdistamattomat						Kausivaihtelusta puhdistetut					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Yhteensä											
2003	582,7	194,4	118,1	53,7	176,7	39,9	588,9	195,9	115,6	53,7	183,4	40,3
2004	30,2	318,0	74,3	8,8	197,6	31,5	634,2	320,7	72,4	8,5	200,8	31,7
2004 IV	76,3	69,5	50,5	-4,5	-47,6	8,4	177,8	97,9	36,5	0,9	34,6	7,9
2005 I	250,4	103,2	13,2	13,7	111,3	9,0	158,5	60,7	29,3	10,2	50,0	8,3
2005 II	295,7	112,0	70,9	8,7	98,1	6,0	254,1	116,4	63,8	4,9	63,5	5,5
2005 III	40,7	34,0	8,2	-1,2	-4,8	4,5	75,0	45,4	14,3	0,7	8,3	6,3
2005 kesä	130,9	51,4	36,8	-5,1	44,2	3,5	134,1	64,6	32,4	-3,4	37,0	3,5
2005 heinä	5,6	19,5	0,1	-0,3	-16,3	2,6	2,7	10,1	-6,9	-4,9	1,1	3,3
2005 elo	-5,3	8,4	-2,8	0,7	-11,1	-0,5	32,6	26,4	7,6	2,7	-4,9	0,8
2005 syys	40,4	6,1	10,9	-1,6	22,6	2,3	39,7	9,0	13,7	2,9	12,1	2,2
	Pitkäaikaiset											
2003	529,6	185,8	118,8	51,2	133,3	40,5	530,7	186,4	116,4	51,1	135,9	40,8
2004	587,5	270,0	72,9	12,4	202,3	29,8	590,6	271,0	71,1	12,3	206,1	30,1
2004 IV	101,5	43,3	49,2	5,3	-5,4	9,1	160,2	70,1	35,3	4,1	41,8	8,9
2005 I	222,8	103,1	12,8	-1,2	99,3	8,7	183,4	76,8	29,1	3,1	66,8	7,5
2005 II	287,4	105,4	71,2	8,6	96,0	6,1	243,9	103,5	63,8	3,4	67,4	5,8
2005 III	38,9	27,6	8,4	5,9	-7,6	4,5	62,6	28,6	14,5	7,8	5,5	6,2
2005 kesä	151,2	60,5	37,1	4,2	45,9	3,5	138,8	65,8	32,4	1,0	36,1	3,4
2005 heinä	-2,2	8,9	0,1	1,9	-15,9	2,7	-2,6	1,7	-6,6	-0,9	-0,6	3,8
2005 elo	-9,5	2,6	-2,5	1,6	-10,7	-0,5	21,7	13,6	7,9	4,1	-4,4	0,5
2005 syys	50,6	16,1	10,8	2,4	19,0	2,3	43,5	13,3	13,2	4,6	10,5	2,0

K14 Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut, kausivaihtelusta puhdistetut ja puhdistamattomat tiedot (miljardia euroa, kuukausittaiset taloustoimet, nimellisarvoon)

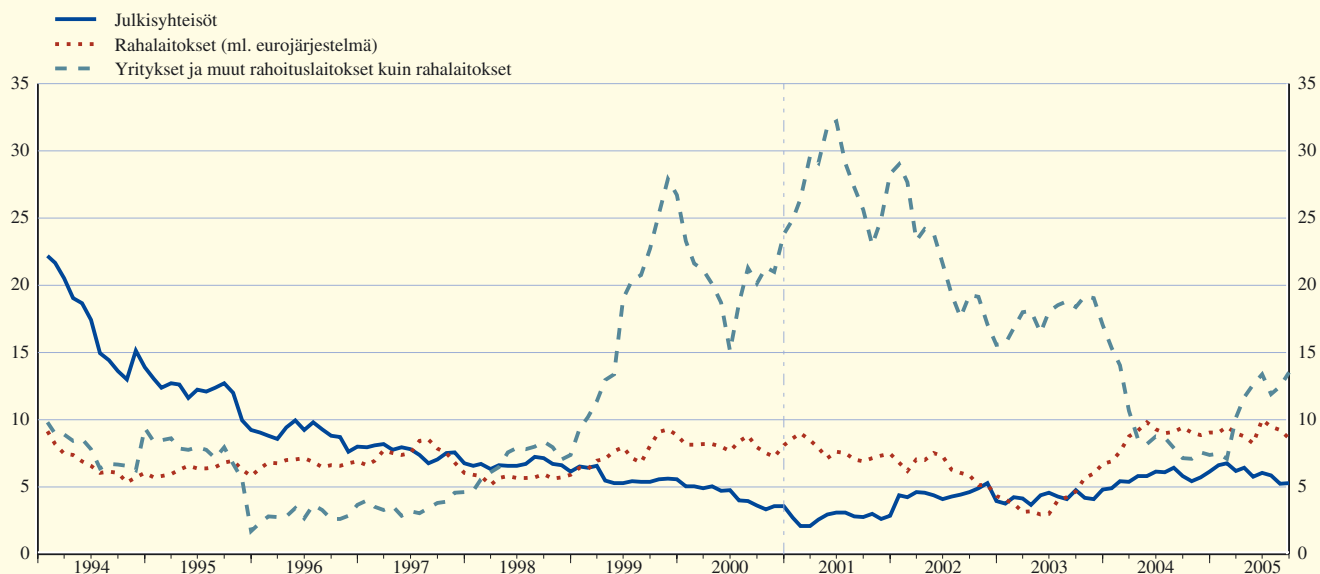

Lähde: EKP.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti¹⁾
(prosenttimuutos)

	Vuotuinen kasvuvauhti (kausivaihtelusta puhdistamaton)						6 kk:n kausivaihtelusta puhdistettu kasvuvauhti					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yhteensä												
2004	7,0	9,0	9,2	3,9	5,0	15,4	6,9	8,6	9,3	5,1	5,1	10,2
syys	6,6	8,8	9,1	3,3	4,5	14,2	6,6	8,3	12,1	4,8	4,3	9,9
loka	6,7	8,6	10,4	3,3	4,7	14,5	6,5	7,8	17,0	4,1	3,8	13,0
marras	7,2	9,4	11,2	1,5	5,0	14,4	6,6	9,6	13,3	1,1	3,6	10,7
joulu												
2005	7,0	8,7	11,0	2,7	5,1	15,1	6,7	8,3	15,2	0,5	4,4	16,1
tammi	7,4	9,4	11,1	3,0	5,3	13,0	7,5	9,1	15,9	2,7	4,9	15,6
helmi	7,1	8,7	14,4	4,4	4,6	11,9	7,3	8,9	19,9	3,7	4,1	13,7
maalis	7,4	8,9	15,9	5,4	4,7	12,7	8,3	9,5	19,6	6,1	5,3	15,6
huhti	7,1	8,4	18,4	4,8	4,2	11,7	7,7	9,0	19,8	5,4	4,6	10,5
touko	7,7	9,6	20,0	3,1	4,6	11,1	8,8	9,6	27,1	5,1	5,5	11,3
kesä	7,3	9,2	18,8	1,5	4,3	12,7	7,9	10,2	22,5	2,5	4,1	9,4
heinä	7,1	9,2	19,0	2,2	3,7	11,8	6,8	9,3	22,3	1,7	2,7	8,3
elo	7,1	8,7	20,7	2,8	3,8	11,5	6,9	8,6	21,6	1,8	3,4	9,3
syys												
Pitkäaikaiset												
2004	7,3	9,4	9,2	4,4	5,3	14,6	7,3	8,6	9,0	6,5	5,8	8,7
syys	7,0	9,1	9,2	4,4	4,9	13,5	7,0	8,2	12,0	9,5	4,6	9,2
loka	7,1	8,8	10,4	3,9	5,2	13,5	6,9	7,5	16,8	7,9	4,2	12,1
marras	7,4	9,0	11,1	2,5	5,7	13,8	6,9	8,8	12,8	6,1	4,2	10,9
joulu												
2005	7,7	9,0	10,9	2,9	6,1	14,8	7,6	8,8	14,7	2,8	5,5	16,0
tammi	7,8	9,5	10,9	2,0	6,4	12,6	8,4	9,8	15,4	2,7	6,3	15,6
helmi	7,8	9,0	14,2	4,7	5,8	11,5	8,3	9,3	19,7	2,9	5,9	14,3
maalis	8,1	8,7	15,6	6,2	6,0	12,6	9,1	9,2	19,2	3,1	7,5	16,2
huhti	7,7	8,2	18,3	4,9	5,4	11,7	8,4	9,0	19,6	2,0	6,6	11,3
touko	8,6	10,0	19,9	4,4	5,7	11,1	10,2	11,2	27,3	2,6	7,2	11,1
kesä	8,1	9,5	18,6	2,7	5,4	13,0	8,5	10,2	22,7	2,7	5,2	10,0
heinä	7,8	9,2	19,0	3,5	4,8	12,1	7,2	8,7	22,8	4,3	3,4	8,8
elo	7,7	8,6	20,7	3,7	4,8	12,0	7,1	7,9	21,8	4,5	3,8	9,7
syys												

K15 Pitkäaikaisen velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä
(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

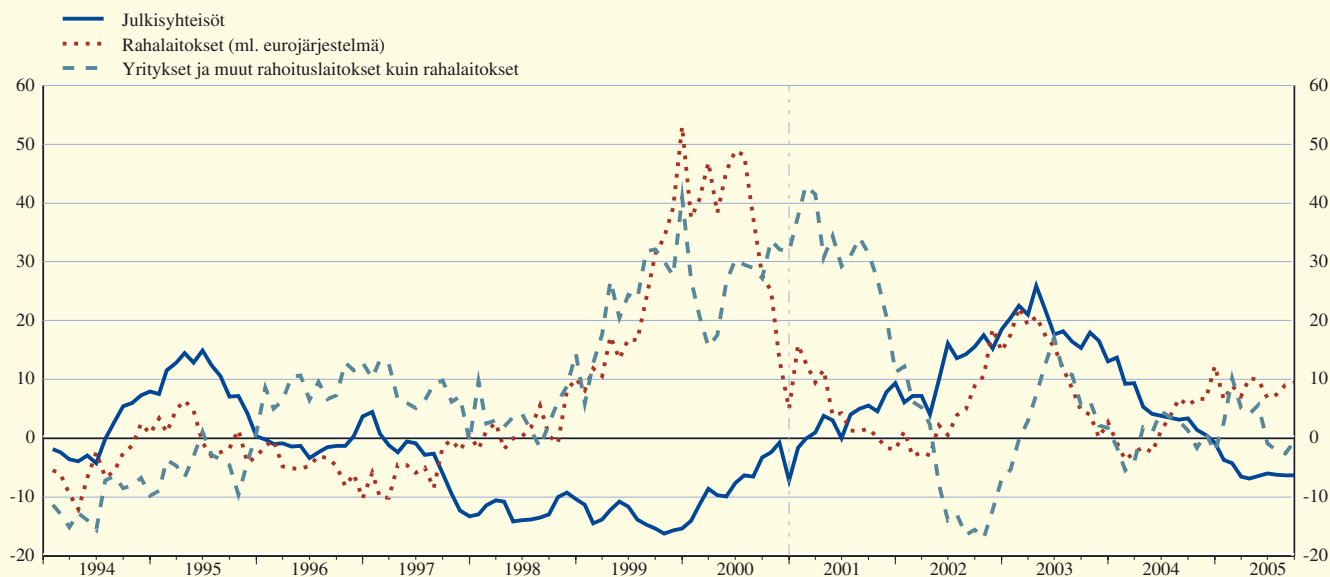
1) Kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa. Kuuden kuukauden kasvuvauhti vuositasolle korotettuna.

4.3 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kasvuvauhti¹⁾ (jatkoa)
(prosenttimuutos)

	Pitkäaikaiset kiinteäkorkoiset						Pitkäaikaiset vaihtuvakorkoiset					
	Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt		Yhteensä	Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)	Yritykset ja muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Julkisyhteisöt	
			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
Kaikki valuutat yhteensä												
2003	5,2	2,2	15,3	12,2	4,4	22,6	8,5	8,3	51,2	-13,4	-9,2	43,2
2004	5,1	3,1	6,4	3,4	5,8	14,7	16,3	18,5	27,2	8,5	0,6	26,4
2004 IV	4,3	2,4	2,6	0,8	5,7	12,3	17,8	20,2	22,6	29,7	2,3	18,7
2005 I	4,7	2,8	3,9	-1,2	6,3	13,7	18,3	19,4	23,8	28,4	7,7	12,4
2005 II	4,8	2,5	6,1	1,2	5,8	14,8	19,4	18,9	34,8	27,2	8,5	3,0
2005 III	4,5	3,1	6,6	0,6	5,0	15,7	20,6	19,6	38,4	18,2	11,2	1,3
2005 huhti	5,1	2,5	5,4	2,3	6,3	15,1	18,8	18,6	32,6	27,3	7,8	5,2
2005 touko	4,6	2,2	6,2	0,9	5,6	15,1	18,9	17,7	38,0	26,8	7,7	1,5
2005 kesä	4,8	3,1	7,5	0,7	5,5	14,7	22,0	21,5	38,9	26,9	10,8	0,0
2005 heinä	4,6	3,0	6,3	0,2	5,2	16,5	20,6	20,4	37,1	15,7	10,1	1,8
2005 elo	4,5	3,1	6,3	0,9	5,0	15,8	19,9	19,1	37,9	16,5	10,1	0,6
2005 syys	4,2	3,0	6,7	0,3	4,5	14,7	20,5	17,3	41,4	18,9	16,2	3,2
Euromääräiset												
2003	4,6	0,1	20,5	12,5	4,2	21,3	8,6	7,6	51,2	-8,9	-9,3	43,7
2004	4,8	1,3	10,4	2,0	5,9	14,7	15,7	17,8	27,3	8,8	0,5	25,3
2004 IV	4,0	0,3	6,3	-0,9	5,8	12,5	17,2	19,7	22,8	27,3	2,3	18,1
2005 I	4,3	0,5	7,9	-2,5	6,2	13,7	17,6	18,3	24,0	27,5	7,8	12,9
2005 II	4,4	0,3	10,1	0,8	5,8	15,1	18,9	18,0	34,9	25,3	8,9	3,7
2005 III	4,2	1,0	10,2	0,3	4,9	16,1	20,3	18,9	38,0	19,1	11,8	2,2
2005 huhti	4,8	0,2	9,2	1,8	6,4	15,4	18,1	17,5	32,8	25,4	8,2	5,4
2005 touko	4,3	0,1	10,3	0,5	5,6	15,5	18,6	17,0	38,1	24,5	8,1	2,6
2005 kesä	4,5	0,9	11,6	0,5	5,4	15,2	21,9	21,2	38,8	24,8	11,4	1,0
2005 heinä	4,2	0,9	10,0	-0,2	5,0	17,1	20,5	19,8	36,9	16,9	10,6	2,7
2005 elo	4,1	1,0	9,9	0,7	4,8	16,3	19,7	18,3	37,7	17,9	10,6	1,4
2005 syys	3,8	1,1	9,9	0,1	4,3	14,9	19,8	15,9	39,7	20,4	16,9	4,0

K16 Lyhytaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä
(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

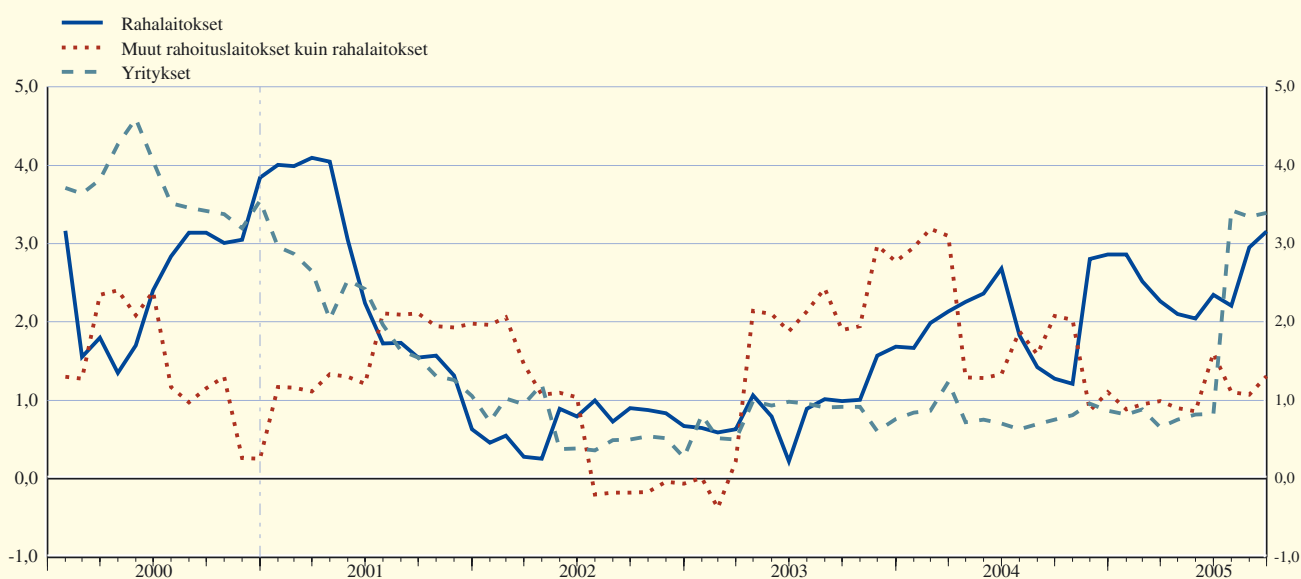
1) Kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet¹⁾ (miljardia euroa, ellei toisin mainita; markkina-arvoon)

1. Kannat ja vuotuinen kasvuvauhti (kannat ajanjakson lopussa)

	Yhteensä			Rahalaitokset		Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset		Yritykset	
	Yhteensä	Indeksi, 2001 joulukuu = 100	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %	Yhteensä	Vuotuinen kasvuvauhti, %
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2003									
syys	3 276,7	101,1	1,0	494,8	1,0	307,1	1,9	2 474,7	0,9
loka	3 484,0	101,2	1,0	535,2	1,0	333,2	1,9	2 615,6	0,9
marras	3 546,9	101,3	1,0	549,5	1,6	337,9	3,0	2 659,6	0,6
joulu	3 647,4	101,4	1,1	569,5	1,7	348,6	2,8	2 729,3	0,8
2004									
tammi	3 788,6	101,4	1,2	584,1	1,7	372,3	3,0	2 832,2	0,8
helmi	3 852,1	101,5	1,3	587,9	2,0	374,3	3,2	2 889,9	0,9
maalis	3 766,5	101,8	1,5	571,9	2,1	355,0	3,1	2 839,6	1,2
huhti	3 748,5	102,0	1,0	579,4	2,3	361,1	1,3	2 808,0	0,7
touko	3 687,9	101,9	1,1	568,1	2,4	350,6	1,3	2 769,2	0,8
kesä	3 790,1	102,0	1,1	582,5	2,7	362,0	1,3	2 845,7	0,7
heinä	3 679,8	102,1	0,9	562,3	1,8	354,0	1,9	2 763,5	0,6
elo	3 621,2	102,0	0,9	562,5	1,4	353,1	1,6	2 705,6	0,7
syys	3 707,9	102,1	1,0	579,6	1,3	362,3	2,1	2 766,1	0,8
loka	3 787,6	102,2	1,0	598,0	1,2	372,6	2,0	2 817,1	0,8
marras	3 906,5	102,5	1,2	623,9	2,8	386,5	0,9	2 896,2	1,0
joulu	4 033,8	102,6	1,2	643,7	2,9	405,6	1,1	2 984,5	0,9
2005									
tammi	4 138,0	102,6	1,1	662,6	2,9	412,2	0,9	3 063,3	0,8
helmi	4 254,5	102,7	1,2	681,1	2,5	431,8	1,0	3 141,5	0,9
maalis	4 242,4	102,8	0,9	677,7	2,3	421,8	1,0	3 142,9	0,7
huhti	4 094,7	103,0	1,0	656,0	2,1	400,6	0,9	3 038,1	0,8
touko	4 272,6	103,0	1,0	678,1	2,0	414,0	0,9	3 180,5	0,8
kesä	4 381,7	103,2	1,1	698,0	2,4	430,7	1,6	3 253,0	0,8
heinä	4 631,7	105,1	3,0	727,9	2,2	456,4	1,1	3 447,4	3,4
elo	4 606,4	105,2	3,1	723,4	3,0	447,1	1,1	3 435,9	3,3
syys	4 819,7	105,3	3,2	764,1	3,2	472,2	1,3	3 583,4	3,4

K17 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti (vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

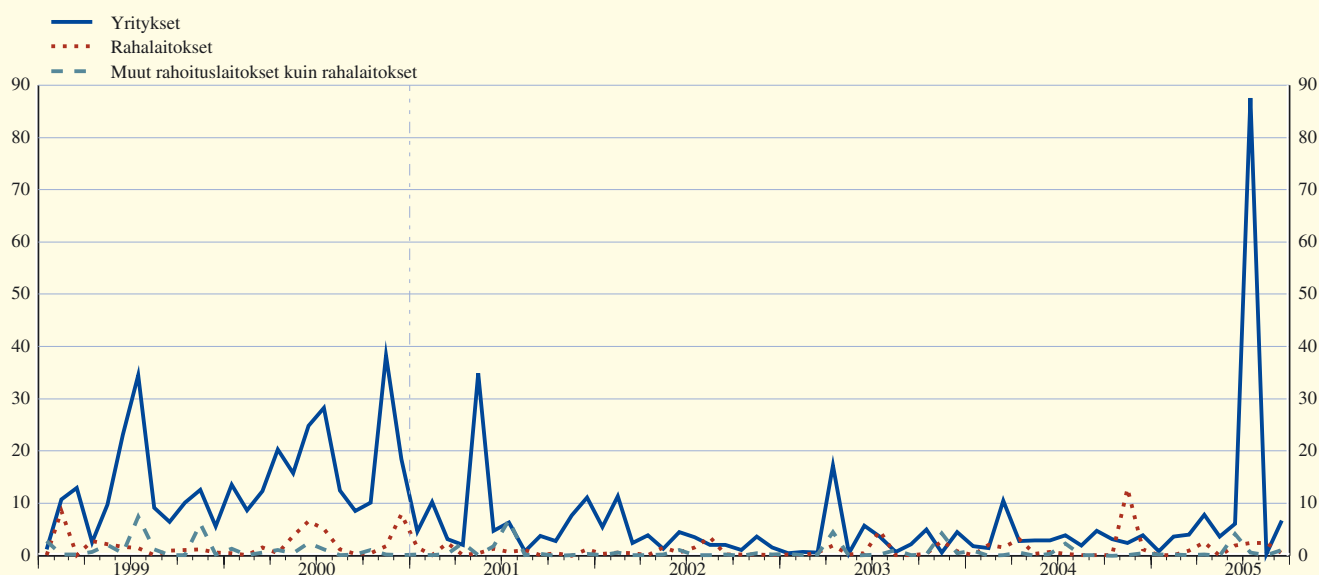
1) Indeksien ja kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.4 Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat noteeratut osakkeet¹⁾
(miljardia euroa, markkina-arvoon)

2. Liikkeeseenlaskut kuukauden aikana

	Yhteensä			Rahalaitokset			Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset			Yritykset		
	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto	Liikkeeseenlaskut, brutto	Kuoletukset	Liikkeeseenlaskut, netto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2003												
syys	2,3	2,0	0,4	0,1	0,1	0,0	0,1	1,6	-1,5	2,2	0,3	1,9
loka	5,4	3,8	1,6	0,4	0,0	0,4	0,2	0,0	0,1	4,9	3,8	1,1
marras	7,5	5,5	2,1	2,7	0,0	2,7	4,2	0,3	3,9	0,6	5,1	-4,5
joulu	5,7	1,5	4,2	0,8	0,1	0,8	0,4	0,9	-0,5	4,4	0,5	4,0
2004												
tammi	2,9	0,9	2,0	0,1	0,0	0,1	0,9	0,0	0,9	1,8	0,8	1,0
helmi	3,5	0,5	3,0	2,0	0,0	2,0	0,0	0,2	-0,2	1,4	0,3	1,2
maalis	12,0	1,1	10,8	1,5	0,0	1,5	0,0	0,1	-0,1	10,5	1,0	9,5
huhti	6,5	0,6	5,8	3,1	0,1	3,1	0,6	0,1	0,5	2,8	0,5	2,3
touko	3,3	3,6	-0,4	0,3	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	2,9	3,6	-0,6
kesä	3,8	2,2	1,6	0,7	1,6	-1,0	0,3	0,0	0,2	2,9	0,5	2,4
heinä	6,4	3,6	2,8	0,4	0,0	0,4	2,2	0,0	2,2	3,8	3,6	0,2
elo	2,0	2,9	-0,9	0,1	2,2	-2,2	0,0	0,0	0,0	1,9	0,7	1,2
syys	4,9	2,2	2,7	0,1	0,9	-0,8	0,0	0,0	0,0	4,8	1,3	3,5
loka	3,2	0,4	2,8	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	3,1	0,4	2,7
marras	15,2	3,4	11,8	12,8	0,3	12,5	0,1	0,0	0,1	2,4	3,0	-0,7
joulu	5,5	2,3	3,2	1,2	0,0	1,2	0,4	0,1	0,3	3,9	2,1	1,7
2005												
tammi	1,1	1,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	0,2	0,8	1,1	-0,3
helmi	3,9	0,6	3,3	0,1	0,0	0,1	0,2	0,1	0,1	3,7	0,5	3,2
maalis	5,0	1,8	3,2	0,9	0,9	0,0	0,1	0,1	0,0	3,9	0,8	3,1
huhti	10,6	2,3	8,3	2,5	0,0	2,5	0,2	0,0	0,2	7,8	2,3	5,5
touko	3,6	2,4	1,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	-0,2	3,6	2,1	1,5
kesä	12,1	5,0	7,1	1,9	1,0	0,9	4,1	0,8	3,3	6,1	3,2	2,9
heinä	90,5	6,6	83,9	2,4	3,0	-0,5	0,5	0,0	0,5	87,5	3,7	83,9
elo	2,8	1,5	1,3	2,5	0,0	2,5	0,0	0,1	-0,1	0,4	1,4	-1,0
syys	8,2	0,7	7,5	0,4	0,0	0,4	1,1	0,0	1,1	6,7	0,7	6,0

K18 Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan
(miljardia euroa, liikkeeseenlaskut kuukauden aikana, markkina-arvoon)

Lähde: EKP.

1) Indeksien ja kasvuvauhtien laskemistavasta lähemmin Teknisiä huomautuksia-osassa.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosentteina, ajanjakson lopun kannat, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

1. Talletuskorot (uusi liiketoiminta)

	Yön yli ¹⁾	Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä				Repot
		Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset ^{1),2)}		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset			
		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2004 loka	0,72	1,92	2,29	2,48	2,00	2,52	0,89	2,04	2,34	3,56	2,00
marras	0,73	1,94	2,20	2,50	2,01	2,51	0,90	2,04	2,23	3,39	2,02
joulu	0,73	1,95	2,19	2,31	2,00	2,52	0,90	2,08	2,70	3,51	2,02
2005 tammi	0,74	1,95	2,29	2,54	1,98	2,49	0,93	2,04	2,25	3,26	2,05
helmi	0,74	1,95	2,19	2,33	1,97	2,49	0,93	2,03	2,25	3,47	2,03
maalis	0,74	1,93	2,16	2,40	1,96	2,47	0,94	2,00	2,35	3,15	1,99
huhti	0,74	2,01	2,09	2,32	1,95	2,45	0,95	2,01	2,23	2,92	2,00
touko	0,75	1,94	2,01	2,20	1,97	2,43	0,95	2,01	2,12	3,31	2,00
kesä	0,69	1,95	2,21	2,20	2,17	2,38	0,91	2,01	2,05	3,57	2,00
heinä	0,68	1,94	2,01	2,19	2,15	2,34	0,94	2,02	2,21	3,11	2,00
elo	0,69	1,95	2,07	2,32	2,03	2,31	0,96	2,02	2,22	2,90	2,01
syys	0,69	1,97	2,05	2,05	2,02	2,29	0,96	2,04	2,23	3,02	2,04

2. Kotitalouslainojen korot (uusi liiketoiminta)

	Sekki- luotot ¹⁾	Kulutustuotot				Asuntolainat					Muut lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan		
		Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Todellinen vuosikorko ³⁾	Koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan				Todellinen vuosikorko ³⁾	Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yli 10 vuotta				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2004 loka	9,53	6,80	6,87	8,34	7,87	3,50	4,12	4,77	4,64	4,18	4,08	4,87	4,92
marras	9,48	6,89	6,84	8,23	7,85	3,45	4,07	4,66	4,58	4,09	3,97	4,89	4,82
joulu	9,53	6,73	6,60	7,67	7,59	3,43	3,95	4,49	4,41	4,07	3,82	4,59	4,65
2005 tammi	9,60	6,97	6,83	8,33	8,01	3,44	3,97	4,43	4,45	4,07	3,96	4,64	4,62
helmi	9,65	6,20	6,83	8,18	7,77	3,40	3,94	4,39	4,33	3,98	4,00	4,73	4,49
maalis	9,60	6,62	6,72	8,12	7,83	3,40	3,89	4,35	4,27	3,97	3,84	4,60	4,57
huhti	9,62	6,60	6,64	8,19	7,81	3,40	3,89	4,36	4,28	3,95	3,97	4,71	4,62
touko	9,64	6,96	6,56	8,00	7,82	3,38	3,85	4,28	4,20	3,93	3,86	4,68	4,61
kesä	9,61	6,62	6,49	7,90	7,72	3,32	3,76	4,13	4,09	3,89	3,84	4,60	4,50
heinä	9,52	6,67	6,61	7,96	7,80	3,33	3,70	4,06	4,05	3,87	3,89	4,54	4,29
elo	9,58	6,99	6,70	8,10	7,99	3,32	3,72	4,00	3,99	3,89	3,80	4,59	4,41
syys	9,60	7,04	6,43	7,94	7,85	3,31	3,69	3,98	3,96	3,82	3,85	4,51	4,25

3. Yrityslainojen korot (uusi liiketoiminta)

	Sekkiluotot ¹⁾	Muut enintään 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan			Muut yli 1 milj. euron lainat koron alkuperäisen kiinnitysajan mukaan		
		Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Vaihtuva korko ja enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
		1	2	3	4	5	6
2004 loka	5,39	4,02	4,87	4,64	2,99	3,30	4,27
marras	5,37	4,02	4,79	4,55	2,95	3,41	4,31
joulu	5,26	3,97	4,67	4,46	3,05	3,55	4,10
2005 tammi	5,38	3,97	4,69	4,47	3,02	3,30	4,10
helmi	5,30	3,91	4,76	4,36	3,02	3,34	3,81
maalis	5,28	3,89	4,51	4,32	3,02	3,48	4,11
huhti	5,22	3,88	4,51	4,34	3,00	3,54	3,99
touko	5,14	3,91	4,45	4,24	2,99	3,61	3,80
kesä	5,12	3,87	4,45	4,14	2,92	3,44	3,88
heinä	5,12	3,86	4,40	4,11	2,96	3,56	3,77
elo	5,04	3,91	4,45	4,13	2,87	3,53	3,81
syys	5,06	3,81	4,37	4,03	2,90	3,35	3,84

Lähde: EKP.

1) Näissä instrumenteissa uusia liiketoimintoja koskevat tiedot ja kantatiedot ovat samat. Tiedot ajanjakson lopussa.

2) Näissä instrumenteissa kotitalouksien ja yritysten tiedot on yhdistetty ja kohdistettu kotitaloussektoriin, koska yritysten irtisanomisehtoisten talletusten kannat ovat kotitaloussektoriin verrattuna pieniä kaikissa euroalueen jäsenvaltioissa yhteensä.

3) Todellinen vuosikorko vastaa kaikkia lainasta aiheutuvia kustannuksia. Nämä kustannukset käsittävät korot ja muut (lainoihin liittyvät) kulut, kuten selvityskulut, hallintokulut, asiakirjojen valmistelukulut, vakuuskulut jne.

4.5 Rahalaitosten euromääräisten talletusten ja lainojen korot euroalueella

(vuotuisina prosentteina, ajanjakson lopun kannat, uusi liiketoiminta ajanjakson keskiarvona, ellei toisin mainita)

4. Talletuskorot (kannat)

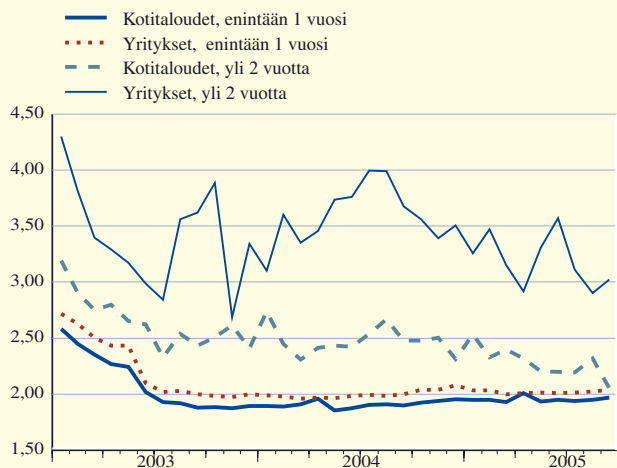
	Talletukset kotitalouksilta					Talletukset yrityksiltä			Repot
	Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		Irtisanomisehtoiset ^{1),2)}		Yön yli ¹⁾	Määräaikaiset		
		Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	Enintään 3 kk	Yli 3 kk		Enintään 2 vuotta	Yli 2 vuotta	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004 loka	0,72	1,90	3,27	2,00	2,52	0,89	2,10	3,89	1,98
marras	0,73	1,90	3,26	2,01	2,51	0,90	2,12	3,86	2,00
joulu	0,73	1,92	3,24	2,00	2,52	0,90	2,16	3,77	2,02
2005 tammi	0,74	1,91	3,23	1,98	2,49	0,93	2,12	3,73	2,01
helmi	0,74	1,92	3,26	1,97	2,49	0,93	2,11	3,70	2,00
maalis	0,74	1,92	3,22	1,96	2,47	0,94	2,09	3,70	1,99
huhti	0,74	1,93	3,22	1,95	2,45	0,95	2,10	3,57	1,99
touko	0,75	1,92	3,19	1,97	2,43	0,95	2,10	3,50	2,00
kesä	0,69	1,92	3,22	2,17	2,38	0,91	2,10	3,55	2,01
heinä	0,68	1,91	3,18	2,15	2,34	0,94	2,11	3,49	1,98
elo	0,69	1,92	3,18	2,03	2,31	0,96	2,10	3,51	2,00
syys	0,69	1,91	3,19	2,02	2,29	0,96	2,11	3,53	2,01

5. Lainakorot (kannat)

	Kotitalouslainat						Yrityslainat		
	Asuntolainat maturiteetin mukaan			Kulutusluotot ja muut lainat maturiteetin mukaan			Maturiteetin mukaan		
	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2004 loka	4,69	4,54	4,88	8,05	7,07	5,80	4,41	3,97	4,48
marras	4,67	4,52	4,86	7,94	6,98	5,82	4,40	3,96	4,48
joulu	4,78	4,50	4,83	7,94	7,01	5,80	4,35	3,97	4,44
2005 tammi	4,78	4,45	4,79	8,07	6,97	5,77	4,41	3,90	4,41
helmi	4,74	4,45	4,76	8,06	7,03	5,76	4,39	3,92	4,46
maalis	4,75	4,41	4,78	8,07	6,97	5,77	4,38	3,91	4,40
huhti	4,69	4,38	4,74	8,02	6,94	5,76	4,34	3,86	4,37
touko	4,63	4,36	4,71	8,00	6,87	5,74	4,33	3,85	4,35
kesä	4,62	4,33	4,67	7,92	6,93	5,72	4,31	3,85	4,35
heinä	4,57	4,29	4,63	7,89	6,86	5,70	4,30	3,82	4,29
elo	4,54	4,24	4,60	7,96	6,86	5,73	4,25	3,80	4,28
syys	4,52	4,23	4,60	7,94	6,85	5,70	4,25	3,78	4,26

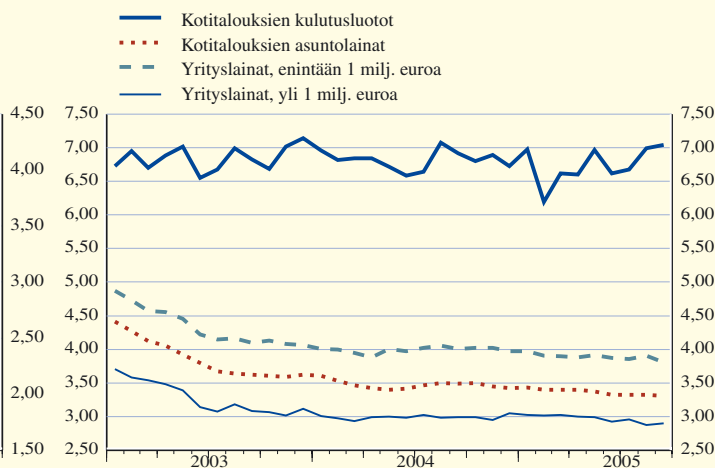
K19 Uudet määräaikaistalletukset

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)

K20 Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi kiinnitetyt lainat

(vuotuisina prosentteina ilman kuluja; ajanjakson keskiarvo)

Lähde: EKP.

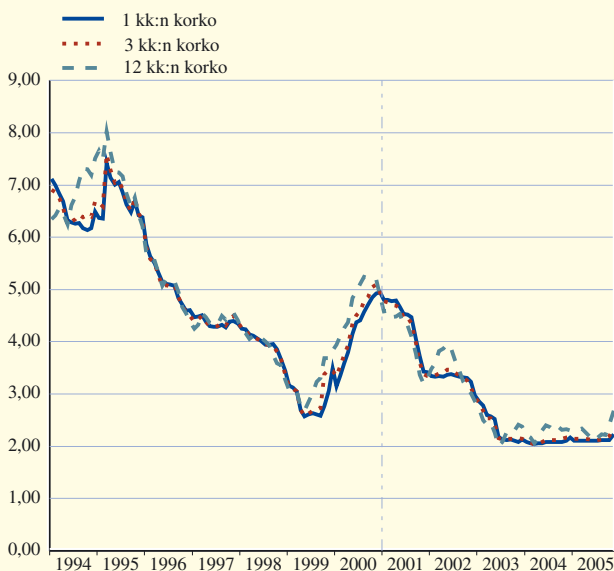
4.6 Rahamarkkinakorot

(vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	Yön yli -talletukset (EONIA)	1 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (EURIBOR)	6 kk:n talletukset (EURIBOR)	12 kk:n talletukset (EURIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)	3 kk:n talletukset (LIBOR)
	1	2	3	4	5	6	7
2002	3,29	3,30	3,32	3,35	3,49	1,80	0,08
2003	2,32	2,35	2,33	2,31	2,34	1,22	0,06
2004	2,05	2,08	2,11	2,15	2,27	1,62	0,05
2004 III	2,05	2,08	2,12	2,19	2,35	1,75	0,05
2004 IV	2,08	2,12	2,16	2,20	2,32	2,30	0,05
2005 I	2,06	2,11	2,14	2,19	2,32	2,84	0,05
2005 II	2,07	2,10	2,12	2,14	2,19	3,28	0,05
2005 III	2,08	2,11	2,13	2,15	2,20	3,77	0,06
2004 marras	2,09	2,11	2,17	2,22	2,33	2,31	0,05
2004 joul	2,05	2,17	2,17	2,21	2,30	2,50	0,05
2005 tammi	2,08	2,11	2,15	2,19	2,31	2,66	0,05
2005 helmi	2,06	2,10	2,14	2,18	2,31	2,82	0,05
2005 maal	2,06	2,10	2,14	2,19	2,34	3,03	0,05
2005 huhti	2,08	2,10	2,14	2,17	2,27	3,15	0,05
2005 touko	2,07	2,10	2,13	2,14	2,19	3,27	0,05
2005 kesä	2,06	2,10	2,11	2,11	2,10	3,43	0,05
2005 heinä	2,07	2,11	2,12	2,13	2,17	3,61	0,06
2005 elo	2,06	2,11	2,13	2,16	2,22	3,80	0,06
2005 syys	2,09	2,12	2,14	2,17	2,22	3,91	0,06
2005 loka	2,07	2,12	2,20	2,27	2,41	4,17	0,06
2005 marras	2,09	2,22	2,36	2,50	2,68	4,35	0,06

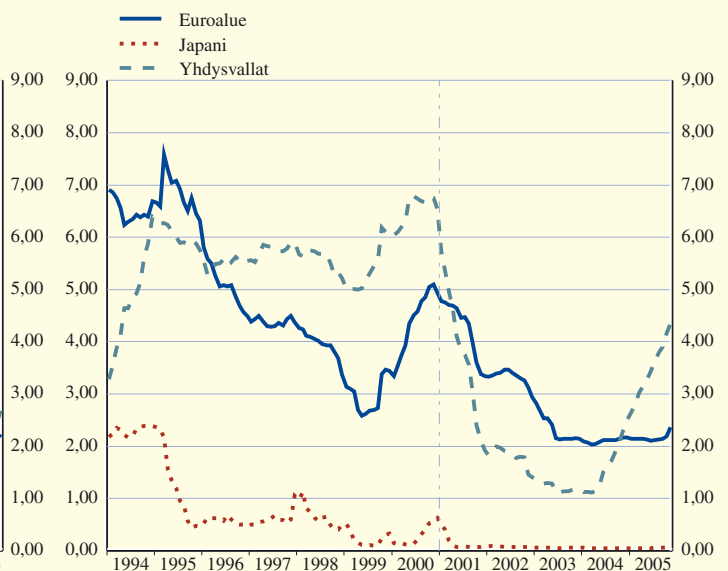
K21 Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K22 3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu euroalueen keinotekoiset korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Lisätietoja Yleistä-osassa.

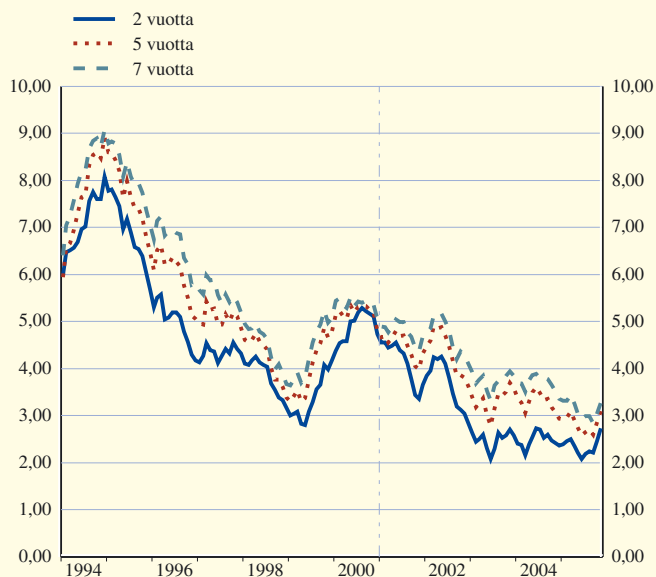
4.7 Valtion lainojen tuotot

(vuotuisina prosentteina, jakson keskiarvo)

	Euroalue ¹⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v 1	3 v 2	5 v 3	7 v 4	10 v 5	10 v 6	10 v 7
2002	3,67	3,94	4,35	4,69	4,92	4,60	1,27
2003	2,49	2,74	3,32	3,74	4,16	4,00	0,99
2004	2,47	2,77	3,29	3,70	4,14	4,26	1,50
2004 III	2,61	2,89	3,39	3,80	4,21	4,29	1,64
2004 IV	2,41	2,62	3,06	3,51	3,84	4,17	1,45
2005 I	2,45	2,66	2,99	3,36	3,67	4,30	1,41
2005 II	2,21	2,40	2,73	3,07	3,41	4,16	1,28
2005 III	2,21	2,36	2,65	2,94	3,26	4,21	1,36
2004 marras	2,41	2,62	3,08	3,53	3,87	4,19	1,46
2004 joulu	2,36	2,53	2,93	3,35	3,69	4,23	1,40
2005 tammi	2,39	2,57	2,92	3,31	3,63	4,21	1,37
2005 helmi	2,45	2,67	2,97	3,32	3,62	4,16	1,40
2005 maalisk	2,49	2,74	3,08	3,44	3,76	4,49	1,45
2005 huhti	2,34	2,55	2,89	3,25	3,57	4,34	1,32
2005 touko	2,22	2,41	2,74	3,05	3,41	4,14	1,27
2005 kesä	2,07	2,24	2,58	2,93	3,25	4,00	1,24
2005 heinä	2,19	2,34	2,66	2,99	3,32	4,16	1,26
2005 elo	2,24	2,40	2,70	2,99	3,32	4,26	1,43
2005 syys	2,21	2,34	2,60	2,84	3,16	4,19	1,38
2005 loka	2,45	2,61	2,85	3,05	3,32	4,45	1,54
2005 marras	2,73	2,86	3,10	3,28	3,53	4,53	1,52

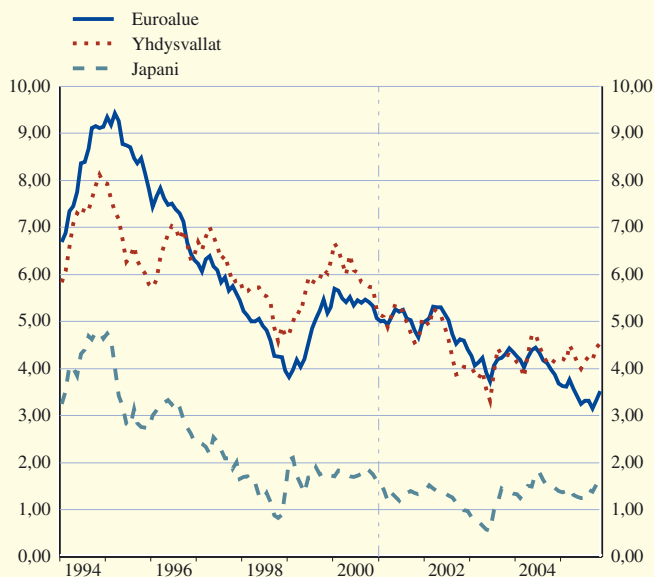
K23 Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

K24 Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain, vuotuisina prosentteina)

Lähde: EKP.

1) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtionlainojen nimellisiä kantoja.

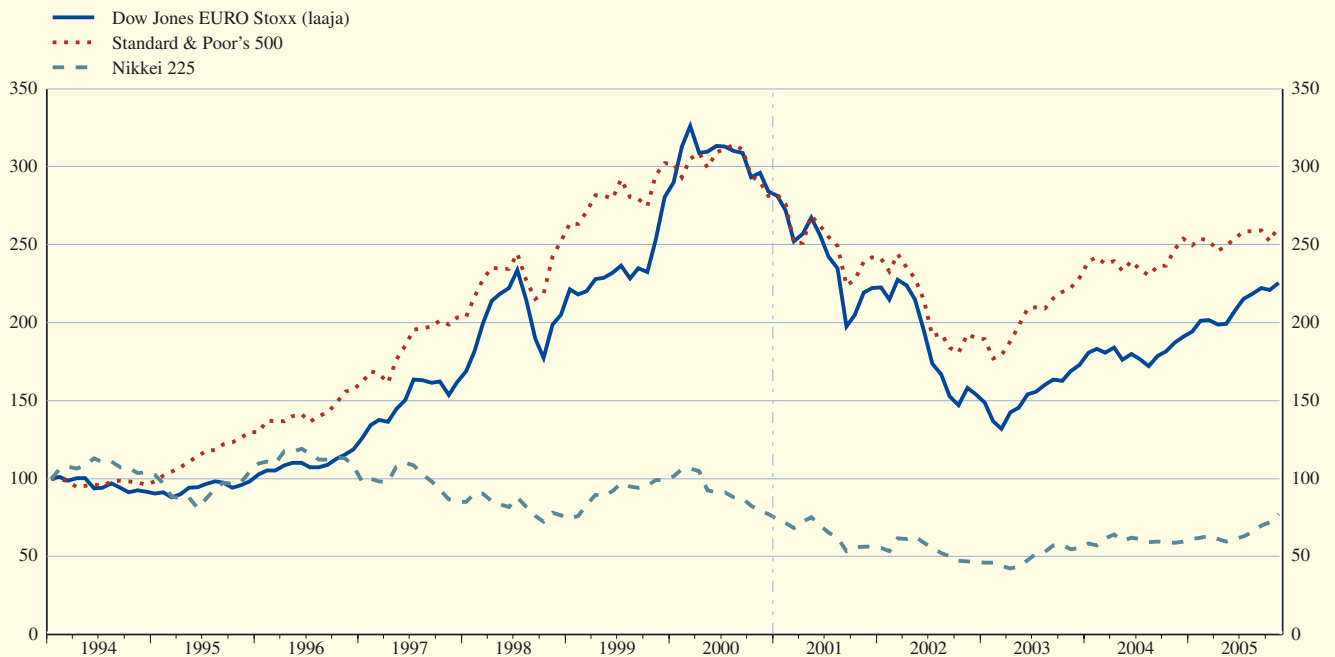
4.8 Osakeindeksit

(indeksit pisteinä, jakson keskiarvo)

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani 225 -indeksi
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit											
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kuluttaja- palvelut	Kulutus- tavarat	Öljy ja kaasu	Rahoitus	Teollisuus	Tekniikka	Yleis- hyödylliset yhtiöt	Tele- viestintä	Terveysten- hoito		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
2002	260,0	3 052,5	267,5	194,8	239,0	309,0	243,4	252,4	345,2	255,5	349,2	411,9	995,3	10 119,3
2003	213,3	2 422,7	212,5	144,9	193,8	259,5	199,3	213,5	275,2	210,7	337,5	304,5	964,9	9 312,9
2004	251,1	2 804,8	251,4	163,4	219,9	300,5	238,2	258,6	298,3	266,3	399,2	395,9	1 131,1	11 180,9
2004 III	244,0	2 708,7	246,8	159,3	216,4	305,0	228,7	253,1	259,9	266,8	379,8	402,6	1 104,4	11 152,3
2004 IV	259,2	2 869,7	268,9	162,7	215,0	315,7	249,1	268,0	281,8	287,3	423,5	419,1	1 163,7	11 027,1
2005 I	276,2	3 025,3	290,4	177,0	227,9	335,8	269,0	290,9	274,8	309,6	446,5	427,0	1 191,7	11 594,1
2005 II	280,1	3 063,7	291,1	177,7	232,4	354,5	271,2	291,7	284,8	321,7	423,0	455,7	1 182,2	11 282,4
2005 III	303,4	3 308,0	311,9	185,0	256,7	411,3	293,4	318,6	303,8	346,0	439,7	466,5	1 223,6	12 310,8
2004 marras	260,0	2 882,7	269,5	163,8	215,6	317,3	249,4	267,7	290,3	287,4	421,1	422,3	1 169,5	10 963,5
2004 joul	264,8	2 926,0	277,2	166,5	217,7	314,4	256,8	273,2	281,3	295,0	446,2	419,6	1 199,7	11 086,3
2005 tammi	269,4	2 957,0	277,0	172,0	221,6	318,1	262,8	284,2	270,4	302,9	450,6	423,8	1 181,6	11 401,1
2005 helmi	279,0	3 050,4	294,2	179,5	230,0	338,5	270,1	295,1	277,4	317,5	453,8	428,7	1 199,7	11 545,7
2005 maal	279,8	3 065,8	299,4	179,3	232,0	349,5	273,7	293,5	276,5	308,7	436,3	428,6	1 193,9	11 812,4
2005 huhti	275,9	3 013,7	290,0	176,7	227,9	345,5	269,0	287,6	268,5	314,2	426,1	443,1	1 164,4	11 377,2
2005 touko	276,1	3 023,5	285,7	175,4	228,7	344,1	267,1	285,2	283,8	319,4	421,3	460,5	1 179,2	11 071,4
2005 kesä	288,2	3 151,7	297,7	181,0	240,4	373,4	277,4	302,0	301,5	331,2	421,7	462,8	1 202,3	11 402,7
2005 heinä	298,4	3 267,1	302,0	184,9	249,5	398,3	288,2	313,8	308,6	336,8	437,5	463,4	1 220,9	11 718,9
2005 elo	303,1	3 303,3	311,5	185,7	257,1	405,8	293,4	318,9	297,6	343,9	444,7	473,0	1 224,3	12 205,0
2005 syys	308,4	3 351,8	321,7	184,4	263,0	429,3	298,5	322,9	305,7	357,0	436,5	462,5	1 225,6	12 986,6
2005 loka	306,8	3 340,1	322,4	182,4	260,6	405,3	302,6	317,3	312,4	347,7	434,0	466,8	1 192,0	13 384,9
2005 marras	312,7	3 404,9	330,8	183,2	259,3	411,2	316,4	322,3	322,9	354,0	418,2	471,6	1 238,7	14 362,0

K25 Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100, kuukausikeskiarvoja)

Lähde: EKP.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset (vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

	Yhteensä					Kokonaisindeksi (kp., prosenttimuutos edellisestä ajanjaksosta)						
	Indeksi 1996 = 100	Yhteensä		Tavarat	Palvelut	Yhteensä	Jalostetut elin- tarvikkeet	Jalosta- mattomat elin- tarvikkeet	Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia (ei-kp.)	Palvelut	
		Yhteensä pl. jalostamatto- mat elintarvik- keet ja energia										
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	100,0	83,8	59,0	41,0	100,0	12,0	7,6	30,8	8,6	41,0	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
2001	108,5	2,3	1,9	2,3	2,5	-	-	-	-	-	-	
2002	110,9	2,3	2,5	1,7	3,1	-	-	-	-	-	-	
2003	113,2	2,1	2,0	1,8	2,5	-	-	-	-	-	-	
2004	115,7	2,1	2,1	1,8	2,6	-	-	-	-	-	-	
2004 III	115,9	2,2	2,1	2,0	2,6	0,5	0,3	-0,2	0,2	1,9	0,7	
IV	116,6	2,3	2,0	2,1	2,7	0,5	0,4	0,1	0,1	1,8	0,6	
2005 I	116,7	2,0	1,6	1,8	2,4	0,3	0,6	0,7	-0,1	0,3	0,5	
II	118,1	2,0	1,5	1,8	2,3	0,7	0,3	0,3	0,1	4,5	0,5	
III	118,6	2,3	1,4	2,4	2,3	0,8	0,6	-0,2	0,0	5,7	0,6	
2005 kesä	118,3	2,1	1,4	1,9	2,2	0,1	0,1	-0,2	0,0	1,6	0,0	
heinä	118,2	2,2	1,4	2,1	2,3	0,3	0,2	-0,4	-0,1	2,8	0,3	
elo	118,5	2,2	1,4	2,2	2,3	0,3	0,1	0,4	0,0	1,4	0,2	
syys	119,1	2,6	1,5	2,9	2,2	0,4	0,6	-0,1	0,2	3,0	0,1	
loka	119,4	2,5	1,5	2,6	2,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	
marras ²⁾	.	2,4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

	Tavarat						Palvelut					
	Elintarvikkeet (sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet)			Teollisuustuotteet			Asuminen		Liikenne	Viestintä	Kulttuuri ja vapaa-aika	Muut
	Yhteensä	Jalostetut elintarvik- keet	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet	Yhteensä	Muut teolli- suustuotteet kuin energia	Energia	Vuokrat					
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	19,6	12,0	7,6	39,4	30,8	8,6	10,4	6,4	6,4	2,8	14,8	6,6
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23
2001	4,5	2,9	7,0	1,2	0,9	2,2	1,8	1,4	3,6	-4,1	3,6	2,7
2002	3,1	3,1	3,1	1,0	1,5	-0,6	2,4	2,0	3,2	-0,3	4,2	3,4
2003	2,8	3,3	2,1	1,2	0,8	3,0	2,3	2,0	2,9	-0,6	2,7	3,4
2004	2,3	3,4	0,6	1,6	0,8	4,5	2,4	1,9	2,8	-2,0	2,4	5,1
2004 III	2,0	3,6	-0,3	2,0	0,8	6,3	2,5	2,0	2,8	-2,6	2,5	5,3
IV	1,4	2,8	-0,7	2,4	0,8	8,5	2,6	2,1	3,0	-2,6	2,4	5,3
2005 I	1,6	2,4	0,5	1,9	0,3	7,6	2,6	2,1	3,1	-1,9	2,4	3,5
II	1,3	1,6	0,8	2,1	0,3	8,8	2,7	2,1	2,4	-2,0	2,3	3,4
III	1,5	1,9	0,8	2,9	0,1	12,9	2,5	2,1	2,6	-2,2	2,4	3,0
2005 kesä	1,3	1,5	1,0	1,8	0,4	6,9	2,7	2,2	2,5	-2,2	2,8	3,5
heinä	1,2	1,5	0,6	2,2	0,3	9,4	2,7	2,2	2,5	-2,1	2,2	3,2
elo	1,1	1,6	0,3	2,6	0,0	11,8	2,5	2,1	2,7	-2,1	2,4	3,0
syys	1,5	1,7	1,1	2,6	0,0	11,6	2,6	2,1	2,6	-2,1	2,5	3,0
loka	1,8	2,3	1,1	3,5	0,2	15,2	2,5	2,1	2,6	-2,3	2,3	2,9
marras ²⁾	1,9	2,4	1,2	3,0	0,3	12,2	2,5	2,0	2,9	-2,8	2,4	2,7

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Viittaa ajanjaksoon 2005.

2) Arvio perustuu Saksasta, Espanjasta ja Italiasta (ja mahdollisesti myös muista jäsenmaista) saatuihin alustaviin tietoihin sekä energian hintoja koskeviin ennakkotietoihin.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

2. Teollisuuden tuottajahinnat sekä rakentamisen, asuntojen ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat ilman rakentamista										Rakentaminen ¹⁾	Asuntojen hinnat ²⁾	Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ³⁾		Öljyn hinta ⁴⁾ (euroa/barreli)
	Kokonaisindeksi 2000 = 100	Yhteensä		Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita						Energia			Yhteensä	Kokonaisindeksi ilman energiaa	
		Tehdas-teollisuus	Yhteensä	Väli-tuotteet	Pääoma-hyödykkeet	Kulutustavarat									
						Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät							
Osuus kokonaisindeksistä, % ⁵⁾	100,0	100,0	89,5	82,5	31,6	21,3	29,5	4,0	25,5	17,5			100,0	32,8	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2001	102,0	2,0	1,2	1,7	1,2	0,9	3,0	1,9	3,1	2,6	2,8	6,0	-8,3	-8,1	27,8
2002	101,9	-0,1	0,3	0,5	-0,3	0,9	1,0	1,3	1,0	-2,3	2,7	6,8	-4,1	-0,9	26,5
2003	103,4	1,4	0,9	0,8	0,8	0,3	1,1	0,6	1,2	3,8	2,1	7,1	-4,0	-4,5	25,1
2004	105,7	2,3	2,5	2,0	3,5	0,7	1,3	0,7	1,4	3,9	2,6	7,3	18,4	10,8	30,5
2004 III	106,4	3,1	3,5	2,5	4,7	0,9	1,4	0,8	1,5	6,1	3,0	-	26,9	11,9	33,3
2004 IV	107,2	3,8	4,0	2,8	5,5	1,2	1,2	1,1	1,2	8,5	3,5	7,5 ⁶⁾	22,9	1,3	34,5
2005 I	108,2	4,1	3,8	2,8	5,1	1,6	1,2	1,4	1,1	10,0	3,5	-	22,9	1,9	36,6
2005 II	109,4	3,9	3,1	1,9	3,1	1,5	0,9	1,4	0,8	12,1	3,1	-	22,4	2,2	42,2
2005 III	110,8	4,1	3,0	1,3	1,7	1,2	0,9	1,2	0,9	15,6	-	-	33,5	11,6	50,9
2005 kesä	109,7	4,0	3,1	1,7	2,6	1,4	0,8	1,4	0,7	13,4	-	-	31,9	7,6	45,7
2005 heinä	110,3	4,1	3,0	1,3	1,9	1,2	0,8	1,2	0,7	15,1	-	-	34,1	9,6	48,3
2005 elo	110,7	4,0	2,9	1,3	1,7	1,1	0,9	1,2	0,9	15,1	-	-	32,4	11,9	52,0
2005 syys	111,3	4,3	3,2	1,3	1,6	1,2	1,1	1,2	1,1	16,4	-	-	33,9	13,2	52,2
2005 loka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	23,1	17,4	49,3
2005 marras	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	-	-	33,4	22,3	47,9

3. Työkustannukset työtuntia kohden⁷⁾

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Alaerittäin		Toimialoittein			Lisätieto: sopimus-palkka-indikaattori
			Palkat ja palkkiot	Työnantajan sosiaaliturva-maksut	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Palvelut	
Osuus kokonaisindeksistä, % ⁵⁾	100,0	100,0	73,3	26,7	36,8	8,9	54,4	
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	103,8	3,8	4,0	3,2	3,8	3,6	3,7	2,6
2002	107,4	3,5	3,3	4,1	3,3	4,1	3,5	2,7
2003	110,7	3,1	2,9	3,8	3,1	3,7	3,0	2,4
2004	113,5	2,5	2,3	3,0	2,8	2,7	2,3	2,1
2004 III	113,9	2,4	2,3	2,7	2,5	2,7	2,4	2,0
2004 IV	114,6	2,3	1,9	3,3	2,7	2,1	2,0	2,0
2005 I	115,4	3,0	2,5	4,6	3,2	2,4	3,1	2,2
2005 II	116,0	2,3	2,0	3,1	2,3	1,5	2,4	2,1
2005 III	.	.	.	.	.	.	.	2,1

Lähteet: Eurostat, HWWA (osan 5.1 taulukon 2 sarakkeet 13 ja 14), Thomson Financial Datastreamin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (osan 5.1 taulukon 2 sarake 15), Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (osan 5.1 taulukon 2 sarake 6 ja osan 5.1 taulukon 3 sarake 7) ja EKP:n laskelmat (osan 5.1 taulukon 2 sarake 12 ja osan 5.1 taulukon 3 sarake 8).

- 1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.
- 2) Yhdenmukaistamattomiin lähteisiin perustuva euroalueen asuntointindikaattori.
- 3) Viittaa euroina ilmoitettuihin hintoihin.
- 4) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen).
- 5) Vuonna 2000.
- 6) Toisen (neljännen) neljänneksen tiedot viittaavat vuoden alkupuoliskon (jälkipuoliskon) keskiarvoihin. Koska jotkin kansalliset tiedot ovat saatavissa vain vuositasona, puolivuosi- arviot johdetaan osittain vuositiedoista. Puolivuositiedot eivät siten ole yhtä tarkkoja kuin vuositiedot.
- 7) Työvoimakustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhuolto ja muualla luokittelemattomat palvelut. Kattavuuserojen vuoksi arvioitujen erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

5.1 YKHI sekä muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

4. Yksikkötyökustannukset, työkuukustannukset työntekijää kohden ja työn tuottavuus

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Kokonais- indeksi 2000 = 100	Yhteensä	Toimialoittain					
			Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut
	1	2	3	4	5	6	7	8
Yksikkötyökustannukset¹⁾								
2001	102,3	2,3	1,8	1,3	2,3	1,4	4,0	2,6
2002	104,5	2,2	1,7	1,1	3,1	1,6	3,1	2,9
2003	106,4	1,8	3,1	0,9	1,6	1,7	1,8	2,7
2004	107,4	0,9	-7,2	-0,3	2,4	0,5	2,1	1,6
2004 II	107,3	0,9	-8,3	-1,4	0,9	-0,1	1,9	2,6
III	107,3	0,4	-8,7	-1,5	3,6	0,8	2,3	0,4
IV	107,9	1,1	-5,4	0,7	3,3	0,4	2,0	1,3
2005 I	108,3	1,2	0,9	-0,1	4,0	0,7	1,9	1,6
II	108,4	1,0	3,4	-0,3	2,6	1,1	2,8	1,3
Työkustannukset työntekijää kohden								
2001	102,7	2,7	1,4	2,5	3,1	2,5	2,6	3,0
2002	105,3	2,5	3,2	2,6	3,2	2,2	1,9	2,9
2003	107,7	2,3	1,1	2,7	2,5	2,0	1,8	2,5
2004	110,0	2,2	0,7	3,1	3,2	1,7	1,4	2,4
2004 II	110,0	2,5	0,5	3,3	2,7	1,4	1,4	3,6
III	110,0	1,6	0,6	2,4	3,0	1,8	1,6	1,1
IV	110,6	1,9	1,9	2,5	3,1	1,7	1,2	2,0
2005 I	111,3	1,8	3,0	1,7	2,5	2,0	1,9	1,6
II	111,8	1,6	2,8	1,7	3,0	2,1	2,4	0,7
Työn tuottavuus²⁾								
2001	100,5	0,5	-0,3	1,2	0,8	1,1	-1,4	0,4
2002	100,7	0,2	1,5	1,5	0,1	0,6	-1,1	0,0
2003	101,2	0,5	-1,9	1,8	0,9	0,3	-0,1	-0,2
2004	102,4	1,3	8,5	3,4	0,8	1,1	-0,7	0,7
2004 II	102,5	1,7	9,6	4,7	1,8	1,5	-0,5	1,0
III	102,5	1,3	10,1	4,0	-0,6	1,0	-0,7	0,7
IV	102,6	0,8	7,7	1,8	-0,2	1,4	-0,8	0,6
2005 I	102,8	0,6	2,1	1,8	-1,4	1,2	-0,1	0,0
II	103,1	0,6	-0,6	2,1	0,5	1,0	-0,4	-0,6

5. Bruttokansantuotteen deflaattorit

	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Kotimainen kysyntä			Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus			Kiinteän pääoman bruttomuodostus
	1	2	3	4	5	6	7	8
2001	102,4	2,4	2,2	2,4	2,5	1,5	1,2	0,8
2002	104,9	2,5	2,0	1,9	2,8	1,3	-0,4	-2,1
2003	107,0	2,0	1,8	1,9	2,2	1,1	-1,2	-1,8
2004	109,0	1,8	2,0	2,0	2,1	2,4	1,1	1,4
2004 III	109,3	1,7	2,0	2,1	1,0	2,8	2,0	3,1
IV	109,7	1,7	2,1	1,9	1,9	3,0	2,4	3,9
2005 I	110,1	1,9	2,2	1,8	2,0	2,8	2,7	3,9
II	110,6	1,6	1,9	1,7	1,2	2,2	2,1	3,1
III	110,9	1,4	2,9	1,2	4,4	4,9	2,8	6,9

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työvoimakustannukset (käyvin hinnoin) työntekijää kohden jaettuna arvonlisäyksellä (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

2) Arvonlisäys (kiintein hinnoin) työntekijää kohden.

3) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat hyödykkeisiin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

1. Bruttokansantuote ja sen käyttö

	BKT								
	Yhteensä	Kotimainen kysyntä				Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ¹⁾			
			Yhteensä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	Yhteensä	Vienti ¹⁾
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
<i>Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)</i>									
2001	6 971,0	6 859,1	4 021,2	1 381,1	1 453,4	3,4	112,0	2 595,4	2 483,5
2002	7 213,6	7 023,7	4 138,0	1 455,3	1 443,6	-13,3	189,9	2 630,6	2 440,7
2003	7 411,8	7 248,5	4 264,6	1 511,5	1 471,3	1,2	163,3	2 633,2	2 469,9
2004	7 686,1	7 522,7	4 409,6	1 560,7	1 532,8	19,6	163,4	2 821,9	2 658,5
2004 III	1 930,4	1 891,8	1 104,5	391,2	386,5	9,6	38,7	717,0	678,3
IV	1 941,3	1 911,2	1 118,9	392,3	391,0	8,9	30,1	720,0	689,9
2005 I	1 955,3	1 922,0	1 124,5	396,8	392,1	8,6	33,4	720,0	686,7
II	1 972,6	1 946,4	1 133,8	401,3	398,6	12,7	26,3	736,8	710,5
III	1 988,9	1 962,9	1 145,2	402,8	408,5	6,4	26,1	770,8	744,7
<i>Osuus BKT:stä prosentteina</i>									
2004	100,0	97,9	57,4	20,3	19,9	0,3	2,1	-	-
<i>Määrä ketjutettuna (edellisen vuoden hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu³⁾)</i>									
<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä</i>									
2004 III	0,3	0,6	0,2	0,3	0,4	-	-	1,2	2,0
IV	0,2	0,6	0,8	-0,1	0,6	-	-	0,3	1,3
2005 I	0,3	0,1	0,1	0,3	0,1	-	-	-0,8	-1,5
II	0,4	0,5	0,2	0,6	0,8	-	-	2,2	2,6
III	0,6	0,3	0,3	0,6	1,6	-	-	3,4	2,8
<i>Vuotuinen prosenttimuutos</i>									
2001	1,9	1,2	1,9	2,2	0,4	-	-	3,7	1,8
2002	0,9	0,4	0,9	2,6	-2,0	-	-	1,7	0,2
2003	0,7	1,4	1,1	1,6	0,8	-	-	1,2	3,0
2004	2,1	2,1	1,5	1,2	2,2	-	-	6,5	6,6
2004 III	1,9	2,3	1,1	1,2	2,0	-	-	6,3	7,6
IV	1,6	2,0	1,8	0,7	1,6	-	-	5,9	7,1
2005 I	1,2	1,6	1,3	0,9	1,3	-	-	3,2	4,2
II	1,2	1,8	1,4	1,1	1,9	-	-	2,9	4,5
III	1,6	1,5	1,5	1,4	3,1	-	-	5,2	5,2
<i>Vaikutus BKT:n neljännesvuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>									
2004 III	0,3	0,5	0,1	0,1	0,1	0,3	-0,3	-	-
IV	0,2	0,5	0,5	0,0	0,1	0,0	-0,4	-	-
2005 I	0,3	0,1	0,1	0,1	0,0	-0,1	0,2	-	-
II	0,4	0,5	0,1	0,1	0,2	0,1	-0,1	-	-
III	0,6	0,3	0,2	0,1	0,3	-0,3	0,3	-	-
<i>Vaikutus BKT:n vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä</i>									
2001	1,9	1,2	1,1	0,4	0,1	-0,5	0,7	-	-
2002	0,9	0,4	0,5	0,5	-0,4	-0,2	0,5	-	-
2003	0,7	1,3	0,6	0,3	0,2	0,2	-0,6	-	-
2004	2,1	2,0	0,9	0,2	0,4	0,4	0,1	-	-
2004 III	1,9	2,2	0,6	0,2	0,4	0,9	-0,3	-	-
IV	1,6	1,9	1,0	0,1	0,3	0,4	-0,3	-	-
2005 I	1,2	1,5	0,8	0,2	0,3	0,3	-0,3	-	-
II	1,2	1,7	0,8	0,2	0,4	0,3	-0,5	-	-
III	1,6	1,5	0,9	0,3	0,6	-0,3	0,1	-	-

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

- 1) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia osan 7.3 taulukon 1 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.
- 2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.
- 3) Vuositietoihin ei ole tehty työpäiväkorjausta.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

2. Arvonlisäys toimialoittain

	Arvonlisäys, brutto (perushinnoin)							Tuoteverot vähennettynä tuotetuki-palkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitus-toiminta, kiinteistö- ja vuokraus-palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Käyvin hinnoin (miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu)								
2001	6 256,8	156,8	1 354,8	352,8	1 327,0	1 681,1	1 384,3	714,2
2002	6 476,6	151,9	1 366,8	365,5	1 377,6	1 758,3	1 456,6	736,9
2003	6 651,6	151,6	1 375,6	382,6	1 408,8	1 821,7	1 511,3	760,3
2004	6 891,0	152,1	1 418,0	406,6	1 456,8	1 892,2	1 565,3	795,0
2004 III	1 730,7	37,7	357,5	101,9	366,5	476,2	390,8	199,8
IV	1 739,1	38,1	356,6	103,7	367,6	479,0	394,0	202,2
2005 I	1 753,5	37,3	359,9	104,1	369,7	484,2	398,4	201,8
II	1 769,5	37,1	363,8	106,7	372,0	490,4	399,5	203,1
III	1 779,3	37,2	364,8	108,9	374,9	493,7	399,8	209,7
Osuus arvonlisäyksestä prosentteina								
2004	100,0	2,2	20,6	5,9	21,1	27,5	22,7	-
Määrä ketjutettuna (edellisen vuoden hinnoin, kausivaihtelusta puhdistettu¹⁾)								
Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä								
2004 III	0,2	-0,2	0,2	-0,4	0,4	0,4	0,1	0,6
IV	0,2	0,8	-0,6	0,6	0,4	0,2	0,4	0,5
2005 I	0,3	-1,8	0,3	-0,3	0,4	0,7	0,2	0,4
II	0,4	-1,0	0,7	1,9	0,6	0,4	-0,2	0,2
III	0,5	-0,3	0,7	0,3	0,7	0,4	0,6	1,4
Vuotuinen prosenttimuutos								
2001	2,0	-1,4	1,2	1,2	2,8	2,7	1,8	0,8
2002	1,0	-0,3	-0,1	0,0	1,2	1,4	2,0	0,1
2003	0,7	-4,1	0,2	1,0	0,5	1,3	1,1	0,9
2004	2,2	7,3	2,4	2,0	2,3	1,9	1,7	1,4
2004 III	2,0	9,2	2,2	1,2	1,8	1,8	1,6	1,2
IV	1,7	6,8	0,8	1,3	2,3	1,7	1,5	0,9
2005 I	1,4	0,3	0,7	-0,1	2,1	2,0	0,9	0,2
II	1,2	-2,2	0,7	1,7	1,8	1,8	0,5	1,7
III	1,4	-2,3	1,2	2,4	2,0	1,7	0,9	2,5
Vaikutus arvonlisäyksen neljännesvuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä								
2004 III	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	-
IV	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	-
2005 I	0,3	-0,1	0,1	0,0	0,1	0,2	0,0	-
II	0,4	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	-
III	0,5	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	-
Vaikutus arvonlisäyksen vuotuisen prosenttimuutokseen prosenttiyksikköinä								
2001	2,0	0,0	0,3	0,1	0,6	0,7	0,4	-
2002	1,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	0,4	-
2003	0,7	-0,1	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	-
2004	2,2	0,1	0,5	0,1	0,5	0,5	0,4	-
2004 III	2,0	0,2	0,5	0,1	0,4	0,5	0,4	-
IV	1,7	0,1	0,2	0,1	0,5	0,5	0,4	-
2005 I	1,4	0,0	0,1	0,0	0,5	0,6	0,2	-
II	1,2	-0,1	0,1	0,1	0,4	0,5	0,1	-
III	1,4	-0,1	0,3	0,2	0,4	0,5	0,2	-

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuositietoihin ei ole tehty työpäiväkorjausta.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Teollisuustuotanto

	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista										Raken- taminen
		Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Teollisuus ilman rakentamista ja energiatuotteita							Energia	
				Tehdas- teollisuus	Yhteensä	Välituotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutustavarat				
								Yhteensä	Kestävät	Ei-kestävät		
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	82,9	82,9	75,0	74,0	30,0	22,4	21,5	3,6	17,9	8,9	17,1
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	-0,2	99,9	-0,5	-0,8	-0,7	-0,1	-1,7	-0,3	-5,5	0,7	1,1	1,3
2003	0,2	100,2	0,3	0,0	0,0	0,4	-0,2	-0,5	-4,6	0,2	2,9	-0,2
2004	2,1	102,1	2,0	2,0	1,9	1,8	3,0	0,5	-0,1	0,6	2,5	-0,2
2004 IV	1,1	102,3	1,1	0,7	0,5	1,0	1,7	-0,2	-3,4	0,4	3,0	-0,8
2005 I	-0,5	102,2	0,5	0,2	0,0	0,5	2,1	-1,0	-3,9	-0,5	1,1	-4,4
2005 II	0,9	102,9	0,5	0,6	0,1	-0,7	2,1	0,5	-1,8	0,9	1,2	-0,6
2005 III	.	103,7	1,3	1,2	1,1	1,2	2,1	1,6	-0,6	2,0	0,4	.
2005 huhti	2,0	103,0	1,1	1,9	1,7	0,2	3,2	0,6	-0,5	0,9	0,2	-1,7
2005 touko	0,1	102,6	-0,2	-0,5	-1,1	-0,9	0,5	0,4	-4,2	1,2	0,8	-1,1
2005 kesä	0,8	103,1	0,6	0,5	-0,1	-1,4	2,4	0,5	-0,5	0,7	2,6	0,8
2005 heinä	.	103,2	0,6	0,0	-0,2	-0,5	2,4	0,1	-1,9	0,4	2,1	.
2005 elo	.	104,1	2,7	2,9	3,0	3,8	2,3	3,5	2,6	3,6	-0,4	.
2005 syys	.	103,7	1,0	1,2	1,1	1,0	1,8	1,6	-1,2	2,1	-0,4	.
<i>Prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta (kp.)</i>												
2005 huhti	2,5	-	0,9	2,1	2,0	1,3	0,2	1,7	2,7	1,6	-5,0	3,7
2005 touko	-0,6	-	-0,4	-1,0	-1,2	-0,6	-0,2	-0,3	-2,1	0,0	1,8	0,4
2005 kesä	0,2	-	0,5	0,7	0,6	-0,1	1,2	0,1	1,5	-0,1	2,2	1,6
2005 heinä	.	-	0,1	-0,1	0,1	0,9	0,0	0,0	-0,3	0,1	-0,3	.
2005 elo	.	-	0,8	1,4	1,5	2,1	0,0	1,3	1,0	1,3	-2,4	.
2005 syys	.	-	-0,4	-0,5	-0,6	-1,3	0,4	-0,6	-1,9	-0,4	0,7	.

4. Teollisuuden uudet tilaukset ja liikevaihto, vähittäiskaupan myynti ja uusien henkilöautojen rekisteröinnit

	Teollisuuden uudet tilaukset		Teollisuuden liikevaihto		Vähittäiskaupan myynti							Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Tehdasteollisuus ²⁾ (käyvin hinnoin)		Tehdasteollisuus (käyvin hinnoin)		Käyvin hinnoin	Kiintein hinnoin					Yhteensä (kp), tuhansia ³⁾	Yhteensä	
	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Yhteensä	Yhteensä (indeksi 2000 = 100, kp.)	Yhteensä	Elintar- vikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet				
									Tekstiilit, vaatteet ja jalkineet	Kotitalous- esineet			
Osuus kokonais- indeksistä, % ¹⁾	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	43,7	56,3	10,6	14,8		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2002	98,4	-0,4	101,4	-0,6	1,9	101,7	0,3	1,2	-0,4	-1,9	-1,9	925	-4,4
2003	98,4	0,1	101,0	-0,3	1,8	102,1	0,4	1,1	-0,4	-2,8	0,2	911	-1,5
2004	106,1	8,1	105,9	4,9	1,6	102,9	0,8	0,8	0,7	0,8	2,6	922	1,1
2004 IV	110,7	9,7	107,2	5,1	1,7	103,1	1,0	1,2	0,6	1,2	2,2	941	3,6
2005 I	106,1	3,1	106,7	2,5	1,9	103,9	1,1	1,2	1,0	0,4	0,3	921	0,4
2005 II	108,4	1,3	110,4	4,2	1,6	103,6	0,7	0,3	0,8	0,6	0,8	938	1,0
2005 III	109,6	4,3	110,5	3,5	1,8	103,6	0,7	-0,2	1,4	1,3	1,8	942	4,6
2005 touko	107,3	-3,5	107,8	4,9	3,2	104,1	2,3	2,0	2,3	1,8	2,0	894	-4,2
2005 kesä	110,7	5,4	112,3	3,6	1,3	103,9	0,4	0,7	0,0	-0,5	0,7	980	6,1
2005 heinä	109,1	1,5	106,7	0,3	0,4	103,3	-0,3	-1,6	0,5	-0,2	0,9	940	3,0
2005 elo	109,2	7,5	112,6	7,2	3,2	104,3	2,1	0,8	3,5	4,4	3,5	933	7,4
2005 syys	110,4	4,6	112,3	3,8	1,8	103,3	0,5	0,3	0,5	0,1	1,1	954	4,5
2005 loka	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	943	0,1
<i>Prosenttimuutos edellisestä kuukaudesta (kp.)</i>													
2005 touko	-	0,0	-	-2,8	0,9	-	1,3	2,2	0,7	-1,3	0,7	-	-4,7
2005 kesä	-	3,2	-	4,2	0,0	-	-0,1	-0,3	-0,1	1,0	0,4	-	9,6
2005 heinä	-	-1,5	-	-5,0	-0,6	-	-0,7	-1,1	-0,2	0,1	-0,3	-	-4,1
2005 elo	-	0,1	-	5,5	1,1	-	1,0	0,7	1,2	2,1	1,2	-	-0,8
2005 syys	-	1,1	-	-0,3	-0,6	-	-0,9	-0,3	-1,3	-3,6	-1,1	-	2,2
2005 loka	-	.	-	.	.	-	.	.	.	.	.	-	-1,1

Lähteet: Eurostat lukuun ottamatta osan 5.2 taulukon 4 sarakkeita 12 ja 13 (ACEA, European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat).

1) Vuonna 2000.

2) Sisältää tehdasteollisuuden alat, joiden tuotanto perustuu pääasiassa uusiin tilauksiin. Vuonna 2000 näiden alojen osuus oli 62,6 % tehdasteollisuudesta.

3) Vuosi- ja neljännesvuositiedot ovat kyseisen jakson kuukausitietojen keskiarvoja.

5.2 Tuotanto ja kysyntä

(saldoluku¹⁾, prosenttiyksikköä, ellei toisin mainita; kausivaihtelusta puhdistettu)

5. Suhdanekyselyt

	Talouden luottamusindikaattori ²⁾ (pitkän aikavälin keskiarvo = 100) 1	Tehdasteollisuus					Kapasiteetin käyttöaste, % ⁴⁾ 6	Yhteensä ⁵⁾ 7	Kuluttajien luottamusindikaattori ³⁾				
		Teollisuuden luottamusindikaattori				Yhteensä ⁵⁾ 2			Rahoi- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana 8	Taloustilanne seuraavan 12 kk:n aikana 9	Työttömyys- tilanne seuraavan 12 kk:n aikana 10	Säästöt seuraavan 12 kk:n aikana 11	
		Tilaukanta 3	Valmistuote- varastot 4	Tuotanto- odotukset 5									
2001	100,8	-9	-15	13	1	82,7	-5	2	-9	14	2		
2002	94,4	-11	-25	11	3	81,2	-11	-1	-12	27	-3		
2003	93,5	-11	-25	10	3	81,0	-18	-5	-21	38	-9		
2004	99,5	-5	-16	8	10	81,6	-14	-4	-14	30	-8		
2004 III	100,2	-4	-13	8	9	82,1	-14	-4	-14	30	-8		
2004 IV	100,5	-3	-12	8	9	82,0	-13	-3	-14	29	-6		
2005 I	98,7	-6	-15	11	6	81,5	-13	-3	-13	30	-8		
2005 II	96,1	-10	-20	13	3	81,0	-14	-3	-16	31	-7		
2005 III	97,8	-8	-18	11	6	81,1	-15	-4	-17	29	-8		
2005 kesä	96,1	-10	-21	12	4	-	-15	-4	-17	33	-7		
2005 heinä	97,3	-8	-18	11	4	80,9	-15	-4	-19	30	-9		
2005 elo	97,6	-8	-18	11	6	-	-15	-4	-17	29	-8		
2005 syys	98,4	-7	-16	10	7	-	-14	-5	-16	28	-9		
2005 loka	100,2	-6	-16	10	8	81,2	-13	-5	-15	23	-9		
2005 marras	99,9	-6	-16	9	6	-	-13	-5	-17	23	-8		

	Rakentamisen luottamusindikaattori			Vähittäiskaupan luottamusindikaattori				Palvelualueiden luottamusindikaattori			
	Yhteensä ⁵⁾ 12	Tilaukanta 13	Työllisyys- odotukset 14	Yhteensä ⁵⁾ 15	Tämän- hetkinen suhdanne- tilanne 16	Varastojen määrä 17	Suhdanne- näkömät 18	Yhteensä ⁵⁾ 19	Suhdanne- näkömät 20	Kysyntä- tilanne 21	Kysyntä- näkömät 22
2001	-9	-15	-4	-8	-5	17	-1	15	16	9	21
2002	-18	-25	-11	-17	-20	18	-12	2	-3	-4	14
2003	-19	-26	-13	-12	-16	17	-3	4	-5	3	14
2004	-15	-23	-7	-8	-12	14	1	11	7	8	17
2004 III	-14	-22	-6	-8	-10	14	0	12	7	10	18
2004 IV	-12	-19	-5	-8	-14	13	3	11	9	9	16
2005 I	-12	-16	-7	-8	-12	12	1	11	8	7	17
2005 II	-12	-18	-6	-8	-13	13	1	9	0	9	17
2005 III	-9	-16	-3	-9	-13	14	1	11	6	10	17
2005 kesä	-13	-19	-6	-9	-16	14	2	9	-1	9	18
2005 heinä	-12	-18	-5	-10	-14	15	-3	12	5	11	19
2005 elo	-9	-16	-2	-9	-14	13	1	10	3	10	15
2005 syys	-8	-14	-1	-8	-12	15	5	11	8	10	15
2005 loka	-8	-14	-1	-4	-9	13	12	14	10	13	19
2005 marras	-3	-7	1	-6	-11	16	9	14	11	13	18

Lähde: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto).

1) Myönteisten ja kielteisten vastausten prosenttiosuuden erotus.

2) Talouden luottamusindikaattori koostuu teollisuuden, palvelualueiden, kuluttajien, rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattoreista. Teollisuuden luottamusindikaattorin paino on 40 %, palvelualueiden luottamusindikaattorin 30 %, kuluttajien luottamusindikaattorin 20 % ja rakentamisen ja vähittäiskaupan luottamusindikaattorien 5 % kummankin. Jos talouden luottamusindikaattorin arvo on pienempi kuin 100, vastaajien näkemys taloudellisesta tilanteesta on keskimääräistä negatiivisempi, ja jos arvo on yli 100, näkemys on keskimääräistä positiivisempi. Indikaattoria on laskettu tammikuusta 1985 lähtien.

3) Ranskalaisiin kyselylomakkeisiin tehtyjen muutosten vuoksi tulokset eivät tammikuusta 2004 alkaen ole täysin vertailukelpoisia aiempien tulosten kanssa.

4) Tietoja kerätään tammii-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Neljännesvuosiluvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn keskiarvoja. Vuositiedot lasketaan neljännesvuosittaisista keskiarvoista.

5) Luottamusindikaattorit lasketaan komponenttiensa yksinkertaisena keskiarvona. Indikaattorien laskennassa käytetään arvioituja varastotietoja (sarakkeet 4 ja 17) ja työttömyyslukuja (sarake 10) käänteisin etumerkein.

5.3 Työmarkkinat¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Työllisyys

	Yhteensä		Sosioekonomisen aseman mukaan		Toimialoittain					
	Milj. henkilöä (kp.)		Palkansaajat	Yrittäjät	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdas- teollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, majoitus- ja ravitsemistoiminta, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitus- toiminta, kiinteistö- ja vuokraus- palvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveys- palvelut ja muut palvelut
Osuus, % ²⁾	100,0	100,0	84,4	15,6	4,5	18,1	7,2	24,9	15,3	29,9
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	134,488	1,5	1,7	0,2	-0,7	0,1	0,7	1,8	4,2	1,3
2002	135,461	0,7	0,8	0,1	-1,6	-1,6	0,1	0,5	2,6	2,0
2003	135,837	0,3	0,3	0,3	-2,0	-1,5	0,2	0,3	1,3	1,3
2004	136,611	0,6	0,5	1,1	-0,9	-1,7	1,1	0,8	2,5	0,9
2004 II	136,348	0,5	0,4	1,1	-1,0	-1,7	0,5	0,8	2,7	0,8
2004 III	136,652	0,6	0,5	1,3	-0,4	-1,8	2,1	0,8	2,4	0,9
2004 IV	136,886	0,8	0,7	1,3	-0,7	-0,9	1,7	1,0	2,4	0,9
2005 I	136,948	0,7	0,7	0,9	-1,4	-1,1	1,8	1,0	2,1	1,0
2005 II	137,158	0,7	0,6	0,8	-1,6	-1,4	1,6	0,8	2,2	1,1
<i>Prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä (kp.)</i>										
2004 II	0,287	0,2	0,1	0,7	-0,3	0,1	0,5	0,3	0,2	0,2
2004 III	0,304	0,2	0,0	1,2	0,1	-0,5	1,2	0,4	0,6	0,1
2004 IV	0,234	0,2	0,2	0,1	-0,3	0,1	-0,3	0,1	0,5	0,3
2005 I	0,062	0,0	0,3	-1,1	-1,2	-0,8	0,0	0,1	0,7	0,4
2005 II	0,210	0,2	0,1	0,6	-0,2	-0,1	0,3	0,2	0,3	0,2

2. Työttömyys

(kausivaihtelusta puhdistettu)

	Yhteensä		Iän mukaan ³⁾				Sukupuolen mukaan ⁴⁾			
	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Aikuiset		Nuoriso		Miehet		Naiset	
			Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta	Milj. henkilöä	% työvoimasta
Osuus, % ²⁾	100,0		75,6		24,4		48,0		52,0	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2001	11,017	7,9	8,093	6,6	2,924	16,1	5,037	6,3	5,980	9,9
2002	11,747	8,3	8,729	7,0	3,018	16,8	5,513	6,9	6,233	10,1
2003	12,534	8,7	9,413	7,5	3,120	17,6	5,971	7,4	6,562	10,5
2004	12,869	8,9	9,731	7,6	3,137	17,9	6,174	7,6	6,695	10,5
2004 III	12,880	8,8	9,744	7,6	3,137	17,9	6,155	7,5	6,726	10,5
2004 IV	12,862	8,8	9,759	7,6	3,103	17,9	6,274	7,7	6,587	10,3
2005 I	12,851	8,8	9,597	7,5	3,254	18,5	6,222	7,6	6,628	10,3
2005 II	12,707	8,7	9,621	7,4	3,086	17,7	6,182	7,5	6,525	10,1
2005 III	12,389	8,5	9,433	7,3	2,956	17,2	6,076	7,4	6,313	9,8
2005 huhti	12,842	8,8	9,668	7,5	3,174	18,1	6,239	7,6	6,603	10,2
2005 touko	12,663	8,6	9,653	7,5	3,010	17,4	6,178	7,5	6,486	10,1
2005 kesä	12,615	8,6	9,542	7,4	3,073	17,7	6,130	7,5	6,485	10,1
2005 heinä	12,463	8,5	9,550	7,4	2,913	17,0	6,048	7,4	6,415	10,0
2005 elo	12,399	8,5	9,396	7,3	3,002	17,3	6,106	7,4	6,293	9,8
2005 syys	12,307	8,4	9,354	7,3	2,953	17,2	6,075	7,4	6,232	9,7

Lähteet: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat (osan 5.3 taulukko 1) ja Eurostat (osan 5.3 taulukko 2).

- 1) Työllisyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne perustuvat EKT 95:een. Työttömyystilastot on laskettu henkeä kohden ja ne ovat ILO:n suositusten mukaisia.
- 2) Vuonna 2004.
- 3) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat, ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.
- 4) Ilmaistu prosentteina vastaavasta työvoimasta.

6

JULKINEN TALOUS

6.1 Tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä¹⁾ (prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – tulot

	Yhteensä 1	Tulot										Pääomatulot		Lisätieto: verot yhteensä ²⁾ 14	
		Välittömät verot		Yritykset		Välilliset verot		EU:n toimielinten saamat 7	Sosiaali- turva- maksut 8	Työnantaja		Vakuutettu 10	Myyntit 11		Pääoma- verot 13
		Koti- taloudet 3	4	5	6	9	10								
1996	47,0	46,6	11,7	9,1	2,3	13,2	0,7	17,3	8,5	5,5	2,4	0,3	0,2	42,5	
1997	47,2	46,7	11,9	9,1	2,5	13,4	0,7	17,3	8,6	5,5	2,3	0,5	0,3	42,9	
1998	46,7	46,4	12,2	9,6	2,3	14,0	0,6	16,2	8,4	4,9	2,3	0,3	0,3	42,7	
1999	47,2	47,0	12,6	9,7	2,5	14,2	0,6	16,2	8,4	4,9	2,3	0,3	0,3	43,3	
2000	46,9	46,6	12,8	9,8	2,6	14,0	0,6	16,0	8,3	4,8	2,2	0,3	0,3	43,0	
2001	46,1	45,8	12,4	9,6	2,4	13,6	0,6	15,7	8,2	4,7	2,2	0,2	0,3	42,0	
2002	45,5	45,2	11,9	9,4	2,2	13,6	0,4	15,7	8,2	4,6	2,2	0,3	0,3	41,5	
2003	45,5	44,8	11,6	9,2	2,1	13,6	0,4	15,9	8,3	4,7	2,2	0,7	0,5	41,6	
2004	45,0	44,5	11,5	8,8	2,3	13,7	0,3	15,7	8,2	4,6	2,1	0,5	0,4	41,2	

2. Euroalue – menot

	Yhteensä 1	Menot							Pääomamenot			Lisätieto: perus- menot ³⁾ 14		
		Yhteensä 2	Palkan- saaja- korvaukset 3	Välituote- käyttö 4	Korko- menot 5	Tulon- siirrot 6	Sosiaali- etuudet ja avustukset 7	Tuki- palkkiot 8	EU:n toimi- elinten maksamat 9	Inves- toinnit 10	Pääoman siirrot 12		EU:n toimi- elinten maksamat 13	
1996	51,3	47,4	11,1	4,8	5,6	25,9	22,9	2,2	0,6	3,8	2,6	1,3	0,0	45,6
1997	49,9	46,3	10,9	4,7	5,0	25,6	22,8	2,1	0,6	3,6	2,4	1,2	0,1	44,9
1998	49,0	45,2	10,6	4,6	4,6	25,4	22,3	2,1	0,5	3,8	2,4	1,4	0,1	44,4
1999	48,6	44,7	10,6	4,7	4,1	25,3	22,3	2,1	0,5	3,9	2,5	1,4	0,1	44,5
2000	47,9	44,1	10,5	4,7	3,9	25,0	21,9	2,0	0,5	3,8	2,5	1,3	0,0	44,0
2001	48,0	44,0	10,4	4,8	3,8	25,0	21,9	1,9	0,5	4,0	2,5	1,4	0,0	44,1
2002	48,1	44,2	10,5	4,9	3,6	25,3	22,4	1,9	0,5	3,8	2,4	1,4	0,0	44,5
2003	48,5	44,5	10,6	4,9	3,4	25,7	22,8	1,9	0,5	4,0	2,6	1,4	0,1	45,2
2004	47,7	43,9	10,5	4,9	3,2	25,3	22,6	1,8	0,5	3,8	2,5	1,4	0,0	44,6

3. Euroalue – alijäämä/ylijäämä, perusalijäämä/-ylijäämä ja julkinen kulutus

	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)					Perusali- jäämä (-) / ylijäämä (+) 6	Julkinen kulutus ⁴⁾						Yksilölliset kulutus- menot 14	
	Yhteensä 1	Valtio 2	Osavaltio- hallinto 3	Paikallis- hallinto 4	Sosiaali- turva- rahastot 5		Yhteensä 7	Palkan- saaja- korvaukset 8	Välituote- käyttö 9	Luontois- muotoiset tulonsiirrot 10	Kiinteän pääoman kuluminen 11	Myyntit (miinus) 12		Kollektiiv- iset kulutus- menot 13
1996	-4,3	-3,7	-0,4	0,0	-0,1	1,3	20,3	11,1	4,8	4,9	1,9	2,4	8,5	11,9
1997	-2,7	-2,4	-0,4	0,1	0,1	2,4	20,1	10,9	4,7	4,9	1,9	2,3	8,4	11,7
1998	-2,3	-2,2	-0,2	0,1	0,1	2,4	19,7	10,6	4,6	4,9	1,8	2,3	8,1	11,6
1999	-1,3	-1,7	-0,1	0,1	0,4	2,7	19,9	10,6	4,7	4,9	1,8	2,3	8,2	11,6
2000	-1,0	-1,4	-0,1	0,1	0,5	2,9	19,8	10,5	4,7	4,9	1,8	2,2	8,1	11,7
2001	-1,9	-1,7	-0,4	0,0	0,3	2,0	19,8	10,4	4,8	5,0	1,8	2,2	8,0	11,8
2002	-2,6	-2,1	-0,5	-0,2	0,2	1,0	20,2	10,5	4,9	5,1	1,8	2,2	8,1	12,1
2003	-3,0	-2,3	-0,4	-0,2	0,0	0,3	20,4	10,6	4,9	5,2	1,8	2,2	8,1	12,3
2004	-2,7	-2,3	-0,3	-0,3	0,1	0,4	20,3	10,5	4,9	5,2	1,8	2,1	8,0	12,3

4. Euroalueen maat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)⁵⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	0,6	-2,9	-6,1	-0,5	-1,5	0,8	-3,2	6,5	-0,2	0,1	-4,2	5,2
2002	0,0	-3,8	-4,9	-0,3	-3,2	-0,4	-2,7	2,1	-2,0	-0,4	-2,8	4,3
2003	0,1	-4,1	-5,7	0,0	-4,1	0,2	-3,2	0,2	-3,2	-1,2	-2,9	2,5
2004	0,0	-3,7	-6,6	-0,1	-3,7	1,4	-3,2	-1,2	-2,1	-1,0	-3,0	2,1

Lähteet: Euroalueetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden ali-/ylijäämää koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää/ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. UMTS-toimilupien myynnistä vuonna 2000 saatuja tuloja ei kuitenkaan ole laskettu mukaan (euroalueen alijäämä/ylijäämä nämä tulot mukaan laskettuna on 0,1 % BKT:stä). EU:n budjettiin liittyvät tulonsiirrot on laskettu mukaan konsolidoituina. Euroalueen jäsenvaltioiden välisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

3) Kokonaismenot miinus korkomenot.

4) Vastaa julkisyhteisöjen kulutusmenoja (P.3) EKT 95:n luokituksessa julkinen talous.

5) Osuudet on laskettu käyttämällä BKT:tä, joka ei sisällä välillisiä rahoituspalveluja. Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot sekä swap- ja korkoterminijärjestelyjen alaiset maksut.

6.2 Velka¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – rahoitusvaateittain ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Rahoitusvaatteet				Velkojat				Muut luotonantajat ³⁾
		Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhytaikaiset arvopaperit	Pitkäaikaiset arvopaperit	Kotimainen luotonantaja ²⁾				
						Yhteensä	Rahalaitokset	Muut rahoituslaitokset	Muut sektorit	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	74,0	2,8	17,6	8,0	45,7	58,6	30,3	10,3	18,0	15,4
1996	75,4	2,8	17,1	7,9	47,5	59,1	30,9	12,0	16,1	16,3
1997	74,5	2,8	16,1	6,6	49,1	56,7	29,4	13,3	14,0	17,8
1998	73,1	2,7	15,1	5,6	49,6	53,3	27,6	14,2	11,5	19,7
1999	72,4	2,9	14,3	4,3	50,9	49,4	26,5	11,4	11,6	22,9
2000	69,9	2,7	13,2	3,7	50,3	44,8	23,3	10,3	11,1	25,1
2001	68,6	2,7	12,5	3,9	49,5	42,6	21,9	9,8	11,0	25,9
2002	68,5	2,7	11,8	4,5	49,5	40,2	20,4	8,9	10,9	28,3
2003	69,8	2,0	12,4	4,9	50,4	39,7	21,0	9,4	9,3	30,1
2004	70,2	2,2	11,9	4,7	51,4	39,3	20,1	9,8	9,4	30,9

2. Euroalue – liikkeeseenlaskijan, laina-ajan ja valuutan mukaan

	Yhteensä	Liikkeeseenlaskija ⁴⁾				Alkuperäinen laina-aika			Jäljellä oleva laina-aika			Valuutat	
		Valtio	Osavaltiohallinto	Paikallis- hallinto	Sosiaali- turva- rahastot	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi	Vaihtuva- korkoinen	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	Euro tai jäsen- valuutat ⁵⁾	Muut valuutat
1995	74,0	61,8	5,6	5,9	0,8	11,5	62,5	7,5	18,6	26,7	28,8	71,8	2,2
1996	75,4	63,1	5,9	5,8	0,5	11,2	64,2	7,0	20,0	26,1	29,2	73,1	2,2
1997	74,5	62,4	6,1	5,4	0,6	9,7	64,8	6,8	19,4	25,9	29,3	72,3	2,2
1998	73,1	61,3	6,1	5,3	0,4	8,5	64,6	6,4	16,7	27,0	29,4	71,0	2,1
1999	72,4	60,9	6,1	5,1	0,3	7,3	65,0	5,7	15,1	27,9	29,3	70,4	1,9
2000	69,9	58,7	5,9	4,9	0,3	6,5	63,4	5,0	15,0	28,4	26,5	68,1	1,8
2001	68,6	57,4	6,1	4,8	0,3	6,8	61,7	3,6	15,6	26,4	26,6	67,1	1,5
2002	68,5	57,0	6,3	4,8	0,3	7,6	60,9	3,4	16,4	25,2	26,8	67,2	1,3
2003	69,8	57,4	6,6	5,2	0,6	7,7	62,1	3,5	15,3	26,4	28,1	68,8	1,0
2004	70,2	57,9	6,7	5,2	0,4	7,5	62,7	3,4	15,5	26,8	27,9	69,3	0,9

3. Euroalueen maat⁶⁾

	BE	DE	GR	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2001	108,3	59,6	114,4	56,3	56,8	35,9	110,9	6,7	51,5	67,0	53,6	43,6
2002	105,8	61,2	111,6	53,2	58,8	32,4	108,3	6,8	51,3	66,7	56,1	42,3
2003	100,4	64,8	108,8	49,4	63,2	31,5	106,8	6,7	52,6	65,1	57,7	45,2
2004	96,2	66,4	109,3	46,9	65,1	29,8	106,5	6,6	53,1	64,3	59,4	45,1

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP, euroalueen maiden velkaa koskevat tiedot: Euroopan komissio.

- 1) Julkisen sektorin nimellinen bruttovelka konsolidoituina sektorin sisällä. Muiden maiden sijoituksia valtion joukkolainoihin ei ole konsolidoitu. Tiedot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.
- 3) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.
- 4) Ei sisällä joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevien julkisyhteisöjen hallussa olevia joukkolainoja.
- 5) Ajalta ennen vuotta 1999 tämä käsittelee ecumääräisen, kotimaan valuutan määräisen ja euron käyttöön ottaneiden maiden valuuttojen määräisen velan.
- 6) Osuudet on laskettu käyttämällä BKT:tä, joka ei sisällä välillisiä rahoituspalveluja.

6.3 Velan muutos¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – aiheuttajan, rahoitusvaateen ja velkojan mukaan

	Yhteensä	Aiheuttaja				Rahoitusvaateet				Velkojat			
		Lainanotto- tarve ²⁾	Arvostus- tekijät ³⁾	Luokittelu- muutokset ⁴⁾	Valuutta- kurssi- vaikutukset ennen vuotta 1999 ⁵⁾	Kolikot ja talletukset	Lainat	Lyhyt- aikaiset arvopaperit	Pitkä- aikaiset arvopaperit	Kotimainen luoton- antaja ⁹⁾	Raha- laitokset	Muut rahoitus- laitokset	Muut luoton- antajat ⁷⁾
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1996	3,9	4,2	0,0	0,0	-0,4	0,1	0,1	0,2	3,4	2,5	1,7	2,0	1,4
1997	2,0	2,2	0,4	-0,4	-0,1	0,0	-0,3	-1,1	3,3	-0,1	-0,4	1,8	2,1
1998	1,8	2,0	0,0	0,0	-0,1	0,1	-0,3	-0,6	2,7	-1,0	-0,5	1,5	2,8
1999	2,0	1,6	0,5	0,0	-0,1	0,2	-0,2	-1,2	3,1	-1,9	-0,1	-2,3	3,9
2000	1,0	0,9	0,2	0,0	0,0	0,0	-0,4	-0,4	1,9	-2,2	-1,8	-0,5	3,3
2001	1,8	1,6	0,0	0,1	0,0	0,2	-0,1	0,4	1,4	-0,2	-0,5	-0,1	2,0
2002	2,2	2,5	-0,4	0,1	0,0	0,1	-0,2	0,8	1,6	-1,0	-0,7	-0,6	3,2
2003	3,1	3,3	-0,1	0,0	0,0	-0,6	0,9	0,5	2,3	0,6	1,1	0,8	2,5
2004	3,1	3,2	0,0	-0,1	0,0	0,2	0,0	0,0	2,9	1,1	-0,1	0,7	2,0

2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

Velan muutos	Ali- jäämä (-)/ ylijäämä (+) ⁸⁾	Alijäämä-/velkakoikaisut ⁹⁾												
		Yhteensä	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset								Arvostus- tekijät	Valuutta- kurssivai- kutukset	Luokittelu- muutokset	Muut ¹⁰⁾
			Yhteensä	Käteinen ja talle- tukset	Arvo- paperit ¹¹⁾	Lainat	Osakkeet ja osuudet	Yksityistä- mistulot	Pääoma- sijoitukset					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1996	3,9	-4,3	-0,4	-0,1	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,2	0,2	0,0	-0,1	0,0	-0,3
1997	2,0	-2,7	-0,7	-0,5	0,1	-0,1	0,0	-0,5	-0,7	0,2	0,4	0,2	-0,4	-0,2
1998	1,8	-2,3	-0,5	-0,4	0,1	0,0	-0,1	-0,4	-0,6	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
1999	2,0	-1,3	0,7	0,0	0,5	0,0	0,1	-0,6	-0,7	0,0	0,5	0,3	0,0	0,2
2000	1,0	0,0	1,1	1,0	0,7	0,1	0,2	0,0	-0,4	0,2	0,2	0,1	0,0	-0,1
2001	1,8	-1,9	-0,1	-0,5	-0,6	0,1	0,1	-0,1	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,1	0,2
2002	2,2	-2,5	-0,3	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	-0,3	0,1	-0,4	0,0	0,1	-0,1
2003	3,1	-3,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	-0,4	0,1	-0,1	-0,1	0,0	0,1
2004	3,1	-2,7	0,4	0,3	0,2	0,1	0,2	-0,1	-0,3	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,2

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat osittain arvioihin. Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos prosentteina BKT:stä: (velka[t] – velka[t-1]) / BKT(t).

2) Taloustoimista johtuva rahoitustarve.

3) Sisältää valuuttakurssimuutosten vaikutusten lisäksi vaikutukset, jotka johtuvat velan laskemisesta nimellisarvoisena (esim. liikkeeseen laskettujen arvopapereiden preemiot tai diskonttaukset).

4) Sisältää erityisesti yksiköiden uudelleenluokittelun vaikutukset ja tietyt valtioiden vastuulleen ottamat velat.

5) Maiden yhteenlasketun velan muutoksen ja velkojen muutosten välinen erotus. Erotus johtuu siitä, että aggregoinneissa käytettiin ennen vuotta 1999 useita eri valuuttakursseja.

6) Valtion joukkolainojen haltijat, jotka sijaitsevat joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa.

7) Sisältää muissa euroalueen maissa kuin joukkolainan liikkeeseen laskeneessa valtiossa sijaitsevat velkojat.

8) Sisältää UMTS-toimilupien myynnistä saadut tulot.

9) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutoksen ja prosentteina BKT:stä ilmoitetun alijäämän välinen erotus.

10) Sisältää pääasiassa muihin velkoihin ja saamiin kohdistuvat taloustoimet (kauppaluotot, muut velat/saamiset ja johdannaiset).

11) Ei sisällä johdannaisia.

6.4 Neljännesvuosittaiset tulot, menot ja alijäämä/ylijäämä¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue – neljännesvuosittaiset tulot

	Yhteensä	Tulot						Pääomatulot		Lisätieto: verot yhteensä ²⁾	
		1	2	Välittömät verot	Välikilliset verot	Sosiaaliturva- maksut	Myyntit	Tulot omai- suudesta	Pääomaverot		
1999	II	47,8	47,2	13,4	13,5	16,0	2,1	1,4	0,6	0,3	43,1
	III	44,9	44,3	11,8	13,0	16,0	2,0	0,8	0,5	0,3	41,0
	IV	50,8	50,1	14,2	14,5	16,7	2,8	0,9	0,7	0,3	45,8
2000	I	43,7	43,1	11,1	13,1	15,5	1,9	0,7	0,6	0,3	39,9
	II	47,8	47,2	13,9	13,4	15,8	2,1	1,2	0,6	0,3	43,3
	III	44,5	44,0	12,0	12,7	15,8	2,0	0,8	0,5	0,2	40,7
	IV	50,0	49,4	13,9	14,1	16,6	2,9	0,9	0,6	0,3	44,9
2001	I	42,6	42,1	10,5	12,8	15,3	1,8	0,9	0,5	0,2	38,9
	II	47,1	46,7	13,5	13,0	15,6	2,0	1,7	0,5	0,2	42,4
	III	43,8	43,4	11,7	12,4	15,6	1,9	0,9	0,4	0,3	40,0
	IV	49,3	48,8	13,6	13,9	16,3	3,0	1,1	0,5	0,3	44,1
2002	I	42,3	41,8	10,2	12,8	15,5	1,7	0,8	0,5	0,2	38,8
	II	45,9	45,3	12,6	12,8	15,5	2,0	1,6	0,6	0,3	41,2
	III	43,9	43,4	11,3	12,9	15,5	2,0	0,8	0,5	0,3	40,0
	IV	49,3	48,7	13,5	14,1	16,3	3,0	0,9	0,6	0,3	44,2
2003	I	42,3	41,8	9,9	12,9	15,6	1,8	0,7	0,5	0,2	38,7
	II	46,4	44,8	12,2	12,8	15,8	2,0	1,3	1,6	1,3	42,0
	III	43,3	42,7	10,9	12,8	15,6	1,9	0,7	0,5	0,2	39,6
	IV	49,6	48,5	13,2	14,3	16,3	2,9	0,8	1,1	0,3	44,1
2004	I	41,9	41,3	9,7	13,0	15,4	1,7	0,7	0,5	0,3	38,4
	II	45,2	44,3	12,2	13,0	15,4	2,0	0,9	0,9	0,6	41,3
	III	43,0	42,5	10,8	12,8	15,5	1,9	0,7	0,5	0,3	39,3
	IV	49,7	48,6	13,1	14,6	16,3	2,9	0,8	1,1	0,4	44,3
2005	I	42,6	42,0	10,1	13,1	15,5	1,7	0,7	0,6	0,2	38,9
	II	44,6	43,9	11,9	13,0	15,3	2,0	0,9	0,7	0,3	40,5

2. Euroalue – neljännesvuosittaiset menot ja alijäämä/ylijäämä

	Yhteensä	Menot							Pääomamenot			Alijäämä (-)/ ylijäämä (+)	Perusali- jäämä (-)/ ylijäämä (+)	
		Yhteensä	Palkan- saaja- korvaukset	Välituote- käyttö	Korko- menot	Tulon- siirrot	Sosiaali- etuudet ja avustukset	Tuki- palkkiot	Investoinnit	Pääoman siirrot				
1999	II	47,4	43,8	10,5	4,6	4,1	24,5	21,3	1,5	3,6	2,4	1,2	0,4	4,5
	III	47,4	43,7	10,3	4,6	4,0	24,9	21,2	1,6	3,7	2,5	1,2	-2,5	1,5
	IV	50,5	45,8	11,0	5,3	3,7	25,8	22,2	1,7	4,7	3,1	1,7	0,3	4,0
2000	I	46,2	42,9	10,2	4,5	4,1	24,1	20,9	1,2	3,4	2,0	1,4	-2,6	1,5
	II	46,6	43,2	10,4	4,6	3,9	24,3	21,0	1,4	3,5	2,4	1,2	1,2	5,0
	III	43,3	42,9	10,1	4,5	4,0	24,3	20,9	1,5	0,4	2,5	1,1	1,2	5,2
	IV	49,6	45,8	11,0	5,2	3,7	25,8	21,9	1,6	3,9	3,1	1,6	0,3	4,1
2001	I	45,8	42,4	10,1	4,1	4,0	24,1	21,0	1,2	3,4	2,0	1,5	-3,2	0,8
	II	46,7	43,1	10,3	4,6	3,9	24,3	20,9	1,4	3,5	2,4	1,2	0,4	4,3
	III	46,7	42,9	10,1	4,6	3,9	24,3	21,0	1,5	3,8	2,5	1,3	-2,8	1,1
	IV	51,1	46,0	10,9	5,5	3,6	25,9	22,1	1,6	5,0	3,2	1,8	-1,8	1,8
2002	I	46,3	42,8	10,4	4,2	3,7	24,5	21,3	1,2	3,5	1,9	1,5	-4,0	-0,3
	II	47,0	43,5	10,4	4,9	3,6	24,6	21,3	1,4	3,5	2,3	1,2	-1,1	2,5
	III	47,3	43,5	10,1	4,7	3,6	25,1	21,5	1,4	3,8	2,5	1,3	-3,4	0,2
	IV	51,0	46,5	11,0	5,5	3,4	26,5	22,7	1,6	4,5	2,8	1,7	-1,7	1,7
2003	I	47,0	43,5	10,4	4,4	3,6	25,1	21,7	1,2	3,5	1,9	1,6	-4,7	-1,1
	II	47,8	44,1	10,5	4,7	3,5	25,5	21,9	1,4	3,6	2,4	1,2	-1,4	2,1
	III	47,5	43,7	10,3	4,7	3,3	25,4	21,8	1,4	3,8	2,6	1,2	-4,2	-0,9
	IV	51,4	46,5	11,0	5,7	3,1	26,7	22,9	1,5	4,9	3,3	1,7	-1,8	1,3
2004	I	46,7	43,3	10,4	4,4	3,3	25,1	21,6	1,1	3,4	2,0	1,4	-4,8	-1,5
	II	46,9	43,5	10,5	4,7	3,2	25,0	21,6	1,3	3,4	2,4	1,1	-1,7	1,5
	III	46,5	43,0	10,1	4,5	3,2	25,1	21,6	1,3	3,5	2,5	1,0	-3,5	-0,2
	IV	50,9	45,9	10,9	5,6	3,0	26,3	22,6	1,4	5,0	3,1	1,9	-1,2	1,9
2005	I	46,8	43,3	10,3	4,4	3,3	25,3	21,6	1,1	3,5	1,9	1,6	-4,2	-0,9
	II	46,5	43,0	10,3	4,8	3,1	24,8	21,4	1,3	3,4	2,3	1,1	-1,9	1,3

Lähde: Eurostatin tilastoihin ja kansallisiin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Tuloja, menoja ja alijäämä/ylijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. EU:n budjettiin liittyviä tulonsiirtoja ei ole laskettu mukaan. Jos ne laskettaisiin mukaan, sekä tulo- että menoluvut kasvaisivat keskimäärin noin 0,2 % BKT:stä. Muilta osin neljännesvuosittaiset tilastot laaditaan (erilaisia raportointimääraaikoja lukuun ottamatta) vastaavalla tavalla kuin vuosittaiset. Kausivaihtelusta puhdistamattomia tietoja.

2) Verot ja sosiaaliturvamaksut.

6.5 Neljännesvuosittainen velka ja velan muutos
(prosenttia BKT:stä)

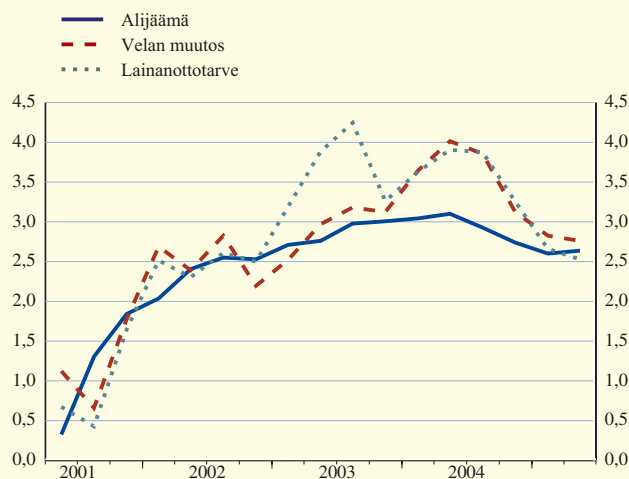
1. Euroalue – Julkisyhteisöjen konsolidoitu bruttovelka (EMU-kriteerien mukainen) rahoitusvaateittain¹⁾

		Yhteensä 1	Rahoitusvaatteet			
			Kolikot ja talletukset 2	Lainat 3	Lyhytaikaiset arvopaperit 4	Pitkäaikaiset arvopaperit 5
2002	III	69,2	2,6	11,9	4,5	50,3
	IV	68,5	2,7	11,8	4,5	49,4
2003	I	69,7	2,6	11,9	5,2	50,1
	II	70,2	2,6	11,7	5,7	50,2
	III	70,5	2,7	11,7	5,5	50,6
	IV	69,8	2,0	12,4	4,9	50,4
2004	I	71,4	2,0	12,5	5,4	51,5
	II	71,8	2,1	12,3	5,7	51,7
	III	71,8	2,2	12,1	5,5	51,9
	IV	70,2	2,2	11,9	4,7	51,4
2005	I	71,7	2,1	12,0	4,9	52,7
	II	72,3	2,3	11,7	5,1	53,2

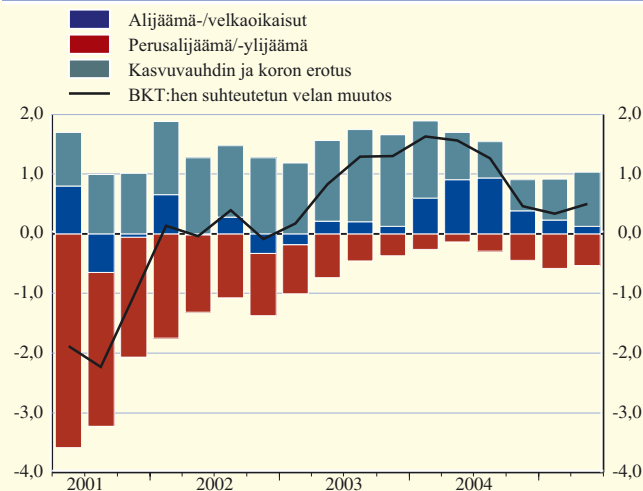
2. Euroalue – alijäämä-/velkakoikaisut

	Velan muutos 1	Alijäämä (-) yliäämä (+) 2	Alijäämä-/velkakoikaisut								Lisätieto: lainanotto- tarve 11	
			Yhteensä 3	Julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutokset					Arvostustekijät ja luokittelumuutokset 9	Muut 10		
				Yhteensä 4	Käteinen ja talletukset 5	Arvopaperit 6	Lainat 7	Osakkeet ja osuudet 8				
2002	III	2,1	-3,4	-1,2	-2,4	-2,5	-0,1	0,0	0,2	0,7	0,5	1,5
	IV	-0,7	-1,7	-2,4	0,6	0,3	0,0	0,4	-0,1	-2,8	-0,2	2,1
2003	I	7,1	-4,7	2,4	2,8	1,9	0,2	0,5	0,3	-0,7	0,3	7,8
	II	3,5	-1,4	2,2	3,1	2,2	0,0	0,1	0,9	-0,7	-0,3	4,3
	III	3,0	-4,2	-1,2	-1,6	-1,6	-0,1	0,0	0,1	0,0	0,4	3,0
	IV	-0,8	-1,8	-2,6	-3,6	-2,2	-0,1	-0,6	-0,7	0,8	0,1	-1,6
2004	I	9,0	-4,8	4,2	1,9	1,2	0,2	0,5	0,0	-0,1	2,4	9,1
	II	5,0	-1,7	3,3	3,8	3,4	0,3	0,0	0,1	-0,3	-0,2	5,3
	III	2,4	-3,5	-1,0	-0,8	-1,2	0,1	0,1	0,1	-0,5	0,3	2,9
	IV	-3,4	-1,2	-4,6	-3,5	-2,6	-0,2	0,1	-0,7	0,4	-1,5	-3,8
2005	I	7,6	-4,2	3,5	2,2	1,7	0,4	0,1	0,0	1,1	0,2	6,6
	II	4,7	-1,9	2,8	3,3	2,7	0,4	0,1	0,1	-0,1	-0,4	4,7

K26 Alijäämä, lainanottotarve ja velan muutos
(neljän vuosineljänneksen liukuva summa prosentteina BKT:stä)

K27 Julkisyhteisöjen konsolidoitu bruttovelka (EMU-kriteerien mukainen)
(BKT:hen suhteutetun velan vuotuinen muutos ja sen osatekijät)

Lähde: Eurostatin tilastoihin ja kansallisiin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Kantatiedot vuosineljännekseltä t ilmoitetaan prosentteina neljänneksen t ja kolmen edeltävän neljänneksen BKT:n summasta.

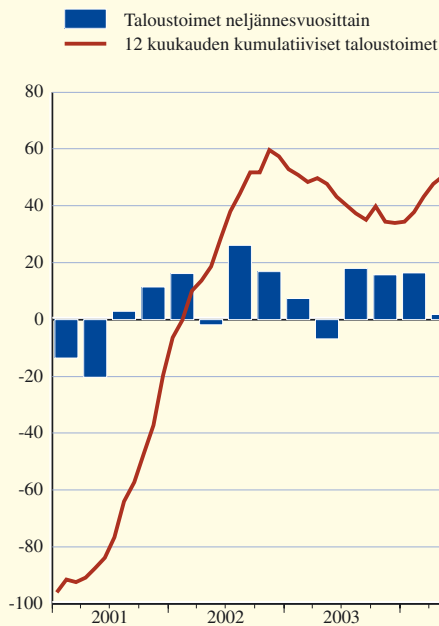
ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS

7.1 Maksutase (miljardia euroa, nettomääräiset virrat)

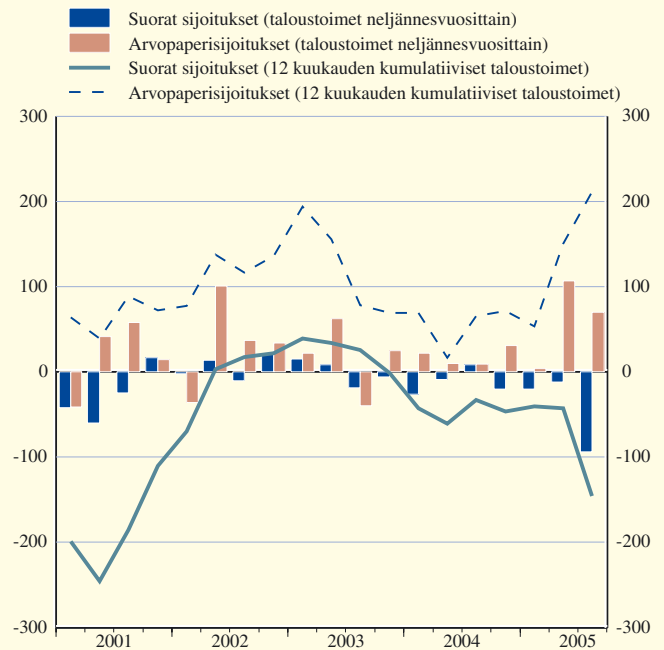
1. Yhteenveto maksutaseesta

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Netto- luoton- anto/otto ulkomaile/ta (sarakeet 1-6)	Rahoitustase					Virheel- liset ja tunnista- mattomat erät	
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuotan- non- tekijä- korvauk- set	Tulon- siirrot			Yhteensä	Suorat sijoit- ukset	Arvo- paperi- sijoit- ukset	Johdan- naiset	Muut sijoituk- set		Valuutta- varanto
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2002	57,3	130,2	13,7	-37,6	-49,0	10,2	67,6	-15,2	21,9	136,3	-11,0	-159,9	-2,6	-52,3
2003	33,9	108,2	19,5	-37,4	-56,4	12,9	46,8	4,1	-1,7	68,9	-11,2	-80,2	28,2	-50,9
2004	45,6	106,7	28,3	-33,1	-56,3	17,4	63,0	-8,3	-46,8	71,2	-4,8	-40,4	12,5	-54,7
2004 III	11,9	24,5	9,2	-4,0	-17,8	4,1	15,9	1,0	8,4	8,8	-2,3	-17,4	3,5	-16,9
2004 IV	15,5	21,6	6,3	1,9	-14,3	5,9	21,4	2,3	-19,9	30,7	-4,1	-6,8	2,4	-23,7
2005 I	3,5	15,6	3,2	-3,0	-12,2	1,1	4,6	25,9	-20,0	3,8	-7,2	44,5	4,8	-30,5
2005 II	13,3	18,8	9,5	-25,5	-16,1	3,9	-9,4	46,0	-11,6	106,7	3,2	-55,3	3,1	-36,6
2005 III	-5,1	16,2	7,8	-10,3	-18,8	2,9	-2,2	15,5	-94,1	69,8	-7,7	45,5	2,0	-13,3
2004 syys	1,0	5,4	3,2	-1,7	-5,9	1,2	2,1	3,6	1,9	38,0	2,5	-38,3	-0,5	-5,7
2004 loka	3,2	8,9	4,1	-4,1	-5,7	0,7	3,8	-16,4	-10,4	9,8	-3,7	-13,1	0,9	12,6
2004 marras	4,6	5,2	0,8	3,1	-4,5	1,1	5,7	13,2	-9,1	-22,4	1,8	42,9	0,0	-18,9
2004 joul	7,7	7,5	1,4	3,0	-4,1	4,1	11,9	5,6	-0,4	43,3	-2,1	-36,6	1,5	-17,4
2005 tammi	-5,8	1,4	0,5	-4,1	-3,6	-0,8	-6,6	18,3	-10,5	-17,3	-3,4	51,0	-1,6	-11,7
2005 helmi	5,9	5,9	1,2	1,4	-2,6	1,1	6,9	27,1	-2,7	23,3	1,3	0,4	4,9	-34,0
2005 maal	3,5	8,3	1,5	-0,4	-6,0	0,8	4,3	-19,4	-6,8	-2,1	-5,0	-7,0	1,5	15,1
2005 huhti	10,7	4,0	2,6	-13,0	-4,3	0,2	-10,5	-11,5	-11,6	-14,5	-0,4	15,8	-0,8	22,0
2005 touko	-2,8	6,1	3,0	-6,7	-5,3	1,6	-1,2	39,5	8,2	19,7	0,6	8,5	2,6	-38,3
2005 kesä	0,2	8,7	3,9	-5,8	-6,5	2,1	2,3	18,0	-8,2	101,5	3,0	-79,7	1,3	-20,3
2005 heinä	1,3	9,9	3,8	-6,8	-5,6	0,9	2,2	-1,9	-81,2	75,3	0,7	0,8	2,4	-0,3
2005 elo	-1,7	2,1	1,8	0,0	-5,6	0,8	-0,9	-5,3	-15,0	-19,5	-6,3	35,6	-0,1	6,2
2005 syys	-4,8	4,2	2,3	-3,6	-7,6	1,2	-3,6	22,8	2,1	13,9	-2,1	9,2	-0,3	-19,2
<i>12 kuukauden kumulatiiviset taloustoimet</i>														
2005 syys	0,5	72,1	26,9	-37,0	-61,4	13,8	14,4	89,8	-145,6	211,0	-15,8	27,9	12,3	-104,2

K28 Vaihtotase
(miljardia euroa)

K29 Nettomääräiset suorat ja arvopaperisijoitukset
(miljardia euroa)

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase

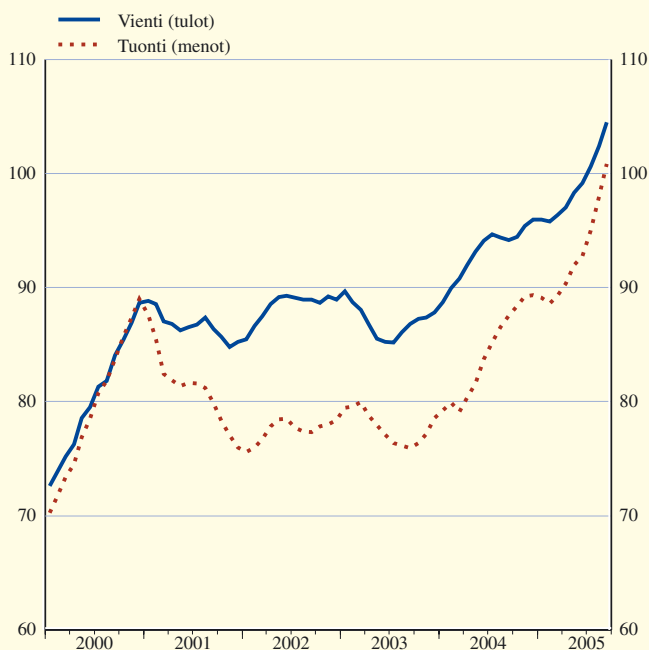
(miljardia euroa, virrat)

2. Vaihtotase ja pääomansiirrot

	Vaihtotase											Pääomansiirrot	
	Yhteensä			Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijä- korvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Netto	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2002	1 723,5	1 666,2	57,3	1 061,6	931,4	331,1	317,4	245,7	283,3	85,1	134,1	19,1	8,9
2003	1 691,0	1 657,1	33,9	1 041,2	933,0	331,9	312,3	236,3	273,6	81,7	138,1	23,7	10,8
2004	1 840,7	1 795,1	45,6	1 133,1	1 026,4	360,3	332,0	266,2	299,3	81,0	137,3	24,0	6,6
2004 III	458,4	446,5	11,9	280,7	256,2	98,0	88,8	63,7	67,8	15,9	33,7	5,8	1,7
2004 IV	485,0	469,5	15,5	299,9	278,3	92,6	86,2	74,5	72,6	18,0	32,3	7,6	1,7
2005 I	460,5	457,0	3,5	278,9	263,3	83,9	80,7	65,3	68,4	32,3	44,5	4,8	3,7
2005 II	496,7	510,0	-13,3	304,3	285,5	95,0	85,5	80,8	106,3	16,6	32,7	5,7	1,8
2005 III	497,1	502,2	-5,1	309,8	293,6	101,6	93,8	70,5	80,8	15,2	34,0	4,4	1,5
2005 heinä	167,2	165,9	1,3	103,5	93,7	35,3	31,5	23,3	30,0	5,1	10,7	1,3	0,5
2005 elo	160,0	161,7	-1,7	97,9	95,7	33,2	31,4	23,4	23,4	5,6	11,1	1,4	0,6
2005 syys	169,8	174,6	-4,8	108,4	104,2	33,1	30,8	23,8	27,4	4,6	12,1	1,7	0,5
	Kausivaihtelusta puhdistettu												
2004 III	460,3	454,8	5,4	282,5	262,7	91,1	83,4	66,1	73,5	20,6	35,3	.	.
2004 IV	470,3	460,4	9,9	287,8	268,0	91,0	83,8	71,4	74,8	20,1	33,9	.	.
2005 I	473,7	469,2	4,5	289,0	267,8	93,2	85,8	70,7	77,4	20,8	38,2	.	.
2005 II	485,9	485,4	0,5	297,4	278,3	93,3	87,0	73,7	85,6	21,5	34,6	.	.
2005 III	501,4	514,2	-12,8	313,5	302,5	94,7	88,5	73,5	87,9	19,7	35,3	.	.
2005 tammi	156,5	157,6	-1,1	95,8	88,6	30,9	28,3	22,8	25,9	6,9	14,8	.	.
2005 helmi	157,1	152,8	4,3	95,8	88,8	31,1	28,7	23,3	24,6	6,9	10,7	.	.
2005 maalisk.	160,1	158,8	1,3	97,3	90,4	31,2	28,8	24,6	27,0	7,0	12,7	.	.
2005 huhti	161,2	161,5	-0,3	98,0	91,8	30,9	28,3	24,9	30,0	7,5	11,4	.	.
2005 touko	162,3	161,7	0,6	99,6	93,8	31,0	29,4	24,7	27,1	6,9	11,6	.	.
2005 kesä	162,4	162,2	0,2	99,9	92,8	31,4	29,3	24,1	28,6	7,1	11,5	.	.
2005 heinä	165,3	168,5	-3,2	102,4	98,4	31,7	29,6	24,3	29,5	6,8	11,0	.	.
2005 elo	168,3	173,3	-5,0	105,0	102,7	31,4	29,2	24,9	29,2	7,0	12,2	.	.
2005 syys	167,8	172,4	-4,5	106,1	101,3	31,6	29,7	24,3	29,2	5,9	12,1	.	.

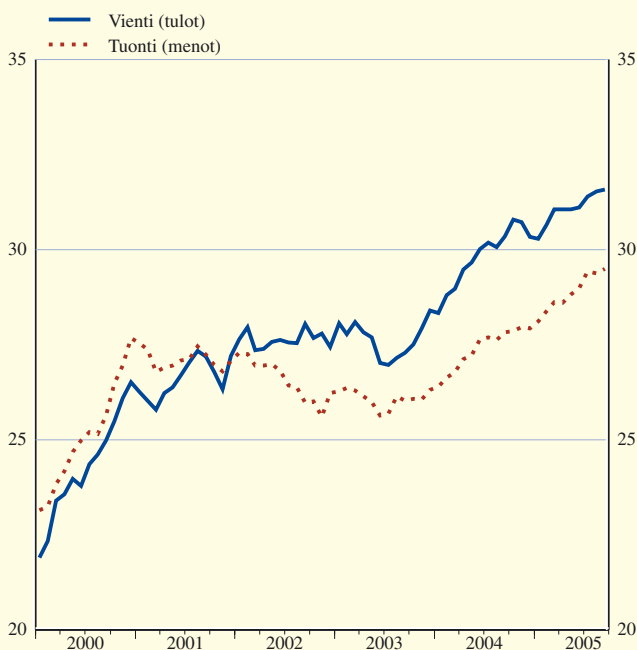
K30 Tavarat

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)

K31 Palvelut

(miljardia euroa, kausivaihtelusta puhdistettu, 3 kk:n liukuva keskiarvo)

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa)

3. Tuotannontekijäkorvaukset
(virrat)

	Palkansaaja- korvaukset		Sijoitusten tuotot											
			Yhteensä		Suorat sijoitukset				Arvopaperisijoitukset				Muut sijoitukset	
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Oman pääoman tuotot		Korot		Oman pääoman tuotot		Korot		Tulot	Menot
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2002	15,1	6,2	230,6	277,1	54,9	55,2	7,5	7,1	19,9	52,1	65,4	71,9	83,0	90,8
2003	14,8	6,1	221,4	267,5	59,4	52,6	10,0	9,7	18,6	53,5	65,7	79,1	67,8	72,6
2004	15,2	6,2	251,0	293,1	77,8	67,5	11,7	12,3	24,0	57,3	74,6	84,3	63,0	71,6
2004 II	3,7	1,6	64,8	90,7	20,2	20,0	3,1	3,1	8,2	26,2	17,8	23,9	15,4	17,5
2004 III	3,8	1,8	59,9	66,0	16,5	16,3	2,5	2,9	5,7	11,3	19,3	17,6	15,9	17,8
2004 IV	4,0	1,6	70,5	71,0	25,5	15,1	3,0	3,5	5,4	10,4	19,5	22,7	17,1	19,4
2005 I	3,7	1,4	61,7	67,0	15,6	13,2	2,8	2,9	6,1	11,2	19,2	19,1	18,0	20,5
2005 II	3,7	1,7	77,1	104,5	24,2	23,8	3,1	3,5	9,6	30,2	21,7	24,1	18,5	22,8

4. Suorat sijoitukset
(nettomääräiset virrat)

	Euroalueelta ulkomaille							Ulkomailta euroalueelle						
	Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja			Yhteensä	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma, lähinnä konsernien sisäisiä lainoja		
		Yhteensä	Raha-laitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin raha-laitokset		Yhteensä	Raha-laitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin raha-laitokset	Yhteensä	Raha-laitokset pl. eurojärjestelmä	Muut kuin raha-laitokset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2002	-170,1	-175,9	-22,8	-153,2	5,9	0,0	5,9	192,0	141,4	2,1	139,3	50,5	0,5	50,1
2003	-139,7	-122,6	-2,3	-120,3	-17,1	0,0	-17,1	138,0	120,4	3,1	117,4	17,6	0,1	17,5
2004	-130,8	-141,6	-18,5	-123,0	10,8	0,1	10,7	84,0	76,6	1,2	75,5	7,4	0,7	6,7
2004 III	-15,4	-26,9	-1,2	-25,7	11,4	0,0	11,4	23,9	19,6	0,6	19,0	4,3	0,4	3,9
2004 IV	-65,2	-68,6	-8,6	-60,0	3,4	0,1	3,3	45,4	36,4	1,0	35,4	9,0	-0,1	9,1
2005 I	-32,3	-15,5	-2,4	-13,0	-16,9	0,1	-16,9	12,3	12,2	0,3	11,8	0,1	0,3	-0,2
2005 II	-27,0	-21,4	-2,1	-19,3	-5,7	0,0	-5,7	15,4	4,6	0,6	4,0	10,9	-0,1	11,0
2005 III	-104,0	-80,4	-3,8	-76,6	-23,6	0,0	-23,6	9,9	-2,7	0,5	-3,2	12,6	0,1	12,4
2004 syys	-6,4	-4,4	-1,2	-3,2	-2,0	0,0	-2,0	8,4	9,6	0,2	9,4	-1,3	0,1	-1,3
2004 loka	-29,6	-23,0	-0,2	-22,7	-6,6	0,0	-6,7	19,3	11,0	0,3	10,7	8,3	-0,1	8,4
2004 marras	-29,9	-25,7	-13,2	-12,5	-4,2	0,1	-4,3	20,8	11,4	0,2	11,2	9,5	0,2	9,2
2004 joulou	-5,7	-20,0	4,8	-24,8	14,3	0,0	14,3	5,3	14,0	0,6	13,5	-8,8	-0,2	-8,6
2005 tammi	-13,9	-7,7	-0,5	-7,2	-6,2	0,0	-6,2	3,4	4,7	0,1	4,7	-1,3	0,1	-1,4
2005 helmi	-5,9	-2,1	-1,2	-0,9	-3,9	0,0	-3,9	3,2	2,9	0,3	2,6	0,3	0,1	0,2
2005 maalis	-12,5	-5,7	-0,8	-4,9	-6,8	0,1	-6,9	5,7	4,5	-0,1	4,6	1,2	0,2	1,0
2005 huhti	-16,0	1,5	-1,9	3,4	-17,5	0,0	-17,5	4,4	7,8	-0,1	7,9	-3,4	0,1	-3,5
2005 touko	8,5	-4,3	-0,6	-3,7	12,9	0,0	12,9	-0,4	-2,6	0,3	-2,9	2,2	0,0	2,2
2005 kesä	-19,6	-18,5	0,4	-18,9	-1,1	0,0	-1,1	11,4	-0,6	0,4	-1,0	12,0	-0,3	12,3
2005 heinä	-82,6	-74,8	-2,7	-72,0	-7,8	0,0	-7,8	1,4	3,6	0,2	3,4	-2,2	0,0	-2,2
2005 elo	-11,7	-4,0	-0,5	-3,5	-7,8	0,0	-7,7	-3,3	-3,2	0,1	-3,3	-0,1	-0,1	0,0
2005 syys	-9,6	-1,6	-0,6	-1,0	-8,0	0,0	-8,0	11,7	-3,1	0,2	-3,3	14,8	0,2	14,6

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase

(miljardia euroa, virrat)

5. Arvopaperisijoitukset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velat	Velkapaperit									
	Saamiset			Julkis-yhteisöt		Joukkolainat				Velat	Rahamarkkinapaperit				
	Euro-järjes-telmä	Raha-laitokset pl. euro-järjes-telmä	Muut kuin rahalaitokset			Saamiset			Euro-järjes-telmä		Raha-laitokset pl. euro-järjes-telmä	Muut kuin rahalaitokset	Saamiset		
						Euro-järjes-telmä	Raha-laitokset pl. euro-järjes-telmä	Muut kuin rahalaitokset					Euro-järjes-telmä	Raha-laitokset pl. euro-järjes-telmä	Muut kuin rahalaitokset
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
2002	-0,4	-7,4	-31,2	-4,4	85,4	-0,6	-17,4	-70,7	-0,9	167,4	2,0	-31,9	-18,8	-1,1	59,8
2003	-0,3	-13,9	-63,1	-2,6	111,6	-2,4	-45,0	-129,4	-0,2	197,5	0,2	-45,9	21,6	0,6	38,0
2004	0,0	-22,4	-80,4	-3,4	137,5	1,2	-81,4	-94,7	-2,1	255,8	-0,1	-43,3	-9,7	0,1	8,6
2004 III	0,0	-2,5	-7,3	-1,0	39,5	0,7	-23,3	-20,4	-0,4	51,7	0,0	-14,7	-4,8	-0,7	-10,1
2004 IV	0,0	-0,9	-23,8	-0,2	82,9	0,6	-20,9	-27,2	-0,5	41,3	-0,1	-12,2	5,6	4,3	-14,6
2005 I	0,0	-27,5	-20,6	-0,9	36,5	-0,1	-35,4	-38,9	-0,3	45,3	0,3	5,9	-6,6	-3,7	45,1
2005 II	0,0	21,7	-22,4	-0,6	27,6	-0,7	-40,5	-33,1	-0,1	155,7	-0,4	-9,7	-4,6	-2,3	13,1
2005 III	-0,1	-5,8	-15,6	.	137,6	-0,4	-19,6	-55,7	.	24,4	0,1	-7,4	-8,4	.	20,8
2004 syys	0,0	10,6	1,5	-	12,7	0,6	1,9	-17,6	-	41,3	-0,2	7,5	-3,8	-	-16,4
2004 loka	0,0	-3,7	-10,7	-	22,1	0,2	-13,4	-6,8	-	18,0	-0,1	0,7	0,0	-	3,6
2004 marras	0,0	-9,1	-7,2	-	22,7	0,3	-5,9	-12,5	-	8,0	0,2	-14,3	4,7	-	-9,2
2004 joulou	0,0	11,9	-5,9	-	38,2	0,1	-1,5	-7,9	-	15,3	-0,2	1,5	0,9	-	-9,0
2005 tammi	0,0	-9,2	-7,7	-	10,5	-0,1	-27,0	-2,1	-	4,9	0,2	-4,1	-5,9	-	23,1
2005 helmi	0,0	-16,5	-3,7	-	9,2	-0,2	-4,0	-16,4	-	37,5	0,1	17,2	-1,9	-	1,9
2005 maalisk	0,0	-1,8	-9,3	-	16,8	0,2	-4,5	-20,4	-	2,9	0,0	-7,3	1,2	-	20,1
2005 huhti	0,0	9,9	-5,3	-	-47,5	-0,9	-13,3	-10,6	-	51,9	-0,3	-10,6	2,0	-	10,1
2005 touko	0,0	6,7	-15,5	-	22,8	-0,1	-16,1	-5,3	-	27,8	0,0	-2,4	-6,2	-	8,0
2005 kesä	0,0	5,1	-1,6	-	52,3	0,2	-11,1	-17,2	-	75,9	0,0	3,4	-0,4	-	-5,1
2005 heinä	-0,1	-3,5	-11,1	-	105,0	0,3	-1,8	-17,6	-	2,6	-0,6	0,4	-0,1	-	1,8
2005 elo	0,0	2,0	-4,8	-	23,0	-0,5	-5,2	-15,9	-	-10,7	0,3	-11,6	-1,6	-	5,6
2005 syys	0,0	-4,2	0,3	-	9,5	-0,2	-12,6	-22,1	-	32,4	0,4	3,8	-6,8	-	13,4

6. Muut sijoitukset sektoreittain

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt			Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit		
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Käteinen ja talletukset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Käteinen ja talletukset	Velat
								Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
2002	-225,4	65,5	-0,9	19,3	-0,1	-	-8,0	-168,0	25,8	-34,9	52,5	-133,1	-26,7	-56,4	-	28,4
2003	-254,1	173,9	-0,8	10,0	-0,4	-	-3,4	-152,4	134,8	-50,7	52,3	-101,7	82,5	-100,5	-	32,6
2004	-314,3	273,9	-0,2	7,1	-2,2	-2,0	-2,6	-259,6	246,9	-20,0	-3,3	-239,6	250,2	-52,4	-13,2	22,5
2004 III	-32,8	15,4	-1,5	3,2	0,2	-0,2	2,3	-23,8	6,5	-7,9	-6,0	-15,9	12,4	-7,7	-12,9	3,4
2004 IV	-71,8	65,0	1,4	3,5	3,1	3,7	-1,6	-73,8	58,8	0,9	-0,9	-74,6	59,7	-2,5	10,3	4,4
2005 I	-170,6	215,1	0,5	4,7	4,0	2,7	0,3	-126,8	195,8	-21,5	10,3	-105,2	185,6	-48,3	-19,0	14,2
2005 II	-160,4	105,1	-1,3	0,4	-7,4	-8,4	-1,8	-97,4	45,2	-18,7	22,2	-78,7	23,0	-54,3	13,2	61,3
2005 III	-81,8	127,3	0,4	4,2	7,9	5,3	1,1	-75,1	118,7	-37,2	15,1	-37,9	103,6	-15,0	-12,0	3,3
2004 syys	-52,4	14,1	-0,8	1,6	0,8	0,7	2,8	-39,7	0,7	-7,6	5,3	-32,0	-4,7	-12,8	-9,3	9,2
2004 loka	-15,9	2,9	0,0	1,2	2,0	2,3	0,1	-9,6	-0,5	8,4	7,0	-18,0	-7,6	-8,3	-1,3	2,0
2004 marras	-66,1	109,0	0,8	2,0	-0,7	-0,8	1,0	-59,9	97,1	-0,3	3,2	-59,5	94,0	-6,3	-0,9	9,0
2004 joulou	10,2	-46,9	0,7	0,3	1,8	2,2	-2,7	-4,3	-37,9	-7,2	-11,2	2,9	-26,7	12,1	12,5	-6,7
2005 tammi	-50,4	101,4	0,7	3,9	0,2	-1,3	2,6	-33,8	95,4	-9,0	12,9	-24,9	82,5	-17,4	-16,1	-0,5
2005 helmi	-65,5	65,9	0,1	-3,5	-1,8	0,3	-4,3	-60,8	61,8	-8,2	4,6	-52,6	57,2	-3,0	5,2	11,9
2005 maalisk	-54,7	47,8	-0,2	4,3	5,5	3,7	2,0	-32,1	38,6	-4,4	-7,2	-27,8	45,8	-27,9	-8,0	2,9
2005 huhti	-120,3	136,1	0,1	-0,2	-5,1	-5,2	-2,1	-98,0	94,5	-9,1	0,0	-89,0	94,5	-17,2	11,6	43,9
2005 touko	-13,0	21,5	-0,8	-0,2	0,2	2,3	0,5	17,5	20,9	-3,4	10,9	20,9	10,0	-30,0	-4,2	0,4
2005 kesä	-27,1	-52,6	-0,7	0,8	-2,5	-5,5	-0,2	-16,8	-70,2	-6,2	11,3	-10,6	-81,5	-7,1	5,8	17,0
2005 heinä	-40,4	41,2	0,0	-1,1	-0,6	-4,3	0,8	-34,4	42,0	-10,3	3,4	-24,1	38,6	-5,4	-5,5	-0,5
2005 elo	28,3	7,3	0,2	0,8	6,3	8,6	0,5	24,1	0,7	-6,4	4,1	30,6	-3,4	-2,3	-1,9	5,3
2005 syys	-69,7	78,9	0,2	4,5	2,2	1,0	-0,2	-64,8	76,0	-20,4	7,6	-44,4	68,4	-7,3	-4,6	-1,5

Lähde: EKP.

7.1 Maksutase
(miljardia euroa, virrat)

7. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain

	Eurojärjestelmä				Julkisyhteisöt							
	Saamiset		Velat		Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset	Velat		
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat		Lainat / käteinen ja talletukset				Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
						Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	-0,9	0,0	19,3	0,0	1,5	-0,4	-	-	-1,1	0,0	-7,8	-0,3
2003	-0,8	0,0	10,0	0,0	-0,1	0,7	-	-	-1,0	0,0	-3,7	0,3
2004	0,1	-0,3	7,1	0,1	0,0	-0,3	1,8	-2,0	-2,0	0,0	-2,6	0,0
2004 II	0,8	0,0	1,5	0,2	0,0	-4,6	0,3	-4,9	-0,4	0,0	2,9	0,2
2004 III	-1,5	0,0	3,3	-0,1	0,0	0,5	0,7	-0,2	-0,3	0,0	2,2	0,1
2004 IV	1,7	-0,3	3,5	0,0	0,0	3,6	-0,1	3,7	-0,5	0,0	-1,6	-0,1
2005 I	0,5	0,0	4,7	0,0	0,0	4,4	1,7	2,7	-0,5	0,0	0,6	-0,2
2005 II	-1,2	-0,1	0,4	0,0	0,0	-6,8	1,6	-8,4	-0,5	0,0	-1,8	0,0

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)				Muut sektorit							
	Saamiset		Velat		Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset	Velat		
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat		Lainat / käteinen ja talletukset				Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
						Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2002	-163,0	-5,0	27,9	-2,1	-1,9	-51,0	-	-	-3,5	-3,7	25,5	6,6
2003	-151,9	-0,5	134,8	-0,1	-1,2	-97,1	-	-	-2,3	4,1	28,3	0,1
2004	-256,5	-3,1	244,0	2,9	-6,0	-41,3	-28,1	-13,2	-5,0	8,6	11,7	2,2
2004 II	-4,8	-0,6	22,5	0,1	-4,9	-8,9	-16,9	8,0	-0,9	3,3	-6,4	-2,2
2004 III	-22,1	-1,7	4,9	1,5	1,8	-8,7	4,2	-12,9	-0,8	0,0	-0,3	3,7
2004 IV	-75,6	1,8	59,1	-0,3	-0,1	-0,8	-11,2	10,3	-1,6	2,5	2,4	-0,5
2005 I	-124,8	-1,9	193,0	2,8	-2,8	-42,7	-23,8	-19,0	-2,8	2,9	6,2	5,2
2005 II	-97,2	-0,2	44,0	1,2	-5,0	-47,3	-60,5	13,2	-2,0	1,1	58,6	1,6

8. Valuuttavaranto

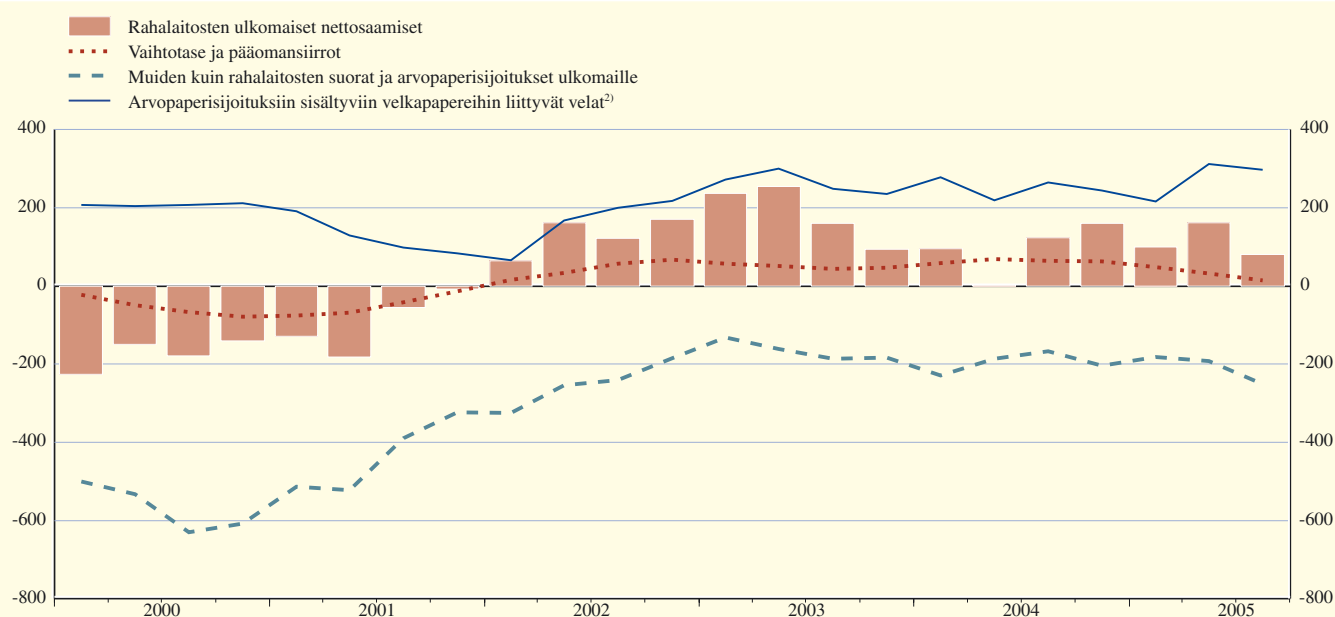
	Yhteensä	Kulta	Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Muut saamiset	
					Yhteensä	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset
						Rahaviran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	-2,6	0,7	0,2	-2,0	-1,5	-1,7	-17,1	0,0	8,5	8,9	-0,2	0,0
2003	28,2	1,7	0,0	-1,6	28,1	-2,5	1,9	-0,1	22,1	6,7	0,1	0,0
2004	12,5	1,2	0,5	4,0	6,9	-3,8	4,0	0,3	18,7	-12,2	-0,1	0,0
2004 II	-2,8	0,5	0,1	0,6	-4,0	-3,3	2,2	0,0	5,4	-8,3	0,1	0,0
2004 III	3,5	0,0	-0,1	1,5	2,1	2,6	-3,6	0,1	1,4	1,7	0,0	0,0
2004 IV	2,4	0,8	0,5	1,1	0,0	-3,9	3,4	-0,1	3,4	-2,8	-0,1	0,0
2005 I	4,8	0,8	0,0	1,6	2,4	5,2	-1,1	0,0	1,1	-2,7	0,0	0,0
2005 II	3,1	1,3	0,0	1,3	0,5	-4,4	1,1	0,0	0,8	3,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

7.2 Euroalueen maksutaseen rahataloudellinen esitys (miljardia euroa, virrat)

	M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyvät maksutaseen erät											Lisätieto: M3:n vastaeriin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutokset
	Vaihtotase ja pääomansiirrot	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset			Muut sijoitukset		Johdannaiset	Virheelliset ja tunnistamattomat erät	Sarakkeet 1-10 yhteensä	
		Euroalueelta ulkomaille (muut kuin rahalaitokset)	Ulkomailta euroalueelle	Saamiset	Velat		Saamiset	Velat				
					Muut kuin rahalaitokset	Osakkeet ¹⁾						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2002	67,6	-147,3	191,5	-120,6	49,1	217,5	-56,5	20,3	-11,0	-52,3	158,2	170,4
2003	46,8	-137,4	137,9	-170,9	115,9	235,8	-100,9	29,2	-11,2	-50,9	94,3	94,1
2004	63,0	-112,4	83,3	-184,8	127,5	244,5	-54,6	19,9	-4,8	-54,7	127,0	160,8
2004 III	15,9	-14,3	23,5	-32,5	38,6	53,2	-7,5	5,8	-2,3	-16,9	63,4	63,7
2004 IV	21,4	-56,7	45,4	-45,4	90,3	13,3	0,6	2,7	-4,1	-23,7	43,9	57,2
2005 I	4,6	-30,0	12,0	-66,2	29,3	71,2	-44,4	14,6	-7,2	-30,5	-46,6	-24,8
2005 II	-9,4	-25,0	15,6	-60,2	1,8	174,4	-61,7	59,5	3,2	-36,6	61,6	65,0
2005 III	-2,2	-100,1	9,8	-79,7	142,2	39,2	-7,1	4,4	-7,7	-13,3	-14,6	-17,2
2004 syys	2,1	-5,3	8,3	-19,9	16,2	34,1	-12,0	11,9	2,5	-5,7	32,2	34,8
2004 loka	3,8	-29,4	19,4	-17,5	20,8	18,7	-6,3	2,1	-3,7	12,6	20,5	20,5
2004 marras	5,7	-16,8	20,6	-15,0	26,5	-3,4	-7,0	10,0	1,8	-18,9	3,5	10,4
2004 joul	11,9	-10,5	5,4	-12,9	43,0	-2,0	13,9	-9,4	-2,1	-17,4	19,8	26,4
2005 tammi	-6,6	-13,4	3,3	-15,7	7,4	22,9	-17,2	2,1	-3,4	-11,7	-32,2	-15,7
2005 helmi	6,9	-4,8	3,1	-22,0	16,4	35,8	-4,8	7,6	1,3	-34,0	5,5	13,6
2005 maal	4,3	-11,8	5,5	-28,6	5,5	12,5	-22,4	4,9	-5,0	15,1	-19,9	-22,7
2005 huhti	-10,5	-14,1	4,3	-13,9	-57,9	59,2	-22,4	41,8	-0,4	22,0	8,1	2,3
2005 touko	-1,2	9,1	-0,4	-27,0	11,1	33,8	-29,7	0,8	0,6	-38,3	-41,2	-39,5
2005 kesä	2,3	-20,0	11,7	-19,3	48,6	81,4	-9,6	16,8	3,0	-20,3	94,7	102,2
2005 heinä	2,2	-79,9	1,4	-28,8	112,0	2,6	-6,0	0,3	0,7	-0,3	4,3	0,6
2005 elo	-0,9	-11,2	-3,2	-22,3	24,7	-6,2	3,9	5,7	-6,3	6,2	-9,6	1,7
2005 syys	-3,6	-9,0	11,5	-28,6	5,5	42,8	-5,1	-1,6	-2,1	-19,2	-9,3	-19,5
<i>12 kuukauden kumulatiiviset taloustoimet</i>												
2005 syys	14,4	-211,8	82,7	-251,5	263,6	298,1	-112,6	81,1	-15,8	-104,2	44,2	80,2

K32 Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen erät (miljardia euroa, 12 kk:n kumulatiiviset virrat)

Lähde: EKP.

1) Ei sisällä rahamarkkinarahasto-osuuksia.

2) Ei sisällä euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemia enintään kahden vuoden velkapapereita.

7.3 Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden erittely maittain
(miljardia euroa)

1. Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot

(kumulatiiviset talustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet					
2004/III – 2005/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Saamiset												
Vaihtotase	1 900,5	701,5	39,0	62,8	378,7	161,3	59,6	25,5	49,5	129,6	324,4	670,1
Tavarat	1 163,8	406,9	26,8	43,4	205,1	131,5	0,2	14,9	33,3	67,3	174,9	466,4
Palvelut	369,5	133,8	7,3	10,3	94,3	17,7	4,2	5,1	10,5	35,6	74,0	110,5
Tuotannontekijäkorvaukset	284,4	100,4	4,6	8,7	70,5	10,8	5,8	5,0	5,4	20,5	69,2	84,0
josta: pääomakorvaukset	269,2	95,3	4,5	8,6	69,0	10,6	2,5	4,9	5,3	14,4	67,6	81,7
Tulonsiirrot	82,9	60,4	0,4	0,5	8,7	1,3	49,4	0,5	0,2	6,2	6,3	9,2
Pääomansiirrot	23,9	21,3	0,0	0,1	0,8	0,1	20,3	0,0	0,1	0,3	1,1	1,1
Velat												
Vaihtotase	1 883,0	615,2	34,0	59,1	296,8	137,3	88,0	18,7	79,4	120,8	285,2	763,7
Tavarat	1 083,3	321,2	25,4	39,4	147,0	109,4	0,0	8,6	51,1	53,9	113,7	534,8
Palvelut	341,3	106,6	6,0	7,9	71,0	21,6	0,1	5,1	7,3	29,5	73,4	119,4
Tuotannontekijäkorvaukset	315,1	93,8	2,3	10,9	71,3	4,7	4,6	3,3	20,7	32,2	89,7	75,3
josta: pääomakorvaukset	308,5	90,6	2,2	10,9	70,3	2,6	4,5	3,2	20,6	31,7	88,8	73,6
Tulonsiirrot	143,3	93,6	0,3	0,9	7,6	1,6	83,3	1,6	0,3	5,2	8,5	34,2
Pääomansiirrot	8,9	1,0	0,0	0,1	0,6	0,2	0,1	0,1	0,0	0,4	0,6	6,8
Netto												
Vaihtotase	17,5	86,3	5,0	3,7	81,9	24,0	-28,4	6,8	-29,9	8,8	39,2	-93,7
Tavarat	80,4	85,7	1,3	4,0	58,1	22,1	0,2	6,3	-17,8	13,4	61,3	-68,4
Palvelut	28,2	27,2	1,3	2,3	23,4	-3,9	4,1	0,0	3,2	6,1	0,6	-8,9
Tuotannontekijäkorvaukset	-30,7	6,6	2,3	-2,2	-0,8	6,1	1,2	1,7	-15,3	-11,7	-20,5	8,7
josta: pääomakorvaukset	-39,3	4,7	2,3	-2,3	-1,3	8,0	-2,0	1,7	-15,3	-17,3	-21,2	8,2
Tulonsiirrot	-60,4	-33,2	0,1	-0,3	1,2	-0,3	-33,8	-1,1	0,0	1,0	-2,1	-25,0
Pääomansiirrot	15,0	20,3	0,0	0,0	0,3	-0,1	20,2	-0,1	0,1	-0,1	0,5	-5,7

2. Maksutase: suorat sijoitukset

(kumulatiiviset talustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahointuskeskukset	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet						
2004/III – 2005/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Suorat sijoitukset	-43,1	-27,0	5,1	-0,7	-31,7	0,4	0,0	-2,0	1,3	20,3	10,1	-14,2	-31,6
Ulkomaille	140,0	-77,9	-0,1	-5,8	-52,3	-19,7	0,0	1,5	-1,5	7,5	-10,3	-20,7	-38,6
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut voitot	132,3	-65,1	-2,6	-2,4	-36,9	-23,2	0,0	2,1	-1,3	1,1	-22,0	-22,1	-25,2
Muu pääoma	-7,7	-12,8	2,6	-3,4	-15,4	3,4	0,0	-0,6	-0,3	6,4	11,7	1,4	-13,4
Euroalueelle	96,9	50,9	5,2	5,1	20,5	20,1	0,0	-3,5	2,8	12,8	20,4	6,5	7,0
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut voitot	72,7	41,8	-1,1	4,0	36,5	2,4	0,0	-4,5	1,1	7,5	15,1	10,1	1,6
Muu pääoma	24,2	9,1	6,2	1,1	-15,9	17,7	0,0	1,0	1,7	5,3	5,3	-3,5	5,4

Lähde: EKP.

7.3 Maksutaseen ja ulkomaisen varallisuuden erittely maittain (miljardia euroa)

3. Maksutase: arvopaperisijoitukset, saamiset vaateittain

(kumulatiiviset taloustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet						
2004/III – 2005/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Arvopaperisijoitukset, saamiset	-364,0	-157,1	-5,3	-6,0	-116,4	-20,2	-9,2	-3,6	-36,9	0,2	-54,6	-57,6	-54,3
Osakkeet	-83,4	-23,9	0,5	-1,4	-20,4	-2,5	-0,1	-2,3	-11,7	-0,1	-7,9	-19,6	-17,8
Velkapaperit	-280,6	-133,2	-5,8	-4,5	-96,1	-17,7	-9,1	-1,3	-25,3	0,3	-46,7	-38,0	-36,4
Joukkolainat	-239,4	-109,1	-4,0	-6,6	-71,4	-18,1	-8,9	-1,7	-16,6	0,5	-55,9	-23,3	-33,4
Rahamarkkinapaperit	-41,2	-24,1	-1,7	2,1	-24,6	0,4	-0,2	0,3	-8,6	-0,2	9,2	-14,8	-3,1

4. Maksutase: muut sijoitukset sektoreittain

(kumulatiiviset taloustoimet)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Kansainväliset organisaatiot	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet							
2004/III – 2005/II	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Muut sijoitukset	-35,0	-73,1	3,6	-0,4	-71,9	-11,1	6,7	-2,5	12,8	-2,0	33,7	-27,5	1,9	21,6
Saamiset	435,6	-320,1	-9,6	-4,3	-282,7	-21,4	-2,1	-3,5	7,3	-10,1	-32,3	-46,4	-3,2	-27,4
Julkisyhteisöt	-0,1	-1,1	-1,3	-0,1	-0,4	1,4	-0,6	-0,3	0,0	-0,1	0,0	0,0	-1,8	3,2
Rahalaitokset	322,7	-232,1	-6,2	-1,8	-200,4	-22,0	-1,5	-2,8	8,8	-8,3	-35,8	-30,2	-1,4	-20,9
Muut sektorit	112,9	-86,9	-2,0	-2,3	-81,8	-0,8	0,0	-0,3	-1,5	-1,8	3,5	-16,2	0,0	-9,7
Velat	400,6	247,0	13,2	3,8	210,8	10,3	8,8	0,9	5,5	8,2	66,0	18,9	5,1	49,0
Julkisyhteisöt	-0,8	0,6	0,0	0,1	-0,6	0,0	1,1	0,0	-0,5	0,0	-0,8	0,0	-0,4	0,3
Rahalaitokset	318,1	176,1	13,0	3,0	147,0	8,4	4,7	0,6	5,1	8,1	49,0	15,6	5,6	58,0
Muut sektorit	83,3	70,3	0,2	0,8	64,4	1,9	3,0	0,3	1,0	0,1	17,8	3,2	-0,1	-9,3

5. Ulkomainen varallisuus

(ajanjakson lopun kannat)

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni						Kanada	Japani	Sveitsi	Yhdysvallat	Offshore-rahoituskeskukset	Kansainväliset organisaatiot	Muut
		Yhteensä	Tanska	Ruotsi	Iso-Britannia	Muut EU-maat	EU:n toimielimet							
2004	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Suorat sijoitukset	33,1	-273,1	-10,4	-11,8	-361,5	110,8	-0,2	22,7	-4,0	35,3	-63,5	-30,9	0,0	346,7
Ulkomailla	2 265,1	759,8	26,1	71,1	537,6	125,1	0,0	66,8	55,9	220,3	486,6	272,2	0,0	403,5
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut voitot	1 825,7	608,4	22,9	43,8	432,7	108,9	0,0	58,3	50,5	171,0	377,2	255,7	0,0	304,8
Muu pääoma	439,3	151,4	3,1	27,2	104,9	16,2	0,0	8,5	5,4	49,4	109,4	16,5	0,0	98,7
Euroalueelle	2 231,9	1 032,9	36,5	82,8	899,1	14,3	0,2	44,1	59,8	185,1	550,2	303,0	0,1	56,8
Oma pääoma / uudelleen sijoitetut voitot	1 642,1	814,3	23,0	67,4	719,4	4,4	0,1	40,4	48,8	129,6	387,7	177,0	0,0	44,2
Muu pääoma	589,9	218,6	13,4	15,4	179,8	9,9	0,1	3,7	11,1	55,4	162,4	126,1	0,0	12,6
Arvopaperisijoitukset, saamiset	2 984,0	941,1	45,1	100,8	680,8	56,8	57,6	63,4	174,3	91,9	1 050,2	310,3	28,4	324,4
Osakkeet	1 238,7	315,3	6,6	32,9	261,4	14,4	0,0	12,6	109,5	82,3	483,3	106,8	0,9	128,0
Velkapaperit	1 745,3	625,8	38,5	67,9	419,4	42,4	57,6	50,8	64,8	9,7	566,9	203,5	27,5	196,3
Joukkolainat	1 458,6	513,8	34,4	58,7	322,5	41,1	57,1	48,7	39,9	8,5	463,5	185,9	27,1	171,2
Rahamarkkinapaperit	286,7	112,1	4,1	9,2	96,9	1,3	0,5	2,1	25,0	1,2	103,4	17,6	0,3	25,1
Muut sijoitukset	-196,1	34,7	26,1	30,2	90,7	20,8	-133,0	3,6	20,0	-68,9	-42,6	-232,8	-13,4	103,3
Saamiset	2 940,3	1 472,4	53,8	67,1	1 261,0	85,5	5,0	14,5	85,0	174,1	415,3	258,2	39,8	481,0
Julkisyhteisöt	98,6	10,4	1,1	0,0	4,1	2,2	3,1	0,0	0,2	0,1	2,8	1,2	34,3	49,6
Rahalaitokset	2 004,7	1 136,1	45,0	54,2	971,8	64,0	1,1	7,4	67,1	106,8	244,4	171,5	4,8	266,7
Muut sektorit	837,0	325,9	7,8	12,9	285,2	19,3	0,8	7,1	17,7	67,2	168,1	85,6	0,7	164,6
Velat	3 136,4	1 437,6	27,7	36,9	1 170,3	64,8	138,0	10,9	65,0	243,0	457,9	491,1	53,2	377,7
Julkisyhteisöt	43,6	24,0	0,0	0,2	5,3	0,0	18,5	0,0	0,9	0,1	4,1	0,3	2,9	11,3
Rahalaitokset	2 539,6	1 143,3	23,9	20,5	955,2	52,2	91,6	6,9	44,5	207,0	355,4	449,5	48,7	284,4
Muut sektorit	553,2	270,2	3,8	16,2	209,8	12,5	27,9	4,0	19,6	35,9	98,4	41,3	1,6	82,1

Lähde: EKP.

7.4 Ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)
(miljardia euroa, ellei toisin mainita; ajanjakson lopun kannat)

1. Yhteenveto ulkomaisesta varallisuudesta

	Yhteensä 1	Yhteensä, % BKT:stä 2	Suorat sijoitukset 3	Arvopaperi- sijoitukset 4	Johdannaiset 5	Muut sijoitukset 6	Valuuttavaranto 7
Ulkomainen nettovarallisuus							
2001	-389,0	-5,6	422,9	-834,8	2,5	-372,3	392,7
2002	-703,6	-9,8	184,5	-937,6	-12,0	-304,6	366,1
2003	-809,3	-10,9	43,1	-914,0	-8,3	-236,8	306,6
2004	-946,4	-12,3	33,1	-1 049,4	-14,8	-196,1	280,8
2005 I	-956,7	-12,1	89,2	-1 071,1	-21,3	-238,5	285,0
II	-1 009,2	-12,7	113,5	-1 226,1	-13,5	-185,4	302,3
Saamiset							
2001	7 758,3	111,3	2 086,0	2 513,0	129,9	2 636,7	392,7
2002	7 429,3	103,1	2 008,7	2 292,7	136,0	2 625,9	366,1
2003	7 934,3	107,1	2 152,0	2 634,6	158,0	2 683,1	306,6
2004	8 632,6	112,1	2 265,1	2 984,0	162,3	2 940,3	280,8
2005 I	9 118,1	114,9	2 324,0	3 141,0	174,3	3 193,8	285,0
II	9 684,6	122,0	2 378,1	3 355,3	197,7	3 451,2	302,3
Velat							
2001	8 147,3	116,9	1 663,1	3 347,8	127,4	3 009,0	-
2002	8 132,9	112,8	1 824,3	3 230,2	147,9	2 930,5	-
2003	8 743,6	118,1	2 108,9	3 548,6	166,3	2 919,8	-
2004	9 579,0	124,4	2 231,9	4 033,4	177,2	3 136,4	-
2005 I	10 074,8	126,9	2 234,8	4 212,2	195,6	3 432,3	-
II	10 693,8	134,7	2 264,6	4 581,4	211,2	3 636,6	-

2. Suorat sijoitukset

	Euroalueelta ulkomaille						Ulkomailta euroalueelle					
	Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)			Oma pääoma ja uudelleen sijoitetut voitot			Muu pääoma (lähinnä konsernien sisäisiä lainoja)		
	Yhteensä 1	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 2	Muut kuin raha- laitokset 3	Yhteensä 4	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 5	Muut kuin raha- laitokset 6	Yhteensä 7	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 8	Muut kuin raha- laitokset 9	Yhteensä 10	Raha- laitokset pl. euro- järjestelmä 11	Muut kuin raha- laitokset 12
2001	1 557,6	124,1	1 433,5	528,4	2,1	526,3	1 165,5	43,9	1 121,6	497,6	2,8	494,8
2002	1 547,4	133,3	1 414,1	461,4	1,6	459,7	1 293,1	42,1	1 251,0	531,2	2,9	528,3
2003	1 702,8	125,9	1 577,0	449,2	1,4	447,8	1 526,9	46,6	1 480,3	582,0	2,9	579,1
2004	1 825,7	139,9	1 685,9	439,3	1,2	438,1	1 642,1	46,1	1 596,0	589,9	3,4	586,5
2005 I	1 858,6	145,3	1 713,3	465,3	1,2	464,2	1 640,0	46,1	1 593,9	594,7	3,7	591,0
II	1 908,5	152,1	1 756,4	469,6	1,2	468,4	1 655,1	47,2	1 608,0	609,5	3,7	605,8

3. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja sijoittajasektoreittain

	Osakkeet				Velat	Velkapaperit									
	Saamiset					Joukkolainat			Rahamarkkinapaperit						
	Saamiset					Saamiset			Saamiset			Saamiset			Velat
	Euro- järjes- telmä 1	Raha- laitokset pl. euro- järjes- telmä 2	Muut kuin rahalaitokset			Euro- järjes- telmä 6	Raha- laitokset pl. euro- järjes- telmä 7	Muut kuin rahalaitokset	Euro- järjes- telmä 11	Raha- laitokset pl. euro- järjes- telmä 12	Muut kuin rahalaitokset				
		Julkis- yhteisöt 3	Muut sektorit 4			Julkis- yhteisöt 8	Muut sektorit 9			Julkis- yhteisöt 13	Muut sektorit 14				
2001	0,6	38,5	6,7	1 068,8	1 643,9	2,0	424,8	8,2	783,5	1 517,4	2,8	135,1	0,2	41,8	186,5
2002	0,7	43,6	8,3	799,2	1 364,3	6,4	402,9	8,0	784,6	1 654,4	1,2	189,4	1,3	47,1	211,5
2003	1,7	53,6	11,5	1 008,2	1 555,0	8,3	459,2	8,0	842,5	1 744,1	1,1	191,5	0,6	48,4	249,5
2004	2,1	74,1	15,8	1 146,7	1 782,6	6,2	538,4	9,7	904,3	2 011,2	1,0	231,6	0,5	53,7	239,6
2005 I	2,1	104,2	17,1	1 180,5	1 862,5	6,1	582,4	10,1	950,3	2 078,1	0,5	223,9	4,1	59,7	271,6
II	2,5	88,1	18,8	1 266,5	2 002,9	6,9	643,4	10,2	1 006,5	2 283,8	0,9	242,0	6,5	63,0	294,6

Lähde: EKP.

7.4 Ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, ajanjakson lopun kannat)

4. Muut sijoitukset vaateittain

	Eurojärjestelmä				Julkisyhteisöt							
	Saamiset		Velat		Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset	Velat		
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat		Lainat / käteinen ja talletukset				Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
						Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
2001	2,3	0,8	40,2	0,2	3,1	70,1	-	-	55,8	0,2	44,7	12,3
2002	3,6	0,1	57,2	0,2	1,3	59,4	-	-	54,5	0,1	42,2	13,8
2003	4,4	0,6	65,3	0,2	1,4	54,2	50,1	4,1	39,1	0,0	40,2	3,8
2004	4,5	0,1	73,2	0,2	1,4	57,6	51,0	6,7	39,6	0,0	40,1	3,5
2005 I	3,8	0,1	77,5	0,2	1,4	55,3	49,1	6,2	40,8	0,0	43,7	2,4
II	5,0	0,2	78,9	0,2	1,4	62,2	47,7	14,5	42,3	0,0	42,0	3,1

	Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)				Muut sektorit							
	Saamiset		Velat		Kauppa- luotot	Saamiset			Muut saamiset	Velat		
	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut saamiset	Lainat / käteinen ja talletukset	Muut velat		Lainat / käteinen ja talletukset				Kauppa- luotot	Lainat	Muut velat
						Yhteensä	Lainat	Käteinen ja talletukset				
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	
2001	1 666,4	48,8	2 362,1	49,3	176,4	511,7	-	-	101,2	109,7	349,7	40,7
2002	1 686,3	60,8	2 251,1	48,5	174,5	492,6	-	-	92,7	104,4	365,2	47,8
2003	1 739,6	38,4	2 242,9	30,9	170,3	538,4	208,7	329,8	96,7	106,6	383,5	46,3
2004	1 955,8	44,3	2 424,3	42,0	172,3	558,6	227,5	331,1	106,2	109,5	394,7	48,9
2005 I	2 117,3	58,5	2 662,9	60,8	177,6	627,5	259,7	367,9	111,4	116,7	411,6	56,4
II	2 277,6	66,4	2 780,1	72,5	184,4	683,0	325,8	357,1	128,6	116,4	480,5	62,8

5. Valuuttavaranto

	Valuuttavaranto												Lisätieto			
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Yhteensä	Valuuttasaamiset					Johdan- naiset	Muut saamiset	Saamiset	Velat	
		Miljardia euroa	Mil- joonaa troy- unssia				Käteinen ja talletukset		Arvopaperit							
							Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Yhteensä	Osakkeet	Joukko- lainat					Raha- mark- kina- paperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	
Eurojärjestelmä																
2002	366,1	130,4	399,022	4,8	25,0	205,8	10,3	35,3	159,8	1,0	120,2	38,5	0,4	0,0	22,4	-26,3
2003	306,6	130,0	393,543	4,4	23,3	148,9	10,0	30,4	107,7	1,0	80,2	26,5	0,9	0,0	20,3	-16,3
2004	280,8	125,4	389,998	3,9	18,6	132,9	12,5	25,5	94,7	0,5	58,5	35,6	0,2	0,0	19,1	-12,8
2005 I	285,0	127,7	387,359	4,0	17,4	135,8	7,7	27,8	100,4	0,5	59,8	40,1	-0,1	0,0	21,4	-15,1
II	302,3	138,2	382,323	4,2	16,5	143,4	12,4	28,3	103,0	0,5	62,8	39,7	-0,4	0,0	23,4	-17,7
2005 elo	295,7	135,2	380,520	4,2	14,2	142,1	9,1	29,1	104,2	-	-	40,1	-0,3	0,0	24,0	-18,1
syys	311,6	149,4	380,258	4,2	13,8	144,2	10,8	27,3	106,3	-	-	40,1	-0,2	0,0	24,0	-19,5
loka	310,5	148,1	378,357	4,2	13,6	144,5	8,7	28,8	107,1	-	-	40,1	-0,1	0,0	23,6	-20,4
Josta Euroopan keskuspankin hallussa																
2002	45,5	8,1	24,656	0,2	0,0	37,3	1,2	9,9	26,1	0,0	19,5	6,7	0,0	0,0	3,0	-5,2
2003	36,9	8,1	24,656	0,2	0,0	28,6	1,4	5,0	22,2	0,0	14,9	7,3	0,0	0,0	2,8	-1,5
2004	35,1	7,9	24,656	0,2	0,0	27,0	2,7	3,3	21,1	0,0	9,7	11,3	0,0	0,0	2,6	-1,3
2005 I	36,2	8,1	24,656	0,2	0,0	27,9	1,1	4,2	22,6	0,0	7,7	14,9	0,0	0,0	2,7	-0,9
II	39,7	8,4	23,145	0,2	0,0	31,2	3,8	5,1	22,3	0,0	8,2	14,1	0,0	0,0	2,6	-1,4
2005 elo	39,5	8,2	23,145	0,2	0,0	31,1	2,3	6,7	22,0	-	-	14,9	0,0	0,0	2,3	-1,2
syys	41,0	9,1	23,145	0,2	0,0	31,8	4,7	5,1	22,0	-	-	14,9	0,0	0,0	2,3	-1,5
loka	41,0	9,1	23,145	0,2	0,0	31,7	2,3	6,9	22,6	-	-	14,9	0,0	0,0	2,3	-1,5

Lähde: EKP.

7.5 Ulkomaankauppa
(kausivaihtelusta puhdistettu, ellei toisin mainita)

1. Arvot, määrät ja yksikköarvot tuoteryhmittäin

	Yhteensä (ei-kp.)		Vienti (fob)					Tuonti (cif)					Lisätieto:	
	Vienti	Tuonti	Yhteensä			Lisätieto: Valmistetut tavarat	Yhteensä			Lisätieto: Öljy				
			Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutus- tavarat		Raaka- aineet ja tuotanto- hyödykkeet	Investointi- tavarat	Kulutus- tavarat		Valmistetut tavarat			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13		
Arvot (miljardia euroa, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)														
2001	6,1	-0,7	1 062,7	505,9	235,1	289,2	932,5	1 016,8	579,0	178,9	228,4	740,9	107,7	
2002	2,0	-3,0	1 083,6	512,4	227,8	309,5	949,2	984,5	559,5	163,2	234,3	717,4	105,2	
2003	-2,3	0,5	1 059,9	500,8	222,8	300,4	925,2	989,9	554,1	164,2	240,9	716,4	109,0	
2004	8,7	9,1	1 144,9	546,9	246,6	313,1	995,2	1 073,1	603,1	183,4	255,9	768,3	129,2	
2004 II	12,1	9,7	287,3	136,8	61,6	79,9	248,5	264,4	148,0	46,5	63,7	189,2	29,7	
2004 III	8,9	14,3	287,8	138,6	61,7	78,6	250,6	275,2	157,2	46,0	64,0	195,2	36,5	
2004 IV	8,8	12,4	291,2	139,2	62,8	77,8	252,9	278,9	158,1	47,5	65,0	199,3	36,6	
2005 I	3,6	8,8	292,1	137,7	62,0	77,4	255,6	279,4	155,1	44,9	63,2	197,9	36,1	
2005 II	6,5	10,9	302,1	143,3	63,8	80,4	258,7	292,2	165,2	48,9	64,7	201,0	40,5	
2005 III	9,3	14,1	316,9	147,8	69,2	83,4	271,9	314,2	178,1	51,0	67,5	214,1	48,5	
2005 huhti	5,1	10,9	99,6	47,7	21,2	26,5	85,9	96,9	54,6	16,4	21,1	66,4	13,6	
2005 touko	7,3	13,5	101,2	47,7	21,2	26,7	86,9	98,1	55,7	15,8	21,8	68,0	13,2	
2005 kesä	7,0	8,4	101,2	47,8	21,5	27,3	86,0	97,3	54,9	16,7	21,7	66,7	13,7	
2005 heinä	2,9	9,4	103,2	47,6	22,3	27,0	88,9	101,9	56,5	16,4	21,9	70,8	14,6	
2005 elo	13,7	19,6	106,7	50,0	23,3	28,2	92,1	106,5	62,4	17,9	22,9	73,0	17,5	
2005 syys	12,0	13,5	107,0	50,3	23,6	28,3	90,9	105,8	59,2	16,7	22,8	70,4	16,3	
Määräindeksit (2000 = 100, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)														
2001	5,1	-0,8	104,9	102,1	108,6	107,9	105,4	99,1	99,3	96,3	100,5	97,8	99,3	
2002	2,9	-0,7	107,9	105,0	106,2	115,1	108,2	98,3	98,9	89,5	104,1	96,3	101,4	
2003	1,0	3,7	109,0	105,9	108,0	114,9	109,3	102,0	100,5	95,2	110,4	100,1	104,8	
2004	8,6	6,4	117,7	115,2	120,8	119,8	118,0	107,8	103,6	108,2	118,3	107,1	105,4	
2004 II	11,6	6,5	118,0	115,5	120,4	121,7	117,8	106,8	102,9	108,6	117,8	105,5	100,9	
2004 III	7,6	8,1	117,6	115,9	120,3	120,1	118,3	108,5	105,1	108,0	117,8	108,0	104,7	
2004 IV	7,4	5,9	119,3	115,9	123,5	119,2	119,6	109,5	103,9	113,5	119,9	110,6	104,2	
2005 I	1,5	2,6	119,1	113,7	122,1	118,0	120,1	110,2	102,6	108,5	116,3	109,7	106,2	
2005 II	4,7	4,7	122,1	117,2	125,1	121,7	121,2	111,5	104,0	116,5	118,4	110,6	103,4	
2005 III	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
2005 huhti	3,1	4,0	120,9	117,2	124,0	120,7	120,5	111,7	103,7	118,3	116,7	110,3	104,0	
2005 touko	6,1	8,3	123,4	117,9	125,0	121,4	122,6	113,8	107,2	113,7	120,0	112,5	107,1	
2005 kesä	5,0	2,0	121,8	116,5	126,4	123,0	120,3	109,1	101,0	117,3	118,6	109,0	99,2	
2005 heinä	0,4	0,9	123,6	115,3	130,4	121,6	124,1	111,4	100,1	114,3	118,8	115,4	97,7	
2005 elo	11,3	9,0	127,6	121,3	136,2	125,8	128,6	114,8	108,8	123,5	123,7	118,3	113,4	
2005 syys	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Yksikköarvoindeksit (2000 = 100, sarakkeissa 1 ja 2 vuotuinen prosenttimuutos)														
2001	1,1	0,3	101,0	100,7	100,1	102,1	100,9	100,2	98,7	101,4	102,8	101,7	88,6	
2002	-0,9	-2,3	100,1	99,1	99,2	102,4	100,1	97,8	95,8	99,6	101,9	100,0	84,6	
2003	-3,2	-3,1	96,9	96,1	95,4	99,5	96,6	94,8	93,3	94,2	98,8	96,1	85,0	
2004	0,1	2,5	96,9	96,4	94,4	99,5	96,2	97,2	98,4	92,6	97,9	96,2	99,6	
2004 II	0,4	3,0	97,1	96,2	94,6	100,0	96,3	96,7	97,3	93,5	97,9	96,3	95,9	
2004 III	1,3	5,8	97,6	97,2	94,8	99,7	96,7	99,0	101,2	93,0	98,3	97,0	103,9	
2004 IV	1,2	6,1	97,3	97,5	93,9	99,5	96,5	99,5	103,0	91,3	98,1	96,7	113,8	
2005 I	2,1	6,0	97,8	98,5	93,8	99,9	97,1	99,1	102,3	90,3	98,4	96,9	110,7	
2005 II	1,6	5,9	98,7	99,3	94,3	100,7	97,4	102,4	107,6	91,6	98,9	97,6	127,8	
2005 III	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
2005 huhti	1,9	6,7	98,6	99,3	94,6	100,2	97,5	101,7	106,9	90,8	98,3	96,9	128,0	
2005 touko	1,1	4,7	98,1	98,7	93,9	100,3	97,0	101,0	105,5	91,1	98,8	97,3	120,5	
2005 kesä	2,0	6,2	99,4	100,1	94,3	101,4	97,8	104,5	110,3	93,0	99,5	98,4	135,0	
2005 heinä	2,5	8,4	99,8	100,6	94,8	101,3	98,1	107,2	114,6	94,0	99,9	98,7	146,4	
2005 elo	2,1	9,7	100,0	100,4	94,9	102,3	98,1	108,7	116,4	94,8	100,5	99,4	151,0	
2005 syys	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (määräindeksit ja yksikköarvoindeksien puhdistus kausivaihtelusta).

7.5 Ulkomaankauppa
(miljardia euroa, ellei toisin mainita, kausivaihtelusta puhdistettu)

2. Maaryhmittäin ja maittain

	Yhteensä	Euroalueen ulkopuolinen Euroopan unioni				Venäjä	Sveitsi	Turkki	Yhdys- vallat	Aasia			Afrikka	Latina- lainen Amerikka	Muut maat
		Tanska	Ruotsi	Iso- Britannia	Muut EU-maat					Kiina	Japani	Muut Aasian maat			
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
<i>Vienti (fob)</i>															
2001	1 062,7	24,4	37,0	202,5	105,8	24,7	66,4	17,9	180,2	25,2	34,5	140,3	60,4	49,9	93,4
2002	1 083,6	25,3	37,1	205,8	112,1	27,1	64,0	21,4	184,1	29,9	33,1	140,5	59,5	43,4	100,3
2003	1 059,9	24,9	38,7	194,8	117,6	29,2	63,4	24,9	166,3	35,2	31,3	135,4	59,5	37,9	100,7
2004	1 144,9	25,7	41,7	202,7	127,1	35,6	66,1	31,8	173,5	40,3	33,1	149,9	63,7	40,3	113,6
2004 II	287,3	6,3	10,4	50,7	31,7	9,1	16,3	8,3	43,9	10,7	8,0	36,9	16,0	9,9	29,2
2004 III	287,8	6,5	10,5	51,4	31,4	9,3	17,1	7,9	43,3	9,8	8,4	38,6	16,6	10,3	26,8
2004 IV	291,2	6,7	10,7	51,1	32,7	9,2	17,1	7,7	43,8	10,0	8,2	37,6	16,0	10,5	30,1
2005 I	292,1	6,7	10,9	49,9	33,1	9,8	17,4	8,0	43,4	10,3	8,5	39,0	17,1	11,0	27,0
2005 II	302,1	7,0	11,2	49,9	34,0	10,6	16,8	8,1	45,4	10,0	8,4	40,5	17,1	11,2	31,8
2005 III	316,9	.	.	.	.	11,3	17,8	8,9	46,9	11,4	8,4	43,9	19,1	12,2	.
2005 huhti	99,6	2,3	3,7	16,5	11,3	3,4	5,6	2,8	15,0	3,3	2,9	13,8	5,6	3,9	9,5
2005 touko	101,2	2,4	3,7	16,9	11,2	3,5	5,7	2,7	15,1	3,3	2,7	13,3	6,1	3,7	10,9
2005 kesä	101,2	2,4	3,7	16,5	11,5	3,7	5,5	2,7	15,3	3,4	2,8	13,3	5,5	3,6	11,4
2005 heinä	103,2	2,4	3,8	16,7	11,6	3,4	5,7	2,8	15,1	3,7	2,8	14,5	6,0	4,1	10,6
2005 elo	106,7	2,4	3,8	17,5	11,7	4,0	6,2	3,1	15,8	3,8	2,9	14,5	6,6	4,0	10,2
2005 syys	107,0	.	.	.	.	3,8	5,9	3,1	15,9	3,9	2,7	14,8	6,5	4,1	.
<i>Prosenttiosuus koko viennistä</i>															
2004	100,0	2,2	3,6	17,7	11,1	3,1	5,8	2,8	15,2	3,5	2,9	13,1	5,6	3,5	9,9
<i>Tuonti (cif)</i>															
2001	1 016,8	22,0	35,6	154,6	88,8	42,8	52,9	16,7	138,7	57,5	58,6	150,5	74,0	41,0	82,9
2002	984,5	23,0	35,6	149,7	93,5	42,0	52,1	17,7	125,6	61,8	52,7	142,7	67,9	39,4	80,8
2003	989,9	23,7	36,9	138,9	102,1	47,4	50,4	19,3	110,3	74,4	52,2	141,4	68,9	39,8	84,2
2004	1 073,1	25,1	39,6	142,9	106,6	56,3	53,4	22,8	113,7	92,0	53,9	163,1	72,7	45,0	85,9
2004 II	264,4	6,0	9,8	35,0	26,6	13,6	13,2	5,7	29,8	22,5	13,1	40,8	17,3	11,0	20,1
2004 III	275,2	6,4	10,1	37,3	25,9	14,6	13,6	6,0	28,7	23,6	13,7	42,6	19,0	11,6	22,2
2004 IV	278,9	6,4	10,2	36,3	27,2	15,8	13,8	6,1	28,7	25,2	13,5	43,0	19,8	11,7	21,0
2005 I	279,4	6,2	10,0	35,8	27,0	16,6	13,4	6,2	29,0	26,6	13,0	40,7	20,2	12,1	22,4
2005 II	292,2	6,4	10,3	36,7	28,9	17,5	14,4	5,8	29,9	27,8	12,5	45,9	21,9	11,8	22,4
2005 III	314,2	.	.	.	.	18,8	15,0	6,1	30,6	30,5	13,3	49,5	26,5	13,6	.
2005 huhti	96,9	2,1	3,4	12,5	9,3	5,7	4,6	2,0	10,0	8,9	4,1	14,8	7,1	4,0	8,3
2005 touko	98,1	2,3	3,4	12,2	9,9	6,0	4,8	2,1	9,9	9,5	4,2	15,0	7,6	3,9	7,3
2005 kesä	97,3	2,0	3,4	12,0	9,7	5,8	4,9	1,8	10,0	9,4	4,1	16,1	7,2	4,0	6,8
2005 heinä	101,9	2,0	3,5	12,7	9,7	5,7	4,9	1,9	10,1	10,0	4,3	15,6	7,7	4,1	9,5
2005 elo	106,5	2,2	3,5	12,9	9,8	6,7	5,0	2,1	10,3	10,2	4,7	17,5	9,7	4,9	7,0
2005 syys	105,8	.	.	.	.	6,3	5,0	2,0	10,2	10,3	4,3	16,3	9,1	4,6	.
<i>Prosenttiosuus koko tuonnista</i>															
2004	100,0	2,3	3,7	13,3	10,0	5,2	5,0	2,1	10,6	8,6	5,0	15,2	6,8	4,2	8,0
<i>Tase</i>															
2001	46,0	2,3	1,4	47,9	17,0	-18,1	13,5	1,2	41,5	-32,3	-24,1	-10,2	-13,6	8,9	10,5
2002	99,1	2,3	1,5	56,1	18,6	-14,9	12,0	3,8	58,4	-31,9	-19,7	-2,2	-8,3	4,0	19,4
2003	70,0	1,1	1,7	56,0	15,5	-18,2	12,9	5,5	56,0	-39,1	-20,9	-5,9	-9,3	-1,8	16,5
2004	71,8	0,5	2,1	59,8	20,5	-20,7	12,6	8,9	59,8	-51,8	-20,8	-13,2	-8,9	-4,8	27,6
2004 II	22,9	0,3	0,6	15,7	5,1	-4,5	3,1	2,6	14,1	-11,8	-5,1	-3,8	-1,3	-1,0	9,0
2004 III	12,6	0,1	0,4	14,2	5,5	-5,3	3,5	1,9	14,6	-13,8	-5,3	-4,0	-2,5	-1,3	4,6
2004 IV	12,3	0,2	0,5	14,7	5,6	-6,6	3,3	1,6	15,0	-15,2	-5,3	-5,5	-3,8	-1,3	9,1
2005 I	12,8	0,5	0,9	14,2	6,1	-6,8	4,0	1,7	14,4	-16,3	-4,5	-1,8	-3,1	-1,1	4,6
2005 II	9,9	0,5	0,9	13,3	5,2	-6,9	2,5	2,3	15,5	-17,8	-4,1	-5,4	-4,7	-0,7	9,3
2005 III	2,7	.	.	.	.	-7,5	2,8	2,9	16,3	-19,1	-4,9	-5,5	-7,4	-1,4	.
2005 huhti	2,7	0,2	0,3	4,0	2,0	-2,3	1,0	0,8	5,0	-5,7	-1,2	-0,9	-1,5	-0,1	1,1
2005 touko	3,2	0,1	0,3	4,7	1,3	-2,4	0,9	0,7	5,2	-6,2	-1,5	-1,7	-1,5	-0,2	3,6
2005 kesä	4,0	0,3	0,3	4,5	1,9	-2,1	0,6	0,9	5,3	-6,0	-1,3	-2,8	-1,7	-0,4	4,6
2005 heinä	1,3	0,3	0,3	4,0	1,9	-2,3	0,8	0,9	5,1	-6,3	-1,5	-1,1	-1,8	0,0	1,0
2005 elo	0,2	0,3	0,3	4,6	1,9	-2,7	1,2	1,0	5,5	-6,4	-1,8	-2,9	-3,1	-0,9	3,2
2005 syys	1,2	.	.	.	.	-2,5	0,9	1,0	5,7	-6,4	-1,6	-1,5	-2,6	-0,5	.

Lähteet: Eurostat ja Eurostatin tietoihin perustuvat EKP:n laskelmat (kauppatase ja sarakkeet 5, 12 ja 15).

VALUUTAKURSSIT

8.1 Euron efektiiviset valuuttakurssit¹⁾

(jakson keskiarvo, 1999/1 = 100)

	EER 23						EER 42		
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta- indeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottajahinta- indeksi	Reaalinen; BKT:n deflaattori	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyö- kustannukset	Reaalinen; koko talouden yksikkötyö- kustannukset	Nimellinen	Reaalinen; kuluttajahinta- indeksi	
	1	2	3	4	5	6	7	8	
2002	89,2	90,3	91,9	90,2	86,4	87,9	94,8	90,8	
2003	99,9	101,7	102,2	101,5	97,2	99,0	106,6	101,6	
2004	103,8	105,8	105,2	105,4	102,6	103,1	111,0	105,4	
2004 III	102,8	104,9	104,3	104,5	100,8	102,2	110,1	104,5	
IV	105,7	107,7	106,6	107,0	104,6	104,6	113,0	107,1	
2005 I	105,7	107,8	106,9	107,0	103,3	104,3	112,6	106,5	
II	103,4	105,6	104,2	104,8	100,7	102,7	110,1	104,1	
III	101,9	104,1	102,4	.	.	.	108,3	102,3	
2004 marras	105,6	107,6	106,4	-	-	-	113,1	107,1	
joulu	107,1	109,3	108,1	-	-	-	114,4	108,5	
2005 tammi	105,8	107,9	107,1	-	-	-	112,9	106,9	
helmi	105,1	107,1	106,4	-	-	-	111,9	105,8	
maalis	106,0	108,2	107,3	-	-	-	112,9	106,8	
huhti	105,1	107,2	105,9	-	-	-	111,9	105,8	
touko	104,0	106,2	104,6	-	-	-	110,6	104,6	
kesä	101,2	103,5	102,1	-	-	-	107,6	101,9	
heinä	101,7	103,8	102,3	-	-	-	108,0	102,0	
elo	102,3	104,5	102,9	-	-	-	108,7	102,7	
syys	101,8	103,9	102,0	-	-	-	108,2	102,2	
loka	101,4	103,5	101,4	-	-	-	107,8	101,7	
marras	100,7	102,8	100,7	-	-	-	106,9	100,8	
				<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>					
2005 marras	-0,7	-0,7	-0,7	-	-	-	-0,8	-0,9	
				<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>					
2005 marras	-4,7	-4,5	-5,4	-	-	-	-5,5	-5,9	

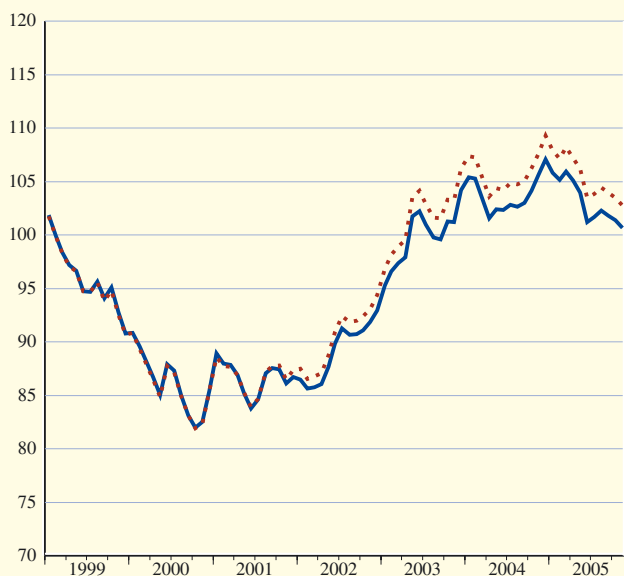
K33 Euron efektiiviset valuuttakurssit

(kuukausikeskiarvoja, 1999/1 = 100)

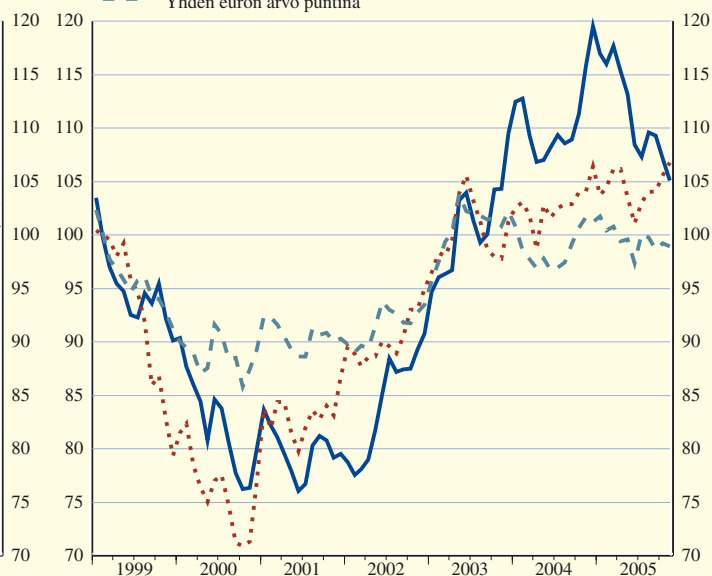
K34 Euron valuuttakursseja

(kuukausikeskiarvoja, 1999/1 = 100)

— Nimellinen EER 23
 ..... Kuluttajahintainflaatiolla deflaoitu reaalinen EER 23

— Yhden euron arvo dollareina
 ..... Yhden euron arvo jeneinä
 - - - - Yhden euron arvo puntina

Lähde: EKP.

1) Kauppakumppanimaaryhmien määritelmät ja muita lisätietoja Yleistä-osassa.

8.2 Euron valuuttakurssit

(jakson keskiarvoja, yhden euron arvo kansallisen valuutan yksikköinä)

	Tanskan kruunu	Ruotsin kruunu	Englannin punta	Yhdysvaltain dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Etelä-Korean won	Hongkongin dollari	Singaporen dollari	Kanadan dollari	Norjan kruunu	Australian dollari
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2002	7,4305	9,1611	0,62883	0,9456	118,06	1,4670	1 175,50	7,3750	1,6912	1,4838	7,5086	1,7376
2003	7,4307	9,1242	0,69199	1,1312	130,97	1,5212	1 346,90	8,8079	1,9703	1,5817	8,0033	1,7379
2004	7,4399	9,1243	0,67866	1,2439	134,44	1,5438	1 422,62	9,6881	2,1016	1,6167	8,3697	1,6905
2005												
I	7,4433	9,0736	0,69362	1,3113	137,01	1,5488	1 340,74	10,2257	2,1452	1,6083	8,2388	1,6878
II	7,4463	9,2083	0,67856	1,2594	135,42	1,5437	1 269,53	9,8090	2,0885	1,5677	8,0483	1,6389
III	7,4588	9,3658	0,68344	1,2199	135,62	1,5533	1 255,21	9,4782	2,0436	1,4668	7,8817	1,6054
2005												
touko	7,4443	9,1931	0,68399	1,2694	135,37	1,5449	1 272,34	9,8900	2,0962	1,5942	8,0814	1,6571
kesä	7,4448	9,2628	0,66895	1,2165	132,22	1,5391	1 231,12	9,4597	2,0342	1,5111	7,8932	1,5875
heinä	7,4584	9,4276	0,68756	1,2037	134,75	1,5578	1 248,53	9,3590	2,0257	1,4730	7,9200	1,6002
elo	7,4596	9,3398	0,68527	1,2292	135,98	1,5528	1 255,33	9,5529	2,0439	1,4819	7,9165	1,6144
syys	7,4584	9,3342	0,67760	1,2256	136,06	1,5496	1 261,46	9,5138	2,0603	1,4452	7,8087	1,6009
loka	7,4620	9,4223	0,68137	1,2015	138,05	1,5490	1 256,66	9,3191	2,0326	1,4149	7,8347	1,5937
marras	7,4596	9,5614	0,67933	1,1786	139,59	1,5449	1 226,38	9,1390	2,0017	1,3944	7,8295	1,6030
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>												
2005	0,0	1,5	-0,3	-1,9	1,1	-0,3	-2,4	-1,9	-1,5	-1,4	-0,1	0,6
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>												
2005	0,4	6,3	-2,8	-9,3	2,6	1,5	-13,1	-9,5	-6,7	-10,3	-3,8	-5,0
	Tšekin korona	Viron kruunu	Kyproksen punta	Latvian lati	Liettuan liti	Unkarin forintti	Maltaan liira	Puolan zloty	Slovenian tolar	Slovakian korona	Bulgarian lev	Uusi Romanian leu ¹⁾
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
2002	30,804	15,6466	0,57530	0,5810	3,4594	242,96	0,4089	3,8574	225,98	42,694	1,9492	31 270
2003	31,846	15,6466	0,58409	0,6407	3,4527	253,62	0,4261	4,3996	233,85	41,489	1,9490	37 551
2004	31,891	15,6466	0,58185	0,6652	3,4529	251,66	0,4280	4,5268	239,09	40,022	1,9533	40 510
2005												
I	30,012	15,6466	0,58267	0,6962	3,4528	245,01	0,4316	4,0267	239,74	38,294	1,9559	37 069
II	30,129	15,6466	0,57824	0,6960	3,4528	249,75	0,4295	4,1301	239,54	38,919	1,9558	36 195
III	29,688	15,6466	0,57328	0,6960	3,4528	245,57	0,4293	4,0186	239,49	38,672	1,9558	35 250
2005												
touko	30,220	15,6466	0,57806	0,6960	3,4528	251,95	0,4293	4,1749	239,51	39,004	1,9561	36 175
kesä	30,034	15,6466	0,57405	0,6960	3,4528	249,04	0,4293	4,0606	239,47	38,535	1,9558	36 136
heinä	30,180	15,6466	0,57367	0,6961	3,4528	246,47	0,4293	4,0986	239,48	38,886	1,9558	35 647
elo	29,594	15,6466	0,57321	0,6960	3,4528	244,49	0,4293	4,0436	239,51	38,681	1,9557	35 034
syys	29,317	15,6466	0,57296	0,6961	3,4528	245,83	0,4293	3,9160	239,47	38,459	1,9558	35 097
loka	29,675	15,6466	0,57319	0,6965	3,4528	251,85	0,4293	3,9229	239,53	38,923	1,9559	35 997
marras	29,266	15,6466	0,57351	0,6963	3,4528	251,04	0,4293	3,9701	239,51	38,678	1,9557	36 543
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>												
2005	-1,4	0,0	0,1	0,0	0,0	-0,3	0,0	1,2	0,0	-0,6	0,0	1,5
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>												
2005	-6,5	0,0	-0,8	2,4	0,0	2,3	-0,6	-6,7	-0,1	-2,2	0,0	-
	Kiinan juan renmindi ²⁾	Kroatian kuna ³⁾	Islannin kruunu	Indonesian rupia ²⁾	Malesian ringgit ²⁾	Uuden-Seelannin dollari	Filippiinien peso ²⁾	Venäjän rupla ³⁾	Etelä-Afrikan randi	Thaimaan baht ³⁾	Uusi Turkin liira ³⁾	
	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	
2002	7,8265	7,4130	86,18	8 785,12	3,5933	2,0366	48,837	29,7028	9,9072	40,637	1 439 680	
2003	9,3626	7,5688	86,65	9 685,54	4,2983	1,9438	61,336	34,6699	8,5317	46,923	1 694 851	
2004	10,2967	7,4967	87,14	11 127,34	4,7273	1,8731	69,727	35,8192	8,0092	50,077	1 777 052	
2005												
I	10,8536	7,5081	80,67	12 165,35	4,9835	1,8299	72,084	36,5154	7,8793	50,622	1,7412	
II	10,4232	7,3443	80,79	12 032,61	4,7858	1,7597	68,847	35,3733	8,0799	50,497	1,7193	
III	9,9250	7,3728	77,64	12 216,99	4,6008	1,7640	68,335	34,7864	7,9392	50,375	1,6372	
2005												
touko	10,5062	7,3272	82,36	12 033,61	4,8237	1,7665	68,966	35,4730	8,0500	50,562	1,7396	
kesä	10,0683	7,3169	79,30	11 716,31	4,6234	1,7175	67,214	34,6951	8,2194	49,793	1,6560	
heinä	9,8954	7,3090	78,40	11 803,89	4,5590	1,7732	67,394	34,5513	8,0790	50,199	1,6133	
elo	9,9589	7,3684	78,37	12 283,08	4,6216	1,7675	68,768	35,0119	7,9508	50,604	1,6534	
syys	9,9177	7,4384	76,15	12 542,23	4,6190	1,7515	68,782	34,7750	7,7936	50,305	1,6430	
loka	9,7189	7,3822	73,29	12 118,09	4,5330	1,7212	66,777	34,3262	7,9139	49,153	1,6331	
marras	9,5273	7,3791	72,98	11 834,55	4,4534	1,7088	64,258	33,9184	7,8502	48,469	1,6033	
<i>Muutos edellisestä kuukaudesta, %</i>												
2005	-2,0	0,0	-0,4	-2,3	-1,8	-0,7	-3,8	-1,2	-0,8	-1,4	-1,8	
<i>Muutos edellisestä vuodesta, %</i>												
2005	-11,4	-2,4	-16,3	0,9	-9,8	-7,8	-12,1	-8,6	-0,1	-7,4	-	

Lähde: EKP.

1) Tiedot ajalta ennen heinäkuuta 2005 viittaavat Romanian leuhun; uusi Romanian leu vastaa kymmentätuhatta vanhaa Romanian leuta.

2) EKP on laskenut ja julkaissut euron viitevaluuttakurssit näille valuutoille 1.4.2005 alkaen. Aiemmat tiedot ovat viitteellisiä.

3) Tiedot ajalta ennen tammikuuta 2005 viittaavat Turkin liiraan; uusi Turkin liira vastaa miljoonaa vanhaa Turkin liiraa.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

9.1 Muut EU:n jäsenvaltiot

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Tšekki	Tanska	Viro	Kypros	Latvia	Liettua	Unkari	Malta	Puola	Slovenia	Slovakia	Ruotsi	Iso-Britannia
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
YKHI													
2003	-0,1	2,0	1,4	4,0	2,9	-1,1	4,7	1,9	0,7	5,7	8,4	2,3	1,4
2004	2,6	0,9	3,0	1,9	6,2	1,1	6,8	2,7	3,6	3,6	7,5	1,0	1,3
2005	I	1,4	1,0	4,5	2,5	6,7	3,1	3,5	2,3	3,6	2,8	2,8	0,7
	II	1,2	1,6	3,6	2,1	6,7	2,4	3,6	2,2	2,2	2,6	0,5	1,9
	III	1,6	2,2	4,3	1,7	6,7	2,2	3,5	2,1	1,7	2,3	2,2	0,9
2005	kesä	1,3	1,7	3,2	1,5	6,6	2,0	3,7	2,1	1,4	1,7	2,6	0,8
	heinä	1,4	1,9	3,9	1,3	6,3	1,9	3,6	1,7	1,5	2,0	2,1	0,7
	elo	1,4	2,3	4,2	1,5	6,3	2,3	3,5	2,5	1,8	1,8	2,1	1,0
	syys	2,0	2,4	4,9	2,1	7,4	2,6	3,6	2,0	1,9	3,2	2,3	1,1
	loka	2,5	1,9	4,5	2,2	7,7	3,0	3,1	3,0	1,6	3,2	0,9	2,3
Julkisen talouden alijäämä (-) / ylijäämä (+), % BKT:stä ¹⁾													
2002	-6,8	1,4	1,5	-4,5	-2,3	-1,4	-8,5	-5,8	-3,3	-2,7	-7,8	-0,3	-1,7
2003	-12,5	1,2	2,6	-6,3	-1,2	-1,2	-6,5	-10,4	-4,8	-2,7	-3,8	0,2	-3,3
2004	-3,0	2,9	1,7	-4,1	-0,9	-1,4	-5,4	-5,1	-3,9	-2,1	-3,1	1,6	-3,2
Julkisen talouden bruttovelka, % BKT:stä ¹⁾													
2002	29,8	47,6	5,8	65,2	14,2	22,4	55,5	63,2	41,2	29,8	43,7	52,4	38,2
2003	36,8	45,0	6,0	69,8	14,6	21,4	57,4	72,8	45,3	29,4	43,1	52,0	39,7
2004	36,8	43,2	5,5	72,0	14,7	19,6	57,4	75,9	43,6	29,8	42,5	51,1	41,5
Valtion pitkien joukkolainojen tuotto vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo													
2005	touko	3,49	3,39	-	5,84	3,87	3,87	7,00	4,66	5,35	3,92	3,54	3,34
	kesä	3,31	3,16	-	5,13	3,87	3,78	6,59	4,56	4,91	3,90	3,36	3,11
	heinä	3,35	3,21	-	4,84	3,87	3,61	6,13	4,55	4,72	3,78	3,22	3,06
	elo	3,37	3,24	-	4,84	3,87	3,50	5,85	4,43	4,88	3,79	3,24	3,14
	syys	3,26	3,05	-	4,81	3,87	3,50	5,64	4,41	4,57	3,74	3,13	2,98
	loka	3,46	3,22	-	4,22	3,87	3,50	6,49	4,41	4,91	3,62	3,25	3,17
3 kk:n korko vuotuisina prosentteina, ajanjakson keskiarvo													
2005	touko	1,78	2,18	2,39	4,67	2,85	2,42	7,52	3,25	5,48	4,05	2,75	2,05
	kesä	1,75	2,16	2,34	4,11	2,81	2,36	-	3,27	5,22	4,05	2,88	1,82
	heinä	1,78	2,16	2,33	3,92	2,71	2,32	6,50	3,28	4,68	4,04	2,89	1,64
	elo	1,79	2,17	2,33	3,85	2,76	2,33	6,35	3,26	4,67	4,02	2,94	1,67
	syys	1,80	2,18	2,32	3,80	2,82	2,32	5,65	3,26	4,51	4,03	2,93	1,67
	loka	1,91	2,22	2,32	3,59	2,78	2,31	6,15	3,24	4,55	4,01	3,03	1,72
BKT:n määrä													
2003	3,2	0,6	6,7	1,9	7,2	10,5	2,9	-1,9	3,8	2,5	4,5	1,5	2,5
2004	4,4	2,1	7,8	3,7	8,3	7,0	4,2	0,4	5,4	4,6	5,5	3,6	3,2
2005	I	4,7	2,1	6,9	3,8	7,4	6,0	3,8	0,0	3,8	2,8	5,1	2,2
	II	5,1	3,1	10,2	3,5	11,6	7,2	4,0	2,3	1,0	4,7	5,1	2,1
	III	.	4,7	.	.	.	8,2	.	2,7	.	.	6,2	.
Vaihtotase ja pääomansiirtojen tase, % BKT:stä													
2003	-6,3	3,3	-11,6	-2,4	-7,5	-6,4	-8,7	-5,7	-2,2	-1,0	-0,5	7,4	-1,4
2004	-5,7	2,4	-11,9	-4,9	-12,0	-6,4	-8,5	-8,6	-4,0	-2,5	-3,1	8,2	-1,8
2004	IV	-7,8	0,5	-16,3	-17,4	-9,5	-3,5	-7,5	-17,1	-1,6	-3,8	-3,6	-0,9
2005	I	2,9	3,4	-9,5	-13,6	-9,4	-3,7	-6,9	-8,2	-1,1	-1,7	-2,2	8,5
	II	-4,0	5,3	-9,2	1,5	-10,0	-6,7	-7,2	-10,9	-0,8	0,4	-11,3	7,2
Yksikkötyökustannukset													
2003	7,6	1,6	4,9	-	5,6	1,5	7,2	-	-	4,7	3,5	1,0	3,2
2004	1,2	1,1	3,0	-	8,8	.	4,2	-	.	3,8	2,1	-0,6	2,0
2005	I	-0,2	1,9	3,1	-	-	4,1	-	-	.	-	5,7	2,6
	II	0,7	2,6	2,4	-	-	1,3	-	-	.	-	3,6	0,0
	III	.	-1,1	.	-	-	.	-	-	.	-	.	3,1
Standardoitu työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)													
2003	7,8	5,6	10,2	4,5	10,4	12,7	5,8	8,0	19,2	6,5	17,5	5,6	4,9
2004	8,3	5,4	9,2	5,2	9,8	10,9	6,0	7,6	18,8	6,0	18,2	6,4	4,7
2005	I	8,0	5,1	8,0	6,0	9,5	9,2	6,9	8,0	18,2	5,7	16,9	6,3
	II	7,8	5,0	7,8	5,9	9,1	8,6	7,1	8,2	18,0	5,8	16,5	.
	III	.	4,8	7,3	6,2	8,8	7,9	7,2	7,8	17,7	5,8	16,3	.
2005	kesä	7,8	4,9	7,7	6,2	9,0	8,4	7,1	8,0	17,9	5,8	16,4	4,6
	heinä	7,7	4,9	7,5	6,1	8,9	8,2	7,1	7,9	17,8	5,8	16,3	4,6
	elo	7,7	4,8	7,3	6,2	8,8	7,9	7,2	7,8	17,7	5,8	16,2	4,6
	syys	.	4,7	7,1	6,3	8,8	7,6	7,2	7,8	17,7	5,8	16,3	.
	loka	.	.	6,9	6,3	8,7	.	7,3	7,7	17,6	5,8	16,2	.

Lähteet: Euroopan komissio (talouden ja rahoituksen pääosasto ja Eurostat), kansalliset tiedot, Reuters ja EKP:n laskelmat.

1) Osuudet on laskettu käyttämällä BKT:tä, joka ei sisällä välillisiä rahoituspalveluja.

9.2 Yhdysvallat ja Japani

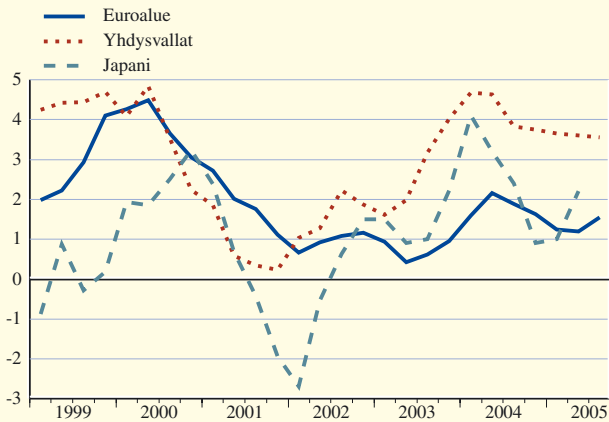
(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Taloudellinen kehitys

	Kuluttajahintaindeksi	Yksikkötyökustannukset ¹⁾ (tehdasteollisuus)	BKT:n määrä	Teollisuustuotannon volyymindeksi (tehdasteollisuus)	Työttömyysaste, % työvoimasta (kp.)	Lavea raha ²⁾	Pankkien välisten 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuisina prosentteina	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuisina prosentteina	Valuuttakurssi ⁴⁾ , yhden euron arvo kansallisena valuuttana	Julkisen talouden alijäämä (-) / ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden bruttovelka ⁵⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
2001	2,8	0,2	0,8	-4,1	4,8	11,4	3,78	5,01	0,8956	-0,4	43,0
2002	1,6	-0,2	1,6	0,3	5,8	8,0	1,80	4,60	0,9456	-3,8	45,2
2003	2,3	2,9	2,7	0,7	6,0	6,4	1,22	4,00	1,1312	-5,0	47,9
2004	2,7	-2,9	4,2	5,0	5,5	5,1	1,62	4,26	1,2439	-4,7	48,6
2004 III	2,7	-2,2	3,8	5,8	5,4	4,6	1,75	4,29	1,2220	-4,8	48,4
2004 IV	3,3	-1,5	3,8	5,2	5,4	5,8	2,30	4,17	1,2977	-4,3	48,6
2005 I	3,0	2,5	3,6	4,8	5,3	5,8	2,84	4,30	1,3113	-3,7	49,5
2005 II	2,9	4,1	3,6	3,4	5,1	5,0	3,28	4,16	1,2594	-3,4	48,6
2005 III	3,8	2,4	3,6	3,0	5,0	6,1	3,77	4,21	1,2199	.	.
2005 heinä	3,2	-	-	3,2	5,0	5,4	3,61	4,16	1,2037	-	-
2005 elo	3,6	-	-	3,1	4,9	6,1	3,80	4,26	1,2292	-	-
2005 syys	4,7	-	-	2,7	5,1	6,6	3,91	4,19	1,2256	-	-
2005 loka	4,3	-	-	3,3	5,0	7,3	4,17	4,45	1,2015	-	-
2005 marras	.	-	-	.	.	.	4,35	4,53	1,1786	-	-
Japani											
2001	-0,7	4,4	0,2	-6,8	5,0	2,8	0,15	1,34	108,68	-6,1	134,7
2002	-0,9	-3,2	-0,3	-1,2	5,4	3,3	0,08	1,27	118,06	-7,9	141,5
2003	-0,3	-3,8	1,4	3,2	5,2	1,7	0,06	0,99	130,97	-7,7	149,2
2004	0,0	-5,2	2,7	5,5	4,7	1,9	0,05	1,50	134,44	.	.
2004 III	-0,1	-5,7	2,4	6,4	4,8	1,8	0,05	1,64	134,38	.	.
2004 IV	0,5	-1,5	0,9	1,8	4,6	2,0	0,05	1,45	137,11	.	.
2005 I	-0,2	-1,0	1,0	1,4	4,6	2,0	0,05	1,41	137,01	.	.
2005 II	-0,1	0,9	2,2	0,3	4,4	1,7	0,05	1,28	135,42	.	.
2005 III	-0,3	.	.	0,1	4,3	1,8	0,06	1,36	135,62	.	.
2005 heinä	-0,3	2,8	-	-2,3	4,4	1,7	0,06	1,26	134,75	-	-
2005 elo	-0,3	.	-	1,5	4,3	1,7	0,06	1,43	135,98	-	-
2005 syys	-0,3	.	-	1,1	4,2	2,0	0,06	1,38	136,06	-	-
2005 loka	-0,7	.	-	3,0	4,5	2,0	0,06	1,54	138,05	-	-
2005 marras	.	.	-	.	.	.	0,06	1,52	139,59	-	-

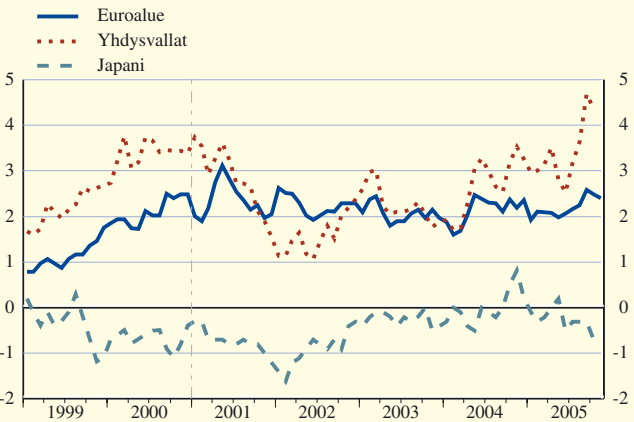
K35 Bruttokansantuetteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos, neljännesvuosittain)

K36 Kuluttajahintaindeksi

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakkeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5 [Yhdysvallat], 6, 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (sarake 5 [Japani], euroaluetta koskevat tiedot kuvioissa), Reuters (sarakkeet 7 ja 8), EKP:n laskelmat (sarake 11).

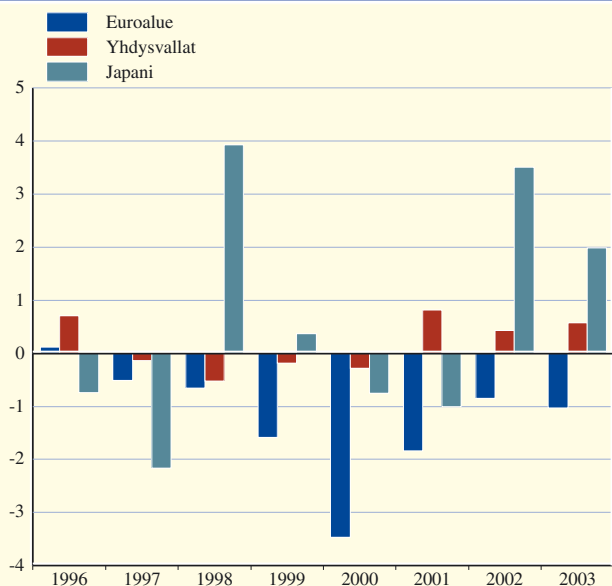
- 1) Yhdysvaltain tiedot on puhdistettu kausivaihtelusta.
- 2) Ajanjakson keskiarvo, M3 Yhdysvaltojen osalta, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.
- 3) Lisätietoja osassa 4.6 ja 4.7.
- 4) Lisätietoja osassa 8.2.
- 5) Julkisen talouden konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

9.2 Yhdysvallat ja Japani
(prosenttia BKT:stä)

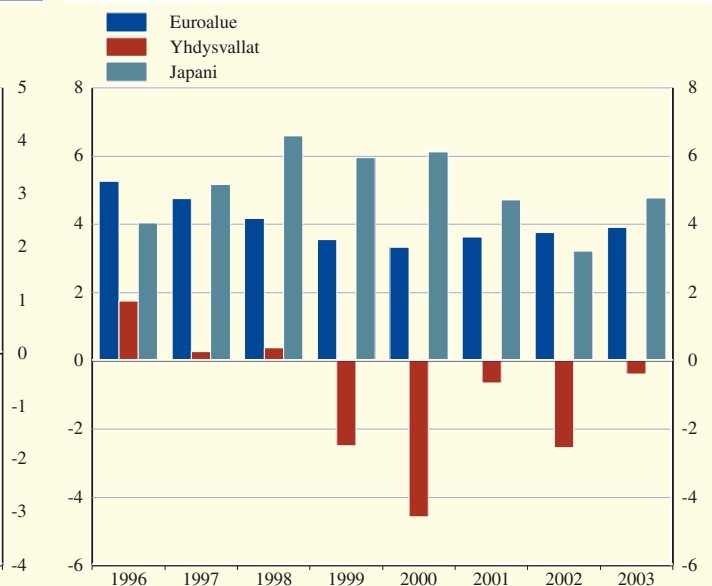
2. Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus					Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾				
	Brutto- säästö	Pääoman brutto- muodostus	Netto- luotonanto ulkomaille	Pääoman brutto- muodostus	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Rahoitus- varojen netto- hankinta	Brutto- säästö	Velkojen netto- hankinta	Arvopaperit ja osakkeet	Pääoma- menot ²⁾	Rahoitus- varojen netto- hankinta	Brutto- säästö ³⁾	Velkojen netto- hankinta
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
2001	16,4	19,1	-3,7	7,9	8,3	1,8	7,5	0,9	1,7	12,8	5,0	10,8	5,7
2002	14,2	18,4	-4,4	7,0	7,0	1,2	7,7	0,8	-0,1	13,0	4,2	11,4	6,7
2003	13,4	18,5	-4,6	6,8	6,8	0,8	8,0	0,3	0,8	13,3	7,8	11,3	8,1
2004	13,4	19,6	-5,6	7,3	7,0	4,4	8,0	3,4	0,7	13,5	6,6	11,0	9,4
2003 III	13,3	18,6	-4,5	6,8	6,9	-0,1	8,1	-0,6	0,3	13,5	8,7	11,7	7,6
2003 IV	13,9	18,8	-4,3	7,0	6,9	1,2	8,3	0,4	0,1	13,5	5,1	11,2	4,3
2004 I	13,4	19,0	-5,0	7,1	6,8	5,3	8,2	4,0	1,0	13,3	7,2	11,0	10,0
2004 II	13,3	19,8	-5,6	7,4	7,0	3,7	8,1	2,4	-0,5	13,6	4,8	10,7	8,6
2004 III	13,5	19,8	-5,5	7,3	7,1	3,7	8,4	2,3	0,5	13,6	7,1	10,9	9,1
2004 IV	13,5	19,9	-6,2	7,5	7,2	5,1	7,3	4,8	1,8	13,6	7,5	11,4	9,8
2005 I	13,4	20,2	-6,4	7,6	7,2	3,5	7,7	3,0	1,2	13,7	5,8	10,0	8,3
2005 II	13,8	20,0	-6,2	7,4	7,3	3,5	8,1	2,5	0,5	13,8	2,8	9,7	8,4
Japani													
2001	26,6	25,8	2,0	15,3	15,3	-2,8	14,4	-6,4	0,2	4,9	2,8	8,6	0,2
2002	25,7	24,2	2,8	13,8	14,1	-1,7	15,4	-7,4	-0,8	4,8	-0,2	9,1	-2,1
2003	26,4	23,9	3,1	14,3	14,4	2,3	16,1	-5,3	0,2	4,6	0,3	9,2	-0,6
2004	.	23,9	.	.	.	4,6	.	0,8	0,8	.	1,9	.	-0,7
2003 III	25,9	24,0	3,7	.	.	9,2	.	-5,6	-0,6	.	-3,7	.	1,4
2003 IV	27,9	24,8	2,9	.	.	10,5	.	5,5	1,1	.	9,5	.	-1,4
2004 I	31,0	24,0	3,9	.	.	12,5	.	-1,9	-0,6	.	-7,2	.	2,6
2004 II	.	23,0	.	.	.	-13,7	.	-11,2	0,6	.	8,0	.	-6,2
2004 III	.	23,8	.	.	.	7,1	.	0,7	0,2	.	-2,1	.	1,5
2004 IV	.	24,6	.	.	.	12,1	.	14,6	2,8	.	8,3	.	-0,5
2005 I	.	24,4	.	.	.	8,6	.	-2,3	-2,9	.	-8,1	.	3,3
2005 II	.	23,7	.	.	.	-17,9	.	-16,5	1,0	.	7,5	.	-6,6

K37 Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto
(prosenttia BKT:stä)

K38 Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾
(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic and Social Research Institute.

- Sisältää kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.
- Japanin osalta pääoman bruttomuodostus. Yhdysvaltain osalta pääomamenot sisältävät kestävien kulutustavaroiden hankinnat.
- Yhdysvalloissa bruttosäästöä kasvattaa kestävien kulutustavaroiden kulutus.

KUVIOLISTA

K1	Raha-aggregaatit	T12
K2	Vastaerät	T12
K3	Raha-aggregaattien komponentit	T13
K4	Pitkäaikaisten velkojen komponentit	T13
K5	Lainat rahoituslaitoksille ja yrityksille	T14
K6	Lainat kotitalouksille	T15
K7	Lainat julkisyhteisöille ja euroalueen ulkopuolisille	T16
K8	Muiden rahoituslaitosten talletukset	T17
K9	Yrityksien ja kotitalouksien talletukset	T18
K10	Julkisyhteisöjen ja euroalueen ulkopuolisten talletukset	T19
K11	Rahalaitosten hallussa olevat arvopaperit	T20
K12	Sijoitusrahastojen saamiset yhteensä	T24
K13	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat ja bruttomääräiset liikkeeseenlaskut	T30
K14	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut, kausivaihtelusta puhdistetut ja puhdistamattomat tiedot	T32
K15	Pitkäaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T33
K16	Lyhytaikaisten velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan, kaikki valuutat yhteensä	T34
K17	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti	T35
K18	Noteerattujen osakkeiden bruttomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan	T36
K19	Uudet määräaikaistalletukset	T38
K20	Uudet vaihtuvakorkoiset tai koroltaan alun perin enintään 1 vuodeksi kiinnitetyt lainat	T38
K21	Euroalueen rahamarkkinakorot	T39
K22	3 kk:n rahamarkkinakorot	T39
K23	Valtion lainojen tuotot euroalueella	T40
K24	Valtion 10 vuoden lainojen tuotot	T40
K25	Dow Jones Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225	T41
K26	Alijäämä, lainanottoarve ja velan muutos	T54
K27	Julkisyhteisöjen konsolidoitu bruttovelka (EMU-kriteerien mukainen)	T54
K28	Vaihtotase	T55
K29	Nettomääräiset suorat ja arvopaperisijoitukset	T55
K30	Tavarat	T56
K31	Palvelut	T56
K32	Rahalaitosten ulkomaisten nettosaamisten muutosten taustalla olevat keskeisimmät maksutaseen erät	T60
K33	Euron efektiiviset valuuttakurssit	T67
K34	Euron valuuttakursseja	T67
K35	Bruttokansantuotteen määrä	T70
K36	Kuluttajahintaindeksi	T70
K37	Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto	T71
K38	Kotitalouksien nettoluotonanto	T71

TEKNISIÄ HUOMAUTUKSIA

YHTEENVETO EUROALUEEN TALOUSTILASTOISTA

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN RAHATALOUSTILASTOISSA

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$a) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on puhdistettujen kantojen indeksi kuukauteen t (katso myös jäljempänä). Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$b) \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

OSAT 2.1–2.6

TALOUSTOIMIEN LASKEMINEN

Kuukausittaiset taloustoimet lasketaan kantojen kuukausimuutoksista. Kannat on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

Jos L_t on kanta kuukauden t lopussa, C_t^M uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t, E_t^M valuuttakurssimuutosten vaikutus ja V_t^M muiden arvostusmuutosten vaikutus, taloustoimet F_t^M kuukauteen t lasketaan seuraavasti:

$$c) F_t^M = (L_t - L_{t-1}) - C_t^M - E_t^M - V_t^M$$

Vastaavasti neljännesvuosittaiset taloustoimet F_t^Q kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena lasketaan seuraavasti:

$$d) F_t^Q = (L_t - L_{t-3}) - C_t^Q - E_t^Q - V_t^Q$$

Tässä L_{t-3} on kanta kuukauden t-3 lopussa (edellisen neljänneksen lopussa) ja esimerkiksi C_t^Q on uudelleenluokittelun vaikutus kuukauteen t päättyvänä neljännesvuotena.

Joistakin neljännesvuosisarjoista on nyt saatavissa kuukausitietoja (katso jäljempänä). Näissä sarjoissa neljännesvuosittaiset taloustoimet saadaan kolmen kuukauden taloustoimien summasta.

KUUKAUSISARJOJEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai puhdistettujen kantojen indeksin perusteella. Jos F_t^M ja L_t ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukauteen t on

$$e) I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{F_t^M}{L_{t-1}} \right)$$

Kausivaihtelusta puhdistamattomien sarjojen perusjaksoksi on nyt asetettu joulukuu 2001. Puhdistettujen kantojen indeksin aikasarjat ovat saatavissa EKP:n verkkosivuilta (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdasta ”Money, banking and financial markets”.

Vuotuinen kasvuvauhti a_t kuukauteen t – eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona – voidaan laskea käyttämällä jomppakumpaa seuraavista kaavoista:

$$f) a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{F_{t-i}^M}{L_{t-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$g) a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Ellei toisin ilmoiteta, vuotuinen kasvuvauhti viittaa ilmoitetun ajanjakson loppuun. Esimerkiksi kaavassa g vuoden 2002 vuotuinen prosenttimuutos on laskettu jakamalla joulukuun 2002 indeksi joulukuun 2001 indeksillä.

Vuotta lyhyempien jaksojen kasvuvauhdit voidaan johtaa soveltamalla kaavaa g. Esimerkiksi kuukausittainen kasvuvauhti a_t^M voidaan laskea seuraavasti:

$$h) \quad a_t^M = \left(\frac{I_t}{I_{t-1}} - 1 \right) \times 100$$

M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden (keskitetty) liukuva keskiarvo lasketaan kaavalla $(a_{t+1} + a_t + a_{t-1})/3$, jossa a_t määritellään kuten kaavoissa f ja g.

NELJÄNNESVUOSISARJOJEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Jos F_t^Q ja L_{t-3} ovat yllä olevan määritelmän mukaisia, puhdistettujen kantojen indeksi I_t kuukauteen t päättyvänä vuosineljänneksenä on

$$i) \quad I_t = I_{t-3} \times \left(1 + \frac{F_t^Q}{L_{t-3}} \right)$$

Vuotuinen kasvuvauhti kuukauteen t päättyvänä neljän neljänneksen jaksoneksi eli a_t voidaan laskea käyttämällä kaavaa g.

EUROALUEEN RAHATALOUDEN TILASTOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA¹

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla². Rahatalouden tilastoissa on viikonpäiväkorjauksia, ja jotkin kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat lasketaan yhdistelemällä erikseen kausipuhdistettuja aikasarjoja. Tämä

1 Lisätietoja EKP:n julkaisussa "Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area" (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivulla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa "Money, banking and financial markets".

2 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", Journal of Business and Economic Statistics, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual", Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C. Sisäisiä tarkoituksia varten on käytetty myös TRAMO-SEATS-ohjelman malliversioita. Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", Espanjan keskuspankki, Working Paper No. 9628, Madrid.

koskee varsinkin raha-aggregaattia M3, joka johdetaan laskemalla yhteen M1:n, M2–M1:n ja M3–M2:n kausivaihtelusta puhdistetut aikasarjat.

Puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät³. Niillä muokataan kantoja sekä uudelleenluokittelusta ja arvostusmuutoksista aiheutuvia korjauseiä. Näin saadaan taloustoimien kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät (ja kauppa-päivään liittyvät tekijät) tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAT 3.1–3.3

KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta.

Jos T_t on taloustoimien arvo vuosineljänneksenä t ja L_t on kanta vuosineljänneksen t lopussa, vuosineljänneksen t kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$j) \quad \frac{\sum_{i=0}^3 T_{t-i}}{L_{t-4}} \times 100$$

OSAT 4.3 JA 4.4

VELKAPAPEREIDEN JA NOTEERATTUJEN OSAKKEIDEN KASVUVAUHTIEN LASKEMINEN

Kasvuvauhdit lasketaan rahoitustaloustoimista, joten niissä ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Kasvuvauhdit voidaan laskea taloustoimien tai laskennallisten kantojen indeksin perusteella. Jos N_t^M on talous-

3 Tästä seuraa, että kausivaihtelusta puhdistetuissa aikasarjoissa perusjakson (joulukuun 2001) indeksi yleensä poikkeaa 100:sta, mikä johtuu kausivaihtelusta tuona kuukauteena.

toimet (nettomääräiset liikkeeseenlaskut) kuukautena t ja L_t kanta kuukauden t lopussa, laskennallisten kantojen indeksi I_t kuukautena t on

$$k) \quad I_t = I_{t-1} \times \left(1 + \frac{N_t}{L_{t-1}} \right)$$

Perusjaksoksi on asetettu joulukuu 2001. Kasvuvauhti a_t kuukautena t eli muutos kuukauteen t päättyvänä 12 kuukauden ajanjaksona voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$l) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^{11} \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$m) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-12}} - 1 \right) \times 100$$

Muiden arvopaperien kuin osakkeiden kasvuvauhtien laskemisessa käytetään samaa metodologia kuin raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskemisessa. Ainoa ero on, että kaavassa käytetään F-muuttujan tilalla N-muuttujaa. Syynä on se, että näin tehdään ero raha-aggregaattien ”taloustoimien” ja arvopaperien ”nettomääräisten liikkeeseenlaskujen” eri hankintatapojen välillä.

Kuukauteen t päättyvän vuosineljänneksen keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$n) \quad \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^2 I_{t-i} + 0.5I_{t-3}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^2 I_{t-i-12} + 0.5I_{t-15}} - 1 \right) \times 100$$

Tässä I_t on laskennallisten kantojen indeksi kuukautena t . Vastaavasti kuukauteen t päättyvän vuoden keskimääräinen kasvuvauhti lasketaan seuraavasti:

$$o) \quad \left(\frac{0.5I_t + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i} + 0.5I_{t-12}}{0.5I_{t-12} + \sum_{i=1}^{11} I_{t-i-12} + 0.5I_{t-24}} - 1 \right) \times 100$$

Osassa 4.4 käytetään samaa laskukaavaa kuin osassa 4.3. Myös tämä kaava perustuu raha-aggregaattien kasvuvauhtien laskukaavaan. Osan 4.4 tilastot perustuvat markkina-arvoihin ja rahoitustaloustoimiin, joissa ei ole uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten vaikutusta. Valuuttakurssimuutoksista aiheutuvia eroja ei ole, sillä kaikki tilastoissa mukana olevat noteeratut osakkeet ovat euro-määräisiä.

ARVOPAPERIEN LIIKKEESEENLASKUTILASTOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla. Arvopapereiden liikkeeseenlaskutiedot puhdistetaan kausivaihtelusta yhdistelemällä sektoreittain ja maturiteeteittain erikseen kausipuhdistettuja tietoja.

Laskennallisten kantojen indekseille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan kantoja ja näin saadaan nettomääräisten liikkeeseenlaskujen kausipuhdistetut arvot. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

Kasvuvauhti a_t kuukautena t eli muutos kuukauteen t päättyvän kuuden kuukauden jaksona voidaan laskea käyttämällä jompaakumpaa seuraavista kaavoista:

$$p) \quad a_t = \left[\prod_{i=0}^5 \left(1 + \frac{N_{t-i}^M}{L_{t-1-i}} \right) - 1 \right] \times 100$$

$$q) \quad a_t = \left(\frac{I_t}{I_{t-6}} - 1 \right) \times 100$$

⁴ Lisätietoja EKP:n julkaisussa ”Seasonal adjustment of monetary aggregates and HICP for the euro area” (elokuu 2000) ja EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) Statistics-sivun kohdassa ”Money, banking and financial markets”.

OSAN 5.1 TAULUKKO 1

YKHI-TIETOJEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA⁴

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Kokonaisindeksi puhdistetaan kausivaihtelusta epäsuorasti laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut jalostettuja ja jalostamattomia elintarvikkeita, muita teollisuustuotteita kuin energiaa sekä palveluja koskevat euroalueen aikasarjat. Energian hintaa koskevia tietoja ei ole puhdistettu, koska kausivaihtelusta ei ole tilastollista näyttöä. Kausitekijät tarkistetaan vuosittain tai tarvittaessa.

OSAN 7.1 TAULUKKO 2

VAIHTOTASEEN PUHDISTAMINEN KAUSIVAIHTELUSTA

Kausitasoituksessa käytetty lähestymistapa perustuu multiplikatiiviseen erittelyyn X-12-ARIMA-ohjelmalla (ks. alaviite 2 sivulla T74). Tavaroiden, palvelujen, tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen luvut on korjattu työpäivävaihtelusta. Tavaroiden, palvelujen ja tuotannontekijäkorvausten työpäiväkorjauksessa otetaan huomioon kansalliset pyhäpäivät. Tavaroiden tuloterän luvut on myös korjattu pääsiäispyhien vaikutuksesta. Näiden sarjojen puhdistus kausivaihtelusta on tehty työpäivä- ja juhlapyhäkorjattuihin sarjoihin. Koko vaihtotaseen kausivaihtelusta puhdistettu sarja muodostetaan laskemalla yhteen kausivaihtelusta puhdistetut euroalueen tavara kauppaa, palveluja, tuotannontekijäkorvauksia ja tulonsiirtoja kuvaavat aikasarjat. Kausi- ja kauppapäivätekijät tarkistetaan puolivuositain tai tarvittaessa.

YLEISTÄ

Kuukausikatsauksen tilasto-osa, ”Euroalueen tilastot”, keskittyy euroalueeseen kokonaisuutena. Pitkän aikavälin yksityiskohtaisia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa EKP:n verkkosivujen (www.ecb.int) osassa ”Statistics”. Näiden verkkosivujen osassa ”Data services” on käytettävissä hakutoiminto, jonka avulla voi etsiä ja tilata tilastoaineistoja ja ladata tilastoja zip-pakatussa CSV-muodossa (Comma Separated Value). Lisätietoja voi saada EKP:stä sähköpostitse osoitteesta statistics@ecb.int.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 30.11.2005 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Kaikki tiedot kattavat 12 maata käsittävän euroalueen, ellei toisin mainita. Rahataloutta, yhdenmukaistettua kuluttajahintaindeksiä (YKHI), sijoitusrahastoja ja rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen. Tämä on osoitettu asianomaisissa taulukoissa alaviittein ja kuvioissa katkovivoin. Näissä aikasarjoissa vuotta 2001 koskevat absoluuttiset ja prosenttimääräiset muutokset vuoteen 2000 nähden on laskettu käyttäen aikasarjaa, jossa Kreikan euroalueeseen liittymisen vaikutus on otettu huomioon, mikäli tarvittavat tiedot ovat olleet saatavissa.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden aiemmat valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatalouden tilastoissa, osien 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on tarpeen mukaan laskettu yhteen tai konsolidoitu (mukaan lukien välinen konsolidointi).

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan myöhemmin tarkistaa. Pyöristysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Ryhmään ”Muut EU:n jäsenvaltiot” kuuluvat Tšekki, Tanska, Viro, Kypros, Latvia, Liettua, Unkari, Malta, Puola, Slovenia, Slovakia, Ruotsi ja Iso-Britannia.

Useimmissa tapauksissa taulukoissa käytetyt termit ovat kansainvälisten standardien, kuten Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmän 1995 (EKT 95) ja IMF:n maksutasekäsikirjan mukaisia. Taloustoimet käsittävät yhteisestä sopimuksesta tapahtuvia vaihtoja (ne on joko mitattu suoraan tai johdettu), mutta virtoihin sisältyy niiden lisäksi myös hinta- ja valuuttakurssimuutoksista, luottotappioista ja muista muutoksista johtuvia kantojen muutoksia.

YHTEENVETO

Taulukossa esitetään yhteenveto euroalueen talouskehityksen keskeisimpien indikaattoreiden muutoksista.

RAHAPOLITIIKKATILASTOT

Osassa 1.4 esitetään tilastoja, jotka liittyvät vähimmäisvarantoihin ja likviditeettiin vaikuttaviin tekijöihin. Vuosi- ja neljännesvuosihavainnot ovat vuoden tai neljänneksen viimeisen vähimmäisvarantojen pitoajanjakson keskiarvoja. Joulukuuhun 2003 asti pitoajanjakso alkoi kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyi seuraavan kuukauden 23. päivänä. EKP ilmoitti 23.1.2003 rahapolitiikan ohjausjärjestelmän muutoksista, jotka pantiin täytäntöön 10.3.2004. Muutosten seurauksena pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapoliti-

kan virityksestä. Siirtymäajan pitoajanjaksoksi määriteltiin 24.1.–9.3.2004.

Osan 1.4 taulukossa 1 esitetään vähimmäisvarantojärjestelmän alaisten luottolaitosten varantopohjan erät. Luottolaitosten velkoja muille EKPJ:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai euroalueen kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa, edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjasta näistä veloista määritellyn prosenttivähennyksen. Varantopohjan laskemisessa sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.

Osan 1.4 taulukossa 2 on aiempien pitoajanjaksojen keskiarvotietoja. Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kuhunkin velkaeraan. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen könttäsammavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen (sarake 1). Sarakkeessa sekkitilit (sarake 2) on luottolaitosten keskimääräisten päivittäisten sekkitilisaldojen yhteismäärä. Sekkitilisaldoihin sisältyvät varantovelvoitteen täyttämiseen liittyvät talletukset. Sarakkeessa varantovelvoitteen ylittävät talletukset (sarake 3) esitetään keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät sekkitilisaldot. Sarakkeessa varantovaje (sarake 4) esitetään pitoajanjakson keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat sekkitilisaldot laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta. Vähimmäisvarantojen korko (sarake 5) on EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. osa 1.3).

Osan 1.4 taulukossa 3 esitetään pankkijärjestelmän likviditeettiasema, joka määrittellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien euromääräisten sekkitilisaldojen yhteissummana. Kaikki summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta

taseesta. Muut likviditeettiä vähentävät operatiot (sarake 7) eivät sisällä kansallisten keskuspankkien EMUn toisen vaiheen aikana liikkeeseen laskemia velkasitoumuksia. Muut tekijät, netto (sarake 10) on eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muiden erien nettosumma. Sarakkeessa luottolaitosten sekkitilit (sarake 11) esitetään likviditeettiä lisäävien erien (sarakkeet 1–5) ja likviditeettiä vähentävien erien (sarakkeet 6–10) erotus. Perusraha (sarake 12) lasketaan talletusmahdollisuuden (sarake 6), liikkeessä olevien setelien (sarake 8) ja luottolaitosten sekkitilien (sarake 11) summana.

RAHATALOUS, PANKKITOIMINTA JA SIIJOITUSRAHASTOT

Osassa 2.1 esitetään rahalaitossektorin yhteenlaskettu tase eli kaikkien euroalueella olevien rahalaitosten yhdenmukaistettujen taseiden summa. Rahalaitoksia ovat keskuspankit, luottolaitokset siten kuin ne on määritelty yhteisön oikeudessa, rahamarkkinarahastot ja muut laitokset, jotka liiketoimintanaan ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla.

Osassa 2.2 esitetään rahalaitossektorin konsolidoitu tase, joka saadaan nettouttamalla yhteenlaskettuun taseeseen sisältyvät euroalueen rahalaitosten väliset positiot. Koska kirjauskäytännöissä on vähäisiä eroavuuksia, rahalaitosten välisten positioiden summa ei välttämättä ole nolla; erotus esitetään osan 2.2 taulukon ”Velat” sarakkeessa 10. Osassa 2.3 esitetään euroalueen raha-aggregaatit ja niiden vastaerät. Ne on johdettu rahalaitosten konsolidoidusta taseesta, ja ne sisältävät euroalueella olevien muiden kuin rahalaitosten erät euroalueella oleviin rahalaitoksiin; niissä otetaan huomioon myös joitakin valtionhallinnon yksiköiden monetaarisia saamia ja velkoja. Tilastot raha-aggregaateista ja niiden vastaeristä on puhdistettu kausivaihtelusta ja kaupankäyntipäivän vaikutuksista. Erä ”Ulkomaiset velat” osissa 2.1 ja 2.2 käsittää euroalueen

ulkopuolisten hallussa olevat 1) euroalueella sijaitsevien rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä 2) euroalueella sijaitsevien rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään kahden vuoden velkapaperit. Osassa 2.3 näitä ei kuitenkaan lasketa mukaan raha-aggregaatteihin, vaan ne sisältyvät erään ”Ulkomaiset nettosaamiset”.

Osassa 2.4 esitetään tilastoja euroalueella olevien muiden rahalaitosten kuin eurojärjestelmän (eli pankkijärjestelmän) myöntämistä lainoista lainansaajan sektorin, lainan käyttötarkoituksen ja maturiteetin mukaan. Osassa 2.5 esitetään euroalueen pankkijärjestelmässä olevat talletukset eriteltynä vastapuolen sektorin ja vaateen mukaan. Osassa 2.6. esitetään euroalueen pankkijärjestelmän hallussa olevat arvopaperit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä.

Osiin 2.2–2.6 sisältyy taloustoimia, jotka on laskettu kantojen muutosten perusteella siten, että muutokset on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Osassa 2.7 esitetään valikoitujen erien arvostusmuutoksia, joita käytetään taloustoimien määriä johdettaessa. Osassa 2.2–2.6 esitetään myös taloustoimien vuotuisiin prosenttimuutoksiin perustuvia kasvuvauhteja. Osassa 2.8 esitetään neljännesvuositilastot joistakin rahalaitosten tase-eristä valuutoittain.

Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti rahaja pankkitilastojen sektorikäsi kirjassa ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annettua asetusta koskevissa ohjeissa ”Guidance Notes to the Regulation ECB/2001/13 on the MFI Balance Sheet Statistics” (EKP, marraskuu 2002) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankkien tulee noudattaa. Tilastotietojen keruu ja laatiminen on 1.1.1999 lähtien perustunut rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta 1.12.1998 annettuun Euroopan keskuspankin asetukseen EKP/1998/16¹, sellaisena kuin se on muutettuna viimeksi asetuksella EKP/2003/10².

1 EYVL L 356, 30.12.1998, s. 7.

2 EUVL L 250, 2.10.2003, s. 19.

Tämän asetuksen mukaan tase-erä ”Rahamarkkinapaperit” on yhdistetty erään ”Velkapaperit” rahalaitosten taseen sekä saamis- että velkapuolella.

Osassa 2.9 esitetään euroalueen sijoitusrahastojen (muiden kuin rahamarkkinarahastojen) neljännesvuositaseiden kantatiedot. Taseet on laskettu yhteen, ja siten velkoihin lasketaan mukaan rahastojen hallussa olevat muiden rahastojen liikkeeseen laskemat rahasto-osuudet. Sijoitusrahastojen varat/velat on jaoteltu rahastotyyppin (osakerahastot, pitkän ja keskipitkän koron rahastot, yhdistelmärahastot, kiinteistörahastot ja muut rahastot) ja sijoittajatyypin (yleisölle tarjottavat rahastot ja rajoitetulle sijoittajajoukolle tarjottavat rahastot) mukaan. Osassa 2.10 esitetään sijoitusrahastojen yhteenlaskettu tase rahastotyyppin ja sijoittajatyypin mukaan.

RAHOITUS- JA MUU KUIN RAHOITUSTILINPITO

Osissa 3.1 ja 3.2 esitetään euroalueen ei-rahoitussektorin rahoitustilinpidoon neljännesvuositilastot. Ei-rahoitussektori käsittää julkisyhteisöt (EKT 95:ssä S.13), yritykset (EKT 95:ssä S.11) ja kotitaloudet (EKT 95:ssä S.14) mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (EKT 95:ssä S.15). Tilastoja ei ole puhdistettu kausivaihtelusta ja ne sisältävät kantatiedot ja EKT 95:n mukaiset rahoitustaloustoimet. Tilastoissa esitetään ei-rahoitussektorin rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja. Rahoituksen hankintaa (velat) käsittelevässä osassa tiedot on jaoteltu EKT 95:n sektoriluokituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan (”lyhytaikaiset” tarkoittaa alkuperäiseltä maturiteetiltaan enintään vuoden pituisia ja ”pitkäaikaiset” yli vuoden pituisia velkoja). Rahalaitoksista hankittu rahoitus on esitetty erikseen aina kuin se on ollut mahdollista. Rahoituksen käyttöä (rahoitusvarat) koskevat tiedot eivät ole yhtä yksityiskohtaisia kuin tiedot rahoituksen hankinnasta erityisesti sen vuoksi, ettei niitä pystytä erittelemään sektoreittain.

Osassa 3.3 esitetään euroalueen vakuutuslaitosten ja eläkerahastojen (EKT 95:ssä S.125) neljän-

nesvuosittaiset rahoitustilinpidon tiedot. Kuten osissa 3.1 ja 3.2, tilastot sisältävät kausivaihtelusta puhdistamattomat kantatiedot ja rahoitustaloustoimet, ja niissä esitetään rahoituksen käyttöä ja hankintaa koskevia tietoja.

Näissä kolmessa osassa neljännesvuositiedot perustuvat kansallisen tilipidon neljännesvuositilastoihin, rahalaitosten taseisiin ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tilastoihin. Osissa 3.1 ja 3.2 on myös käytetty lähteenä Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) kansainvälisiä pankkitilastoja. Vaikka euroalueen tilastot perustuvat kaikkien euroalueen maiden rahalaitosten taseita ja arvopapereiden liikkeeseenlaskuja koskeviin tietoihin, Irlannin ja Luxemburgin kansallisen rahoitustilinpidon neljännesvuositilastoja ei toistaiseksi ole käytettävissä.

Osassa 3.4 esitetään euroalueen säästämistä, (reaali- ja rahoitus-)investointeja ja rahoitusta koskevat vuotuiset tiedot. Yritysten ja kotitalouksien tiedot esitetään erikseen. Näistä vuotuisista tilastoista saadaan entistä yksityiskohtaisempaa tietoa rahoitusvarojen hankinnasta, ja ne ovat yhdenmukaisia kahdessa edellisessä osassa esitettyjen neljännesvuositietojen kanssa.

RAHOITUSMARKKINAT

Rahoitusmarkkinoita kuvaavat euroalueen tilastolliset aikasarjat käsittävät ne jäsenvaltiot, jotka tarkastelujaksona kuuluvat euroalueeseen.

EKP laatii muita arvopapereita kuin osakkeita koskevat tilastot sekä noteerattuja osakkeita koskevat tilastot (osat 4.1–4.4) EKPJ:n ja Kansainvälisen järjestelypankin (BIS) tietojen pohjalta. Osassa 4.5 esitetään korot, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueella olevien euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (osat 4.6–4.8) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella.

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden (velkapapereiden) liikkeeseenlaskua koskevat tilastot

esitetään osissa 4.1–4.3. Osassa 4.4 esitetään tilastoja noteeratuista osakkeista. Velkapaperit on jaoteltu lyhyt- ja pitkäaikaisiin arvopapereihin. Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnaisista eräpäivistä myöhäisin on yli vuoden päästä tai joiden maturiteettia ei ole määritelty. Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat pitkäaikaiset velkapaperit jaotellaan lisäksi kiinteä- ja vaihtuvakorkoisiin velkapapereihin. Kiinteäkorkoisilla velkapapereilla tarkoitetaan liikkeeseenlaskuja, joissa kuponkikorko pysyy samana koko velkapaperin juoksuajan. Vaihtuvakorkoiset velkapaperit kattavat kaikki liikkeeseenlaskut, joissa kuponkikorko on sidottu itsenäiseen korkoon tai indeksiin ja määritetään määräajoin uudelleen. Euroalueella olevia velkapapereiden liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen arvioidaan kattavan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista. Tilastot euromääräisistä arvopapereista osissa 4.1–4.3 sisältävät myös euron kansallisten ilmentymien määräiset arvopaperit.

Osa 4.1 käsittää muut arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan. Osassa esitetään muiden euromääräisten arvopapereiden kuin osakkeiden kannat sekä brutto- ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut. Lisäksi siinä esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet, joista näytetään erikseen tiedot euromääräisistä ja kaikkien valuuttojen määräisistä velkapapereista, kaikista velkapapereista yhteensä ja pitkäaikaisista velkapapereista. Nettomääräiset liikkeeseenlaskut ja kantojen muutokset eroavat toisistaan arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun sekä muiden muutosten vuoksi. Osassa esitetään myös velkapapereista yhteensä sekä pitkäaikaisista velkapapereista kausivaihtelusta puhdistettuja tietoja, mukaan lukien vuositason korotetut kuuden kuukauden kasvuvauhdit. Nämä tiedot on saatu laskennallisten kantojen indeksistä, joka on puhdistettu kausivaihtelusta. Lisätietoja saa Teknisiä huomautuksia-osasta.

Osassa 4.2 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden kannat sekä brutto- ja nettomääräiset liikkeeseenlaskut liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan eriteltyinä. Liikkeeseenlaskijoiden sektori- luokitus on EKT 95:n mukainen. Euroopan keskuspankki sisältyy eurojärjestelmään.

Osan 4.2 taulukon 1 sarake 1 (kaikkien ja pitkäaikaisten velkapapereiden kannat yhteensä) vastaa osan 4.1 saraketta 7 (euroalueella olevien liikkeeseen laskemien kaikkien ja pitkäaikaisten velkapapereiden kannat yhteensä). Osan 4.2 taulukon 1 sarake 2 (rahalaitosten liikkeeseen laskemien kaikkien ja pitkäaikaisten velkapapereiden kannat) vastaa suurin piirtein osan 2.1 taulukon 2 saraketta 8 (rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen liikkeeseen lasketut velkapaperit). Osan 4.2 taulukon 2 sarake 1 (kaikkien velkapapereiden nettomääräiset liikkeeseenlaskut yhteensä) vastaa osan 4.1 saraketta 9 (euroalueella olevien nettomääräiset liikkeeseenlaskut yhteensä). Ero pitkäaikaisten velkapapereiden ja kiinteä- ja vaihtuvakorkoisten pitkäaikaisten velkapapereiden välillä osan 4.2 taulukossa 1 johtuu nollakorkolainoista ja arvostusmuutoksista.

Osassa 4.3 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien velkapapereiden kausivaihtelusta puhdistetut ja puhdistamattomat kasvuvauhdit (jaoteltuna maturiteetin, instrumenttityypin, liikkeeseenlaskijan sektorin ja valuutan mukaan). Tiedot perustuvat rahoitustaloustoimiin, joissa institutionaalinen yksikkö ottaa tai maksaa takaisin velkaa. Kasvuvauhteihin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai varsinaisista taloustoimista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamia eroja. Kausivaihtelusta puhdistetut kasvuvauhdit on korotettu vuositasolle tietojen esittämiseen liittyvistä syistä. Lisätietoja saa Teknisiä huomautuksia-osasta.

Osan 4.4 sarakkeissa 1, 4, 6 ja 8 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kannat liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuna. Yritysten liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden kuukausitie-

dot vastaavat osassa 3.2 esitettyjä neljännesvuosisarjoja (velkojen pääerät, sarake 21).

Osan 4.4 sarakkeissa 3, 5, 7 ja 9 esitetään euroalueella olevien liikkeeseen laskemien noteerattujen osakkeiden vuotuiset kasvuvauhdit liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina. Kasvuvauhdit perustuvat rahoitustaloustoimiin, joita syntyy, kun liikkeeseenlaskija myy tai lunastaa osakkeita käteistä vastaan, lukuun ottamatta sijoituksia liikkeeseenlaskijan omiin osakkeisiin. Taloustoimiin sisältyy liikkeeseenlaskijan ensimmäinen noteeraus pörssissä sekä uusien instrumenttien luominen tai poistaminen. Vuotuisiin kasvuvauhteihin ei siten lasketa mukaan uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai itse taloustoimista johtumattomien muutosten aiheuttamia eroja.

Osassa 4.5 esitetään tilastoja kaikista koroista, joita euroalueen rahalaitokset soveltavat euroalueen kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin. Euroalueen rahalaitosten kunkin instrumenttikategorian korko lasketaan euroalueen maiden korkojen painotettuna keskiarvona (käyttäen painoina vastaavia liiketoiminnan volyymejä).

Rahalaitosten korkotilastot on eritelty liiketoiminoittain, sektoreittain, instrumenteittain, maturiteeteittain sekä irtisanomisajan tai alkuperäisen koron kiinnitysajan mukaan. Uudet rahalaitosten korkotilastot korvaavat aiemmat kymmenen siirtymäajan tilastollista aikasarjaa euroalueen pankkikoroista, joita oli julkaistu EKP:n Kuukausikatsauksessa tammikuusta 1999 alkaen.

Osassa 4.6 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin rahamarkkinakorkoja. Euroalueen rahamarkkinakoroista esitetään laaja valikoima yön yli -talletusten koroista 12 kuukauden talletusten korkoihin. Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja. Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja vuoden 1998 loppuun asti. Yön yli -talletusten korkoja edustavat joulukuuhun 1998 asti pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates). Osan 4.6 sarakkeessa 1

esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen. Nämä korot ovat ajanjakson lopun korkoja joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvoja. Yhden, kolmen, kuuden ja kahdentoista kuukauden talletusten korot ovat tammikuusta 1999 alkaen euriborkorkoja ja sitä ennen liborkorkoja (London interbank offered rate), jos sellaisia on ollut käytettävissä. Yhdysvaltojen ja Japanin kolmen kuukauden talletusten korkoja edustaa liborkorko.

Osassa 4.7 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin valtion lainojen tuottoja. Joulukuuhun 1998 asti euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat ajanjakson lopun tietoihin ja kymmenen vuoden lainojen tuotot ajanjakson keskiarvoihin. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja. Yhdysvaltojen ja Japanin kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Osassa 4.8 esitellään euroalueen, Yhdysvaltojen ja Japanin osakeindeksejä.

HINNAT, TUOTANTO, KYSYNTÄ JA TYÖMARKKINAT

Tässä osassa kuvatut tilastot ovat suurimmaksi osaksi Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Tilastot työkustannuksista työtuntia kohden, BKT:stä ja sen käytöstä, arvonlisäyksestä toimialoittain, teollisuustuotannosta, vähittäiskaupan myynnistä ja henkilöautojen rekisteröinneistä perustuvat työpäivien määrällä korjattuihin tietoihin.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (osa 5.1) on saatavissa vuodesta 1995 lähtien. Se perustuu kansallisiin yhden-

mukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen maissa. Tavara- ja palveluerien jaottelu perustuu yksilöllisen kulutuksen luokitukseen käyttötarkoituksen mukaan (Classification of Individual Consumption by Purpose, COICOP). YKHIin sisältyvät kotitalouksien todelliset monetariset kulutusmenot euroalueen muodostamalla talousalueella. Taulukossa on myös EKP:n kokoamat, kausivaihtelusta puhdistetut YKHI-tilastot.

Teollisuuden tuottajahintoja (osan 5.1 taulukko 2), teollisuuden tuotantoa, uusia tilauksia ja liikevaihtoa sekä vähittäiskaupan myyntiä (osa 5.2) koskeviin tilastoihin sovelletaan EU:n neuvoston 19.5.1998 antamaa lyhyen aikavälin tilastoja koskevaa asetusta (EY) N:o 1165/98³. Tuotteiden loppukäytön mukainen erittely teollisuuden tuottajahintoja ja teollisuustuotantoa koskevissa taulukoissa vastaa ilman rakennusteollisuutta lasketun teollisuuden yhdenmukaistettua alajaottelua (NACE-luokitukset C–E) teollisuuden koontiryhmiin siten kuin komission 26.3.2001 antamassa asetuksessa (EY) N:o 586/2001⁴ on määritelty. Teollisuuden tuottajahinnat ovat tehtaanhintoja. Niihin sisältyvät välilliset verot lukuun ottamatta arvonlisävero ja muita vähennyskelpoisia veroja. Teollisuustuotanto kuvastaa arvonlisäystä kullakin toimialalla.

Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat (osan 5.1 taulukko 2) mittaavat euroalueen euromääräisten tuontihintojen muutoksia perusvuoteen verrattuna.

Työkustannusindeksit (osan 5.1 taulukko 3) mittaavat teollisuuden (ml. rakentaminen) ja markkinaehtoisten palvelujen keskimääräisiä työkustannuksia työtuntia kohden. Indeksien tilastointimenetelmät perustuvat 27.2.2003 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseen (EY) N:o 450/2003 työvoimakustannusindekseistä⁵ ja sen täytäntöönpanosta 7.7.2003 annettuun komission asetukseen (EY) N:o 1216/2003⁶. Euroalueen työkustannuksista työtuntia kohden on saatavissa työkustannuserittäin (”palkat ja

3 EYVL L 162, 5.6.1998, s.1.

4 EYVL L 86, 27.3.2001, s. 11.

5 EUVL L 69, 13.3.2003, s. 1.

6 EUVL L 169, 8.7.2003, s. 37.

palkkiot” ja ”työnantajan sosiaaliturvamaksut”, jälkimmäinen erä sisältää työnantajan työvoiman perusteella maksamat verot, mutta ei työnantajan saamia tukipalkkioita) ja toimialoittain jaoteltuja tilastoja. EKP laskee sopimuspalkkaindikaattorin (osan 5.1 taulukon lisätieto) yhdenmukaistamattomien ja kansallisiin määritelmiin perustuvien tietojen perusteella.

Yksikkötyökustannukset (osan 5.1 taulukko 4), BKT ja sen erät (osan 5.2 taulukot 1 ja 2), BKT:n deflaattorit (osan 5.1 taulukko 5) ja työllisyystilastot (osan 5.3 taulukko 1) perustuvat EKT 95:n mukaisesti kansantalouden tilinpidon neljännesvuositilastoihin.

Teollisuuden uudet tilaukset (osan 5.2 taulukko 4) mittaavat tarkastelujaksolla vastaanotettuja tilauksia teollisuusaloilla, joiden tuotanto perustuu pääasiassa uusiin tilauksiin. Näitä ovat mm. tekstiili-, sellu- ja paperiteollisuus, kemian- ja metalliteollisuus sekä pääomahyödykkeiden ja kestävien kulutustavaroiden valmistus. Tiedot lasketaan käypien hintojen perusteella.

Teollisuuden ja vähittäiskaupan liikevaihdon indeksit (osan 5.2 taulukko 4) mittaavat liikevaihtoa, johon sisältyvät kaikki tarkastelujaksolla lasketut tullit ja verot lukuun ottamatta arvonlisäveroa. Vähittäiskaupan liikevaihto kattaa kaiken vähittäiskaupan lukuun ottamatta moottoriajoneuvojen ja moottoripyörien myyntiä sekä korjausta. Uusien henkilöautojen rekisteröinnit kattavat sekä yksityiskäyttöön että muuhun kuin yksityiskäyttöön tarkoitettujen autojen rekisteröinnit.

Kvalitatiiviset suhdannekyselytiedot (osan 5.2 taulukko 5) perustuvat yrityksiä ja kuluttajia koskeviin Euroopan komission suhdannekyselyihin.

Työttömyystilastot (osan 5.3 taulukko 2) ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia. Ne kuvaavat aktiivisten työnhakijoiden osuutta työvoimasta ja niissä käytetään yhdenmukaistettuja kriteerejä ja määritelmiä. Työttömyysasteen laskeamisessa käytetyt työvoiman määrää koskevat arviot poikkeavat osassa 5.3 esitetyistä yhteenlasketuista työllisyys- ja työttömyyslukuista.

JULKINEN TALOUS

Osissa 6.1–6.5 esitetään euroalueen julkisen talouden rahoitusasema. Tiedot on suurimmaksi osaksi konsolidoitu, ja ne perustuvat EKT 95:een. EKP laatii osissa 6.1–6.3 olevat euroalueen vuosittaiset aggregaattitilastot jäsenmaiden toimittamien yhdenmukaistettujen tietojen perusteella, ja tilastoja päivitetään säännöllisesti. Tämän vuoksi euroalueen maiden julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot voivat poiketa Euroopan komission liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn yhteydessä käyttämistä tiedoista. EKP laatii euroalueen neljännesvuosittaiset aggregaattitilastot osissa 6.4 ja 6.5 Eurostatin tilastojen ja kansallisten tietojen perusteella.

Taulukossa 6.1 esitetään vuosittaiset tilastot julkisyhteisöjen tuloista ja menoista EKT 95:n määritelmien mukaisesti. Määritelmät on muutettu Euroopan komission 10.7.2000 antamassa asetuksessa N:o 1500/2000⁷. Osassa 6.2 esitetään julkisen talouden konsolidoitu bruttovelka nimellisarvoisena siten kuin liiallisia alijäämiä koskevasta menettelystä määrätään Euroopan yhteisön perustamissopimuksessa. Osissa 6.1 ja 6.2 esitetään yhteenvedot euroalueen yksittäisten maiden tiedoista, koska ne ovat vakaus- ja kasvusopimuksen kannalta tärkeitä. Yksittäisten euroalueen maiden alijäämää/ylijäämää koskevat tiedot vastaavat EDP B.9:ää, joka määritellään 25.2.2002 annetussa Euroopan komission asetuksessa (EY) N:o 351/2002 neuvoston asetuksen (EY) N:o 3605/93 muuttamisesta EKT 95:een tehtävien viittausten osalta. Osassa 6.3 esitetään analyysi julkisen talouden velasta. Julkisen velan muutoksen ja julkisen talouden alijäämän erotus (eli alijäämä-/velkakoikaisu) johtuu pääasiassa julkisyhteisöjen rahoitusvarojen muutoksista ja valuutan arvostusmuutosten vaikutuksista. Osassa 6.4 esitetään neljännesvuosittaiset tilastot julkisyhteisöjen tuloista ja menoista. Niiden määritelmät perustuvat Euroopan parlamentin ja neuvoston 10.6.2002 antamaan asetukseen (EY) N:o 1221/2002⁸ julkisyhteisöjen neljän-

7 EYVL L 172, 12.7.2000, s. 3.

8 EYVL L 179, 9.7.2002, s. 1.

nesvuositilinpidoista. Osassa 6.5 esitetään neljännesvuositietoja julkisen talouden konsolidoidusta bruttovelasta, alijäämä-/velkakoikaisuista ja julkisesta lainanottotarpeesta. Nämä tilastot kootaan käyttämällä kansallisten keskuspankkien tietoja ja tietoja, jotka jäsenvaltiot toimittavat ase-
tuksien (EY) N:o 501/2004 ja (EY) N:o 1222/2004 mukaisesti.

ULKOMAISET TALOUSTOIMET JA VARALLISUUS

Maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen (osat 7.1–7.4) käsitteet ja määritelmät vastaavat yleensä IMF:n maksutasekäsikirjan 5. laitosta (lokakuu 1993), EKP:n 16.7.2004 antamia Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevia suuntaviivoja (EKP/2004/15)⁹ ja Eurostatin ohjeita. Lisätietoja euroalueen maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen laadintamenetelmistä ja lähteistä löytyy EKP:n julkaisusta ”European Union balance of payments/international investment position statistical methods” (marraskuu 2004) ja työryhmäraporteista ”Task Force on portfolio investment collection systems” (kesäkuu 2002), ”Portfolio investment income: task force report” (elokuu 2003) ja ”Foreign direct investment Task Force Report” (maaliskuu 2004). Kaikki nämä on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta. Myös tilastojen laatua käsittelevän EKP:n ja komission (Eurostat) työryhmän raportti ”Report on the quality assessment of balance of payments and international investment position statistics” (kesäkuu 2004) on saatavissa raha-, rahoitus- ja maksutasetilastokomitean verkkosivuilta (www.cmfb.org). Työryhmän suosituksiin perustuva euroalueen maksutasetta ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen ensimmäinen vuosittainen laaturaportti ”Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report” (tammikuu 2005) on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta.

Rahoitustaseen nettomääräisten taloustoimien esittämisessä noudatetaan IMF:n maksutasekäsi-

kirjan merkintätapaa: saamisten lisäys merkitään miinuksella ja velkojen lisäys plussalla. Vaihtotaseen ja pääomansiirtojen sekä tulot että menot ovat plusmerkkisiä.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Viimeaikaisimpia kuukausihavaintoja tulee pitää ennakkotietoina. Tilastotietoja tarkistetaan, kun seuraavaa kuukautta koskevat luvut tai yksityiskohtainen neljännesvuosittainen maksutase julkaistaan. Aiempia tietoja tarkistetaan aika ajoin ja jos lähdeaineiston kokoamismetodeissa on tapahtunut muutoksia.

Osan 7.1 taulukossa 2 esitetään kausivaihtelusta puhdistettuja vaihtotasetietoja. Luvut ovat soveltuvin osin myös työpäivien määrällä korjattuja ja niistä on puhdistettu karkauspäivän ja/tai pääsiäispyhien vaikutukset. Taulukossa 5 on jaoteltu euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan. Sen sijaan ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei vielä voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina. Taulukoissa 6 ja 7 erittely ”lainat” ja ”käteinen ja talletukset” perustuu euroalueen ulkopuolisen vastapuolen sektoriin, eli saamiset euroalueen ulkopuolisilta pankeilta luokitellaan talletuksiksi ja saamiset muilta euroalueen ulkopuolisilta vastapuoliilta kuin pankeilta luokitellaan lainoiksi. Erittely vastaa muissa tilastoissa (esimerkiksi rahalaitosten konsolidoidussa taseessa) käytettyä erittelyä ja on IMF:n maksutasekäsikirjan ohjeiden mukainen.

Osassa 7.2 on maksutaseen rahataloudellinen esitys, jossa kuvataan M3:n vastaariin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksiin liittyviä maksutaseen eriä. Tilastoissa käytetään samaa merkintätapaa kuin maksutaseessa lukuun ottamatta sarakkeessa 12 esitettyjä M3:n vastaariin kuuluvien ulkomaisten nettosaamisten muutoksia, joissa plusmerkki tarkoittaa saamisten lisäystä tai velkojen vähentymistä. Arvopaperisijoituksiin liittyvissä ve-loissa (sarakkeet 5 ja 6) maksutaseen taloustoimet käsittävät rahalaitosten liikkeeseen laskemien osakkeiden ja velkapapereiden ostot ja myynnit euro-

⁹ EUVL L 354, 30.11.2004, s. 34.

alueella lukuun ottamatta rahamarkkinarahasto-osuuksia ja enintään kahden vuoden velkapapereita. Metodologinen selvitys euroalueen maksutaseen rahataloudellisesta esityksestä on EKP:n verkkosivujen osassa ”Statistics”. Ks. myös kehikko 1 kesäkuun 2003 Kuukausikatsauksessa.

Osassa 7.3 esitetään maakohtainen erittely euroalueen maksutaseesta (taulukot 1–4) ja ulkomaisesta varallisuudesta (taulukko 5). Tiedot ilmoitetaan tärkeimmistä kauppakumppaneista yksittäin tai ryhmänä, minkä lisäksi erotellaan euroalueen ulkopuoliset maat tai alueet. Taulukossa esitetään myös taloustoimet ja varallisuusasema EU:n toimielimiin nähden (EKP:tä lukuun ottamatta EU:n toimielimet käsitetään tilastollisesti euroalueen ulkopuolisiksi riippumatta niiden fyysisestä sijainnista). Vastaavat tiedot annetaan tiettyjä tarkoituksia varten myös offshore-rahoituskeskuksista ja kansainvälisistä organisaatioista. Taulukoissa 1–4 esitetään maksutaseen kumulatiivisesta taloustoimista viimeisiltä neljältä neljännekseltä. Taulukossa 5 on ulkomaisen varallisuuden maakohtainen erittely vuoden 2003 lopussa. Tiedot eivät kata arvopaperisijoituksiin liittyviä velkoja, johdannaisia tai valuuttavarantoa koskevia taloustoimia tai varallisuusasemaa. Maakohtaista erittelyä käsitellään helmikuun 2005 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts”.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot osassa 7.4 on saatu laskemalla yhteen euroalueen jäsenmaiden ulkopuoliset saamiset ja velat eli euroaluetta käsitellään yhtenä taloudellisena kokonaisuutena (ks. myös kehikko 9 joulukuun 2002 Kuukausikatsauksessa). Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja poikkeuksena suorien sijoitusten kantatiedot, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin. Ulkomaista varallisuutta koskevat neljännesvuositilastot laaditaan samojen menetelmien perusteella kuin vastaavat vuositilastot. Koska jotkin tietolähteet eivät ole käytettävissä neljännesvuosittain (tai ovat saatavissa viipeellä), ulkomaisen varallisuuden neljännesvuositilastot perustuvat osittain rahoitustaloustoimiin, omaisuushintoihin ja valuuttakehitykseen nojautuviin arvioihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarantojen ja niihin liittyvien saamisten ja velkojen kannat sekä EKP:n hallussa oleva osuus valuuttavarannoista esitetään osan 7.4 taulukossa 5. Kattavuus- ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin vertailukelpoisia eurojärjestelmän viikkotaseen tietojen kanssa. Taulukon 5 tiedot ovat IMF:n ja BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Eurojärjestelmän kultavarantojen muutokset (sarake 3) johtuvat kullin ostoista ja myynneistä 26.9.1999 tehdyn ja 8.3.2004 päivitetyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti. Lisätietoja eurojärjestelmän valuuttavarantojen tilastoinnista on julkaisussa ”Statistical treatment of Eurosystem’s international reserves” (lokakuu 2000), joka on ladattavissa EKP:n verkkosivuilta. Verkkosivuilla on myös kattavia valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia tietoja.

Osassa 7.5 esitetään euroalueen tavaroiden ulkomaankauppa. Pääasiallinen tilastotietojen lähde on Eurostat. EKP laskee määräindeksit Eurostatin arvo- ja yksikköarvoindeksien perusteella. Yksikköarvoindeksit puhdistetaan kausivaihtelusta EKP:ssä ja arvoa koskevat tilastot puhdistetaan kausivaihtelusta ja korjataan työpäivien määrillä Eurostatissa.

Osan 7.5 taulukon 1 sarakkeissa 4–6 ja 9–11 olevat tuoteryhmäerittelyt noudattavat Broad Economic Categories -luokitusta. Valmistettujen tavaroiden (sarakeet 7 ja 12) ja öljyn (sarake 13) tuoteryhmäerittely noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos). Maantieteellisessä jaottelussa (osan 7.5 taulukko 2) euroalueen tärkeimmät kauppakumppanit esitetään joko maittain tai ryhmittäin. Kiina ei sisällä Hongkongia.

Määritelmien, luokittelun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät etenkään tuonnin osalta ole täysin verrattavissa maksutasetilastojen tavarakaupan eriin (osat 7.1–7.3). Viime vuosina ero on ollut tuonnin osalta noin 5 % (EKP:n arvio), josta suurin osa liittyy siihen, että ulkomaankaupan tilastoissa vakuutus ja rahti on laskettu mukaan tuonnin arvoon (kulut, vakuutus ja rahti hintaan luetuina).

VALUUTTAKURSSIT

Osassa 8.1 esitetään EKP:n laskemat euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit. Indeksit perustuvat euron ja euroalueen kauppakumppanimaiden valuuttojen välisten kahdenvälisen kurssien painotettuihin keskiarvoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäyntitilastoihin vuosilta 1995–1997 ja 1999–2001, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Euron efektiiviset valuuttakurssi-indeksit on laadittu linkittämällä vuoden 1999 alussa toisiinsa vuosien 1995–1997 ja vuosien 1999–2001 painoihin perustuneet indeksit. Euroalueen kauppakumppanimaista muodostettuun EER 23 -ryhmään (EER on lyhenne sanoista effective exchange rate eli efektiivinen valuuttakurssi) kuuluvat 13 euroalueen ulkopuolista EU:n jäsenvaltiota sekä Australia, Etelä-Korea, Hongkong, Japani, Kanada, Kiina, Norja, Singapore, Sveitsi ja Yhdysvallat. EER 42 -ryhmään kuuluvat EER 23 -ryhmän maiden lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Bulgaria, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kroatia, Malesia, Marokko, Meksiko, Romania, Taiwan, Thaimaa, Turkki, Uusi-Seelanti ja Venäjä. Reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit on laskettu käyttämällä deflaattoreina kuluttajahintaindeksejä, tuottajahintaindeksejä, BKT:n deflaattoreita, tehdasteollisuuden yksikkötyökustannuksia sekä koko talouden yksikkötyökustannuksia.

Yksityiskohtaisempia tietoja efektiivisten valuuttakurssien laskemisesta on syyskuun 2004 Kuukausikatsauksen kehikossa 10 ”Euron efektiivisten valuuttakurssi-indeksien valuuttapainojen tarkistus ja uusien euroindikaattoreiden laskeminen” sekä EKP:n Occasional Paper Series -sarjan julkaisussa nro 2 ”The effective exchange rates of the euro” (L. Buldorini, S. Makrydakias ja C. Thimann, helmikuu 2002). Julkaisut ovat laadittavissa EKP:n verkkosivuilta.

Osassa 8.2 esitetyt valuuttakurssit ovat päivittäin julkaistujen viitekurssien kuukausittaisia keskiarvoja.

TALOUDELLINEN KEHITYS EUROALUEEN ULKOPUOLELLA

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (osa 9.1) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot osassa 9.2 perustuvat kansallisiin lähteisiin.

EUROJÄRJESTELMÄN RAHAPOLIITTISET TOIMENPITEET¹

9.1.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

23.1.2003

EKP:n neuvosto päättää seuraavasta kahdesta toimenpiteestä rahapolitiikan ohjausjärjestelmän kehittämiseksi.

Ensiksikin vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan virityksestä. Myös maksuvalmiusjärjestelmän korkojen muutosten voimaantulo ajoitetaan uuden pitoajanjakson alkuun.

Toiseksi perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon.

Muutosten on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2004 ensimmäisellä neljänneksellä.

EKP:n neuvosto päättää myös, että vuonna 2003 toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa jaetaan edelleen 15 miljardia euroa kussakin. Määrän muuttamisesta 15 miljardiksi euroksi kerrottiin lehdistötiedotteessa 10.7.2002. Määrää päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettu likviditeetin tarve vuonna 2003 sekä eurojärjestelmän pyrkimys tarjota vastaisuudessakin suurin osa jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.2.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,75 %, maksuvalmiusluoton korko 3,75 % ja talletuskorko 1,75 %.

6.3.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,50 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 12.3.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,50 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,50 prosenttiin 7.3.2003 lähtien.

3.4.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

8.5.2003

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,50 %, maksuvalmiusluoton korko 3,50 % ja talletuskorko 1,50 %.

Se myös ilmoittaa tulokset EKP:n rahapolitiikanstrategiaa koskevasta arvioinnistaan. Strategia julkistettiin 13.10.1998, ja se koostuu kolmesta osatekijästä, jotka ovat hintavakauden kvantitatiivinen määritelmä, rahan määrän merkittävä asema hintavakauteen kohdistuvien riskien arvioinnissa ja hintakehityksen laaja arviointi.

EKP:n neuvosto vahvistaa lokakuussa 1998 ilmoittamansa hintavakauden määritelmän: Hintavakaus on määritelty euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentinvuotuiseksi nousuksi, ja siihen pyritään keskipitkällä aikavälillä. Samalla EKP:n neuvosto sopii, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

¹ Luettelot eurojärjestelmän rahapoliittisista toimenpiteistä vuosina 1999–2001 löytyvät EKP:n vuosikertomuksista näiltä vuosilta.

EKP:n neuvosto vahvistaa, että sen rahapoliittiset päätökset perustuvat vastakin hintavakauteen kohdistuvien riskien kattavaan analyysiin. Samalla se päättää selventää viestinnässään, mikä osuus taloudellisella analyysillä ja rahatalouden analyysillä on prosessissa, jossa neuvosto muodostaa lopullisen arvionsa hintavakauteen kohdistuvista riskeistä.

EKP:n neuvosto päättää myös luopua rahan määrän kasvulle annetun viitearvon vuosittaisesta tarkistuksesta korostaakseen, että viitearvo toimii vertailuarvona rahatalouden kehitykselle nimenomaan pitkällä aikavälillä. Neuvosto kuitenkin arvioi edelleen viitearvon taustalla olevia oletuksia ja olosuhteita.

5.6.2003

EKP:n neuvosto päättää laskea perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 2,0 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.6.2003. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää laskea maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,0 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 1,0 prosenttiin 6.6.2003 lähtien.

10.7., 31.7., 4.9., 2.10., 6.11., 4.12.2003, 8.1.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

12.1.2004

EKP:n neuvosto päättää lisätä jaettavan likviditeetin määrän jokaisessa vuonna 2004 toteutettavassa pitempiäaikaisessa rahoitusoperaatiossa 15 miljardista eurosta 25 miljardiin euroon. Määrän lisäämisestä päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän odotettua suurempi likviditeetin tarve vuonna 2004. Eurojärjestelmä tarjoaa kui-

tenkin vastaisuudessa suurimman osan jakamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää vuoden 2005 alussa.

5.2., 4.3.2004

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

10.3.2004

EKP:n neuvoston 23.1.2003 tekemän päätöksen mukaisesti eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden maturiteetti lyhennetään kahdesta viikosta yhteen viikkoon ja eurojärjestelmän vähimmäisvarantojen pitoajanjakson ajoitusta muutetaan siten, että pitoajanjakso alkaa sellaisen perusrahoitusoperaation maksujen suorituspäivänä, joka seuraa sitä EKP:n neuvoston kokousta, jossa on tarkoitus tehdä kuukausittainen arvio rahapolitiikan mitoituksista, eikä kuukauden 24. päivänä.

1.4., 6.5, 3.6., 1.7., 5.8., 2.9., 7.10., 4.11., 2.12.2004, 13.1.2005

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

14.1.2005

EKP:n neuvosto päättää kasvattaa jaettavan likviditeetin määrää jokaisessa vuonna 2005 toteutettavassa pitempiäaikaisessa rahoitusoperaatiossa 25 miljardista eurosta 30 miljardiin euroon. Määrän lisäämisestä päätettäessä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän likviditeettitarpeen ennakoitu kasvu vuonna 2005. Eurojärjestelmä tarjoaa kuitenkin edelleen suurimman osan

likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta. EKP:n neuvosto voi muuttaa jaettavan likviditeetin määrää taas vuoden 2006 alussa.

**3.2., 3.3., 4.4., 4.5., 2.6., 7.7., 4.8., 1.9.,
6.10.2005**

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja eli minimitarjouskorko on edelleen 2,0 %, maksuvalmiusluoton korko 3,0 % ja talletuskorko 1,0 %.

1.12.2005

EKP:n neuvosto päättää nostaa perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alarajaa eli minimitarjouskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 6.12.2005. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 1,25 prosenttiin 6.12.2005 lähtien.

TARGET-MAKSUJÄRJESTELMÄ

TARGET-MAKSULIIKENNE

Vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä TARGETissa välitettiin päivittäin keskimäärin 295 161 maksua, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli 1 841 miljardia euroa päivässä. Siten maksujen päivittäinen määrä kasvoi 1 prosentin ja arvo laski 4 % edellisestä neljänneksestä. Tämä maksujen määrän kasvu on poikkeuksellista edellisuosien kehitykseen verrattuna, sillä yleensä maksujen päivittäinen määrä on laskenut kesälo-makauden aikana. Tämä maksujen päivittäisen määrän keskimääräinen neljännesvuosikasvu on myös suurin sitten TARGETin käyttöönoton tammikuussa 1999. TARGETin markkinaosuus koko maksuliikenteestä pysyi suurena sekä arvolla (89 %) että määrällä (59 %) mitattuna. Vuoden 2004 vastaavaan ajankohtaan verrattuna markkinaosuus kasvoi määrällä mitattuna 2 % ja arvolla mitattuna 2,5 %.

JÄSENVALTIOIDEN SISÄISET MAKSUT

TARGETissa välitettiin keskimäärin 228 511 jäsenvaltioiden sisäistä maksua pankkipäivää kohti vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä. Näiden maksujen yhteenlaskettu arvo oli 1 217 miljardia euroa päivässä. Siten maksujen määrä kasvoi 3 % ja arvo laski 5 % edellisestä neljänneksestä. Vuoden 2004 vastaavaan ajankohtaan verrattuna maksujen määrä kasvoi 18 % ja arvo 11 %. Jäsenvaltioiden sisäisten maksujen osuus kaikkien TARGET-maksujen määrästä oli 77,4 % ja arvosta 66,1 %. Vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä jäsenvaltioiden sisäisten maksujen keskimääräinen arvo laski 5,3 miljoonaa euroon edellisen neljänneksen 5,7 miljoonasta eurosta. Kaikista jäsenvaltioiden sisäisistä maksuista 63 % oli arvoltaan alle 50 000 euroa, kun taas yli miljoonan euron maksuja oli 10 %. Päivittäin välitettiin keskimäärin 139 jäsenvaltioiden sisäistä yli miljardin euron maksua. Jäsenvaltioiden sisäisen maksuliikenteen vilkkain päivä oli 30.9.2005 eli vuosineljänneksen viimeinen päivä, jolloin välitettiin yhteensä 424 805 maksua. Maksujen yhteenlaskettu arvo oli tuolloin 2 439 miljardia euroa.

MAKSUT JÄSENVALTIOSTA TOISEEN

Jäsenvaltiosta toiseen välitetyjä TARGET-maksuja oli vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä päivittäin keskimäärin 66 650, ja niiden yhteenlaskettu arvo oli keskimäärin 624 miljardia euroa. Vuoden 2005 toiseen neljännekseen verrattuna maksujen määrä väheni 4 % ja arvo laski 3 %. Pankkien välisten maksujen määrä väheni ja arvo laski 4 % edellisestä neljänneksestä. Asiakasmaksujen määrä väheni 4 % ja arvo laski 12 %. Pankkien välisten maksujen osuus jäsenvaltiosta toiseen välitettyjen TARGET-maksujen päiväkeskiarvosta oli määrällä mitattuna 48 % ja arvolla mitattuna 95 %. Näiden maksujen keskimääräinen arvo nousi vuoden 2005 toisen neljänneksen 18,3 miljoonasta eurosta 18,6 miljoonaan euroon, kun taas asiakasmaksujen keskimääräinen arvo laski 902 000 eurosta 850 300 euroon. Kaikista jäsenvaltiosta toiseen välitetyistä maksuista 64 % oli arvoltaan alle 50 000 euroa ja 14 % oli arvoltaan yli miljoona euroa. Päivittäin välitettiin keskimäärin 48 yli miljardin euron maksua jäsenvaltiosta toiseen. Vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä jäsenvaltioiden välisen maksuliikenteen vilkkain päivä oli 30.9.2005 eli vuosineljänneksen viimeinen päivä, jolloin TARGETissa välitettiin yhteensä 94 470 maksua. Maksujen yhteenlaskettu arvo oli tuolloin 829 miljardia euroa.

TARGETIN KÄYTETTÄVYYS JA TOIMIVUUS

TARGETin käytettävyyssaste vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä oli 99,81 % eli sama kuin toisella neljänneksellä. TARGETin käytettävyyteen vaikuttaneiden häiriöiden lukumäärä oli 22, eli häiriöitä oli 3 enemmän kuin edellisellä neljänneksellä. TARGETin käytettävyyssasteen laskennassa on otettu huomioon häiriöt, jotka estävät maksujen suorittamisen yli kymmenen minuutin ajan. Vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä kolme häiriötä kesti yli 2 tuntia. Taulukossa 3 esitetään tiedot TARGETin kunkin kansallisen osan sekä EKP:n maksumekanismiin (EPM) käytettävyyssasteesta. Vuoden 2005 kolmannella neljänneksellä jäsenvaltiosta toiseen välitetyistä TARGET-maksuista 96,04 % toteu-

Taulukko 1. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien määrä

(maksujen lukumäärä)

	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II	2005 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	16 871 971	18 033 316	17 219 984	18 952 096	19 441 665
Päiväkeskiarvo	255 636	273 232	277 741	291 541	295 161
TARGET-maksut jäsenvaltiosta toiseen					
Yhteensä	4 068 531	4 305 815	4 183 482	4 518 137	4 389 389
Päiväkeskiarvo	61 644	65 240	67 476	69 515	66 650
Jäsenvaltioiden sisäiset TARGET-maksut					
Yhteensä	12 803 440	13 727 501	13 036 502	14 433 959	15 052 276
Päiväkeskiarvo	193 992	207 992	210 266	222 025	228 511
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	10 831 383	11 382 418	10 883 591	11 856 745	11 590 400
Päiväkeskiarvo	164 112	172 420	175 542	182 452	175 942
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	1 700 070	1 766 831	1 681 581	1 760 484	1 677 545
Päiväkeskiarvo	25 759	26 770	27 122	27 098	25 481
Pankkien On-line Pikasiirrot ja sekit-järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	128 745	119 693	127 802	183 226	148 838
Päiväkeskiarvo	1 951	1 813	2 061	2 811	2 258
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	237 482	139 269			
Päiväkeskiarvo	3 598	2 360			

Taulukko 2. TARGETissa ja tietyissä pankkien välisissä maksujärjestelmissä käsitellyt maksumääräykset: maksutapahtumien arvo

(miljardia euroa)

	2004 III	2004 IV	2005 I	2005 II	2005 III
TARGET					
TARGET-maksut yhteensä					
Yhteensä	107 592	116 389	116 318	124 726	121 300
Päiväkeskiarvo	1 630	1 763	1 876	1 919	1 841
TARGET-maksut jäsenvaltiosta toiseen					
Yhteensä	35 378	38 226	39 152	41 846	41 140
Päiväkeskiarvo	536	579	631	644	624
Jäsenvaltioiden sisäiset TARGET-maksut					
Yhteensä	72 214	78 163	77 166	82 881	80 160
Päiväkeskiarvo	1 094	1 184	1 245	1 275	1 217
Muut järjestelmät					
Euro 1 (EBA)					
Yhteensä	10 487	11 005	10 483	10 850	10 787
Päiväkeskiarvo	159	167	169	167	164
Paris Net Settlement (PNS)					
Yhteensä	4 217	4 215	3 922	4 102	3 864
Päiväkeskiarvo	64	64	63	63	59
Pankkien On-line Pikasiirrot ja sekit-järjestelmä (POPS)					
Yhteensä	117	113	122	117	106
Päiväkeskiarvo	2	2	2	2	2
Servicio Español de Pagos Interbancarios (SPI)					
Yhteensä	110	37			
Päiväkeskiarvo	2	1			

Taulukko 3. TARGETin kansallisten osien sekä EKP:n maksumekanismin käytettävyysaste

TARGETin Käytettävyysaste kansallinen osa %	III/2005
Belgia	99,46
Tanska	100,00
Saksa	99,85
Kreikka	100,00
Espanja	100,00
Ranska	98,78
Irlanti	99,87
Italia	99,68
Luxemburg	100,00
Alankomaat	100,00
Itävalta	99,72
Puola	100,00
Portugali	99,89
Suomi	100,00
Ruotsi	100,00
Iso-Britannia	99,89
EKP:n maksumekanismi	99,54
Koko TARGET	99,81

tui alle 5 minuutissa. Maksun toteuttaminen vei 5–15 minuuttia 3,31 prosentissa ja 15–30 minuuttia 0,32 prosentissa maksuista. Toteutusaika oli yli 30 minuuttia keskimäärin 220 maksussa, kun maksuja oli yhteensä 66 506 päivittäin.

EUROOPAN KESKUSPANKIN JULKAISUJA VUODESTA 2004

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista tammikuusta 2004 alkaen. Working Paper Series -julkaisusarjasta ovat mukana ainoastaan syys-marraskuussa 2005 ilmestyneet julkaisut. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n tiedotuksesta (Press and Information Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan keskuspankin ja Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy EKP:n kotisivulta (<http://www.ecb.int>).

VUOSIKERTOMUS

Vuosikertomus 2003. Huhtikuu 2004.

Vuosikertomus 2004. Huhtikuu 2005.

LÄHENTYMISRAPORTTI

Convergence Report 2004. Lokakuu 2004.

Lähentymisraportti 2004. Johdanto ja yhteenveto. Lokakuu 2004.

KUUKAUSIKATSAUKSEN ARTIKKELIT

EMU ja finanssipolitiikka. Tammikuu 2004.

Opinion survey on activity, prices and labour market developments in the euro area: features and uses. Tammikuu 2004.

Measuring and analysing profit developments in the euro area. Tammikuu 2004.

The acceding countries' economies on the threshold of the European Union. Helmikuu 2004.

Developments in private sector balance sheets in the euro area and the United States. Helmikuu 2004.

The impact of fair value accounting on the European banking sector – a financial stability perspective. Helmikuu 2004.

Fiscal policy influences on macroeconomic stability and prices. Huhtikuu 2004.

Future developments in the TARGET system. Huhtikuu 2004.

The Barcelona partner countries and their relations with the euro area. Huhtikuu 2004.

The EU economy following the accession of the new Member States. Toukokuu 2004.

The natural real interest rate in the euro area. Toukokuu 2004.

Risk mitigation methods in Eurosystem credit operations. Toukokuu 2004.

Labour productivity developments in the euro area: aggregate trends and sectoral patterns. Heinäkuu 2004.

Accounting for the resilience of the EU banking sector since 2000. Heinäkuu 2004.

The European Constitution and the ECB. Elokuu 2004.

Properties and use of general government quarterly accounts. Elokuu 2004.

Euro banknotes: first years of experience. Elokuu 2004.

Monetary analysis in real time. Lokakuu 2004.

Economic integration in selected regions outside the European Union. Lokakuu 2004.

Oil prices and the euro area economy. Marraskuu 2004.

Extracting information from financial asset prices. Marraskuu 2004.

Developments in the EU framework for financial regulation, supervision and stability. Marraskuu 2004.

The new Basel Capital Accord: main features and implications. Tammikuu 2005.

Financial flows to emerging market economies: changing patterns and recent developments. Tammikuu 2005.

Bank market discipline. Helmikuu 2005.

Initial experience with the changes to the Eurosystem's operational framework for monetary policy implementation. Helmikuu 2005.

Euro area balance of payments and international investment position vis-à-vis main counterparts. Helmikuu 2005.

Asset price bubbles and monetary policy. Huhtikuu 2005.

Comparability of statistics for the euro area, the United States and Japan. Huhtikuu 2005.

The ESCB-CESR standards for securities clearing and settlement in the European Union. Huhtikuu 2005.

Monetary policy and inflation differentials in a heterogeneous currency area. Toukokuu 2005.

Consolidation and diversification in the euro area banking sector. Toukokuu 2005.

The evolving framework for corporate governance. Toukokuu 2005.

The harmonised index of consumer prices: concept, properties and experience to date. Heinäkuu 2005.

The Lisbon strategy – five years on. Heinäkuu 2005.

The use of harmonised MFI interest rate statistics. Heinäkuu 2005.

The reform of the Stability and Growth fact. Elokuu 2005.

The role of 'Emerging Asia' in the global economy. Elokuu 2005.

The euro banknotes: developments and future challenges. Elokuu 2005.

Money demand and uncertainty. Lokakuu 2005.

Assessing the performance of financial systems. Lokakuu 2005.

Price-setting behaviour in the euro area. Marraskuu 2005.

Developments in corporate finance in the euro area. Marraskuu 2005.

Economic and financial relations between the euro area and Russia. Marraskuu 2005.

TILASTOTASKUKIRJA

Saatavissa kuukausittain elokuusta 2003 alkaen.

OCCASIONAL PAPER SERIES

- 9 Briotti M. G., Fiscal adjustment in 1991-2002: stylised facts and policy implications. Helmikuu 2004.
- 10 Backé P., Thimann C. (tutkimusryhmän vetäjät), Arratibel O., Calvo-Gonzalez O., Mehl A. ja Nerlich C., The acceding countries' strategies towards ERM II and the adoption of the euro: an analytical review. Helmikuu 2004.
- 11 Winkler A., Mazzaferro F., Nerlich C. ja Thimann C., Official dollarisation/euroisation: motives, features and policy implications of current cases. Helmikuu 2002.
- 12 Anderton R., di Mauro F. ja Moneta F., Understanding the impact of the external dimension on the euro area: trade, capital flows and other international macroeconomic linkages. Huhtikuu 2004.
- 13 Enria A. (tutkimusryhmän vetäjä), Cappiello L., Dierick F., Grittini S., Maddaloni A., Molitor P., Pires F. ja Poloni P., Fair value accounting and financial stability. Huhtikuu 2004.
- 14 Baele L., Ferrando A., Hördahl P., Krylova E. ja Monnet C., Measuring financial integration in the euro area. Huhtikuu 2004.
- 15 Ahnert H. ja Kenny G., Quality adjustment of European price statistics and the role for hedonics. Toukokuu 2004.
- 16 Gonzalez F., Haas F., Johannes R., Persson M., Toledo L., Violi R., Wieland M. ja Zins C., Market dynamics associated with credit ratings: a literature review. Kesäkuu 2004.
- 17 Maddaloni A. ja Pain D., Corporate "excesses" and financial market dynamics. Heinäkuu 2004.

- 18 Geis A., Mehl A. ja Wredenburg S., The international role of the euro: evidence from bonds issued by non-euro area residents. Heinäkuu 2004.
- 19 MPC task force of the ESCB, Sectoral specialisation in the EU: a macroeconomic perspective. Heinäkuu 2004.
- 20 Dierick F., The supervision of mixed financial services groups in Europe. Elokuu 2004.
- 21 Russo D., Hart T., Malaguti M. C. ja Papathanassiou C., Governance of securities clearing and settlement systems. Lokakuu 2004.
- 22 Musso A. ja Westermann T., Assessing potential output growth in the euro area – a growth accounting perspective. Tammikuu 2005.
- 23 Berg J., Van Rixtel A., Ferrando A., de Bondt G. ja Scopel S., The bank lending survey for the euro area. Helmikuu 2005.
- 24 Genre V., Momferatou D. ja Mourre G., Wage diversity in the euro area – an overview of labour cost differentials across industries. Helmikuu 2005.
- 25 Wolswijk G. ja de Haan J., Government debt management in the euro area: recent theoretical developments and changes in practices. Maaliskuu 2005.
- 26 Mörttinen L., Poloni, P., Sandars P. ja Vesala J., Analysing banking sector conditions: how to use macro-prudential indicators. Huhtikuu 2005.
- 27 Enderlein H., Lindner J., Calvo-Gonzalez O. ja Ritter R., The EU budget: how much scope for institutional reform? Huhtikuu 2005.
- 28 Martin R., Roma M. ja Vansteenkiste I., Regulatory reforms in selected EU network industries. Huhtikuu 2005.
- 29 Altissimo F., Georgiou E., Sastre T., Valderrama M. T., Sterne G., Stocker M., Weth M., Whelan K. ja Willman A., Wealth and asset price effects on economic activity. Kesäkuu 2005.
- 30 Task force of the Monetary Policy Committee of the European System of Central Banks, Competitiveness and the export performance of the euro area. Kesäkuu 2005.
- 31 Sturm M. ja Siegfried N., Regional monetary integration in the member states of the Gulf Cooperation Council. Kesäkuu 2005.
- 32 International Relations Committee Task Force, Managing financial crises in emerging market economies – experience with the involvement of private sector creditors. Kesäkuu 2005.
- 33 Schmiedel H. ja Schönenberger A., Integration of securities market infrastructure in the euro area. Heinäkuu 2005.
- 34 Garbaravicius T. ja Dierick F., Hedge funds and their implications for financial stability. Elokuu 2005.
- 35 Petschnigg R., The institutional framework for financial market policy in the USA seen from an EU perspective. Syyskuu 2005.
- 36 Angeloni J., Flad M. ja Mongelli F. P., Economic and monetary integration of New Member States: helping to chart the route. Syyskuu 2005.
- 37 Bê Duc L., de Bondt G., Calza A., Ibáñez D. M., van Rixtel A. ja Scopel S., Financing conditions in the euro area. Syyskuu 2005.
- 38 Briotti M. G., Economic reactions to public finance consolidation: a survey of the literature. Lokakuu 2005.
- 39 Annenkov A. ja Madaschi C., Labour productivity in the Nordic EU countries: a comparative overview and explanatory factors 1980–2004. Lokakuu 2005.

WORKING PAPER SERIES

- 518 de Bondt G., Mojon B. ja Valla N., Term structure and the sluggishness of retail bank interest rates in euro area countries. Syyskuu 2005.

- 519 Rzońca A. ja Cizkowicz P., Non-Keynesian effects of fiscal contraction in new Member States. Syyskuu 2005.
- 520 Stracca L., Delegated portfolio management: a survey of the theoretical literature. Syyskuu 2005.
- 521 Berben R.-P., Mestre R., Mitrakos T., Morgan J. ja Zonzilos N. G., Inflation persistence in structural macroeconomic models (RG10). Syyskuu 2005.
- 522 Álvarez L. J., Burriel P. ja Hernando I., Price-setting behaviour in Spain: evidence from micro PPI data. Syyskuu 2005.
- 523 Baumgartner J., Glatzer E., Rumler F. ja Stiglbauer A., How frequently do consumer prices change in Austria? Evidence from micro CPI data. Syyskuu 2005.
- 524 Dhyne E., Álvarez L. J., Le Bihan H., Veronese G., Dias D., Hoffmann J., Jonker N., Lünemann P., Rumler F. ja Vilmunen J., Price-setting in the euro area: some stylised facts from individual consumer price data. Syyskuu 2005.
- 525 Abadir K. ja Talmain G., Distilling co-movements from persistent macro and financial series. Syyskuu 2005.
- 526 Wolswijk G., On some fiscal effects on mortgage debt growth in the EU. Syyskuu 2005.
- 527 Hartmann P., Straetmans S. ja de Vries C., Banking system stability: a cross-Atlantic perspective. Syyskuu 2005.
- 528 Fratzscher M., How successful are exchange rate communication and interventions? Evidence from time-series and event-study approaches. Syyskuu 2005.
- 529 Cappiello L. ja De Santis R. A., Explaining exchange rate dynamics: the uncovered equity return parity condition. Syyskuu 2005.
- 530 Krylova E., Nikkinen J. ja Vähämaa S., Cross-dynamics of volatility term structures implied by foreign exchange options. Syyskuu 2005.
- 531 Brissimis S. N. ja Kosma T. S., Market power, innovative activity and exchange rate pass-through in the euro area. Lokakuu 2005.
- 532 Anderton R., Baltagi B. H., Skudelny F. ja Sousa N., Intra- and extra-euro area import demand for manufactures. Lokakuu 2005.
- 533 Schabert A., Discretionary policy, multiple equilibria and monetary instruments. Lokakuu 2005.
- 534 Stahl A., Time-dependent or state-dependent price-setting? Micro-evidence from German metal-working industries. Lokakuu 2005.
- 535 Fabiani S., Druant M., Hernando I., Kwopil C., Landau B., Loupias C., Martins F., Mathä T. Y., Sabbatini R., Stahl H. ja Stokman A. C. J., The pricing behaviour of firms in the euro area: new survey evidence. Lokakuu 2005.
- 536 Fougère D., Le Bihan H. ja Sevestre H., Heterogeneity in consumer price stickiness: a microeconomic investigation. Lokakuu 2005.
- 537 Ciccarelli M. ja Mojon B., Global inflation. Lokakuu 2005.
- 538 Álvarez L. J. ja Hernando I., The price-setting behaviour of Spanish firms: evidence from survey data. Lokakuu 2005.
- 539 Levin A. T. ja Moessner R., Inflation persistence and monetary policy design: an overview. Marraskuu 2005.
- 540 Moessner R., Optimal discretionary policy and uncertainty about inflation persistence. Marraskuu 2005.
- 541 Lünemann P. ja Mathä T. Y., Consumer price behaviour in Luxembourg: evidence from micro CPI data. Marraskuu 2005.
- 542 Stracca L., Liquidity and real equilibrium interest rates: a framework of analysis. Marraskuu 2005.
- 543 Brzoza-Brzezina, M., Lending booms in the new EU Member States: will euro adoption matter? Marraskuu 2005.

- 544 Mönch E., Forecasting the yield curve in a data-rich environment: a no-arbitrage factor-augmented VAR approach. Marraskuu 2005.
- 545 Bussière M., Fidrmuc J. ja Schnatz B., Trade integration of central and eastern European countries: lessons from a gravity model. Marraskuu 2005.
- 546 Garnier J. ja Wilhelmsen B.-R., The natural real interest rate and the output gap in the euro area: a joint estimation. Marraskuu 2005.
- 547 De Fiore F. ja Uhlig H., Bank finance versus bond finance: what explains the differences between the US and Europe? Marraskuu 2005.
- 548 Sánchez M., The link between interest rates and exchange rates: do contractionary depreciations make a difference? Marraskuu 2005.
- 549 Beneš J. ja Vávra D., Eigenvalue filtering in VAR models with application to the Czech business cycle. Marraskuu 2005.
- 550 Kollo M. G., Underwriter competition and gross spreads in the eurobond market. Marraskuu 2005.
- 551 Koren M. ja Tenreyro S., Technological diversification. Marraskuu 2005.
- 552 Dvorak T. ja Podpiera R., European Union enlargement and equity markets in accession countries. Marraskuu 2005.
- 553 Lane P. R., Global bond portfolios and EMU. Marraskuu 2005.
- 554 Ewerhart C., Cassola N. ja Valla N., Equilibrium and inefficiency in fixed rate tenders. Marraskuu 2005.
- 555 Bullard J., Evans G. W. ja Honkapohja S., Near-rational exuberance. Marraskuu 2005.
- 556 Christoffel K. ja Linzert T., The role of real wage rigidity and labour market frictions for unemployment and inflation dynamics. Marraskuu 2005.
- 557 Ehrmann M. ja Fratzscher M., How should central banks communicate? Marraskuu 2005.
- 558 Afonso A., Ricardian fiscal regimes in the European Union. Marraskuu 2005.

MUITA JULKAISUJA

Assessment of accession countries' securities settlement systems against the standards for the use of EU securities settlement systems in Eurosystem credit operations. Tammikuu 2004.

EKP:n rahapolitiikka. Tammikuu 2004.

Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Helmikuu 2004.

Guidance notes on the MFI balance sheet statistics relating to EU enlargement as laid down in Regulation ECB/2003/10. Helmikuu 2004.

Comments on the communication from the Commission to the Council and the European Parliament concerning a new legal framework for payments in the internal market (consultative document). Helmikuu 2004.

Foreign direct investment task force report. Maaliskuu 2004.

External evaluation of the economic research activities of the European Central Bank. Huhtikuu 2004.

Payment and securities settlement systems in the accession countries – Addendum incorporating 2002 figures (Blue Book, huhtikuu 2004). Huhtikuu 2004.

Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2002 figures (Blue Book, huhtikuu 2004). Huhtikuu 2004.

TARGET-korvausjärjestelmä – korvaushakemuslomake. Huhtikuu 2004.

Letter from the ECB President to the President of the Council of European Union: negotiations on the draft Treaty establishing a Constitution for Europe. Huhtikuu 2004.

The use of central bank money for settling securities transactions. Toukokuu 2004.

TARGET Annual Report 2003. Toukokuu 2004.

Assessment of euro large-value payment systems against the Core Principles. Toukokuu 2004.
Credit risk transfer by EU banks: activities, risks and risk management. Toukokuu 2004.
Risk Management for Central Bank Foreign Reserves. Toukokuu 2004.
Comparison of household saving ratios, euro area/United States/Japan. Kesäkuu 2004.
Bull P., The development of statistics for Economic and Monetary Union. Heinäkuu 2004.
Euroalueen talousnäkyymiä koskevat EKP:n asiantuntijoiden arviot. Syyskuu 2004.
Letter from the ECB President to the Chairman of International Accounting Standards Board of 6 September 2004: Exposure draft of proposed amendments to IAS 39 – the fair value option. Syyskuu 2004.
Institutionaaliset määräykset: EKPJ:n ja EKP:n perussääntö. Työjärjestykset. Lokakuu 2004.
Standards for securities clearing and settlement in the European Union. Lokakuu 2004.
Scheller H. K., The European Central Bank – History, role and functions. Lokakuu 2004.
E-payments without frontiers. Lokakuu 2004.
European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2004.
Bond markets and long-term interest rates in non-euro area Member States of the European Union and in accession countries. Marraskuu 2004.
Report on EU banking structure 2004. Marraskuu 2004.
EU banking sector stability 2004. Marraskuu 2004.
Letter from the ECB President to the President of the European Parliament. Marraskuu 2004.
Letter from the ECB President to Mr Paolo Cirino Pomicino, Member of the Committee on Economic and Monetary Affairs. Marraskuu 2004.
Euroalueen talousnäkyymiä koskevat eurojärjestelmän asiantuntijoiden arviot. Joulukuu 2004.
Kohti yhtenäistä euromaksualuetta – kolmas seurantaraportti. Joulukuu 2004.
The euro bond market study 2004. Joulukuu 2004.
Financial Stability Review. Joulukuu 2004.
Review of the requirements in the field of general economic statistics. Joulukuu 2004.
Research network on capital markets and financial integration in Europe – results and experience after two years. Joulukuu 2004.
Eurosetelien palauttaminen kiertoon – toimintamalli väärennösten havaitsemista ja setelien laatuun perustuvaa lajittelua varten luottolaitoksille ja muille rahaa ammattimaisesti käsitteleville laitoksille. Tammikuu 2005.
Review of the international role of the euro. Tammikuu 2005.
Euro area balance of payments and international investment position statistics – Annual quality report. Tammikuu 2005.
Banking structures in the new EU Member States. Tammikuu 2005.
TARGET 2 -seurantaraportti. Helmikuu 2005.
Rahapolitiikan toteuttaminen euroalueella: Yleisasiakirja eurojärjestelmän rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Helmikuu 2005.
Review of the application of the Lamfalussy framework to EU securities markets legislation. Helmikuu 2005.
Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2003 figures. Helmikuu 2005.
Statistics and their use for monetary and economic policy-making. Maaliskuu 2005.
Letter from ECB President to the Chairman of the International Accounting Standards Board of 13 April 2005: in support of the current proposal to amendments to IAS 39 – The fair value option. Huhtikuu 2005.
Euro money market study 2004. Toukokuu 2005.

Correspondent central banking model (CCBM) – procedure for Eurosystem counterparties. Toukokuu 2005.

Regional economic integration in a global framework – proceedings of the G20 Workshop held in Beijing, 22-23 September 2004. Toukokuu 2005.

TARGET Annual Report 2004. Toukokuu 2005.

The New EU Member States: Convergence and Stability. Toukokuu 2005.

Financial stability review. Kesäkuu 2005.

Letter from the ECB President to Mr Nikolaos Vakalis, Member of the European Parliament. Kesäkuu 2005.

Guide to consultation of the European Central Bank by national authorities regarding draft legislative provisions. Kesäkuu 2005.

Assessment of SORBNET-EURO and BIREL against the Core Principles: connection of SORBNET-EURO to TARGET via the Banca d'Italia and its national RTGS system BIREL. Kesäkuu 2005.

Information guide for credit institutions using TARGET. Kesäkuu 2005.

Statistical classification of financial markets instruments. Heinäkuu 2005.

Reply of the ECB to the public consultation by the CEBS on the consolidated financial reporting framework for credit Institutions. Heinäkuu 2005.

Payment and securities settlement systems in the European Union – Addendum incorporating 2003 figures (Blue Book, August 2005), (data for period 1999–2003. Elokuu 2005.

Eurosystem contribution to the public consultation by the European Commission on the Green Paper on Financial Services Policy (2005–2010). Elokuu 2005.

Central banks' provision of retail payment services in euro to credit institutions – policy statement. Elokuu 2005.

ECB statistics: a brief overview. Elokuu 2005.

Result of oversight assessment of retail payment systems in euro. Elokuu 2005.

Indicators of financial integration in the euro area. Syyskuu 2005.

EU banking structures. Lokakuu 2005.

EU banking sector stability. Lokakuu 2005.

Second progress report on TARGET2. Lokakuu 2005.

Legal aspects of the European System of Central Banks. Lokakuu 2005.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 2005.

Large EU banks' exposures to hedge funds. Marraskuu 2005.

Green paper on the enhancement of the EU framework for investment funds. Eurosystem contribution to the Commission's public consultation. Marraskuu 2005.

ESITTEITÄ

TARGET2 – the future TARGET system. Syyskuu 2004.

TARGET – the current system. Syyskuu 2004.

TARGET – the current system (update 2005). Elokuu 2005.

TARGET2 – the future TARGET system (update 2005). Elokuu 2005.

The euro area at a glance. Elokuu 2005.

SANASTO

Tähän sanastoon on koottu Kuukausikatsauksessa usein käytettyjä termejä. Tätä kattavampi ja yksityiskohtaisempi sanasto on saatavissa EKP:n www-sivustosta (www.ecb.int/home/glossary/html/index.en.html).

Alijäämä (julkinen talous) (deficit, general government): Julkisyhteisöjen nettoluotonotto, eli julkisen talouden kokonaistulojen ja -menojen ero.

Alijäämäsuhte (julkinen talous) (deficit ratio, general government): Julkisen talouden alijäämän suhde markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen. Se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden kriteeri, jonka perusteella määritellään liiallisen alijäämän olemassaolo. Alijäämäsuhteen englanninkielisinä nimityksinä käytetään myös termejä ”budget deficit ratio” ja ”fiscal deficit ratio”.

Arvopaperisijoitus (portfolio investment): Euroalueella olevien nettomääräiset sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”saamiset”), ja euroalueen ulkopuolisten nettomääräiset sijoitukset euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin (”velat”). Arvopaperisijoituksiin kuuluvat osakkeet ja velkapaperit, joista jälkimmäiset jaotellaan vielä joukkolainoihin ja rahamarkkinapapereihin. Transaktiot kirjataan maksettuun tai saatuun todelliseen hintaan, josta on vähennetty kulut ja palkkiot. Jotta sijoitus voidaan katsoa arvopaperisijoitukseksi, omistusosuuden yrityksessä on oltava alle 10 % kantaosakkeista tai äänivallasta.

Avoimet työpaikat (job vacancies): Kollektiivinen nimitys äskettäin syntyneistä, vapaana olevista tai lähiaikoina vapautuvista työpaikoista, joiden täyttämiseksi työnantaja on ryhtynyt aktiivisiin toimiin löytääkseen sopivan ehdokkaan.

Bruttokansantuote, BKT (gross domestic product, GDP): Taloudessa tuotettujen kaikkien tavaroiden ja palvelujen arvo, josta on vähennetty välituotekäyttö ja johon on lisätty tuote- ja tuontiverot nettomääräisinä. Bruttokansantuote voidaan eritellä tuotanto-, meno- tai tuloerien mukaan. Bruttokansantuotteen keskeiset menoerät ovat kotitalouksien kulutus, julkinen kulutus, kiinteän pääoman bruttomuodostus, varastojen muutokset sekä tavaroiden ja palvelujen vienti ja tuonti (ml. euroalueen sisäinen kauppa).

Bruttokuukausiansiot (gross monthly earnings): Työntekijöiden kuukausittaiset bruttopalkat, joihin sisältyvät myös työntekijöiden sosiaaliturvamaksut.

EKP:n ohjauskorot (key ECB interest rates): EKP:n neuvoston asettamat, EKP:n rahapolitiikan mitoituksen määrittelyssä käytettävät korot. Ohjauskorot ovat perusrahoitusoperaatioiden minimitarjouskorko (eli näissä operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja) sekä maksuvalmiusluoton korko ja talletuskorko.

Eoniakorko (EONIA, euro overnight index average): Pankkien välisten euromääräisten yön yli -markkinoiden efektiivinen korko. Eoniakorko lasketaan euromääräisillä rahamarkkinoilla toimivien suurten pankkien ilmoittamien vakuudettomien yön yli -luottojen korkojen painotettuna keskiarvona.

ERM II (ERM II, exchange rate mechanism II): Valuuttakurssimekanismi, johon euroalueen maiden ja euroalueen ulkopuolelle EMUn kolmannessa vaiheessa jääneiden EU:n jäsenvaltioiden välinen yhteistyö perustuu.

Euriborkorko (EURIBOR, euro interbank offered rate): Parhaiksi luokiteltujen suurten pankkien

toisilleen antamien euromääräisten luottojen korko. Euriborkorko lasketaan päivittäin näiden pankkien välisille maturiteetiltaan eripituisille enintään 12 kuukauden talletuksille.

Euroalueen ostopäälliköille tehdyt kyselyt (Eurozone Purchasing Managers' Surveys): Tehdasteollisuuden ja palvelusektorin suhdannekyselyt, joita tehdään useissa euroalueen maissa ja joita käytetään indeksien laatimiseen. Euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Eurozone Manufacturing Purchasing Managers' Index, PMI) on painotettu indikaattori, joka lasketaan tuotannon, uusien tilauksien, työllisyyden, tavarantoimittajien tilausaikojen ja ostovarastojen indekseistä. Palvelusektorin kyselyssä on liiketoiminnan nykyhetkeä, tulevaan liiketoimintaan liittyviä odotuksia, avoinna olevia hankkeita, tulevaa uutta liiketoimintaa, työllisyyttä, tuotantopanosten hintoja ja laskutettuja hintoja koskevia kysymyksiä. Euroalueen yhdistelmäindeksi (Eurozone Composite Index) lasketaan yhdistämällä tehdasteollisuuden ja palvelusektorin kyselyjen tulokset.

Eurokeskuskurssi (central parity): Kunkin ERM II:een kuuluvan valuutan eurokurssi, jonka perusteella määritellään ERM II -valuuttojen vaihteluvälit.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit (effective exchange rates; EERs, nominal/real): Euron efektiiviset valuuttakurssit ovat euron kahdenvälisten valuuttakurssien painotettuja keskiarvoja suhteessa euroalueen tärkeimpien kauppakumppanimaiden valuuttoihin. EKP julkistaa euron nimelliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit suhteessa kahden kauppakumppanimaaryhmän valuuttoihin: EER 23 -kauppakumppanimaaryhmä (käsittää 13 euroalueen ulkopuolista EU-jäsenvaltiota ja 10 tärkeintä EU:n ulkopuolista kauppakumppanimaata) ja EER 42 -kauppakumppanimaaryhmä (käsittää EER 23 -kauppakumppanimaat ja 19 muuta maata). Painot perustuvat kunkin kauppakumppanimaan osuuksiin euroalueen ulkomaankaupasta ja kilpailuun kolmansilla markkinoilla. Reaaliset efektiiviset valuuttakurssit ovat nimellisiä efektiivisiä valuuttakursseja, jotka on defloitu ulkomaisten hintojen tai kustannusten painotetulla keskiarvolla suhteessa kotimaisiin hintoihin tai kustannuksiin. Kummallakin valuuttakurssilla mitataan maan hinta- ja kustannuskilpailukykyä.

Euroopan komission kyselyt (European Commission surveys): Kussakin EU-jäsenvaltiossa Euroopan komission puolesta tehdyt yhdenmukaistetut suhdanne- ja kuluttajakyselyt. Kyselylomakepohjaiset kyselyt suunnataan tehdasteollisuuden, rakennusalan, vähittäiskaupan ja palvelusektorin johtavassa asemassa oleville sekä kuluttajille. Kustakin kuukausikyselystä lasketaan yhdistelmäindikaattorit, jotka kokoavat useisiin eri kysymyksiin annetut vastaukset yhdeksi ainoaksi indikaattoriksi (luottamusindikaattorit).

Hintavakaus (price stability): Eurojärjestelmän ensisijainen tavoite. EKP:n neuvosto on määritellyt hintavakauden euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) alle 2 prosentin vuotuiseksi nousuksi. Samalla neuvosto on todennut, että hintavakauden tavoitteeseen pyrittäessä tähdätään inflaatiovauhdin säilyttämiseen 2 prosentin tuntumassa keskipitkällä aikavälillä.

Implisiittinen volatilitteetti (implied volatility): Esimerkiksi joukkolainojen ja osakkeiden (tai vastaavien futuurisopimusten) hintojen odotettu volatilitteetti (vuositasolle korotettujen prosenttimuutosten keskijajonta), joka voidaan johtaa optioiden hinnoista.

Inflaatioon sidotut valtion joukkolainat (inflation-indexed government bonds): Julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat velkapaperit, joiden koronmaksut ja pääoma on sidottu tiettyyn kuluttajahintaindeksiin.

Julkisyhteisöt (general government): EKT 95:ssä määritelty sektori, joka koostuu lähinnä henkilö-

kohtaiseen tai kollektiiviseen kulutukseen tarkoitettujen ei-markkinaehtoisten tavaroiden ja palvelujen tuotannosta ja/tai kansantulon ja varallisuuden uudelleenjaosta vastaavista yhteisöistä. Näitä yhteisöjä ovat valtionhallinto, aluehallinto ja paikallishallinto sekä sosiaaliturvarahastot. Julkisyhteisöihin eivät kuulu kaupallista toimintaa harjoittavat julkisessa omistuksessa olevat yhteisöt, kuten julkiset liikelaitokset.

Kiinteäkorkoinen huutokauppa (fixed rate tender): Huutokauppa-menettely, jossa keskuspankki määrää koron etukäteen ja jossa osallistuvat vastapuolet tekevät tarjouksen rahamäärästä, jonka ne haluavat tällä korolla.

Likviditeettiin vaikuttavat riippumattomat tekijät (autonomous liquidity factors): Likviditeetin muutokset, jotka eivät yleensä johdu rahapoliittisten instrumenttien käytöstä. Näitä ovat esimerkiksi liikkeessä olevat setelit, valtion talletukset keskuspankissa ja keskuspankin ulkomaiset nettosaamiset.

M1 (M1): Suppea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät liikkeessä oleva raha ja yön yli-talletukset rahalaitosten sekä julkisen hallinnon tileillä (kuten postissa tai valtion kassassa).

M2 (M2): Väliaggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M1 ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset ja enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset rahalaitosten ja julkisen hallinnon tileillä.

M3 (M3): Lavea raha-aggregaatti. Tähän aggregaattiin sisältyvät M2 ja jälkimarkkinakelpoiset instrumentit erityisesti takaisinostosopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet sekä rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit.

M3:n kasvun viitearvo (reference value for M3 growth): M3:n keskipitkän aikavälin vuotuinen kasvuvauhti, joka on sopusoinnussa hintavakauden kanssa. Nykyisin M3:n vuotuisen kasvun viitearvo on 4½ %.

Maksuvalmiusluotto (marginal lending facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vastapuolet voivat saada kansallisesta keskuspankista yön yli-luottoa etukäteen vahvistetulla korolla hyväksyttävää vakuutta vastaan.

Osakkeet (equities): Omistusosuus yrityksen pääomasta. Osakkeisiin kuuluvat pörssissä kaupan kohteena olevat osakkeet (noteeratut osakkeet), noteeraamattomat osakkeet ja muuntotyypiset osuudet. Osakkeista saadaan yleensä osinkotuloa.

Pankkien luotonantokysely (bank lending survey): Eurojärjestelmän tammikuusta 2003 alkaen neljännesvuosittain toteuttama kysely pankkien luotonantopolitiikasta. Siinä ennalta määritellylle joukolle euroalueen pankkeja esitetään sekä yrityksiä että kotitalouksia koskevia kvalitatiivisia kysymyksiä luottokelpoisuusvaatimusten, lainaehdojen ja lainojen kysynnän muutoksista.

Perusrahoitusoperaatio (main refinancing operation): Eurojärjestelmän säännöllisesti käänteisoperaatioina toteuttama avomarkkinaoperaatio. Perusrahoitusoperaatiot toteutetaan viikoittaisina vakiohuutokauppoina, ja niissä sovellettava maturiteetti on yleensä yksi viikko.

Pitempiaikainen rahoitusoperaatio (longer-term refinancing operation): Eurojärjestelmän säännöllisesti käänteisoperaatioina toteuttama avomarkkinaoperaatio. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot toteutetaan kuukausittaisina vakiohuutokauppoina, ja niissä sovellettava maturiteetti on yleensä kolme kuukautta.

Rahalaitokset (MFIs, monetary financial institutions): Rahoituslaitokset, jotka yhdessä muodostavat euroalueen rahaa liikkeeseen laskevan sektorin. Rahalaitoksia ovat eurojärjestelmä, euroalueella olevat luottolaitokset, siten kuin ne on määritelty yhteisön lainsäädännössä, ja kaikki muut euroalueella olevat rahoituslaitokset, jotka ottavat vastaan talletuksia ja/tai niiden läheisiä vastineita muilta kuin rahalaitoksilta ja myöntävät luottoja ja/tai tekevät arvopaperisijoituksia omaan lukuunsa (ainakin taloudellisessa mielessä). Viimeksi mainittuun ryhmään kuuluvat lähinnä rahamarkkinarahastot.

Rahalaitossektorin konsolidoitu tase (consolidated balance sheet of the MFI sector): Tase, joka saadaan nettouttamalla rahalaitosten väliset positiot (esim. rahalaitosten väliset lainat ja talletukset) rahalaitosten yhteenlasketussa taseessa. Siitä saadaan tilastotietoja rahalaitossektorin saamisista ja veloista muihin euroalueella oleviin kuin rahalaitossektoriin (julkisyhteisöt ja muut euroalueella olevat) ja euroalueen ulkopuolisiin nähden. Konsolidoitu tase on tärkein tilastolähde raha-aggregaattien laskemisessa. Siihen myös perustuu M3:n vastaerien säännöllinen arviointi.

Rahalaitosten korot (MFI interest rates): Euroalueen luottolaitosten ja muiden rahalaitosten – keskuspankkeja ja rahamarkkinarahastoja lukuun ottamatta – euroalueella olevien kotitalouksien ja yritysten euromääräisiin talletuksiin ja lainoihin soveltamat korot.

Rahalaitosten luotonanto euroalueelle (MFI credit to euro area residents): Rahalaitosten lainat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille (sisältää lainat julkisyhteisöille ja yksityiselle sektorille) ja rahalaitosten hallussa olevat euroalueella sijaitsevien muiden liikkeeseenlaskijoiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat arvopaperit (osakkeet, osuudet ja velkapaperit).

Rahalaitosten pitkäaikaiset velat (MFI longer-term financial liabilities): Velat, joihin sisältyvät yli 2 vuoden määräaikaistalletukset, irtisanomisajaltaan yli 3 kuukauden talletukset, euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat yli 2 vuoden velkapaperit sekä euroalueen rahalaitossektorin oma pääoma ja varaukset.

Rahalaitosten ulkomaiset nettosaamiset (MFI net external assets): Euroalueen rahalaitosten ulkomaiset saamiset (kuten kulta, ulkomaanvaluutan määräiset setelit ja kolikot, euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat arvopaperit ja euroalueen ulkopuolisille myönnettyt lainat), joista on vähennetty euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset velat (kuten euroalueen ulkopuolisten talletukset ja takaisinostosopimukset sekä niiden hallussa olevat rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahalaitosten liikkeeseen laskemat enintään 2 vuoden velkapaperit).

Sopimuspalkkaindeksi (index of negotiated wages): Työehtosopimusneuvottelujen mukaisten (ilman bonuksia laskettujen) peruspalkkojen indikaattori. Indeksillä mitataan kuukausipalkkojen implisiittistä keskimääräistä muutosta euroalueella.

Suora sijoitus (direct investment): Toiseen maahan tehty pääomasijoitus, jonka tarkoituksena on saada pysyvä osuus tässä maassa sijaitsevasta yrityksestä (käytännössä omistusosuuden oletetaan olevan vähintään 10 % kantaosakkeista tai äänivallasta). Suoriin sijoituksiin sisältyvät osakepääoma, uudelleen sijoitetut voitot ja yritysten sisäisiin operaatioihin liittyvät muut pääomat. Suoriin sijoituksiin kirjataan nettomääräiset sijoitukset euroalueelta ulkomaille (”suorat sijoitukset ulkomaille”) ja nettomääräiset sijoitukset ulkomailta euroalueelle (”suorat sijoitukset euroalueelle”).

Survey of Professional Forecasters -kyselytutkimus, SPF-kyselytutkimus (Survey of Professional Forecasters, SPF): Neljännesvuosittainen kyselytutkimus, jota EKP on toteuttanut vuodesta 1999 lähtien kootakseen kokonaistaloudellisia ennusteita euroalueen inflaatiosta, BKT:n määrän kasvusta

ja työttömyydestä EU:hun sijoittautuneita rahoitus- ja muiden alojen järjestöjä lähellä olevilta asian-
tuntijoilta.

Talletusmahdollisuus (deposit facility): Osa eurojärjestelmän maksuvalmiusjärjestelmää, jossa vasta-
puolet voivat tehdä kansallisiin keskuspankkeihin yön yli -talletuksia etukäteen vahvistetulla korolla.

Tavaroiden ulkomaankauppa (external trade in goods): Tavaravienti euroalueen ulkopuolelle
ja tavarantuonti euroalueen ulkopuolelta arvolla mitattuna sekä määrä- ja yksikköarvoindekseinä.
Ulkomaankauppatilastot eivät ole verrattavissa kansantalouden tilinpitoon kirjattuun vientiin ja tuon-
tiin, sillä kansantalouden tilinpidossa viennin ja tuonnin eriin sisältyvät sekä euroalueen sisäiset että
ulkopuoliset transaktiot ja myös tavarat ja palvelut lasketaan yhteen. Ulkomaankauppatilastot eivät ole
myöskään täysin verrattavissa maksutaseen tavarakauppaerään. Tilastomenetelmistä johtuvien korja-
usten lisäksi pääasiallinen ero johtuu siitä, että ulkomaankauppatilastoissa tuonti kirjataan vakuutus- ja
rahtipalvelut mukaan luettuina, kun taas maksutaseen tavarakaupassa se kirjataan vapaasti laivassa.

Teollisuuden tuottajahinnat (industrial producer prices): Teollisuuden (ilman rakentamista) euro-
alueen maiden kotimarkkinoilla myymien kaikkien tuotteiden tehdashinnat, joissa ei oteta huomioon
kuljetuskustannuksia ja tuontia.

Teollisuustuotanto (industrial production): Teollisuuden bruttoarvonlisäys kiintein hinnoin.

Tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten indeksi (hourly labour cost index): Työvoima-
kustannusten indikaattori. Työvoimakustannuksiin sisältyvät tällöin tehtyä työtuntia kohden lasketut
bruttopalkat (ml. erityyppiset bonukset), työnantajan sosiaaliturvamaksut ja muut työvoimakustan-
nukset (kuten ammatilliseen koulutukseen liittyvät kustannukset, rekrytointikustannukset ja työllii-
syyssverot), mutta eivät tukipalkkiot. Työvoimakustannukset tuntia kohden saadaan jakamalla kaik-
kien työntekijöiden työvoimakustannusten kokonaismäärä työntekijöiden tekemien työtuntien (ml.
ylityötunnit) kokonaismäärällä.

Tuottokäyrä (yield curve): Luottoriskiltään samanlaisten mutta maturiteetiltaan erilaisten velkapa-
pereiden koron tai tuoton ja maturiteetin välistä suhdetta tietyssä ajankohtana kuvaava käyrä. Tuot-
tokäyrän jyrkkyyttä voidaan mitata kahden maturiteetiltaan erilaisen koron välisenä erona.

Työn tuottavuus (labour productivity): Tuotannon määrä, joka voidaan tuottaa tietyllä työvoimapa-
noksella. Tavallisesti sitä mitataan kiinteähintaisena bruttokansantuotteena jaettuna joko työllisten
kokonaismäärällä tai tehtyjen työtuntien kokonaismäärällä.

Työvoima (labour force): Työllisten ja työttömien määrä yhteensä.

Työvoimakustannukset/työntekijä (compensation per employee): Työnantajan työntekijälle raha-
na tai luontoissuorituksena maksama kokonaiskorvaus eli bruttopalkat sekä bonuspalkkiot, ylityö-
korvaukset ja työnantajien sosiaaliturvamaksut, jaettuna työntekijöiden kokonaismäärällä.

Ulkomainen varallisuus (international investment position, i.i.p.): Talouden kaikkien ulkomaisten
saamisten (tai velkojen) arvo ja koostumus.

Vaihtuvakorkoinen huutokauppa (variable rate tender): Huutokauppaamenettely, jossa vastapuolet tar-
joavat sekä sen rahamäärän, josta ne haluavat tehdä kaupan keskuspankin kanssa, että rahamäärälle
haluamansa koron.

Varantovelvoite (reserve requirement): Varantojen vähimmäismäärä, jonka luottolaitoksen edellytetään pitävän eurojärjestelmässä. Varantovelvoitteen noudattaminen määräytyy keskimääräisten päivittäisten saldojen perusteella suunnilleen yhden kuukauden pituisena pitoajanjaksona.

Velka (julkinen talous) (debt, general government): Bruttomääräinen nimellisarvoinen kokonaisvelka vuoden lopussa ja konsolidoituina julkisen hallinnon (julkisyhteisöjen) aloilla.

Velka (rahoitustilinpito) (debt, financial accounts): Rahoitustilinpidon käsite, joka sisältää lainat, talletusvelat, liikkeeseen lasketut velkapaperit ja yritysten eläkerahastojen vastuut (jotka johtuvat työntantajien suorista eläkevastuista työntekijöiden hyväksi) ajanjakson lopussa markkina-arvoon arvostettuina. Neljännesvuosittaisessa rahoitustilinpidossa velkaan ei tietojen puutteellisuuden vuoksi kuitenkaan sisällytetä ei-rahoitussektorin myöntämiä lainoja (esimerkiksi konsernin sisäisiä lainoja) tai euroalueen ulkopuolisten pankkien myöntämiä lainoja, vaikka nämä erät sisällytetään vuotuisen rahoitustilinpitoon.

Velkapaperi (debt security): Liikkeeseenlaskijan (lainansaajan) lupaus suorittaa maksu tai maksuja velkapaperin haltijalle (lainanantajalle) ennalta sovittuna päivänä tai päivinä. Velkapaperille maksetaan yleensä korkoa määrätyn prosentin (kuponkikorko) mukaan, ja/tai sen ostohinta on sen nimellisarvoa alempi. Alkuperäiseltä maturiteetiltaan yli vuoden pituiset velkapaperit luokitellaan pitkäaikaisiksi.

Velkasuhde (julkinen talous) (debt-to-GDP ratio, general government): Julkisen velan suhde markkinahintaiseen bruttokansantuotteeseen. Se on yksi perustamissopimuksen artiklan 104 kohdassa 2 määrätty julkisen talouden kriteeri, jonka perusteella määritellään liiallisen alijäämän olemassaolo.

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi, YKHI (Harmonised Index of Consumer Prices, HICP): Eurostatin laatima kuluttajahintaindikaattori, joka on yhdenmukainen kaikissa EU-jäsenvaltioissa.

Yksikkötyökustannukset (unit labour costs): Kokonaistyövoimakustannukset tuotantoyksikköä kohden. Euroalueen yksikkötyökustannukset lasketaan työntekijän kokonaiskorvauksen suhteena kiinteähintaiseen bruttokansantuotteeseen työllistettyä kohden.

Suomen Pankki
Bank of Finland
PO Box 160

FI-00101 HELSINKI
FINLAND

2343